

Na svetovnem kotalkarskem prvenstvu Tanja Romano vodi po »shortu«

22

Klop se je tokrat ukvarjal s social networki, pozanimal pa se je tudi, kdaj in kako lahko pride do odvisnosti

26

Primorski dnevnik

PETEK, 21. NOVEMBRA 2008
št. 277 (19.367) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,90 €

Za dobro politiko nujna dobra vsebina

SANDOR TENCE

Politično soglasje, ki ga je minister Boštjan Žekš doživel v parlamentarni komisiji, predstavlja dobro popotnico za njegovo delo. To je spodbuden signal tudi za slovenske manjšine, ki lahko pričakujejo, da se Slovenija v odnosu do manjšin ne bo delila med večino in opozicijo. Ali preprosto povedano med »vaše« in »naše«, da ne govorimo o »belih« in »rdečih«.

Ob politiki in političnem pristopu pa so potrebne tudi vsebine. Minister Žekš je med »zasliševanjem« v parlamentu nakažal temeljne smernice svojega ministristva, ki se nam zdijo dobre. Zašel pa je v protislovje, ko je poudaril, naj se zamejski Slovenci organizirajo, kakor jim ustreza, v isti sapi pa dodal, da nasprotuje poenotenju krovnih manjšinskih organizacij. Kaj pa, če bi se ena od manjšin odločila za eno samo krovno zvezo?

Novi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu bo moral dosti delati na področju kulturnega sodelovanja in odnosov med Slovenijo in Slovenci izven njenih meja. To je temeljno poslanstvo njegovega dela. Če izvzamemo Hrvaško, so meje med Slovenijo, Italijo, Madžarsko in Avstrijo formalno padle, kar je pospešilo pretok ljudi in tovorov, ne pa idej in mišljenj, ki ostajajo še naprej ločena.

Zato bi bilo koristno, da bi minister Žekš v sodelovanju z novim zunanjim ministrom in tudi z novim predsednikom vlade prispeval k oblikovanju strateške politične vizije Slovenije do svojih manjšin. Dejstvo, da v koalicijskem sporazumu Pahorjeve vlade ni o tem skoraj besedice, ni ravno spodbudna novica.

SLOVENIJA - Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu

Minister Žekš prejel soglasno podporo

Posebna pozornost Slovincem v Italiji in Avstriji

GORICA - Slavoj Žižek sinoči v Kulturnem domu

»Meje danes ne padajo, ampak rastejo kot gobe«

GORICA - »Meje danes ne padajo, ampak rastejo kot gobe.« Tako je Slavoj Žižek začel sinoči v Gorici svoj poludruge uro dolgi miselni pohod v iskanju

globljih tokov, ki gibljejo površino današnje družbe. V svoj govor je vpletal filozofe, filmarje, politike in književnike ter kot deroča reka in z držo politično nekorek-

nega misleca, ki ga je zaznamovala poznomoderna odčaranost, obračunal z mistifikacijami, lažmi in floskulami.

Na 17. strani

LJUBLJANA - Boštjan Žekš, minister za Slovence po svetu in v zamejstvu, je doživel soglasno podporo pristojne komisije slovenskega parlamenta. Zanj so torej glasovali tako poslanci levsredinske vladne koalicije, kot tudi zastopniki opozicije. Žekš se je predstavil kot politično nevtralna osebnost.

V svoji predstavitvi se je novi minister zavzel za oblikovanje enotnega slovenskega kulturnega prostora, posebno pozornost bo namenil Slovincem v Italiji in v Avstriji. Povedal je tudi, da nasprotuje poenotenju manjšinskih krovnih organizacij.

Na 3. strani

Prva zelena luč za regulacijski načrt tržaškega pristanišča

Na 4. strani

Predstavili novo ludoteko v Boljuncu

Na 9. strani

Tržaška policija prijela izkoriščevalce prostitutk

Na 10. strani

SK Brdina predstavil pobude ob 20-letnici

Na 23. strani

Branko Lakovič: Naš šport je treba racionalizirati

Na 23. strani

CELOVEC Končan evropski kongres narodnih skupnosti

CELOVEC - Zaključni dan XIX. Evropskega kongresa narodnih skupnosti dežele Koroške v Domu glasbe v Celovcu z osrednjo temo Narodne skupnosti razpete med globalizacijo in regionalizacijo so včeraj zaznamovali zanimiva predavanja in razprave, potekal pa je tudi v senci nerešenega vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel na Koroškem oz. napovedi koroškega deželnega glavarja Gerharda Dörflerja, da ne vidi potrebe po postavitvi dodatnih tabel.

Na 5. strani

HITRA CESTA Župana Doline in Milj jezna na prireditelje

TRST - Županja Občine Dolina Fulvia Premolin in Občine Milje Nerio Nesladek sta včeraj v pogovoru za naš dnevnik izrazila jezo, ker jima prireditelji slovesnosti na uradnem odprtju novega odseka hitre ceste od Lakotiča proti Škofijam v sredo niso dali besede. To je bila po njunem mnenju prava institucionalna osornost. Prezrti so od dveh skupnosti izvoljena predstavnik, neupoštevanje njune prisotnosti pa je bilo poniževalno in žalostno. Zdaj se je ustvarila nova rana, ki bo potrebovala precej časa, da se zaceli.

Na 8. strani

ŠPETER - Pogovor z ravnateljico dvojezičnega šolskega centra Živa Gruden prepričana, da dvojezična šola ni v nevarnosti

ŠPETER - Ravnateljica dvojezičnega šolskega centra v Špetru Živa Gruden je prepričana, da se bodo problemi, ki bi lahko nastali zaradi napovedane šolske reforme, ki jo je pripravila ministrica Gelmini, ustrezno rešili in da sam obstoj dvojezične šole ni pod vprašajem. V pogovoru je tudi poudarila, da predvsem uvedba enega samega učitelja enostavno ni sprejemljiva, saj bi to v bistvu ogrozilo sam dvojezični model šole. In prav na tem tudi gradi svoj optimizem v zvezi s prihodnostjo šole, ki obsega vrtec, osnovno šolo in nižjo srednjo šolo.

Na 5. strani

ŽARIŠČE

Narod, narodna zavest in politika

DARIO BERTINAZZI

Za današnje Žarišče sem izbral, kar zajetno oz. nelahko vsebino: vsebino, ki jo nekateri imajo za zastarelo, v resnici pa je še kako aktualna v našem »zamejskem« prostoru. To pa predvsem zato, ker večkrat v našem prostoru polemiziramo med narodom in ideologijo.

V Slovarju Slovenskega Knjižnega Jezika bremo, da je narod: skupnost ljudi, navadno na določenem ozemlju, ki so zgodovinsko, jezikovno, kulturno, gospodarsko povezani in imajo skupno zavest.

Pred leti je bilo verjetno težko razlagati oz. dopovedovati marsikateremu, da smo zamejci del slovenskega naroda; še danes nekaterim ne gre po godu, da so npr. Benečani, Rezijani, prebivalci Terse in Kanalske doline del tega naroda (čeprav se razlikujejo po pogovornem jeziku od nas na Goriškem in Tržaškem). Vendar to gre pripisati nelahkim zgodovinskim okoliščinam, ki so prizadele severozahodno slovensko narodno mejo. To poglavje zahteva tudi posebno pozornost morda v kakem od naslednjih Žarišč.

Rad bi se osredotočil na Goriško in Tržaško, kjer nihče ne more trditi, da na njih ne živi drugačen narod od večinskega. Saj to že vsi vemo, si boste mislili: morda nam je vsem to tako jasno, da se radi tega otepamo, ker smo vsi radi »bratje enega sveta«. To pomeni, da v sebi nosimo čut pripadnosti, a nam drugi dejavniki ne dovolijo, da bi ta prišla na dan. Za to je več razlogov: strah, sramota, negativne izkušnje, sama zgodovina in politična ali ideološka usmerjenost.

O strahu sem veliko slišal pripovedovati pri starejših ljudeh, ki so res živeli pod ustrahovanjem in še po vojni je večina starejših ljudi zapustila svet s strahom v sebi, da bi jih še kdo preganjal zaradi slovenskega izvora njihovega priimka ali radi slovenske govornice. Menim, pa da se danes ni treba bati ne izvora ne v katerem jeziku se pogovarjamo (hvala Bogu).

Opažam pa, da je med Slovenci še vedno prisotna tista sramežljivost, da ne bi slučajno kaj kdo komentiral ali spraševal, v katerem jeziku se pogovarjamo in da bi bili zaradi tega prikrajšani ali osramočeni ali pa celo, da bi prišli ob delovno mesto. Na to vplivajo verjetno tudi kake izkušnje iz mladih let, ko nas je kdo zasmehoval, ker »el parla per zakaj« ali nas je enostavno poimenoval z znanim tipičnim tržaškim vzdevkom »ščavo«. To je pač odvisno od vsakega posameznika, koliko je osebnostno močan in se na to poživlja...

Drugače pa je, ko na narodno identiteto vpliva ideologija ali tako zvana politika. Žal smo Slovenci v Italiji preveč let živeli v strahu, da smo majhen narod, da nam Slovenija ne more biti v oporo, kot je bila to nekdanja Jugoslavija ipd. V take kavarnarske debate oz. zanke nekateri se še danes ulovijo oz. nekateri še danes jih nastavljajo. S tem postavljajo ljudi v dvom ali smo res tako majhen narod, da si ne moremo sami krojiti usode. Res je, živimo v Italiji in smo italijanski državljani, zato se čutimo tudi pripadniki te države, saj plačujemo davke in od države pričakujemo tudi, da izpolni dane obljube. Prva taka obljuba je bila dana Benečanom pred plebiscitom, druga pa je bila dana nam vsem takoj po prvi svetovi vojni... Po več kot sto letih še vedno zahtevamo iste pravice, kot so jih tedaj naši predniki. Ali se tega zavedamo? Ali se zavedamo, koliko nepotrebnih moči vlaga naša skupnost (manjšinska) samo zato, da prosi državo, naj izpolni obljube oz. zakone? Se zavedamo, da nas italijanska politika in italijanski politiki vlečejo za nos že celo stoletje ali vsaj že šestdeset let? Ali mislite, da to ni načrtno?

Od konca druge svetovne vojne do danes smo že vse okusili: demokristjane, komuniste, socialiste, levosredince in desnosredince..., a nam ni vse to že skrajno dovolj, ali nismo še vedno siti vseh teh, ki nam sežejo v roko, nam svečano nekaj obljubijo in se celo postavijo pred fotografski aparat in ko se obrnejo na drugo stran, se posmejejo in si mislijo: Ah, končno za nekaj časa bodo molčali!... Vsaj do prihodnjih volitev...!

To pa ni pravljica o volku drage bralke in bralci, to je današnja politika, politika, ki nas zavraja s slogani, lepimi besedami, z razpravami o etičnih vprašanjih, samo za to, da bi k sebi privabila več volilcev, ne pa zato, da bi res do teh vprašanj bila konstruktivna in se v ta vprašanja resno poglabila. V našem prostoru pa se to še bolj pozna, saj se poznamo skoraj vsi ali po imenu ali po sliki itd. Sami pa se ne zavedamo, da italijanska politika komaj čaka, kdaj se bomo med sabo »stepili« ali se ponovno skregali, da si bo razširila volilni prostor. Ali smo se kdaj spraševali, zakaj se vedno kregamo, zakaj še danes, ko je minilo že 60 let, odkar je končala grozota druge svetovne vojne, nekateri si ne morejo seči v roke in o neki temi predebatirati, ne da bi zašli oz. padli v že sko-

raj smešno gledališko igrico »belih in rdečih«. Sami se ne zavedamo, kako nas drugi doživljajo - kako nas drugi gledajo in opazujejo od daleč... Kako se nam posmehujejo, ne zato, ker govorimo »ščavo«, a zato, ker si sami mečemo polena pod noge... in nekateri so celo ponosni na to.

Vse to ni sad domišljije ali zgodovine, vse to je sad ljudi, ki ne razumejo časa, v katerem živimo. Živimo v Evropi narodov! Tako lepo zveni ta stavek, a se zavedamo, kaj ta stavek pomeni? Živimo v Evropi, kjer smo vsi skupaj ne glede na jezik in raso soudeleženi istih pravic in dolžnosti (vsaj naj bi bili...). Kaj pa pomeni Evropa narodov? Kaj pomeni za nas beseda narod, ki živimo še vedno za že odstranjeno mejo?

Že od nekdaj so nas celo v šoli učili, da je močan tisti narod, ki ima številno prebivalstvo, veliko ozemlje in veliko industrijo. Tako smo bili vajeni misliti in tako so nas učili: Nemci, Francozi, Angleži. To so narodi! To smo vedno slišali. Vendar narodom ni prva ekonomija, politična ureditev ali številčnost. Narod je odvisen od odgovornosti, ki jo ima vsak član v njem in odgovornost prihaja iz zavesti, da vsak mora nekaj prispevati za svoj narod. To lahko prispeva pa samo tisti, ki ima trdno narodno zavest. Kdor ima trdno narodno zavest, se ne boji, kaj bo sosed izjavil o njem, ne boji se postaviti dvojezičnega napisa pred trgovino, ne boji se zahtevati slovensko govorečega uradnika na občini, saj je to njegova pravica. Pri nas pa se dogaja, da narod ne razmišlja tako, tako razmišljajo le posamezniki, ki so potem označeni kot nacionalisti in smo spet na začetku...

Prišel je čas, da se začnemo brez obotavljanja družiti brez predsodkov, da skupaj začnemo reševati težave, v katere nas spravlja italijanska država, ne samo zato, da bodo nekateri vidni predstavniki še bolj vidni, ampak zato, da bomo lahko še naprej obstajali. Če bomo nadaljevali po starih poteh ločevanja po ideološki pripadnosti, nas bo prej ali slej pokopalo ali konkretno, če se bomo še vedno razlikovali po tem, kdo obiskuje sveto mašo ali kdo se pokloni padlim partizanom ali kdo poje v zboru »rdečih« kdo pa v zboru »belih« itd., ni treba da porabljamo moči, da bi dosegli naše pravice, saj v takem stanju nam jih nihče ne bo priznal.

Zavedamo se, da smo en sam narod. To pa ne pomeni sovražiti drugih. To pomeni le biti drugim enakovredni in se pogajati na isti ravni. Zakaj, ko zahtevamo naše pravice »damo najprej rep med noge in potem komaj komaj dvignemo roko«? To delamo zato, ker se bojimo, da nam bo kdo zameril, da nam bo kdo zaprl vrata ali pa da nam bo kdo pobral stolček... Kateri pa so rezultati? Nekateri imajo še vedno stolčke iz katerih od časa do časa očistijo prah, ko nam voda teče v grlo in potem? Potem se vse nadaljuje po starem.

Zavedajmo se, da je narod močan ne po številu, ampak po duhu in če je iskren s samim seboj. Ali se kdaj sprašujemo, če smo bili dovolj iskreni do naših padlih, do tistih, ki se niso borili za stolček, ampak zato, ker so branili svoj narod, svojo pripadnost in so za to dali življenje? Večina Primorcev se je borila za obstoj slovenskega naroda, ne za ideologijo, ideologija je prišla pozneje, ker so jo nekateri izrabili, da bi zasedli razgledno točko, s katere bi krojili usodo naroda. Ali smo iskreni do vseh tistih, ki so tiho trpeli in bili preganjani, zapušteni, odslovljeni od delovnega mesta, internirani, konfinirani...? Ali nismo že dovolj plačali kot narod?

Res je, bili so časi, ko se nam je zdelo, da je ideologija popravila vse krivice, očistila svet hudobnih ljudi in postavila pravičnost nad vse! V to je večina Slovencev verjela, vse to pa je bilo zgrajeno na peščenih temeljih, bilo je zgrajeno na besedah, na obljubah in sanjah o boljšem svetu, ne pa na narodni zavesti... Narodna zavest je prišla od časa do časa na dan, a ni imela glavne besede. Sedaj, ko nas je vedno manj in ko se med sabo preštevalo, ko so sistemi, na katerih so nekateri gradili palače upanja in prihodnosti propadli, nam je ostalo tisto, kar nihče ne bo mogel iz nas izbristati: naš skupni jezik, naša skupna kultura, naša skupna kri.

Vse to, drage bralke in bralci Vam daje v razmislek nekdo, ki v sebi nosi dvojno identiteto, nekdo, ki vsak dan doživlja v sebi Prešerna in Dan-teja, nekdo v katerem ni sovraštva do drugih narodov, nekdo, ki verjame v spoštovanje vseh narodov. Vse to Vam piše nekdo, ki se zaveda, da bi bilo lažje ostati le Bertinazzi v večinskem narodu kot pa slovenski učitelj, zborovodja, organist in svetnik edine slovenske stranke v manjšinskem narodu. Zato sem prepričan, da nas bodo drugi spoštovali le takrat, ko se bomo sami sebe znali spoštovati za to, kar smo: en sam slovenski narod v Evropi narodov!

KULINARIČNI KOTIČEK

Katalonska krema

Kot najbrž veste, saj je to menda jasno izšlo iz nekaterih prispevkov iz prejšnjih mesecev, sem zelo navezan na sredozemsko kuhinjo, in sicer sredozemsko v najširšem smislu, se pravi od Trsta preko Istre, Dalmacije, delno Grčije, Turčije, Bližnjega vzhoda, vse do magrebskih držav, Španije, delno Francije in Italije, od Genove pa do Benetk.

Zato sem se še kar razveselil vabila na Balearske otoke, ki so netipični del Španije in imajo marsikatero prvino odlične katalonske kuhinje. Zato je bilo razočaranje še bridkejšo, ko sem zaznal, da smo gostje v enem tolikih »resortov«, hotelov, ki so pribežališče nemških in angleških ljubiteljev golfa, oddaljenih od resničnosti otoškega življenja, saj obstajajo taki hoteli na Balearih, po vsej Španiji in še marsikje drugje in vsi so si bolj ali manj podobni, še zlasti kar zadeva kuhinjo, pa naj bodo v Španiji, Franciji, Nemčiji ali kjerkoli drugje po svetu. Kuhinja je »mednarodna«, brez kakršnegakoli značaja, tako da je bila najbrž edina malo bolj španska jed, ki so nam jo ponudili, katalonska krema, ki pa že tako in tako sodi med jedi, ki so si utrle pot v svet. Je pa, resnici na ljubo, vedno dobrodošla. Zato bo danes gost naše kulinarčne rubrike.

Katalonska krema je sladica, ki jo postržeemo mlačno in zanjo potrebujemo: 3 dl mleka, 2 dl sladke smetane, 5 rumenjakov, 50 g sladkorja (belega), 3 žlice rjavega sladkorja, malo pomarančne lupinice, pol vaniljevega stroka (če ga imamo, lahko dodamo malo vaniljevega sladkorja), cimetovo paličico.

Najprej segrejemo pečico na 150 stopinj, v globlji pekač pa nalijemo približno 2 cm vode, nakar ga damo v pečico.

V posodi

pristavimo mleko, smetano, pomarančno lupinico, vaniljo in cimet. Pustimo, da zavre, nakar odstranimo cimet in vaniljo in pustimo, da se mleko in smetana nekoliko ohladita.

V drugi posodi umešamo rumenjake in sladkor (bel). Med mešanjem postopoma dolivamo mleko, nato vse precedimo skozi cedilo. S to kremo napolnimo ognjevarne posodice, po navadi lončene, moramo pa paziti, da pri tem ne nastane pena. Posode damo v pekač z vodo, da sega voda do polovice modelčkov. Pustimo v pečici približno eno uro, da se zmes utrdi, nakar jih vzamemo iz pečice in pustimo, da se ohladijo. V pečici prižgemo zgornji žar, kremo potresemo z rjavim sladkorjem, posodice spet porinemo v pečico, pod segreti žar, in pustimo, da sladkor karamelizira. Tudi tu moramo paziti, da sladkor ne postane pretemen, sicer bo grenil. Danes obstajajo tudi posebne plinski gorilniki, s katerimi karameliziramo sladkor, ne da bi ga dali v pod žar. Moram pa pripomniti, da to ni edini recept za katalonsko kremo, je pa morda najlažje izvedljiv.

Dober tek!

Ivan Fischer

SLOVENIJA - 20-letnica »pisateljske ustave«

Eden temeljnih kamnov za kasnejšo slovensko ustavo

LJUBLJANA - Profesor ljubljanske Prave fakultete Miro Cerar je na posvetu ob 20. obletnici tako imenovane pisateljske ustave poudaril, da je bila ta ustava med drugim izraz hrepenenja po emancipaciji slovenskega naroda in posameznika. Predsednik Državnega sveta Blaž Kavčič pa je dejal, da so avtorji »pisateljske ustave« postavili temeljni kamen za slovensko ustavo iz leta 1991.

Kavčič je v nagovoru udeležencem posveta poudaril, da je »pisateljska ustava« za slovensko nacijo ena najbolj pomembnih tem. »Kaj bi Slovenci brez svojih pisateljev,« se je vprašal in dodal, da so slovenski pisatelji leta 1988 pripravili teze za slovensko ustavo, t.i. pisateljsko ustavo.

Ob tem je predsednik DS spomnil na pomen 57. številke Nove revije, ki je izšla v začetku leta 1987 in pojasnil, da se »pisateljska ustava« odraža tudi v Majniški deklaraciji iz spomladja 1989 in slovenski ustavi iz leta 1991. Kavčič je pri tem opozoril na pogum pisateljev, ki so se pisanja ustave lotili v »času, ki temu ni bil naklonjen«.

V uvodu posveta z naslovom Izvori slovenske ustave je državni svetnik in nekdanji predsednik Društva slovenskih pisateljev (DSP) Tone Peršak spomnil, da je konec leta 1986 v tedanji socialistični Jugoslaviji nastal predlog za spremembo jugoslovanske ustave, »ki je predvidevala popolno centralizacijo Jugoslavije«. Peršak je povedal, da so proti tem ustavnim spremembam in »pogubnim posledicam sprejetja tega predloga« nastopili v DSP. Dodal je, da so skušali prepričati tedanje slovensko vodstvo, da zavrne ustavni predlog. »Toda slovenska politika se je odzvala mlačno,« je poudaril in nadaljeval, da »po našem mnenju ni izpolnila pričakovanj, tako da je ogrožala obstoj in prihodnost slovenskega naroda«.

Zato so se v DSP odločili za pisanje tez za ustavo, je pojasnil. Povedal je tudi, da je bil pobudnica za pisanje ustave DSP, pozneje pa so »pisateljsko ustavo« napisali delovna skupina pri pisateljskem DSP in delovna skupina Slovenskega sociološkega društva. Kot je še dodal, so pri pisanju ustave sicer iskreno, a zaradi taktičnih razlogov bolj izrazito poudarili navezovanje na Osvobodilno Fronto (OF), »da bi otopleli ost možne kritike«. »Živelimo smo v obdobju, ko se ne bi čudili, če bi bilo gradivo za slovensko ustavo zaplenjeno,« je dejal in pojasnil, da so prav iz tega razloga »pisateljsko ustavo« tudi imenovali gradivo za slovensko ustavo, ne pa Ustava Republike Slovenije, kot so najprej mislili.

Filozof Tine Hribar je poudaril, da sta »pisateljsko ustavo« oz. Teze za Ustavo Republike Slovenije aprila 1988 v knjižici Gradivo za slovensko ustavo objavila Igor Bavčar in Janez Janša. »Tudi zaradi te akcije, če ne predvsem zaradi nje, so Janšo čez mesec dne zaprli,« je zatrdil in dodal, da so tako par-

tijski politiki kot partijski pravniki »pisateljsko ustavo« sprejeli s cinizmom. Hribar meni, da je velika napaka, da v sedanji slovenski ustavi niso omenjene državljanske svoboščine, ki so bile zapisane v »pisateljski ustavi«. Kot je povedal, so državljanske pravice pred človekovimi pravicami. Po njegovih besedah državljanske svoboščine niso omenjene v ustavi zato, ker je »popustil pred neustavljivo zgovornostjo Matevža Krivica«. »Obstoječa ustava ni ustava 19. stoletja, tudi ni ustava 21. stoletja, ampak ostaja na ravni 20. stoletja,« je dejal Hribar in zatrdil, da ni nobenega dvoma, da bo v 21. stoletju ustavnopravno priznana in sprejeta tudi svetost življenja. Hribar se je tudi zavzel za prenovno slovenske ustave še v tem mandatu.

Cerar je pojasnil, da je pomenila »pisateljska ustava« zamisel o vzpostavitvi novega sistema ustavnih in posledično v veliki meri tudi temeljnih družbenih vrednot. »Na politični ravni je pomenila težnjo po bistveni spremembi obstoječega real-socialističnega oz. komunističnega sistema,« je zatrdil.

Kot je dodal, je bila ustava na kolektivno emocionalni ravni »dejanje poguma in upornosti njenih avtorjev in podpornikov ter izraz hrepenenja po emancipaciji naroda in posameznika«.

Na duhovni ravni pa je po njegovih besedah pomenila težnjo po večji svobodi človekovega duha. »Če pisateljsko-sociološke ustave ne bi bilo, bi si jo Slovenci morali izmisliti,« je dejal in pojasnil, da je bila prelomen dogodek za našo zgodovino.

Profesor na Fakulteti za družbene vede in kandidat za ministra za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik je pojasnil, da so se v osemdesetih letih soočili s pojavom neoliberalizma, ki je »obetel odpiranje polja svobode na različnih področjih«. Po njegovem mnenju je neoliberalizem dal določene prispevke k širjenju polja svobode. Prepričan pa je, da je v Sloveniji prišlo do premišljene kombinacije neoliberalizma in teženj po ohranitvi nekaterih dosežkov prejšnjega sistema.

Svetlik je dejal, da se je neoliberalizem v Sloveniji premo uveljavil zlasti v gospodarstvu ter opozoril na izostanek tehnološkega prestrukturiranja in ohranjanje delovno intenzivne industrije, »zaradi česar bo slej ko prej izstavljen račun, tudi s socialnimi žrtvami«. Dodal je tudi, da se je v Sloveniji namesto pravega podjetništva uveljavilo »institucionalno podjetništvo«, kjer potekajo zgolj »igre z vrednostnimi papirji«.

Na posvetu, ki je potekal v prostorih državnega sveta, so sodelovali še profesor ljubljanske Pravne fakultete Marijan Pavčnik, ekonomist Jože Mencinger, sociolog Veljko Rus in pravni strokovnjak za javno upravo Janez Šmidovnik. (STA)

LJUBLJANA - Predstavitel ministra za Slovence po svetu in v zamejstvu

Minister Žekš doživel soglasno podporo parlamentarne komisije

Nasprotovanje poenotenju manjšinskih krovnih organizacij - Usklajeno delo z zunanjim ministrstvom in parlamentom

LJUBLJANA - Pristojna parlamentarna komisija je včeraj soglasno podprla Boštjana Žekša kot ustreznega kandidata za ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu. Žekš je edini ministrski kandidat, ki je v komisiji državnega zbora dobil podporo tako levsredinske koalicije, kot desnosredinske opozicije. To je nedvomno zelo dobra politična popotnica za njegovo delo.

Žekš si je kot glavni cilj zadal novo opredelitev slovenskega kulturnega prostora v sozvočju z Evropo, ki ima več obrazov in več identitet. Gre za strategijo sožitja in sodelovanja, enotni slovenski prostor pa ni nekaj, kar bi bilo usmerjeno proti sosednjim državam in narodom. »Folklor slovenstva ni dovolj. Potrebujemo nekaj več,« je poudaril minister. Zavzel se je za boljšo medijsko pokritost narodno mešanega prostora v Italiji, Avstriji in Madžarski in tudi, da bi občila v Sloveniji več poročala o Slovencih po svetu.

Boštjan Žekš je odkrito priznal, da sporazum, ki ga je podpisala koalicija predsednika vlade Boruta Pahorja, poveča zelo malo pozornosti slovenskim manjšinam. Po ministrovem prepričanju je to dobro, saj po njegovem ne bi bilo dobro, če bi vladno zavezništvo na področju, ki zadeva vse Slovence, vsi-

mer je izrecno omenil razpise vladnega urada za Slovence po svetu in v zamejstvu.

Sedanja zakonodaja, ki ureja odnose med matično državo in Slovenci izven njenih meja, se mu zdi dobra in torej je ne gre spreminjati. Žekš se načelno strinja, da bi svoje predstavnike v parlamentu imeli tudi Slovenci iz tujine, za kar so se med včerajšnjo razpravo zavzeli zlasti predstavniki Slovenske ljudske stranke in Janšev SDS.

Med drugimi nalogami je minister brez listnice omenil nujnost izboljšanja sodelovanja z visoko izobraženimi Slovenci v tujini, več pozornosti, kot doslej, pa bi morala Slovenija nameniti širjenju in učenju slovenskega jezika. V razpravi so največ pozornosti poslanci namenili položaju naše manjšine, glede Slovencev v Avstriji pa jih je zanimala zlasti usoda dunajskega študentskega doma Korotan.

Na ta problem je opozoril poslanec Samo Bevk (SD), ki je predlagal, da bi Korotan kupila Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU). Žekš se ta zamisel zdi zanimiva in sprejemljiva. Predsednik komisije Miro Petek (SDS) ga je vprašal za mnenje o notifikaciji Avstrijske državne pogodbe. Minister je odgovoril, da bi se morala

Minister za Slovence po svetu Boštjan Žekš (desno) je doživel zaupnico pristojne parlamentarne komisije (levo spodaj), ki ji predseduje Miro Petek, podpredsednik pa je Mirko Brulc (na sliki desno spodaj).

Slovenija obnašati tako, da ima pravico nekaj reči tudi o tem. Zlasti glede člena, ki zagotavlja Slovincem v Avstriji polnopravne manjšinske pravice.

S.T.

ŽEKŠ - Mnenja Brulca in Jurija

»Minister z odprto glavo in mišljenjem«

LJUBLJANA - »Imenovanje Boštjana Žekša za ministra je bilo zame veliko presenečenje. Njegov včerajšnji nastop me je pozitivno presenetil,« je včerajšnje predstavitev novega ministra komentiral Mirko Brulc, podpredsednik komisije za Slovence po svetu in v zamejstvu ter novogoriški župan. Brulcu, ki pripada stranki SD Boruta Pahorja, se zdi dobro, da bo slovenska vlada z novim ministrom obravnavala slovenske manjšine z državnimi in ne s političnimi ali celo ideološkimi pristopi.

Brulc je zadovoljen, da bo Žekš prvi uradni obisk v tujini opravil med Slovenci v Italiji ter da bo svojo dejavnost sproti usklajeval z zunanjim ministrstvom. »Minister mora čimveč potovati in se direktno soočiti z vsakdanjimi problemi manjšin,« je prepričan Brulc.

Žekš je prijetno presenetil tudi poslanca stranke Zares Franca Jurija, ki - kot Brulc - zelo dobro pozna položaj naše manjšine. Po Jurijevem mnenju je Brulc nastopil »z odprto glavo in odprtim mišljenjem, pokazal pa je tudi veliko pripravljenost za poslušanje nasvetov«. Poslancu, ki pripada italijanski skupnosti v Istri, se zdi pomembno, da je Žekš govoril o prepletanju kultur v našem narodno mešanem prostoru.

Juri je ministru predlagal, naj ob priložnosti napovedanega obiska pri Slovencih v Italiji obiše tudi dvojezično šolo v Benečiji. Žekš je ta predlog sprejel, kot je tudi sprejel Jurijevo priporočilo, naj bo Slovenska manjšinska koordinacija-Slovak sogovornik ministrstva in vlade pri reševanju problemov slovenskih manjšin.

S.T.

ljevalo svoje poglede. Vse pomembnejše odločitve mora Slovenija sprejemati v dogovoru med večino in opozicijo ter med vlado in parlamentom, pri čemer je Žekš izpostavil nujnost sodelovanja med svojim in ministrstvom za zunanje zadeve. Samega sebe je novi minister označil za politično nevtralnega.

Žekš je poslancem in poslankam, ki so ga »zasliševali«, rekel, da nasprotuje poenotenju manjšinskih krovnih organizacij. »Zamejski Slovenci naj se organizirajo tako, kakor jim ustreza, mi pa jih moramo obravnavati enakopravno, glede na velikost njihove organizacije,« je poudaril. Pomembno se mu zdi, da mora Slovenija v odnosu do Slovencev v zamejstvu in po svetu preseči razdelitve in ideološko ločevanje. Za utrditev medsebojnega nezaupanja Žekš močno računa na čim tesnejše stike na osebni ravni, neposredne pogovore in obiske. V prihodnjih dneh bo tako obiskal slovensko manjšino v Furlaniji-Juljski krajini.

Slovenci v Italiji so se po njegovem znašli v nezavidljivem položaju zaradi napovedanega krčenja finančnih sredstev s strani italijanske države. Opravilo rimske vlade, da to počne zaradi splošne finančne krize in nujnih varčevalnih ukrepov, po Žekšovem mnenju ne zdrži. Minister zagovarja absolutno pregledno porabo denarja, ki ga manjšine dobivajo iz Slovenije, pri če-

MANJŠINE - Stališče Roberta Battellija

»Slovenija potrebuje modro zunanjo politiko«

LJUBLJANA - Slovenija nujno potrebuje modro zunanjo politiko do sosednjih držav, ki ne bo talka pred sodkov ali občutka stalne ogroženosti. Tako je poslanec italijanske manjšine Roberto Battelli v včerajšnjem intervjuju za spletno televizijo ljubljanskega Dnevnika komentiral »zaslišanje« novega zunanjega ministra Samuela Žbogarja v pristojni parlamentarni komisiji.

Battelli ne verjame, da je italijanska država sovražno razpoložena do slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski krajini. V tem trenutku se poslancu zdi najpomembnejše, da se čimprej rešijo konkretni problemi, med katerimi gotovo izstopa nevarnost krčenja italijanskih finančnih prispevkov slovenski manjšini.

Žbogar je med »zasliševanjem« v parlamentu poudaril, da so slovenske manjšine pomembni povezovalni členi med sosednjimi državami in da bo zunanje ministrstvo, kot doslej, pozorno spremljalo manjšinska vprašanja. Bilateralni odnosi med Rimom in Ljubljano so vsekakor dobri. Žbogar je povedal, da je Slovenija zainteresirana za vstop Hrvaške v Evropsko unijo in v vojaško zavezništvo Nato. Teh procesov Ljubljana ne bo ovirala, bo pa zaščitila svoje interese.

šinska vprašanja. Bilateralni odnosi med Rimom in Ljubljano so vsekakor dobri. Žbogar je povedal, da je Slovenija zainteresirana za vstop Hrvaške v Evropsko unijo in v vojaško zavezništvo Nato. Teh procesov Ljubljana ne bo ovirala, bo pa zaščitila svoje interese.

LA MAGLIA
ŽENSKA OBLAČILA

TRŽIČ
ulica Roma 58
Tel. 0481.790074

KOLEKCIJE ŽENSKE MODE
ZA JESEN IN ZIMO

Tudi modni udobni in prilagojeni kroji

EVRO

1,2542 \$ -0,73

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
20. novembra 2008

valute	evro (povprečni tečaj)	
	20.11.	19.11.
ameriški dolar	1,2542	1,2634
japonski jen	119,87	122,07
kitajski juan	8,5718	8,6271
ruski rubel	34,5555	34,6655
danska krona	7,4524	7,4499
britanski funt	0,8421	0,8398
švedska krona	10,2395	10,1375
norveška krona	8,8700	8,8700
češka krona	25,635	25,718
švicarski frank	1,5290	1,5228
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	269,94	271,00
poljski zlot	3,8500	3,8500
kanadski dolar	1,5814	1,5634
avstralski dolar	1,9927	1,9547
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,8170	3,8503
slovaška krona	30,380	30,390
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7093	0,7094
braziljski real	3,0198	2,9887
islandska krona	245,00	240,00
turška lira	2,1354	2,1196
hrvaška kuna	7,1350	7,1340

EVROTRŽNE OBRETNOSTNE MERE
20. novembra 2008

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	1,1412	2,1531	2,5437	2,705
LIBOR (EUR)	3,6012	4,06	4,1075	4,165
LIBOR (CHF)	0,9933	1,9366	2,135	2,3533
EURIBOR (EUR)	3,612	4,076	4,117	4,171

ZLATO
(999,99%) za kg
19.206,62 € +250,21TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
20. novembra 2008

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORŽNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	13,97	-6,80
INTEREUROPA	9,78	-6,32
KRKA	50,61	-9,58
LUKA KOPER	22,42	-5,96
MERCATOR	165,76	-7,17
PETROL	248,73	-8,52
TELEKOM SLOVENIJE	142,75	-9,12

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORŽNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	47,96	-2,32
AERODROM LJUBLJANA	27,82	-12,76
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	36,95	-1,34
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	11,02	-8,01
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	42,40	-4,97
POZAVAROVALNICA SAVA	12,96	-9,56
PROBANKA	-	-
SALLUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	253,71	-4,97
TERMÉ CATEŽ	200,00	+0,45
ZITO	109,50	-7,98
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	17,62	-9,50

MILANSKI BORŽNI TRG
20. novembra 2008

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
MIB 30: -2,37		
A2A	1,491	-2,99
ALLEANZA	4,82	-1,58
ATLANTIA	13,00	-3,99
BANCO POPOLARE	7,28	+0,14
BCA MIPS	1,306	+1,56
BCA POP MILANO	3,92	+2,81
EDISON	1,15	-1,54
ENEL	5,09	-1,74
ENI	16,67	-4,47
FIAT	4,82	-3,21
FINMECCANICA	9,00	+0,95
GENERALI	17,75	-1,77
IFIL	2,03	-7,09
INTESA SAN PAOLO	2,16	+0,93
LOTTOMATICA	17,84	+2,77
LUXOTTICA	13,49	+1,05
MEDIASET	4,1	+2,89
MEDIOBANCA	8,27	-1,49
PARMALAT	1,218	-1,30
PIRELLI e C	0,26	+0,39
PRYSMAN	7,5	-6,37
SAIPEM	13,22	-8,89
SNAM RETE GAS	4,1	-1,91
STMICROELECTRONICS	5,34	-3,43
TELECOM ITALIA	1,05	+1,74
TENARIS	8,46	-9,42
TERNA	2,425	-4,62
TISCALI	0,78	-2,01
UBI BANCA	11,47	-3,12
UNICREDIT	1,655	-0,90

SOD NAFTE
(159 litrov)
48,85 \$ -1,55IZBRANI BORŽNI INDEKSI
20. novembra 2008

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	3.965,57	-7,96
SBITOP, Ljubljana	903,49	-8,09

TRG JV EVROPE	zaključni tečaj	sprememba %
CROBEX, Zagreb	1.696,91	-6,67
BIRS, Banjaluka	1.115,21	-1,53
FIRS, Banjaluka	2.014,07	-3,51
Belex 15, Beograd	575,19	-4,38
SRX, Beograd	264,89	-7,38
BIFX, Sarajevo	2.462,04	-0,72
NEX 20, Podgorica	9.393,75	-1,46
MBI 10, Skopje	2.327,40	-7,88

DRUGI TRGI	zaključni tečaj	sprememba %
Dow Jones, New York	7.989,71	-0,09
Nasdaq 100	1.385,93	-0,04
S&P 500, New York	798,29	-1,03
MSCI World, New York	821,63	-4,63
DAX 30, Frankfurt	4.220,20	-3,08
FTSE 100, London	3.874,99	-3,26
CAC 40, Pariz	2.980,42	-3,48
ATX, Dunaj	1.562,47	-5,11
PX, Praga	733,3	-5,65
EUROSTOXX 50	2.225,99	-3,02
Nikkei, Tokio	7.703,04	-6,89
STI, Singapur	1.613,95	-3,10
Hang Seng, Hongkong	12.298,56	-4,03
Composite, Sanghaj	1.983,76	-1,67
Sensex, Mubaj	8.451,01	-3,68

PRISTANIŠČA - Pristaniški odbor podprl predlog novega regulacijskega načrta

Predvidena velika javna dela, a je trenutek vse prej kot ugoden

Boniciolli upa, da bo načrt sprejet po pospešenem postopku in ne šele čez dve leti

TRST - Predsednik tržaške Pristaniške oblasti Claudio Boniciolli je včeraj članom pristaniškega odbora, v katerem so zastopani deželna in lokalne uprave, sindikati in predstavniki stanovskih organizacij, predstavil nov regulacijski načrt za tržaško pristanišče. Predlog so člani odbora soglasno podprli, tako da bo pristanišče dobilo nov načrt po 51 letih, saj nosi sedanji datum daljnega leta 1957. Postopek sprejemanja novega regulacijskega načrta se bo nadaljeval zelo verjetno šele januarja z dokončnim sprejetjem s strani pristaniškega odbora, nato bodo morali svoje pristanke dati še pristojna ministrstva, višji svet za javna dela in Dežela FJK, ki je pristojna za uzakonitev načrta. Okvirno bi moral postopek trajati približno dve leti, vendar je Boniciolli zagotovil, da bodo skušali časovnico sprejemanja urbanističnega dokumenta čim bolj skrajšati.

Obstaja namreč tveganje, da se bo scenarij, v katerega je vpeto tržaško pristanišče, med sprejemanjem načrta temeljito spremenil, in to na slabše. V načrtu je predvideno veliko povečanje pristaniških zmogljivosti, predvsem na področju kontejnerskega prometa in pretovorov, ki naj bi našli mesto na načrtovani logistični platformi med lesnim pristaniščem in ške-denjsko železarno. (Glede železarne in načrtovanega plinskega terminala v Žavljah sicer v novem regulacijskem načrtu ni nič konkretnega, čeprav je v Žavljah predviden prostor za energetski pol.) Gospodarska recesija, ki medtem že kaže zobe in melje prve žrtve, se bo namreč prihodnje leto neizogibno pokazala tudi v pristaniškem prometu, ki je zadnji člen v logistični verigi, v kateri so nekateri člani že začeli popuščati. Če se bo gospodarska dejavnost na Daljnem vzhodu, ki ga je že zajela finančna kriza, začela pomembneje krčiti, se bo znatno zmanjšal kontejnerski promet tako v Trstu kot v Kopru.

Toda urbanistični načrt je dolgoročen instrument, zato mora biti zastavljen tako, da bo lahko spremljal razvoj pristanišča na dolgi rok. Od tod v načrtu predvidena podvojitve dolžine sedmega pomola, izgradnja logistične platforme (za katero sicer manjka dvesto milijonov proračunskega denarja) z velikim večnamenskimi osmim pomolom, okrepitev in podaljšanje petega in šestega pomola, preureditev Pomorske postaje s podaljšanjem pomola Bersaglieri za potniški promet, selitev terminala za trajekte s tržanskega nabrežja ob plovni kanal v Žavljah itn.

Če je načrt, na katerega tržaško pristanišče čaka že celo vrsto let, končno na papirju, pa je njegovo dokončanje sovpadlo s skrajno neugodnim gospodarskim trenutkom, in to ne samo glede na nevarnost upadanja prometa, ampak tudi krčenja proračunskih sredstev, ki bodo potrebna za predvidena javna dela. Alternativa javnemu financiranju bi bilo lahko projektno financiranje, torej s pritegnitvijo zasebnih vlagateljev, vendar je v tem trenutku zaradi recesije tudi ta možnost precej nerealna.

PRISTANIŠČA - S seje nadzornega sveta družbe

Luka Koper še ne čuti posledic gospodarske krize

KOPER - Luka Koper v prvih devetih mesecih letos ni čutila posledic finančne krize, je v sredo ugotovil nadzorni svet družbe, ki bo devetmesečne podatke objavila prihodnji teden. Napovedi do konca leta so razmeroma ugodne, ugotavljajo, čeprav je pomorska dejavnost zadnji člen v logistični verigi in bo posledice na svetovnem trgu čutili v prihodnjem letu. Kot je Luka Koper včeraj objavila na spletni strani Ljubljanske borze, so nadzorniki sicer veliko pozornosti posvetili ukrepom za obvladovanje morebitnih težav, kot so racionalizacija poslovanja in iskanje notranjih rezerv, upravi pa naložili spremljanje dogajanja na trgu.

Nadzorniki so se med drugim strinjali z nakupom treh skladišč v lasti države za skupaj 5,9 milijon

evrov. S tem nakupom bo Luka Koper pridobila dodatne skladiščne površine za svojo dejavnost. Nadzorniki so obravnavali tudi poročilo o varovanju okolja, morja, varnosti in zdravja pri delu.

Na obisku v koprskem pristanišču so bili te dni predstavniki belgijskega pristanišča Oostende. To je izrazilo ro-ro pristanišče v zahodni Belgiji, ki več kot 90% prometa ustvari z britanskimi pristanišči, na prvem mestu z Ramsgateom. Prav na relaciji Oostende - Ramsgate deluje kot izključni prevozniki podjetje Trans-epra Ferries, ki je v slovenski lasti. Sogovorniki so si izmenjali poglede na možno sodelovanje, predvsem pri blagovnih tokovih iz Sredozemlja in Azije prek Kopra po kopnem do Oostende in naprej v Veliko Britanijo.

OKUSI KRASA - Zelo uspel večer v tržaški gostilni All'Antico Spazzacamino

Ob dobrotah s kruhom v glavni vlogi tudi Sabovi in Kosovelovi verzi, glasba in film

TRST - Pijem trpko vino - s tem verzom se konča Sabova pesem Kontovel v slovenski prepisnici Jolke Milič, ki je dal naslov dvojezični zbirki Umberta Sabe, v izvirniku (Bevo quest'aspro vino) in slovenskem prevodu znane prevajalke iz Sežane, katere založnik je tržaška Mladika. Pesem, film in glasba so bili pravzaprav glavni trenutki večera v zgodovinski tržaški gostilni All'Antico Spazzacamino, večera, ki je imel tudi prijeten in uspešen enogastromski okvir.

Gospodarja Tiziana in Edi ter kulturni animator Edi Kanzian z neprofitnim društvom Il pane e le rose so prejšnjo sredo pripravili pravi poklon iztekajočim se Okusom Krasa. Po glasbi Mladih kraških muzikantov, ki so ves večer sredi mesta igrali narodno glasbo, je bogato omizje povabljenih proizvajalcev in drugih gostov govorilo ne le o gastronomski pobudi, ampak tudi o širši povezavi kulturi. Vesna Guštin je skušala mešani italijansko-slovenski družini (prisoten je bil tudi predsednik ZSKD Marino Marsič) pojasniti etnološko podstat prireditve in domačih proizvodov kot je kruh. Temu je naravno pritegnil g. Dušan Jakomin, ki neguje spomin na ške-denjski kruh in druge zaklade krajevnega izročila. Edi Kanzian je z režiserko Lore-dano Gec pripravil Jakominu in ostalim le-po presenečenju s prikazom nekaj sugestivnih posnetkov iz portreta Dušana Jakomina, ki mu ga je posvetila Loredana Gec v produkciji STV RAI. Marsikdo od italijanskih gostov si je zaželel, da bi ga prikazala tudi krajevna italijanska RAI, tako je priljubljen ta duhovni in javni delavec.

Posegel je tudi Marino Vocci, občutljiv povezovalac istrske in kraške enogastromije. Vrtnar Gigi Debelis je povedal,

Gostje na Okusih Krasa v gostilni All'Antico Spazzacamino, spredaj levo g. Dušan Jakomin

KROMA

kako prideluje svoj znani motovilc, ki je z oljčnim oljem žlahtno obogatil kraški jedilnik Spazzacamina. Pedagog Roberto Ambrosi je poudaril pomen zdrave prehrane z domačimi proizvodi in hrano tudi v šoli. Podpredsednik tržaškega konzorcija Federico Grim, sicer izvedenec za ribištvo, je predstavil svoj zadnji trud, knjigo o ribji kulturi in proizvodnji pri nas, »Il pesce nel Friuli Venezia Giulia« tržaške založbe Italo Svevo. Za SDGZ pa sta bila navzoča predsednik trgovec Ervin Mezgec in tajnik Davorin Devetak.

Čudovit intermezzo pred enoga-

stromskim dogodkom so bile pesmi Kosovela in Sabe, ki sta jih brali igralka Liliana Saetti in Loredana Gec v prepisnicah Jolke Milič. To je bil lep in občuten hommage odsotni posredovalki med obmejnima jezikoma v obe smeri: Jolka prevaja v oba jezika s srcem in glavo, z lahkotnostjo in muko, vedno s čustvovanjem, kot da bi bila oba njena materna jezika.

In že so sledile pokušnje fanclav z dušo Nataše Bukavec s Proseka, kruha sv. Martina Davorina Starca in drugega domačega kruha obeh proseških pekarn, župa pržgana, špageti po barkovljansko in po-

hani sardoni gospodinje Tiziane, Debelisov motovilc, Tizianine palačinke in štrudel pekarne Starc, vse skupaj z Debelisovo malvazijo ter teranom in merlotom mladega vinarja Gabrijela Pertota iz Nabrežine.

Stalni gostje Spazzacamina so ob hrani še posebno cenili glasbo Mladih kraških muzikantov: prvič so tam zadonele narodnozabavne viže, sicer pa je vsak četrtek v lokalu zraven sejišča, v Ul. Settefontane 66, koncertni večer z rock, jazz in drugo žanrsko glasbo. Info: tel. 040945160, www.anticospazzacamino.com

Davorin Devetak

ŠPETER - Pogovor z ravnateljico dvojezičnega šolskega centra o t.i. reformi Gelmini

Živa Gruden: Prepričana sem, da obstoj šole ni pod vprašajem

En sam učitelj za špetersko osnovno šolo ni sprejemljiv - Dvojezični model nima alternative

ŠPETER - Šolska reforma ministrice Gelminijeve, kot smo že večkrat poročali, neposredno ogroža tudi sam obstoj dvojezične osnovne šole v Špetru. Z ravnateljico Živo Gruden smo se pogovorili tako o ukrepih italijanske vlade v zvezi s šolstvom kot o delovanju dvojezičnega šolskega centra v Špetru.

Zakaj za vas šolska reforma ni sprejemljiva?

V naši dvojezični osnovni šoli poteka pouk po modelu »en učitelj - en jezik«, z uvedbo enega samega učitelja, kot predvideva nova šolska reforma, pa bi bilo to nemogoče. Tudi krajši urnik za nas ni sprejemljiv. Otroci se namreč vse predmete učijo bodisi v italijanščini in slovenščini, za kar nedvomno potrebujejo več časa. Dopoldne poteka pouk v enem jeziku, popoldne pa v drugem. Nemogoče pa bi bilo, da bi isti učitelj oziroma učiteljica poučeval tako v italijanščini kot v slovenščini.

Šola bi torej v tem primeru postala enojezična, ali slovenska ali italijanska...

Ne, alternative sploh ni. Šola je bila ustanovljena zato, da bi bili v njej tako italijanščina kot slovenščina na isti ravni. Če ne bi mogla ohraniti dvojezičnega modela, sploh ne bi imelo več smisla, da obstaja. Prav zaradi tega sem tudi prepričana, da se bo problem vendarle rešil. Nihče si ne more privoščiti,

da bi povzročil zaprtje take šole, kot je naša.

Reforma Gelminijeve je bila v parlamentu sprejeta brez popravkov, priporočilo senatorke Blažinove, ki ga je sprejela vlada pa ni obvezujoče...

To je res, vseeno pa gre za formalni akt, ki je bil sprejet pred celotnim parlamentom. Dvomim, da bi lahko vlada nato kar tako pozabila na priporočilo, da se manjšinske šole in naš center v pravilniku za izvajanje zakona obravnavajo posebej. Mislim, da lahko po institucionalni poti marsikaj dosežemo, treba bo pač pozorno slediti sestavljanju pravilnika, kar pomeni, da bo največje breme na ramenih senatorke Tamare Blažina in Livia Semoliča. Upam pa, da bo tudi Slovenija takoj posegla, če bi se zadeve zakomplicirale. Sicer pa je bilo glede šolske reforme toliko protestov, da bi se lahko še kaj spremenilo. Po navadi v Rimu zavlačujejo s sestavo pravilnika, ko ugotovijo, da kak zakon nima velike podpore. Na tak način se odloži njegovo izvajanje.

Ravnateljica dvojezičnega šolskega centra v Špetru Živa Gruden (zgoraj) je prepričana, da se bodo izognili problemu, ki bi jih lahko prinesel dosledno izvajanje reforme ministrice Gelmini

Med novejšje ukrepe v zvezi s šolstvom sodi tudi zahteva po zaprtju šol s premajhnim številom učencev oziroma njihovi združitvi z drugimi šolami. Vlada je sicer za leto 2009 ta ukrep zamrznila, a ga ni dokončno zbrisala. Kako bi to vplivalo na dvojezični šolski center?

Čeprav nimamo dovolj učencev, se naša šola prav zaradi svoje specifičnosti ne more povezati z nobeno drugo. Poleg tega pa že tako in tako pokriva precej širše območje kot navadne šole, saj zaobjema kar sedem občin.

Koliko otrok obiskuje dvojezični šolski center?

Skupno 202. Sedemdeset jih je v vrtcu, sto dva sta v osnovni šoli, trideset pa jih obiskuje nižjo srednjo šolo. Število učencev je v zadnjih letih približno konstantno, medtem ko je prej stalno naraščalo. Mislim, da je razlog v tem, da smo že dosegli ves tisti del prebivalstva, ki se strinja z modelom naše šole.

Dvojezična nižja srednja šola obstaja šele dve šolski leti. Kako poteka pouk?

Seveda tu ni modela en jezik - en učitelj, ki je značilen za osnovno šolo. Učenci se nekatere predmete učijo v italijanščini, druge pa v slovenščini. Tako poteka pouk matematike, naravoslovja in likovne vzgoje v italijanščini, v slovenščini pa pouk zemljepisa, zgodovine, tehnologije, informatike, verouka, glasbene vzgoje in telovadbe. Ob slovenščini in italijanščini se otroci učijo še angleščino, medtem ko je nemščina izbirni predmet.

Je učno osebje na osnovni in nižji srednji šoli redno zaposleno?

Učiteljice na osnovni šoli imajo stalno mesto, medtem ko so profesorji na nižji srednji šoli imenovani letno. Upam, da se bo to čim prej vsaj delno uredilo. Že za naslednje šolsko leto pričakujem, da bomo imeli vsaj štiri katedre: za italijanščino, matematiko in dve za slovenščino, zgodovino in zemljepis. < T.G.

Renzo Tondo od danes predsednik Delovne skupnosti Alpe Jadran

TRST - Furlanija-Juljska krajina bo danes v Pamhagnu v Avstriji prevzela vodenje Delovne skupnosti Alpe Jadran. Predsednik FJK Renzo Tondo bo ob tej priliki od deželnega glavarja Gradiščanskega Hansa Niessla prevzel predsedstvo delovne skupnosti AJ, ki jo sestavljajo dve državi, Slovenija in Hrvaška, ter 11 dežel, pokrajini oziroma županij, in sicer Furlanija-Juljska krajina, Veneto, Lombardija (Italija), Gradiščansko, Koroška, Štajerska, Zgornja Avstrija (Avstrija), Baranya, Somogy, Vas in Zala (Madžarska).

Do predaje predsedstva bo prišlo na današnjem plenarnem zasedanju predsednikov dežel skupnosti Alpe Jadran, ki je prav včeraj praznovala 30. obletnico ustanovitve. Delovno skupnost AJ so ustanovili 20. novembra 1978 v Benetkah, na zasedanju v Pamhagnu pa se bo preimenovala v Delovno skupnost Alpe Jadran - Panonija.

Pred prevzemom predsedstva je Tondo včeraj dejal, da vse skupaj čakajo novi izzivi, glavna naloga vseh pa bo, da skupnost Alpe Jadran - Panonija odigra aktivno vlogo pri razvojni politiki tega območja Evrope.

Od 1. aprila prihodnjega leta bo Ryanair iz Trsta letel tudi v Bruselj

TRST - Nizkocenovna irska letalska družba Ryanair bo s 1. aprilom prihodnjega leta uvedla novo letalsko linijo med trstom in Brusljem (Charleroi). Kot so sporočili iz irske letalske družbe, bo Trst z Brusljem povezan ob sredah in nedeljah. Rezervacije za let že sprejemajo na spletni strani www.ryanair.com, cena enosmernega leta iz Trsta v Bruselj pa gre od 10 evrov dalje (brez letaliških dajatev) a un prezzo Ryanair pa bo s 30. marcem 2009 začel enkrat tedensko leteti tudi na progi Trst - Cagliari, od 31. marca prihodnjega leta pa tudi na progi Trst - Birmingham.

CELOVEC - Evropski kongres narodnih skupnosti dežele Koroške

Kongres v senci dvojezičnih tabel

Drugi dan kongresa v znamenju zanimivih predavanj in razprav o zastavljeni temi - EL kritizira Dörflerja - Predlog BZÖ v deželnem zboru propadel

CELOVEC - Zaključni dan XIX. Evropskega kongresa narodnih skupnosti dežele Koroške v Domu glasbe v Celovcu z osrednjo temo Narodne skupnosti razpete med globalizacijo in regionalizacijo so včeraj zaznamovali zanimiva predavanja in razprave, potekal pa je tudi v senci nerešenega vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel na Koroškem oz. napovedi koroškega deželnega glavarja Gerharda Dörflerja, da ne vidi potrebe po postavitvi dodatnih tabel.

Na kongresu so mednarodno priznani strokovnjaki s področja narodnostne politike, kulture in cerkve iz Avstrije, Italije (Južne Tirolske), Švedske, Grčije, ZDA in Ukrajine razmišljali in tudi dajali impulze za nove pristope pri ohranjanju jezikovne in kulturne raznolikosti manjšin oz. narodnih skupnosti v Evropi. Večina jih je ugotavljala, da napetostno polje med globalizacijo in regionalizacijo tudi za narodne skupnosti pomeni nove izzive in nove perspektive. Po oceni skorajda vseh sicer regionalizacija nudi več možnosti, toda tudi globalizacija ima poleg negativnih tudi več pozitivnih učinkov. Veliko je odvisno od narodnih skupnosti samih ter od njihovega ožjega in širšega okolja oz. družbe, v kateri živijo.

Globalne perspektive vsekakor nudi mreženje manjšinskih medijev, kot je to na primeru agencije MIDAS posredoval strokovnjak Guenther Rautz iz Bocna, o manjšinah in manj-

PESNIK JANKO FERK

LUKAN

šinskih jezikov na Švedskem pa je govorila Leena Huss iz Stockholma. V zastavljeno temo kongresa pa je postavil dunajski univerzitetni profesor Karl Schwarz reformatorja Slovencev Primoža Trubarja, katerega je imenoval za Evropejca 16. stoletja. »Nedeljnost dostojanstva vseh ljudi - Vernost in narodna pripadnost v okviru globalizacije iz zornega kota pravoslavnega teologa je svoj referat pomenoval grški univerzitetni profesor Grigorios Larentzakis, ki je še posebej opozoril, da bodo morali v Srednji Evropi in na Zahodu nasploh v svoja razmišljanja in načrte bolj in ofenzivno vključevati evropski vzhod in jugovzhod oz. narode in narodnosti, ki tam živijo.

Poleg uvodnega referata nekdanjega podpredsednika Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS) Reginalda Vospornika, ki je prvi dan kongresa spregovoril o zaščiti narodnih skupnosti in jezikov iz regionalnega evropskega in svetovnega

vidika, je številnim udeležencem kongresa včeraj spregovoril še en koroški Slovenec: pesnik Janko Ferk. Temo njegovega predavanja je bila Globalizacija koroške slovenske literature. Med drugim je predstavil šele nekaj dni staro spletno stran www.slolit.at, s katero se je pričela globalizacija koroško-slovenske literature, kot se je izrazil Ferk.

Kongres, ki ga je tudi letos organiziral in izvedel Biro za slovensko narodno skupnost pri uradu koroške deželne vlade, so sklenili dekan Wolodymyr Kušnerk (Stanje medetičnih odnosov regije Černovci in njeni izgledi v kontekstu dejavnosti evroregije Zgornji Prut), Alexander Mirescu iz New Yorka (Izkušnje priseljencev v meddržavni primerjavi: Razmišljanja o romunskih priseljenjskih skupinah v ZDA in Evropi) ter Sigrid Grassmugg z Dunaja (Med konfliktom in sodelovanjem - nemško-danski obmejni pas kot regija).

Tudi včeraj pa so še odmevale sredine izjave deželnega glavarja Gerharda Dörflerja na odprtju narodnostnega kongresa v Celovcu v zvezi z dvojezičnimi napisi. Ostro jih je kritiziral Enotna lista, ki je v izjavi za javnost poudarila, da je nerazumljivo, če se deželni glavar prav v pozdravnem nagovoru narodnostnega kongresa izreče proti dvojezičnim napisom in kljub desetletja dolgim zamudam politike govori o preobremenitvi prebivalstva zaradi visokega tempa. Na-

Referent iz Grčije Larentzakis in vodja Biroja za slovensko narodno skupnost Kassi

rodnostni kongres naj bi imel namen, da podpira razvoj narodnih skupnosti, ne pa, da se zlorablja kot platforma za polemiziranje v njihovo škodo.

Dvojezični krajevni napisi pa so bili tudi osrednja tema včerajšnje »aktualne ure« v deželnem parlamentu. Kot napovedava, je predsednik poslanskega kluba BZÖ Kurt Scheuch vnesel v razpravo zahtevo po obrav-

navi tega vprašanja, ker pa socialdemokrati in Zeleni niso videli potrebe, da bi o tem razpravljali, »nujni« predlog BZÖ ni bil deležen potrebne dvotretjinske večine. Za predlog BZÖ pa so glasovali tudi poslanci ljudske stranke (ÖVP), ki so obenem zahtevali tudi preštevanje manjšine ob priložnosti popisa prebivalstva leta 2010.

Ivan Lukan

SLOVENIJA - Danes na zasedanju državnega zbora

Odločanje o imenovanju devete slovenske vlade

Skupaj s predsednikom vlade Borutom Pahorjem bo štela 19 članov - Jutri že prva seja

LJUBLJANA - Poslanke in poslanci slovenskega državnega zbora bodo danes odločili o imenovanju ministrske ekipe mandatarja Boruta Pahorja, ki bo sestavljala deveto vlado po osamosvojitvi Slovenije. Po zaprsegi novoimenovanih ministrov bo potekala primopredaja poslov med dosedanjim in novim premierom, jutri pa se bo nova vlada že sestala na prvi seji.

Ministrska ekipa bo, če bo potrjena v državnem zboru, skupaj s predsednikom vlade štela 19 članov. V vladi, ki jo bodo sestavljale koalicijske stranke SD, Zares, DeSUS in LDS, bo sedem nestranskih kandidatov, v njej pa bo tudi pet žensk. Pahor sicer ekipo ocenjuje kot sposobno premagati vse ovire, ki ločijo Slovenijo na poti do najrazvitejših držav. Mandatar, ki je listo kandidatov v državni zbor vložil 13. novembra, je poudaril, da listo v DZ vlaga pred za to zakonsko določenim rokom, saj se zaveda, da se mora nova vlada čim prej spopasti s posledicami, ki jih prinaša svetovna gospodarska kriza.

Ministrski kandidati so že prestali prvo "oviro" na poti do imenovanja. Podpora pristojnih parlamentarnih odborov so namreč dobili vsi kandidati za ministre, ki jih je predlagal Pahor. Njihove predstavitve je večina članov pristojnih delovnih teles označila kot ustrezne.

V ponedeljek so zaslivanja uspešno prestali kandidat za ministra za finance Franc Križanič, kandidat za šolskega ministra Igor Lukšič, kandidatka za ministrico za obrambo Ljubica Jelušič, kandidat za ministra za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik, kandidatka za ministrico za kulturo Majda Širca Ravnikar in kandidatka za ministrico brez resorja, odgovorno za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Zlata Ploštajner. V torek so bili podpore deležni kandidat za ministra za gospodarstvo Matej Lahovnik, kandidat za ministra brez resorja, pristojen za razvoj in evropske zadeve, Mitja Gaspari, kandidatka za ministrico za notranje zadeve Katarina Kresal, kandidat za pravosodnega ministra Aleš Zalar, kandidat za ministra za promet Patrick Vlačič in kandidatka za ministrico za javno upravo Irma Pavlinič Krebs. V sredo pa so podporo prejeli kandidat za ministra za visoko šolstvo Gregor Golobič, kandidat za ministra za kmetijstvo Milan Pogačnik, kandidat za ministra za okolje Karl Erjavec, kandidat za ministra za zdravje Borut Miklavčič in kandidat za ministra za zunanje zadeve Samuel Žbogar.

Kot zadnjega je parlamentarna komisija včeraj soglasno podprla Boštjana Žekša (o tem podrobneje poročamo na 3. strani op. ur.) kot ustreznega kandidata za

Poslanke in poslanci državnega zbora bodo danes potrjevali ministrsko ekipo Boruta Pahorja

ministra brez listnice, pristojnega za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Funkcija omenjenega ministra je sicer novost, ki jo je novi sklic parlamenta uvedel s spremembo zakona o vladi na podlagi leta 2006 sprejetega zakona o odnosih Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja.

Za razliko od volitve predsednika vlade državni zbor ministre imenuje na javnem glasovanju, z navadno večino. O imenovanju ministrov glasujejo poslanci tako, da glasujejo o listi kandidatov za ministre kot celoti. Lista je izglasovana, če zanjo glasuje večina poslancev, ki se udeležijo glasovanja. Če lista ni izglasovana, se opravi novo glasovanje o imenovanju ministrov na podlagi nove liste kandidatov za ministre. Vlada nastopi funkcijo, če sta imenovani več kot dve tretjini ministrov, pri čemer se ne štejejo ministri brez resorja. V primeru, da vsi ministri ne bi bili imenovani, mora predsednik vlade v 10 dneh po nastopu funkcije predlagati še neimenovane ministre oziroma obvestiti državni zbor, katere resorje bo začasno, vendar ne za dlje kot za tri mesece prevzel sam ali jih poveril drugemu ministru. Če državni zbor tudi v treh mesecih po nastopu funkcije vlade ne bi imenoval še neimenovanih ministrov, državni zbor ugotovi, da je funkcija predsednika vlade in ministrom prenehala.

Novoimenovano vlado bo sprejel tudi predsednik države Danilo Türk. Dan sprejema še ni znan, mandatar Pahor pa je izrazil željo, da bi bil že v nedeljo. (STA)

SEŽANA - Prvo leto vpisanih 99 študentov

Uradno odprtje višje strokovne šole za fotografijo in oblikovanje materialov

POLITIKA - Ob prvi obletnici smrti

Spomin na Mirka Špacapana

VIDEM - Množica ljudi je v sredo zvečer napolnila gledališče Palomstre, v katerem so se v okviru dobrodelnega večera za boj proti raku spomnili Mirka Špacapana ob prvi obletnici njegove smrti. Prireditve z naslovom Naj se življenje nadaljuje je spremljalo obujanje Špacapanovega življenja in njegovih mnogih vrlin, ki jih sicer ni nikdar razkazoval.

Občuteno sliko njegovega lika je uvodoma podala njegova vdova Manuela Quaranta, ki je svoj poseg zaključila z besedami sodobnega pesnika Hollanda »Smrt ne obstaja. Le premaknil sem se v sosedno sobo...«. V nadaljevanju so govorili številni predstavniki oblasti in ugledni gostje, od dekana fakultete za medicino na videmski univerzi Bazzocchia do predsednika deželnega sveta Edouarda Ballamana ter prijatelja in političnega somišljenika Damijana Terpina. Slednji je poudaril, da je bil Špacapan v prvi vrsti zdravnik, kljub temu pa ni nikdar

zanemarjal vseh drugih dejavnosti, ki jih je bolezen nenadoma prekinila. Večera so se udeležili tudi mnogi slovenski in italijanski politiki in Špacapanovi prijatelji, pa tudi pacienti. V okviru prireditve so nekateri glasbeniki zaigrali Chopinove, Bachove in Saint-Saënsove skladbe. Večer je zaključil zbor Hrast, ki je prvič izvedel odlomek, ki ga je uglasbil sam Špacapan. To je Poslednje pismo Alojza Gradnika, ki ga je v skrajšani obliki prevedla v italijansko žena Manuela.

MIRKO ŠPACAPAN

LJUBLJANA - Simpozij Poudarek vlogi Trubarja v zgodovini

LJUBLJANA - Simpozij Obdobja o reformaciji na Slovenskem je spodbudna počastitev spomina na Trubarja ter priložnost za soočenje z njegovo vlogo v zgodovini, je zbranim dejal dekan Filozofske fakultete v Ljubljani Valentin Bucik. Osrednji namen protestantov ni bil jezikovni, ampak verski, pa je pojasnil predsednik simpozija Aleksander Bjelčevič.

27. slovenistični in slavistični simpozij Obdobja, ki ga je pripravil Center za slovenistiko kot drugi/tuj jezik pri Oddelku za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kot je pojasnil predsednik simpozija Bjelčevič, je to zadnji "od osmih ali devetih simpozijev ali konferenc, ki so letos posvečeni 500-letnici Trubarjevega rojstva". Po njegovih ocenah je ta simpozij največji glede na število udeležencev, saj bo na njem do jutri predstavljenih 61 referatov, referenti pa prihajajo iz 12 držav. Večina prispevkov je s področja jezika in literature, med njimi pa so tudi referati s področja zgodovine, sociologije, glasbe in umetnostne zgodovine.

FJK - Promotur Cene smučarskih vozovnic bodo enake kot lani

TRST - Cene smučarskih vozovnic v Furlaniji-Juljski krajini bodo v bližajoči se smučarski sezoni enake, kot so bile v lanskem. Sklep o tem je včeraj sprejel upravni svet družbe Promotur, ki upravlja smučarske centre na Trbižu, Na Žlebeh, na Piancavallu, v Ravasclettu - Zoncolanu in v Forni di Sopra. Promotur je sicer za letos nameraval dvigniti cene za približno 4 odstotke, vendar pa se s tem ni strinjala Dežela Furlanija-Juljska krajina, ki je družabnica Promoturja. Sklep o podražitvi je upravni svet družbe sprejel že 22. aprila letos, neposredno po zaključku lanske smučarske sezone.

Novo smučarsko sezono v FJK bi morali predstaviti v začetku tega tedna v Vidmu, vendar so na zahtevo deželnega odbornika za turizem Luce Cirianija predstavitev tiskovno konferenco odpovedali.

V jutrišnji oddaji Brez meje po koprski TV gosta Rudi Pavšič in Drago Štoka

KOPER - V jutrišnji oddaji Brez meje (ob 18. uri na TV Koper - Capodistria) bosta predsednik SKGZ Rudi Pavšič in predsednik SSO Drago Štoka razkrila svoje poglede na pomen, ki ga za slovensko manjšino imajo veliki svetovni premiki in spremembe. Spregovorila bosta tudi o najbolj perečih vprašanjih znotraj slovenske manjšine v Italiji, o delu, ciljih, načrtih ter o povezavah in stikih, ki jih ima manjšina z zunanjim svetom.

Klub tržaških Slovencev vabi na srečanje Prva tržaška povojna leta v sliki in besedi

LJUBLJANA - Klub tržaških Slovencev v Ljubljani vabi v sodelovanju z Zadrugo Naš Kras na srečanje o prvih povojnih tržaških letih. Srečanje bo v nedeljo ob 16. uri v atriju ZRC SAZU na Novem trgu 2 v Ljubljani, govornika pa bosta snemavec in fotograf Edi Šelhaus ter zgodovinar Jože Pirjevec. Prisotni si bodo ogledali odlomek iz celovečernega dokumentarca Jurija Grudna »Edi Šelhaus: bil sem zraven« in razstavo fotografij Eгона Krausa. Pokrovitelj srečanja je Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

SEŽANA - V Sežani so včeraj uradno odprli Višjo strokovno šolo za fotografijo in oblikovanje materialov, ki je že oktobra odprla vrata prvi generaciji študentov. Že prvo leto je vpisanih 99 študentov z vseh koncev Slovenije in tujine (45 rednih in 25 izrednih študentov ter 29 oblikovalcev materialov). Študij poteka v prostorih PIC v Sežani. Poleg predavalnic imajo tudi sodobno opremljen fotografski laboratorij in temnico. Vaje za oblikovalce materialov pa potekajo na drugih lokacijah. Kot je na odprtju poudaril Dušan Štolfa, direktor ŠC Srečka Kosovela, postaja Sežana pravi kampus višjega in visokošolskega središča. Sežanski župan Davorin Terčon je poudaril vlogo občine, ki je v šolo vložila 300 tisoč evrov. Priprave na odprtje šole so trajale deset let. Sekretar ministrstva za šolstvo Boštjan Zgonc pa je izrazil veselje, da je Sežani uspelo peljati projekt, s katerim vstopa v krog evropskih šol s kratkim visokošolskim izobraževanjem. O viziji in izzivih je spregovorila v.d. ravnateljica Jasna Rojc. S programom oblikovanja kamna se bodo sežanski študentje predstavili na razstavi kamnitih izdelkov in skulptur od 28. novembra do 8. decembra v Kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini. 3. decembra bo predstavitev Višje strokovne šole, programom fotografije pa bodo predstavili na razstavi 10-let pohoda Ankarana-Triglava v Pokrajinskem muzeju v Kopru od 5. do 12. decembra.

Besedilo in foto Olga Knez

RIM - Vsestržavni tajnik CGIL Guglielmo Epifani o dimenzijah gospodarske krize

»Italijanski družbi se približuje velik plaz«

Zahteva po učinkovitih ukrepih vlade, ki naj zavaruje najšibkejšo sloje

RIM - Vsestržavni tajnik sindikata CGIL Guglielmo Epifani je včeraj ocenil, da bo gospodarska kriza po italijanski družbi udarila huje, kot je bilo mogoče predvidevati. »Prihaja težak plaz«, je dejal Epifani, ki bo težko prizadel družbo in njene strukture. To izhaja iz podrobne analize, ki jo je sindikat izvedel v zadnjih dneh, prav takšne, če ne še slabše, pa so tudi ocene mednarodnega monetarnega sklada, po katerem bo italijansko gospodarstvo dobilo hud udarec in si bo le počasi opomoglo.

Epifani zahteva od vlade zelo korenitih ukrepov in takšno ekonomsko politiko, da bo zavarovala sloje z najnižjimi prihodki. Če bo vlada pokazala dovezetnost za predloge sindikata, je ta pripravljen premisliti o splošni stavki, ki je napovedana za 12. december, je podaril taajnik CGIL.

Po mnenju Epifanija je treba omogočiti dostop do kreditov, pri čemer bi morale banke sprostiti likvidnost, ki jo sedaj zadržujejo. To bi obenem povrnilo zaupanje zaupanje v bančni sistem. Nadalje se Epifani zavzema za krepitev povpraševanja z davčnimi olajšavami in drugačnimi socialnimi blažilci, kajti

obstaja realno tveganje, da ostanejo stotisoči ljudi brez vsakršnega varstva.

Tajnik CGIL se je dotaknil tudi krize avtomobilskega sektorja in dejal, da bi morala Italija narediti kot ZDA, kjer gre za reševanje avtomobilske industrije 30 milijard dolarjev, podobno pa ukrepa tudi Nemčija.

V zvezi s hudo finančno krizo se je oglašil tudi župan Firenc in predsednik združenja občin Leonardo Domenici, po katerem je bilančni položaj občin za leto 2008 in 2009 nevzdržen. Zato poziva Dominici občine, naj formalno ne predstavijo proračunov za leto 2009 do 31. decembra, v pričakovanju da se ponovno pregeda vsebina finančnega zakona.

Kot rečeno je položaj Italije preučil tudi Mednarodni monetarni sklad. Inšpektorji iz Washingtona so ocenili, da bančni sistem sicer dobro odgovarja na finančno krizo, gospodarstvo pa je vse šibkejšo. Proizvodnja pada, občuten je padec zaupanja, šibak je tudi izvozni sektor, tako kot samo tržišče dela. To so dejavniki zaradi katerih je gospodarska rast v letu 2008 prvič po desetih letih negativna.

Vsestržavni tajnik CGIL Guglielmo Epifani

ANSA

KOMISIJA RAI

Renato Villari noče odstopiti

SENATOR RENATO VILLARI

ANSA

RIM - Predsednik parlamentarne komisije za nadzorstvo nad ustanovo RAI Renato Villari vztraja na svojem mestu. Demokratska stranka ga je izključila iz stranke in iz parlamentarne skupine, Villari pa ne uživa več niti podpore desne sredine, ki ga je izvolila na to mesto. Skratka prava farsa, ki ni v čast ne politiki in niti parlamentu.

Villari, ki je že pristopil v senatno mešano skupino, je sinoči dejal, da uradno mu ni nihče sporočil, da je kandidat za predsednika komisije RAI Sergio Zavoli. Vodja demokratov Walter Veltroni je njegovo početje označil za neverjetno in nesramno, oglašil se je tudi Silvio Berlusconi, ki je tudi pozval Villarija k odstopu.

Senator iz Kampanije vztraja, da je bil povsem zakonito izvoljen za predsednika komisije RAI. To je formalno res, Villari pa namerno »pozablja« na politične okoliščine njegove izvolitve, ki so zelo nepravilne, saj je bil kot predstavnik iz vrst opozicije izvoljen z glasovi desne sredine.

Da bi moral Villari odstopiti sta prepričana tudi predsednika senata in poslanske zbornice Renato Schifani in Gianfranco Fini. Predsednika pa nimata nobenih zakonitih sredstev za odstavitev predsednika, ki bi lahko odšel le z jasno nezaupnico članov parlamentarne komisije. Tudi ta pot pa je po mnenju nekaterih pravnikov zakonsko gledano zelo vprašljiva, zato je vsa zadeva politično in pravno gledano še kar zapletena. Rešil bi jo lahko samo Villari, ki pa - kot rečeno - vztraja na svojem mestu.

ŠOLSTVO - Predlog Severne lige o posebnem pouku za tujce

Berlusconi podpira ločene razrede

»To ni diskriminacija, temveč pomoč tujim otrokom« - Demokratska stranka predstavila svoj zakonski osnutek

Protest proti vladnim ukrepom v šolstvu

ANSA

RIM - Severna liga je pred časom predlagala ustanovitev ločenih razredov za tuje učence, predsednik vlade Silvio Berlusconi pa je predlog včeraj javno podprl. Na posvetu ob državnem dnevu pravic otrok je zatrdil, da »ukrep ne bi predpostavljali diskriminacije tujih otrok, temveč bi bila logična in koristna rešitev za učence in učiteljice«. Berlusconi je razlagal, da predlog o ločenih razredih temelji na zgledu drugih držav.

Njegove besede je z zadovoljstvom sprejela Severna liga. Predsednik ligaških poslancev Roberto Cota je pozval šolsko ministrico Mariastello Gelmini, naj udejanji predlog, s katerim soglašava vsa vladna večina. Očitno pa v desni sredini le niso vsi enakega mnenja. Milanska odborica za družino in šolstvo Marina Moioli, tesna sodelavka županje Letizie Moratti, ligaško pobudo zavrača: »Ločenih razredov ni

mogoče ustvariti. Vsekakor pa bo potrebno ukrepati in pomagati tujim učencem, da nadoknadijo jezikovni zaostanek,« meni odborica.

Na Berlusconijeve besede se je seveda kritično odzvala opozicija. »Ne ve, o čem govori,« sta rezko komentirali Alberta Soliani in Sandra Zampa (Demokratska stranka), ki sta v senatu in poslanski zbornici predstavili zakonski osnutek na to temo. Osnutek je med drugim vseč katoliškemu tedniku Famiglia Cristiana, ki odločno nasprotuje t. i. »razredom-getom«. Tednik podarja osnovne razlike med predlogoma leve in desne sredine: »Združevanje namesto ločevanja. Dobro vemo, da bo učenje italijanskega jezika mogoče, če bodo tuji otroci v stiku z italijanskimi. Z ločevanjem se bo učenje jezika upočasnilo. V primeru otrok je govor o le nekaj mesecih.«

IMF - Poročilo Učinek krize za Italijo močan, okrevanje dolgo

RIM - Italija doživlja močan učinek mednarodne krize, gospodarstvo nazaduje prvič po več kot desetletju, proizvodnja se je zmanjšala v zadnjih dveh četrletjih, zaupanje je padlo na rekordno nizko raven, izvoz se upočasnjuje, trg dela peša. To so glavne ugotovitve iz poročila Mednarodnega denarnega sklada (IMF), ki so ga njegovi tehniki sestavili po misiji v Italiji. Tudi kratkoročne perspektive po njihovi oceni ne dajejo upanja, saj se bo tudi prihodnje leto nadaljevalo upadanje proizvodnje in povpraševanja, kreditna dejavnost bo medla, klima zaupanja pa še naprej negativna. Morebitno oživljanje gospodarstva bo torej počasno in slabotno, ker ga bodo ovirale strukturne rigidnosti, pomanjkanje notranje konkurence, počasnost procesov prestrukturiranja in omejena odzivnost na davčnem področju, še ugotavlja poročilo IMF.

ZDRAVJE - Prve žrtve letošnje sezonske epidemije

Za božič nas bo »obdarila« avstralska gripa

Zbolelo bo od 5 do 7 milijonov Italijanov

RIM - Nizke temperature že tradicionalno s seboj nosijo gripo, ki je tudi letos že potrkala na naša vrata. Strokovnjaki in zdravniki opozarjajo, da bo sezonska epidemija influence dosegla svoj višek v prihodnjih tednih, pravzaprav ravno za božič, ko bo po predvidevanjih v postelji obležalo od 5 do 7 milijonov Italijanov, t.j. 8% celotnega prebivalstva. Gripa pa naj bi pri nas vztrajala vse do konca marca. Doselej so zabeležili prve tri »žrtve« letošnjega avstralskega virusa: dva mala otroka in 35-letno žensko, ki se niso cepili proti gripi. Po podatkih državnega centra za influence, ki deluje pod okriljem Višjega zdravstvenega zavoda, so v laboratorijih Univerze v Parmi prvič na italijanskih tleh izolirali 3 seve virusov z imenom avstralska gripa oz. Sydney A/H3N2.

Bolniki bodo letos dolgo ležali v postelji s povišano telesno temperaturo, hudim glavobolom, oteklim grlom, kašljem in zamašenim nosom. Posebej ogroženi so seveda dojenčki, starejši ljudje in kronični bolniki, pri katerih se lahko dodatno pojavi še pljučnica in vnetje ušes. Znaki pa izginejo navadno v tleh do sedmih dneh. Domači zdravnik vam bo gotovo svetoval, da se izogibajte množičnih prireditvev in zaprtih prostorov da uživajte zdravo hrano, ki vsebuje veliko vitamina C, in pa veliko tekočin. Združenje družinskih zdravnikov Simg pa pri tem poziva vse naj se pravčasno cepijo (na fotografiji KROMA), saj je to edina učinkovita in varna zaščita. Pri tem pa opozarjajo vse, naj nikar ne podcenjujejo simptomov, saj vsako leto beležimo okrog 8 tisoč smrtnih žrtev zaradi raznoraznih komplikacij influence.

Gripa pa je obenem neznanemarljiv družbeni strošek, saj je iz podatkov raziskave družbe Federanziani izhaja, da je v letu 2006 od dela vsaj nekaj dni izostalo 4.800.000 zaposlenih, za skupnih 32.275.000 dni odsotnosti, ki so nas (državno zdravstveno službo, družine, zavod Inps in delodajalce) stale skupno nad 2.860.000.000 evrov.

Zdravstveni nasveti za prihajajočo zimsko sezono so na voljo tudi na spletni strani ministrstva za zdravje www.ministerosalute.it.

HITRA CESTA - Županoma Doline Premolinovi in Milj Nesladku v sredo niso dali besede

»Bili smo na domačih tleh, drugi pa so bili gostje«

»Institucionalna osornost« do dveh skupnosti - Rana se bo težko zacelila

Dejstvo, da prireditelji slovesnosti ob uradnem odprtju novega odseka hitre ceste od Lakotiča proti Škofijam niso dali besede dolinski županji Fulvii Premolin, ki jih je tudi gostila, in miljskemu županu Neriu Nesladku, je bila prava »institucionalna osornost«. Prezrli so izvoljena predstavnika dveh skupnosti, neupoštevanje njune prisotnosti pa je bilo poniževalno in žalostno. Zdaj se je skratka ustvarila nova rana, ki bo potrebovala precej časa, da se zaceli.

To sta nam povedala včeraj župana Premolinova in Nesladek, ki nameravata s tem v zvezi v kratkem zavzeti tudi skupno uradno stališče. Če sta namreč po eni strani lahko zadovoljna, ker se je zaključil pomemben načrt in je bil storjen korak naprej v posodabljanju infrastrukture, sta po drugi obo »jezna« zaradi - milo povedano - nepazljivosti javnih institucij.

»Nekaj podobnega bi mi nikdar ne storili,« nam je povedal Nesladek. Trak so prerezali na ozemlju županije Premolinove in to bi morala storiti prav slednja, je poudaril, medtem ko sta morala obo župana rezu traku slediti v tretji (!) vrsti, ker niso nanju niti počakali. Po drugi strani sploh nista imela priložnosti, da bi kaj povedala. Govorniki na odru so sledili vnaprej določenemu vrstnemu redu, v katerem zanju ni bilo prostora. Zato ni mogel Nesladek govoriti v imenu mnogih prebivalcev miljske občine, ki so v zadnjih letih potrpežljivo čakali na konec del, saj je vendar šlo za pomembno cestno povezavo. »Prav zato sem jezen,« je poudaril Nesladek. To ni bilo namreč osorno obnašanje do dveh županov, ampak do dveh skupnosti, ki sta obe več let sobivali v blatom, tovornjaki, ropotom in razpokami na pročeljih hiš. Obe občinski upravi sta bili v tem smislu blizu občanom in posrednici s podjetjem Collini. Slednjemu se je Premolinova prek našega dnevnika tudi javno zahvalila (tega pač na odru ni mogla storiti...), ker je vselej znalo sodelovati in dobiti pravo rešitev za razne nevarnosti. Poleg tega je tveganje, da bo nova povezava negativno vplivala na mnoge trgovske dejavnosti v miljski občini, je še povedal župan Nesladek, ki pa na skrbi svojih občanov z odra ni mogel odgovoriti.

»Jaz sem še bolj jezna,« je naglasila Premolinova. Sicer se je županja zadnji trenutek odločila, da se udeleži slovesnosti, ker »je bil sploh ves odnos poniževalen«. Stvar je še hujša, ker je dolinska občinska uprava od vsega začetka sodelovala in bila posrednica med podjetjem, občani in javnimi institucijami. »Zato je najmanj, kar bi lahko storili, da nas upoštevali,« je poudarila županja, »še zlasti pa bi nas morali upoštevati, ker smo bili na domačih tleh, medtem ko so bili ostali gostje«. Premolinova je tudi povedala, da so šla javna dela v dolinski občini hitro naprej, ker si je prav dolinska občinska uprava prizadevala za stike z ljudmi. To je bil namreč poseben poseg v ozemlje in tudi v vsakdan krajanov in je bila dolžnost javne uprave, da zaščiti prostor in ljudi, ki v njem živijo. Skratka, vsak se mora obnašati glede na lastne pristojnosti, je menila županja in se s tem v zvezi zahvalila odgovornim pri podjetju Collini. Zaradi vsega tega se Premolinova čuti prikrajšana, ker ji ni bilo dano zahvaliti se vsem občanom, ki so veliko dali pri gradnji hitre ceste. Sredino neupoštevanje javnih institucij, ki zastopajo občane, je bilo zato poniževalno in žalostno, poleg tega pa so kršili pravila korektnosti in olike. Pa vendar mora biti dostojanstvo enako tako za »majhne« kot za »velike« javne upravitelje, je še poudarila Premolinova. To mora veljati tudi za župana občin Dolina in Milje, ki jim je bila demokratično dodeljena dolžnost, da zastopajo občane.

Aljoša Gašperlin

Na slovesnosti v predoru pri Frankovcu je govorila tudi pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat. V ozadju sta bila tudi dolinska županja Fulvia Premolin (prva z desne) in miljski župan Nerio Nesladek (drugi z desne), ki pa jima niso dali besede

KROMA

DOLINSKA OBČINA - Nove cestne table z dvojezičnimi smerokazi

Dvojezičnost pri Lakotiču

Zahtevala jo je dolinska občina - Še vedno križ z italijanskim imenom vasi »S. Dorligo della valle«

Na cesti, ki pelje s Krmenke proti Domju stoji pred križiščem pri Lakotiču po nadvozu hitre ceste nova modra cestna tabla. Dvojezična. Na njej so v italijanščini in v slovenščini omenjene smeri za Lacotisce-Lakotiče in za Trieste-Trst. Le spodnji napis je izključno v italijanščini: Slovenia. V bližini stoji smerokaz za nov uvoz na hitro cesto zelene barve, brez nobene oznake napisa. Označene so le šifre, mednarodne oznake avtocest tin odsekov: A1, RA13, RA14, A 23.

V križišču je nameščena druga modra tabla, tudi ta z dvojezičnimi imeni krajev (in enim zgrešenim italijanskim imenom...): Domjo-Domio, Mattonaia-Krmenka, S. Dorligo D.V.-Dolina, Lacotisce-Lakotiče. Tudi smerokaza za gospodarske dejavnosti sta dvojezična: Est-Vzhod (za industrijsko cono) in Dolina (za obrtno cono).

Na cestah, ki vodijo iz drugih smeri v križišče pri Lakotiču sta nameščeni še dve podobni modri tabli,

vedno z dvojezičnimi imeni krajev (razen že znanega smerokaza za izključno italijansko napisano državo Slovenia).

Na cesti za Glinščico v smeri proti mestu so tudi smerokazi raznih ulic napisani dvojezično: Via - Ull. Travnik, Via - Ull. Ressel, Via -Ull. Flavia. Pri Domju sta na veliki modri tabli zabeleženi dve smeri: naravnost za Trieste-Trst, desno za S. Giuseppe-Ricmanje.

Nove dvojezične modre cestne table je ob odprtju odseka hitre ceste Lakotiče-Rabujez dalo postaviti podjetje Collini in s tem končno popravilo napako, ki jo je storilo z namestitvijo začasnih, izključno italijanskih smerokazov med gradnjo vzlišča pri Lakotiču. Takrat je dolinska občinska uprava večkrat posegla pri vodstvu podjetja in zahtevala namestitve dvojezičnih smerokazov in drugih napisov, ker je dolinska občina dvojezična in dvojezične cestne napise predvideva tudi občinski statut. O zadevi je razpravljala tudi dolinski občinski svet in v soglasno

izglasovanem dokumentu izrazil zahtevo po dvojezičnih cestnih napisih.

Podjetje Collini je zagotovilo, da bodo dvojezične table nameščene ob odprtju odseka. Županja Fulvia Premolin je v preteklih dneh večkrat nastopila pri vodstvu podjetja, da bi bile table postavljene v roku.

To se je tudi zgodilo.

Premolinova pa z njimi ni popolnoma zadovoljna. Žuli jo na več tablah napačno napisano italijansko ime vasi Doline. Kajti: vas se imenuje izključno Dolina. V slovenščini in v italijanščini. Vsiljeno tuje ime vasi San Dorligo della valle ne obstaja več. Tako je 3. julija 2002 sklenil dolinski občinski svet. Premolinova je že opozorila podjetje na napako. Odgovorili so ji, da naj bi bilo na smerokazu napisano ime občine, ne pa vasi. Kar pa ne more držati, saj sta na primer imeni vasi Lakotiče in Krmenka pravilno zapisani, čeprav nista... občini.

M.K.

DVOJEZIČNE TABLE

Ljubljanski župan pisal Dipiazzi

Župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković je v zvezi z dvojezičnimi tablamis poslal pismo tržaškemu županu Robertu Dipiazzi. Pismo je poslal prejšnji teden, se pravi pred uradnim odprtjem dveh novih avtocestnih odsekov. Jankovićevo pismo objavljamo v celoti:

Spoštovani župan, cenjeni kolega,

v soboto, 8. novembra 2008, sem sprejel delegacijo Koordinacijskega združenja kraških vasi, ki jih je vodil predsednik gospod Carlo Grgič.

Pogovor se je nanašal tudi na vprašanje dvojezičnih cestnih tabel na Tržaškem, s katerim si seznanjen. Ob pogovorih so me seveda opozorili na aktualno problematiko tabel na novem avtocestnem odseku Padriče-Katinara, ki bo odprt ta mesec. O novem odseku sva govorila tudi v začetku meseca, ko sva se srečala v Ljubljani skupaj s kolegom, gospodom Ettorejem Romolijem, županom Gorice. Omenjeno je bilo celo, da bi se ti pridružil v Trstu na svečani otvoritvi zaključka izgradnje avtocestne povezave Trsta s slovenskim avtocestnim krakom.

Cestna povezava bo zagotovo pomembno prispevala k zblizevanju med ljudmi teh območij, zato ne razumem, da so dvojezične table sploh problem, s katerim se morava ukvarjati. Prepričan sem, da je mogoče ustrezno postaviti dvojezične table na avtocesti na tem mešanem območju, kot predvideva 10. člen zakona 38/2001 (Zaščita slovenske jezikovne manjšine v Furlaniji-Juljski krajini).

Glede na najin dogovor, ki sva ga podpisala februarja in dobre odnose, ki so se razvili od takrat, te prosim, da v skladu s svojimi zmoglostmi in pristojnostmi ukrepaš.

DEVIN-NABREŽINA Kam s privezi sesljskih jadrlnih društev?

Devinsko-nabrežinski občinski svet bo na seji, ki je sklicana za sredo, 26. novembra, obravnaval tudi načrt za preureditev sesljskega pristanišča. S tem v zvezi je pričakovati novo polemiko med desnosredinsko upravo župana Giorgia Reta in levo sredinsko opozicijo, ki načrt za sesljski pristan ocenjuje zelo negativno.

Demokratska stranka v tiskovnem sporočilu ugotavlja, da največji problemi zadevajo nove priveze, ki jih dejansko ni, ter usodo krajevnih navigacijskih društev (med njimi je tudi Čupa), ki ostaja zelo negotova. Pri tem ne gre samo za njihove priveze, temveč tudi za njihove sedeže. Po mnenju leve sredine ostaja še naprej odprto tudi vprašanje parkirišč v Sesljskem zalivu.

Demokratska stranka predlaga Retu in njegovi upravi, da odložita razpravo v občinskem svetu. Najbolj koristno bi bilo, da bi se s temi vprašanji ukvarjala posebna občinska komisija, ki bi vzela v pretres tudi koncesije na območju Castelreggia. Demokrati vabijo vse zainteresirane dejavnike na javno skupščino, ki bo v ponedeljek, 24. novembra ob 17.30 v hotelu Belvedere v Sesljanu.

DOLINSKA OBČINA - Predstavitev v okviru ozemeljskega območja Dolina-Milje

Ob Dnevu otrokovih pravic nova ludoteka v Boljuncu

Ob torkih in četrtek za otroke od dveh do šestih let, prvo srečanje v torek, 25. novembra

Ob 20. novembru, Dnevu konvencije o otrokovih pravicah, je dolinska občina pripravila svojim najmlajšim občanom lepo presenečenje. Na županstvu so včeraj predstavili igralnico za otroke pravljičnega imena: Peter Pan. Ludoteka bo delovala v občinski knjižnici v Boljuncu, kjer bodo uredili prostor za igranje, barvanje, prijateljevanje. Odrpta bo ob torkih in četrtek od 15.30 do 18.30, namenjena otrokom od 2. do 6. leta starosti, a tudi staršem in nonotom. Dejansko bo to »pravi center za družine, ki bo odprl svoja vrata v torek, 25. novembra,«, kot je poudarila občinska odbornica za šolstvo Alenka Vazzi.

Podžupan in odbornik za socialne zadeve Maurizio Sigoni je uvodoma nakazal genezo igralnice. Pobuda je nastala v okviru območnih načrtov, pri katerih sodelujeta dolinska in miljska občina. Upravi, pa tudi socialne službe in socialne zadruge so prisluhnili potrebam družin po prostoru, v katerem bi se lahko otroci družili, se spoznali in igrali. Odgovorna za ozemeljsko območje Anamarija Carli je omenila informativna srečanja s starši in druge uspešne projekte, kot je eksperimentalni načrt Štoklja za pomoč nosečnicam v zadnjih mesecih nosečnosti in mamicam takoj po porodu, vse v dobrobit družine in otrok.

Najmlajši imajo sedaj malo priložnosti za druženje. Nekoč so to socialno potrebo doživljali na cesti ali po dvoriščih. Promet in parkirišča so preprečili igro na prostem. Nova igralnica bo zapolnila to vrzel, do pomladi pa bi morali odpreti tudi novo igrišče pri Glinščici, je napovedala Vazzijeva. Občina pripravlja v sodelovanju s pokrajino tudi načrt za druženje malčkov od 0 do 2 let.

V nameri občinskih oblasti naj bi postala ludoteka pravo »otroško središče«, ki pa bo na razpolago tudi domačim društvom, na primer za ure pravljič ali za srečanja s starši. Skratka: namenjena bo družinam, vsem občanom.

Novo igralnico bo upravljala socialna zadruga Duemilauno. Podpredsednica Felicita Kresimon je izpostavila sodelovanje in povezovanje z ljudmi ter veliko priložnost, ki jo prestavlja ludoteka za družine. Igre in drugo delo z otroki bosta vodili vzgojiteljica Malina in Jelena, ki računata na dober odziv, saj je občina odposlala vabila družinam 270 otrok v starosti od 0 do 5 let.

M.K.

ŠVAB IN RAVALICO Zahteva: pločnik v Ul. Boveto

Tržaška občinska uprava naj zgradi pločnik v Ul. Boveto v Barkovljah, in sicer na odseku od Miramarskega drevoreda dalje do hišne številke 2/1. Tako dejansko vloženi vprašanji zahtevata tržaški občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab in Demokratske stranke Mario Ravalico. V tiskovnem sporočilu sta zapisala, da tam bivajoči občani že leta zahtevajo ureditev pločnika. Podobno je zahteval krajevni rajonski svet v resolucijami in interpelacijami, ki jih je predstavil rajonski svetnik Slovenske skupnosti Aleksander Furlan. Odsek Ul. Boveto brez pločnika predstavlja nevarnost za pešce, ki morajo hoditi po cestišču in se izogibati vozečim avtomobilom. Na drugi strani ceste je sicer pločnik, a pešci ga ne morejo koristiti zaradi tam pravilno parkiranih avtomobilov. Med drugim se poti po ulici poslužujejo učenci bližnjih italijanskih in slovenskih šol, sta opozorila Švab in Ravalico v podkrepitev potrebe po novem pločniku v Ul. Boveto.

Predstavitev
igralnice v
Boljuncu na
dolinskem
županstvu

KROMA

TRST - Dan otrokovih pravic Ulica otrok

V Ul. S. Caterina do jutri glasba, ples in barve otrok

Ul. S. Caterina v mestnem središču je od včeraj postala - ulica otrok. Razživel so jo animacija, glasba, barve in laboratoriji, ki jih je priredila tržaška občinska uprava ob včerajšnjem Mednarodnem dnevu otrokovih pravic skupno z Unicefom, Amnesty international, odborom Prijatelji parka in organizacijami Linea azzurra, Space On, AnDanDes, mestnim knjižnim servisom in socialno zadrugo La Costiera.

Ulica otrok bo utripala v ritmu najmlajših vse do jutri. Vzgojne službe in rekreacijska središča tržaške občine pa so priredila tudi številna druga srečanja, pri katerih bodo sodelovali malčki iz jasli, osnovnih šol in občinskih rekreacijskih središč. V nedeljo, 23. decembra bodo prišli na svoj račun tudi mladostniki. V športni palači na Čarbolu bo od 11. do 13. ure koncert z naslovom Pravica do zvoka, ki ga prirejajo mladinska agregacijska središča v sodelovanju z združenjem svobodna glasba - projekt Ricercrock.

Ob mednarodnem dnevu otrokovih pravic je občinski odbornik za vzgojo in šolstvo Giorgio Rossi poudaril, da je odborništvu izpeljalo številne pobude za utrditev dobrega počutja otrok, mladostnikov in njihovih družin, za njihovo integracijo in za rast sožitja, predvsem med mladimi generacijami.

DEVIN - Pri bowling centru Zgodaj zjutraj ga je zadel vlak

Včeraj zjutraj je deset deželnih vlakov ostalo na tržaški železniški postaji ter zabeležilo zamude od 10 do 60 minut. V devinsko-nabrežinski občini se je namreč znašel ob tračnicah hudo poškodovan moški. Strojevodja, ki je ob 7.15 vodil vlak iz Trsta proti Tržiču, je na višini devinske picerije in bowling centra nenadoma zaustavil vlak, ker je ob progi zagledal nekoga. Poškodovanec se je baje opotekal, strojevodja pa je poklical službo 118. Posegli so še železniška policija iz Trsta in Tržiča ter tržaški gasilci.

Ponesrečenca so kmalu zatem prenesli na rešilec, kjer je baje izgubil zavest. Prepeljali so ga v oddelek za reanimacijo katarske bolnišnice, prognoza je bila včeraj pridržana. Po navedbah seslanske policije naj bi si močno poškodoval glavo. Policisti so sporočili, da je poškodovanec 67-letni L. B., ki ima stalno bivališče v Repniču, stanuje pa v nabrežinskem centru za duševno zdravljenje.

Dogodek preiskuje tržaška železniška policija, ki domneva, da je možnega zadel vlak okrog 4.30 zjutraj. Ponesrečenec je ponoči stal ob tračnicah, kar po mnenju železniške policije pomeni, da je bil možski skrajno nepreviden, ali pa da se je odločil za usodni korak. Strojevodja vlaka, ki je vozil proti Tržiču ob 4.30, je baje zaslišal nenavaden ropot: najverjetneje je on trčil v 67-letnika. Strojevodja naslednjega vlaka, ki je vozil mimo ob 6. uri, v temi ni opazil ničesar.

MLADI DEMOKRATI - Za ustanovitev deželne in državne skupščine

Danes primarne volitve

Med kandidati člana slovenske manjšine Andrea Passoni iz Gorice in Valentina Manin iz Trsta

V Italiji bodo danes primarne volitve Mladih demokratov, na osnovi katerih bodo ustanovili državno in deželne skupščine ter izvolili državnega tajnika. Volitve bodo seveda tudi v deželi Furlaniji-Juljski krajini in na Tržaškem. Za deželno skupščino kandidirata tudi dva člana slovenske narodne skupnosti, in sicer na Goriškem dijak družboslovnega liceja Simona Gregorčiča v Gorici Andrea Passoni ter univerzitetna študentka Valentina Manin na Tržaškem, medtem ko bo za državno skupščino kandidirala komaj 14-letna Giulietta Timinetzky.

Kot sta nam povedala včeraj član deželne tajništva Demokratske stranke Štefan Čok in pokrajinski tajnik Mladih demokratov Matej Iscra, se bo tako zaključil proces nastajanja mladinskega gibanja in bo opuščena stara logika o prirejanju pobud za mlade, o katerih pa ne odločajo mladi. Na Tržaškem kot tudi drugod so sicer že ustanovili pokrajinske organizacije, po ustanovitvi deželnih predstavništev in državne skupščine pa bodo lahko Mladi demokrati zdaj aktivni z lastnim simbolom ne

ŠTEFAN ČOK

MATEJ ISCRA

le na lokalni, temveč tudi na državni ravni. Na Tržaškem bodo izvoljeni v državno skupščino, ki bo štela tisoč članov, štirje predstavniki, medtem ko bo v deželno skupščino (ki bo štela 27 članov) izvoljenih dodatnih šest. Svoj glas bodo lahko mladi od 14. do 29. leta starosti oddali (ob prispevku 1 evra) na pokrajinskem sedežu Demokratske stranke v Ul. Geppa št. 9. Sedež bo za primarne volitve odprt od 9. do 23. ure. Vzporedno bo tudi volišče na odprtem, in sicer na Trgu Oberdan od 12. do 15. ure. Mladi demokrati bodo drevi kot zaključni dogodek priredili tudi pobudo

proti nasilju nad ženskami, ki bo od 20. do 22. ure v kavarni San Marco. Pobuda je v okviru mednarodnega dneva proti nasilju nad ženskami, ki bo v torek, 25. novembra. Zamudniki bodo lahko vsekakor oddali svoj glas tudi ob tej priložnosti. To je med drugim prva izmed mnogih pobud glede pomembnih problematik, ki jih namerava prirediti Mladi demokrati za mlade in sploh civilno družbo. Dodatne informacije nudijo na spletnih straneh giovanipdtrieste.blogspot.com in giovanidemocratici.org, elektronska pošta giovanipdtrieste@yahoo.it.

Pokrajina Trst: nagradili dijake-vodiče

Predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj popoldne na sedežu Pokrajine nagradila 105 dijakov tržaških višjih srednjih šol, ki so postali vodniški vajenci v okviru pobude Dajmo prihodnost naši preteklosti, ki sta jo izpeljala tržaška Pokrajina in Italijanski sklad za okolje Fai. V Trstu je k pobudi pristopilo dvanajst višjih srednjih šol s 83 razredi in 1.700 dijaki, ki so poskrbeli za vodene ogledne na območju nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu, za kar so se usposobili v oktobru na srečanjih, ki so potekala na oddelku za umsko zdravje. Pokrovitelji pobude so bili Občina in Pokrajina Trst, deželno spomeniško varstvo in tržaški pokrajinski šolski urad, podprl pa jo Urban Hotel Design.

Tudi za letošnji božič bo Trst bogato okrašen

Tudi letos bo Trst ob priložnosti božičnih in novoletnih praznikov primerno okrašen in razsvetljen. Po mestu, predmestjih in okolici bo tržaška občinska uprava postavila kar 57 božičnih dreves s primerno razsvetljavo, Trg sv. Antona pa bo krasila preko trideset metrov visoka smreka. Naravnim je treba prišteti še 34 kovinskih dreves in številne druge svetlobne okraske (vsega skupaj gre za 96 posegov), ki bodo nared do 8. decembra. Po prepričanju občinskega odbornika za gospodarski razvoj Paola Rovisa bo to okrepilo turistično podobo Trsta, ki se glede bogastva prazničnih okrasov lahko že primerja s tistim, na katerega lahko naletimo v velikih evropskih prestolnicah.

Publikacija o specializaciji v poučevanju na srednjih šolah

V zborni dvorani liceja Galilei v Ul. Mameli 4 bodo danes dopoldne ob 11. uri predstavili publikacijo z naslovom Šola za specializacijo v poučevanju na srednjih šolah pripoveduje o sebi. Izkušnje in razmišljanja o neki šoli, ki jo je izdala založba tržaške univerze Eut, uredili pa so jo Salvatore Di Pasqua, Bianca Grassilli in Anna Storti. Govor bo o devetletni izkušnji delovanja te šole v trenutku, ko je ministrstvo za šolstvo odločilo, da prekine postopke za sprejem vanjo in razmišlja o novih načinih usposabljanja in zaposlovanja učiteljev. Na današnji predstavitvi bodo govorili Orfeo Sbaizero, sodelavec rektorja tržaške univerze za področje študentov in izobraževanja, deželni šolski ravnatelj za FJK Ugo Panetta, predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat in koordinatorka Medoddelčnega središča za didaktično raziskovanje Cird Univerze v Trstu Lucia Zuccheri.

Nove tehnologije varovanja okolja in kulturne dediščine

V zborni dvorani v Ul. Tigor 22 bodo danes z začetkom ob 9. uri potekala sedma izvedba delavnice na temo Okoljske in kulturne dobrine in geografski informativni sistem: sporočati okolje, ki bo posvečena novim tehnologijam na področju varovanja okolja in kulturne dediščine. Delavnico, v okviru katere bodo sodelovali raziskovalci in izvedenci iz vse Italije, prireja oddelek za geografske in zgodovinske vede Univerze v Trstu v sodelovanju z oddelkom za zgodovinske in geografske študije Univerze v Firencah.

Srečanje DS v Barkovljah

Krožek Demokratske stranke za tretje okrožje (Rojan, Greta, Barkovlje, Kolonja, Škorklja) prireja danes na sedežu SKD Barkovlje v Ul. Bonafata 6 v Barkovljah ob 18. uri srečanje s prebivalci tega okrožja. Na srečanju, ki ga bo vodila članica tajništva tamkajšnjega krožka DS Eloisa Cignatta, bodo govorili rajonski svetnik Andrea Brandolisio (Življenje v naši četrti), učiteljica Renata Brovedani (Šole) in trgovski zastopnik Gianni Torrenti (Nakupi in draginja). Prisotna bosta tudi občinska svetnika DS Luciano Kakovic in Mario Ravalico.

KVESTURA - Nadaljevanje preiskave o prostituciji

Zasužnjevali dekleta in manipulirali njihove družine

Nigerijski kriminalni združbi prišli na sled po obvestilu slovenskega generalnega konzulata v Trstu

»V zadnjih letih smo se specializirali v boju proti nigerijskemu kriminalu, saj večkrat preiskujemo združbe, ki iz te države uvažajo v Italijo mamila in ljudi,« je povedal včeraj načelnik tržaškega mobilnega oddelka policije Mario Bo. Govor je bil o novih zasukih v preiskavi »Heidi«, v sklopu katere so letos prijeli enajst nigerijskih državljanov, šest moških in pet žensk. Osumljeni so trgovine z ljudmi, spodbujanja nezakonitega priseljevanja, izkoriščanja prostitutk in ponarejanja dokumentov.

Preiskavo je konec lanskega leta sprožil slovenski generalni konzulat v Trstu, ki je tržaško kvesturo seznanil s sumljivim dogodkom. Nigerijec je namreč predložil konzulatu več ponarejenih dovoljenj za bivanje v Italiji in v imenu desetih rojakinj zaprosil za slovenske delovne vizume. Pozneje se je izvedelo, da jih je nameraval poslati na slovenske ulice. Tožilec Federico Frezza je uvedel preiskavo, ki je po zaslugi policije razkrila dobro organizirano in mogočno kriminalno združbo, ki se bogati z izkoriščanjem prostitucije. Z uporabo telefonskih prisluškovanj (nadzorovali so 30 telefonov) so policisti do junija zasačili in aretirali šest ljudi, vključno s 30-letnim Paulaschom Washingtonom Idemudio (z vzdevkom Heidi), ki je predložil dokumente slovenskemu konzulatu, pa tudi njegovo ženo. Aretacije so izvedli v Benetkah, Veroni, Vicenzi in Ravenni. Zatem so julija v Bariju prijeli še eno članico organizacije, ta torej pa še štiri osebe, tri v Padovi in eno v Bergamu. Kriminalci iščejo dekleta v najrevnejših predelih Nigerije. Za vsako od njih odstejejo 50.000 dolarjev, vsoto pa morajo nesrečnice vrniti z večletnim delom na evropskih cestah. V tem primeru so potovale na Staro celino z leti v Bolgarijo (od koder so jih vozili na zahod z avti in vlaki), Avstrijo in Grčijo, pa tudi kar v Milan. Trgovci z ljudmi manipulirajo nigerijske družine z grožnjami in vdujskimi obredi: posledica tega je, da same družine spodbujajo dekleta, naj prodajajo svoje telo. Preiskovalci so našli na sto izkoriščenih deklet, kar predstavlja le majhen del celote. Podatek, da je združba zaslužila sto deklet s približno pet milijoni dolarjev, pa nazorno kaže, s kakšnimi vsotami razpolagajo tovrstne organizacije, ki poslujejo bržkone tudi z mamili. Namestnik načelnika mobilnega oddelka Leonardo Boido je poudaril, da je bil eden ciljev preiskave povrniti nigerijskim dekletom svobodo in dostojanstvo. Policisti so se morali pogosto preleviti v psihologe, dekleta pa so naposled izročili neprofitnim organizacijam, ki v okviru projekta Stella Polare skrbijo za ponovno vključitev bivših prostitutk v družbo. (af)

Levo tiskovna konferenca mobilnega oddelka; zgoraj P. W. Idemudia, ki se je lani pojavil na slovenskem konzulatu

KROMA

AVTOBUS - Milje Dvajsetica express

Na prošnjo miljske občine je pokrajinska uprava poskrbela za nekatere spremembe pri avtobusni progi št. 20, ki povezuje Milje s tržaško železniško postajo. Mnogi so namreč izrazili željo po hitrejši povezavi, se pravi po ukinitvi nekaterih vmesnih postaj, ki bi prav gotovo znatno skrajšala čas vožnje. Za spremembo so se najbolj potegovali dijaki, ki bi se hitreje pripeljali v šolo in nazaj seveda, brez odvečnih postaj.

Od 1. decembra bo tako avtobus št. 20, ki začetno miljsko postajo zapušča ob 7.16 in ob 7.32 oziroma odpelje iz Trsta proti Miljam ob 13.15, 13.55 in 19.50, upošteval vse običajne postaje do Žavelj, nato pa bo ustavil le ob stadionu pri Valmauri, na Trgu Foraggi, Trgu Sonnino, Senenem trgu in Trgu Oberdan. Pokrajinska uprava in prevozno podjetje Trieste Trasporti bosta v teh poskusnih mesecih redno opravljala monitoražo, da bi preverila, ali so stranke zadovoljne in če bi se morala storitev dalo še izboljšati.

ČRNA KRONIKA Sodelovale tri policije, ropar pa na prostosti

Tržaška kvestura je sredi oktobra obvestila koprsko policijo, da je neznanec na Tržaškem v pol uri skušal opraviti dva ropa in zbežal z belim avtom renault megane s puljsko registracijo. Slovenski policisti so ga nekaj dni pozneje s pomočjo hrvaških kolegov našli in prijeli na slovensko-hrvaškem mejnem prehodu. Sodelovanje policij iz treh držav se je obneslo in dokazali so, da je 27-letnik iz Umaga odgovoren za poskus ropa in dva uspešna ropa na Tržaškem. Preiskovalni sodnik iz Kopra pa ga je po zaslišanju izpustil na prostost. 15. oktobra je Hrvat prvi rop spodletel. Ob 17.20 je zahteval denar v trgovini Schleckker, v galeriji med ulicama Coroneo in Sv. Franciška, a blagajničarka se mu je uprla. Po prerivanju je odšel praznih rok, 20 minut pozneje pa je z nožem napadel službenko bencinskega servisa Shell v Žavljah, jo porezal po roki in ukradel 500 evrov. Slovenska policija je isti dan zasledila vozniaka iz Umaga, ki je z belim renaultom prestopil mejo s Hrvaško. Sodelovanje med policijami je obrodilo sadove in ugotovili so, da je 27-letnik 22. septembra oropal tudi trgovino v Miljah, odnesel je 100 evrov. Za rope v Italiji se je odločil zaradi dolgov s hrvaškim dobaviteljem mamil.

ACEGASAPS Selitev v Palačo Marenzi

Družba AcegasAps obvešča svoje stranke, da se bodo njeni uradi odselili v Palačo Marenzi; urad za odnose z javnostjo, okenca in t.i. klicni center (call center) bodo že danes prekinili svoje delovanje na dosedanjem sedežu v Ul. Maestri del Lavoro in se odselili v veliko bolj središčno strukturo v Ul. dei Rettori. Novi stanovanjci so morali ohraniti vse zgodovinske in arhitekturne aspekte novega sedeža, saj štiti Palačo Marenzi spomeniško varstvo; prostore so sicer nekoliko prilagodili sodobnim tehnološkim potrebam.

V prvi fazi bo vhod za stranke nameščen v Ul. della Torre, s časom pa bodo uredili dva vhoda in sicer iz Ul. dei Rettori in Ul. Teatro Romano. Okenca za javnost in klicni center bodo začeli spet delovati v ponedeljek, 24. novembra, ob 14. uri. Delovni čas ostaja nespremenjen: od ponedeljka do četrtega od 8.15 do 16.15, ob petkih pa od 8.15 do 13. ure.

Kugyjevo leto: jutri zaključna prireditev

Leto 2008 se izteka, z njim pa tudi leto, posvečeno 150-letnici rojstva Juliusa Kugyja. Ob tej priložnosti prireja Odbor Julius Kugy jutri popoldne v dvorani Oceania ob 17. uri zaključno prireditev. Na sporedu bodo pozdravi predstavnikov oblasti in predsednice odbora Giannina Fumo, dalje pričevanja smučarske tekačice Gabrielle Paruzzi in pisatelja Maura Corone, medtem ko bo o Kugyju govoril Spiro Dalla Porta Xidias, učenci italijanske osnovne šole Julius Kugy od Banov pa bodo prikazali svoj pogled na Kugyja. Posegi se bodo prepletali s pesmijo, ki jo bodo posredovali zbori Triglav iz Trente v Sloveniji, Singemainschaft iz Podklostra na avstrijskem Koroškem in Alpi Giulie iz Trsta. Pobudo so podprle Dežela FJK, Pokrajina Trst, Občina Trst in Fundacija CrTrieste.

Srečanje o dizajnu

Združenje Trieste contemporanea in skupina Salone Gemma prirejata ob zaključku razstave o projektu LapLamp, posvečenem urbanemu dizajnu, ki je bil izbran za pobudo Torino Geodesign v okviru pobud Turina kot svetovne prestolnice dizajna za leto 2008, srečanje z znanstvenima direktorja pobude Torino Geodesign Stefanom Mirtijem in Lucio Tozzi, ki bo danes ob 18. uri v Studiu Tommaseo v Ul. del Monte 2/1.

Avtobus št. 24

s spremenjeno progo

Ul. Madonna del mare bo zaradi del na cestišču približno deset dni pretežno zaprta za promet. Podjetje Trieste Trasporti obvešča, da avtobus št. 24 začasno vozi po spremenjeni progi. V smeri proti Sv. Justu vozi s tržaškega nabrežja po progi avtobusa št. 30 do ulic Don Minzoni, Catraro in Bazzoni, nato na Trg Canal in naprej po običajni trasi.

V enem mahu poravnal 23 glob: 1864 evrov

Srbski državljani S. D. je svoj citroën C5 redno puščal na mestnih pločnikih ali v neposredni bližini križišč. Tržaški mestni redarji so 43-letniku naložili nič manj kot 23 glob, nazadnje pa so njegov avtomobil odpeljali. Voznik se je nato predstavljal v uradu občinske policije, kjer so mu izročili celoten račun. Plačal je 1864 evrov.

TRŽAŠKO SEJMIŠČE - Obračun tridnevnega mednarodnega sejma kave

Triestepresso Expo kot injekcija optimizma

»Tržaški je najbolj mednarodni izmed italijanskih sejmov kave« - Ob uspehu tudi spodbuda mestnemu gospodarstvu - Črno piko zasluži neprimerna struktura sejmišča

Vinko Sandalj (levo) in Fulvio Bronzi med včerajšnjim srečanjem

KROMA

Pretekli konec tedna je Trst gostil četrti mednarodni sejem kave *Triestepresso Expo*, prav gotovo najbolj odmeven sejmski dogodek v Trstu. Vsaki dve leti ga prireja tukajšnja sejmska družba, Fiera Trieste Spa, v sodelovanju s tržaškim združenjem za kavo Associazione Caffè Trieste in s finančno podporo Trgovinske zbornice in Fundacije CRTrieste.

Včeraj sta predsednik družbe Fiera Trieste Spa Fulvio Bronzi in predsednik združenja za kavo Associazione Caffè Trieste Vinko Sandalj prikazala zaključke letošnje izvedbe, ki je bila po mnenju obeh nepričakovano uspešna. V Trst se je pripeljalo 209 razstavljavcev, se pravi proizvajalcev kave, predelovalcev in pa trgovcev iz 27 držav, t.j. iz Avstrije, Belgije, Burundija, Kitajske, Hrvaške, Francije, Nemčije, Velike Britanije, Grčije, Gvatemale, Indije, Indonezije, Izraela, Italije, Nove Zelandije, Poljske, Češke republike, Romunije, Ruande, Rusije, Slovenije, Španije, Švice, Tajske, Tanzanije, Ugande in Združenih držav Amerike. Število obiskovalcev je bilo, kot smo sicer že poročali, letos rekordno: dvajset tisoč obiskovalcev (med njimi je bilo celo 41,3% tujcev) se je sprehajalo po prostiranih paviljonih na 11 tisočih kvadratnih metrih površine, ki jih premore tržaško sejmišče.

»Že lanska izvedba je pokazala, da je izbira lokacije primerna tako za vidnost mesta kot za njego-

vo gospodarsko plat, čeprav kaže, da se nekateri predstavniki krajevnih uprav še niso zavedali velikega potenciala sejma *Triestepresso Expo*. Mednarodni gostje, ki so se pripeljali v Trst, so se tu ustavili vsaj dva dni, tako da razpolagamo s podatki o zasedenosti večine hotelov, o navalih v restavracijah in o rednem posluževanju mestnih taksijev,« je včeraj povedal Bronzi.

Injekcija optimizma. Tako je dogodek pozitivno ocenil Sandalj, ki je opozoril na sicer neusmiljeno mednarodno gospodarsko krizo, ki je tržaškemu kavnemu sejmu prizanesla. Sicer ni mogel mimo neprimernih struktur tržaškega sejmišča, ki je daleč premajhna. Ko bi razpolagali z večjim prostorom, bi se sejem kave še dodatno obogatil, je prepričan Sandalj. Obiskovalci so bili nad samim mestom navdušeni, saj je veliko manj kaotično od Milana na primer, poleg tega pa predstavlja za obiskovalce iz srednje oz. vzhodne Evrope most za vzpostavlanje stikov s Sredozemljem. »Trst je po vsem svetu poznan kot italijanska prestolnica kave in mirne duše si upam trditi, da je tržaški najbolj mednarodni sejem kave v Italiji, saj se tu italijanski proizvajalci direktno srečujejo s tujimi trgi. Prepričan sem, da bi gotovo lahko postal obiskovalna deska za širše evropske gospodarske strukture.« (sas)

TRŽAŠKA OBČINA - Po soglasno odobrenem sklepu v občinskem svetu

Palača Carciotti: odlok o prenovi, a tudi pomisleki

Župan Roberto Dipiazza se ni udeležil razprave - Omero o razprtijah v večini

Tržaški občinski svet je na sredini seji soglasno odobril odlok o »prenovi in bodoči namembnosti« palače Carciotti na tržaškem nabrežju. Odbornik za javna dela Franco Bandelli je na včerajšnji tiskovni konferenci izrazil svoje zadovoljstvo nad sklepom in poudaril, da je bila na ta način neoklasična palača »rešena«. Obnovljena naj bi bila tako, kot predvideva načrt, ki ga je pripravil in tržaški občini podaril inž. Francesco Cervesi. V bistvu: palača bo spremenjena v kongresni center, z veliko dvorano s 1.300 sedeži (ki pa bi jo po potrebi lahko razširili še za dodatnih 600 sedežev), z dvema »modularnima dvoranama s po 240 sedeži, številnimi razstavnimi prostori v prvem nadstropju, foyerjem, raznimi sobanami in drugimi razpoložljivimi prostori v drugem in tretjem nadstropju.

Prenova, ki jo je požegnalo tudi krajevno spomeniško varstvo, naj bi stala od 40 do 50 milijonov evrov. Dela naj bi trajala pet let, končali naj bi jih leta 2013. Do božiča naj bi občina podpisala formalno konvencijo s spomeniškim varstvom, prepotrebni aktom za izvedbo del.

Bandelli je - ob prisotnosti načelnikov skupin večine - poudaril, da se s prenovno palačo Carciotti strinja celotna desnosredinska koalicija.

Načelnik Levih demokratov Fabio Omero je v tiskovnem sporočilu nakazal drugo plat kolajne. Pojasnil je, da je njegova stranka podprla odlok, ker je odbornik pred tem osvojil amandma opozicije, določitev namembnosti pa je preprečila morebitno preureditev zgodovinske palače v kak hotel.

Omero je opozoril, da se župan Roberto Dipiazza ni udeležil razprave v občinskem svetu. Pred časom je izjavil, da bo zadevo rešil »tisti, ki bo prišel po meni«. Pomeni, da ga obnova palače Carciotti ne zanima. Dokaz? Občinski odbor ni sprejel lastnega odloka o obnovi poslopja, kot je to običaj. Očitno so mnenja v odboru deljena. Bolj kot za palačo Carciotti se Dipiazza in odbornik za gospodarski razvoj Paolo Rovis zavzemata za obnovo silosa, kjer naj bi tudi uredili kongresno dvorano. To delo pa naj bi steklo v kratkem.

RACOVELLI Resolucija Zelenih o merjascih

Merjasci burijo tržaške občinske duhove. Njihov povsem nenapovedan sprehod po Akvedotu je tako navdihnil župana Roberta Dipiazza, da jim je privoščil neslaven konec: gozdne stražarje je pozval, naj jih postrelijo, čim jih zasledijo v mestu.

Županova strelska namera ni bila prav nič po godu občinskemu svetniku Zelenih Alfredu Racovelliju, ki je svoje negotovane pretil v resolucijo. V njej je zapisal, da je župan tisti, ki bi moral skrbeti za javno zdravje. Namesto oboroževanja mestnih rederjev, »svete vojne« proti pouličnim pisunom in risarjem in navajanja gozdne straže v odstrel merjascev, bi moral že pred časom izdati ukaz o prepovedi hranjenja merjascev v urbanih območjih in predmestjih, in sicer v razdalji do 300 metrov od hiš. Merjasci ne bi dobili hrane in se ne bi spustili v mesto.

Racovelli je tudi zakonsko uokviril razne pristojnosti. Pokrajina mora skrbeti za vprašanja divjadi, vključno s preventivnimi postopki in »odstranitvi« divjadi v primerih nevarnosti. Deželi pa pritiče splošno načrtovanje lovske dejavnosti.

Zgodovinska palača Carciotti na tržaškem nabrežju

KROMA

ROJAN - Kulturno športno društvo Rojanski Krpan

Vidna ali nevidna dvojezičnost?

Na srečanju z naslovom Slovenščina v (pred)mest(j)u je govoril novinar Ivo Jevnikar

Kulturno športno društvo Rojanski Krpan je srečanje z naslovom Slovenščina v (pred)mest(j)u priredilo ravno na dan, ko je tržaška občina predala namenu nov odsek hitre ceste, ki je zaradi afere dvojezičnih napisov vzbudila veliko ogorčenje v naši manjšinski sredi. »Ta žalostna zgodba zgovorno priča o ugledu in učinkovitosti naše manjšine«, je povedal predavatelj, novinar in član paritetnega odbora Ivo Jevnikar, ki je svoje izhodišče osnoval na določilih Londonskega memorandum (slednjega ni Italija nikdar ratificirala), Osimski sporazumi pa so zaradi zagonetne in dvoumne interpretacije členov prepustili raven in jamstvo zaščite milosti oz. nemilosti domicilne države posamezne manjšine. Nekdanja Jugoslavija in današnja Republika Slovenija sta določila mednarodnih sporazumov glede vidne dvojezičnosti dosledno izvajali (v nekaterih slučajih pa jih v praksi celo presegle), Italija pa je svojo obvezo zavlačevala vse do izglasovanja zakona št. 38 leta 2001, ki pa je sestavljen po načelu kitajskih škotel: ni čudno torej, da ostaja po sedmih letih njegova aplikacija večinoma neizpolnjena. »Udejanjanje zaščitnega zakona je namreč odvisna od dobre volje politične večine«, je dejal Jevnikar, zaradi česar še vedno pričakujemo podpis odloka sedanjega predsednika dežele FJK, s katerim bo mogoče izvajati člen št. 10 o vidni dvojezičnosti. Ravno odlašanje deželnega predsednika je tržaški župan Dipiazza izrabljal zoper proteste skupne fronte manjšinskih predstavnikov in slovenskih javnih upraviteljev ter predstavnikov Koordinacijskega združenja kraških vasi, ki so zahtevali ponovno namestitve dvojezičnih napisov, ki so jih ob začetku gradnje hitre ceste odstranili. »Župan Dipiazza je pod pritiskom tržaškega prefekta privolil na postavitve dvojezične table za Padriče, a to le zato, ker je v členu št. 28 zaščitnega zakona zapisano, da se raven dosežene zaščite ne sme znižati«, je še dodal Jevnikar. Obenem se ni jasno, komu pripada pristojnost upravljanja hitre ceste: če je že res, da bo pri tem zadolženo podjetje Anas, bo potrebno čakati na njegovo vključitev v seznam storitvenih podjetij, ki so po 10. členu zaščitnega zakona primorana uveljaviti vidno dvojezičnost. Vprašamo pa se lahko, zakaj so župani okoliških občin šele pred kratkim izdali dekret, ki podjetje Anas obvezuje k vidni dvojezičnosti.

Slovinci lahko kaj v tej smeri dosežemo predvsem s skupnim in odločnim nastopom, kot se je v preteklosti že zgodilo v zvezi z gradnjo bazovskega sinhrona. »Takrat so domačini zahtevali poleg denarnih odškodnin še vrsto postavk, ki bi jih lahko koristila celotna prizadeta skupnost«, je pojasnil Jevnikar. V ta seznam je med drugim sodila zahteva po vidni dvojezičnosti tako znotraj raziskovalnega objekta kot tudi na bližnji hitri cesti; ravno tako je potrebno nekdanjo bitko za postavitve dvojezičnih tabel v nekaterih kraških vaseh pripisati borbenosti kraškega prebivalstva, ne pa zasledovanju in udejanjanju ustavnih pravnih določil. Jevnikar je sklepan del večera namenil soočanju z občinstvom, ki ga je med drugim spraševalo o učinkovitosti razsodb ustavnega sodišča glede določenih zaščitnih vprašanj, o teži mednarodnih pogodb, s katerimi se je Italija obvezala, da bo dosledno uveljavljala naše pravice, in o možnih javnih pozivih na mednarodnih forumih. »Razsodbe ustavnega sodišča ne spreminjajo zakona, ker so zgolj interpretacije posameznih primerov«, »mednarodne pogodbe pa obvezujejo le države, ki so pogodbo podpisale, se pravi, da bi morala Slovenija nastopiti pri pristojnih mednarodnih organih«, »na mednarodne forumne se lahko posameznik obrne le v slučaju, da je v domicilni državi izpolnil vse nivoje potrebnih sodnih postopkov; nadzorni organi obenem raje ščitijo individualne kot kolektivne pravice«, je sklenil Ivo Jevnikar. (ri)

Ivo Jevnikar v rojanskem Marijinem domu

KROMA

DANES - Z začetkom ob 9.30

Študijski dan o L. Karlu Moserju

V dvorani Tessitori v deželni palači na Oberdankovem trgu se bo danes ves dan odvijal Mednarodni študijski simpozij o Ludwigu Karlu Moserju, arheologu in pionirskemu raziskovalcu prazgodovinskih najdišč na tržaškem Krasu. Simpozij prirejajo Narodna in študijska knjižnica, Tržaški občinski muzeji in Pokrajinski muzej iz Kopra.

Simpozij je priložnost za osvetlitev lika osebnosti, katere znanstveno delo je bilo vrsto let potisnjeno v ozadje, čeprav ima Moser velike zasluge pri odkrivanju prazgodovinskih arheoloških najdišč. Poleg ravnatelja NŠK Milana Pahorja in ravnatelja Tržaških muzejev Adriana Dugulina bo na zasedanju govorila vrsta uglednih strokovnjakov. Med temi so Gino Bandelli (Trst), Lidija Rupel (Trst), Karl Mais (Dunaj), Deborah Arbullo (Trst), Matej Župančič in Tomaž Mihelič (Koper), Brigitta Mader (Dunaj), Lidija Nikočević (Pazin), Stanko Flego (Trst),

Revolucionarne ideje Olympe de Gouges drevi na odru SSG

Društvo Spaesati-Razseljeni, Bonaventura, Slovensko stalno gledališče v sodelovanju z deželnim zavodom ERT FJK in z DAMS (Univerza v Vidmu) ter pod pokroviteljstvom Pokrajine Gorica vabijo drevi ob 20.30 v tržaški kulturni dom, kjer bo zaživela gledališka predstava »1791 – Deklaracija o pravicah žensk in meščank« Olympe de Gouges. Režijo je podpisala Sabrina Morena, na odru pa bodo nastopili Marcela Serli, Sara Beinat, učenci zavoda Dams in posebni gostje... Francoska feministka, revolucionarka in dramatičarka Olympe de Gouges je leta 1791 napisala svoj manifest o pravicah žensk, leta 1793 pa jo je revolucionarno sodišče obsodilo na obglavljenje zaradi poseganja v državne zadeve. Predstava uporablja pisma, spise in njeno obtožnico, ki so bili prvič prevedeni v italijanshino za rekonstrukcijo glavnih etap njenega življenja in bo priložnost za javno branje vseh členov Deklaracije z glasovi številnih gostij, ki imajo aktivno vlogo v družbenem življenju. Vstop je prost, dodatne informacije pa so na voljo pri blagajni Slovenskega stalnega gledališča od 10. do 17. ure oziroma poldrugo uro pred pričetkom predstave. Vsakdo pa lahko zavrti tudi brezplačno telefonsko številko 800-214302 oziroma se oglasi na info@teaterssg.it (www.teaterssg.it).

V Bazovici večer v podvodnem svetu

SKD Lipa vabi svoje člane in prijatelje na odkritje podvodnega sveta, pa samo metaforično: morske skrivnosti bi namreč mogoče občudovali le na videoposnetkih Marka Civaridija. Slednji je pred meseci postal državni podprvak v podvodnem snemanju z videoposnetkom »Morje občutkov« in se že več let ukvarja s to športno-medijsko panogo, ki mu je prinesla več nagrad. Tako mu je letos poletni za las ušlo prvo mesto na državnem tekmovanju v Ventotenu. Ljubitelji morja in morskih lepot so v soboto, 22. novembra, ob 20.30 vabljene v Bazovski dom, kjer bodo med drugim predvajali nagrajene videoposnetke.

Popravek

V četrtkovih številki dnevnika smo napovedali predstaviti knjige o bratih Avsenik. V podnaslovu se nam je zapisalo, da bosta predstaviti v četrtek, medtem ko bosta danes, kot pravilno piše v članku, in sicer najprej v Štorjah, potem ob 20.30 pa v Šempolaju.

Anton Velušček (Ljubljana), Kristina Mihovilović (Pula), Marzia Vidutti Torlo, Paolo Casari in Anna Crismani (vsi Trst).

Jutri (sobota) ob 10. uri se bo mednarodno srečanje nadaljevalo z vodenim obiskom arheološkega najdišča na Socerbu, Svete jame in gradu Socerb.

GLEDALIŠKI VRTILJAK - Preteklo nedeljo gostovali lutkarji iz Maribora

Malčki s pozornostjo sledili predstavi Jajce

Člani Lutkovnega gledališča Maribor izvedli delo Zlatka Kriliča

Lutkovno gledališče iz Maribora je vedno dobrodošel gost, saj nikoli ne razočara ne otrok ne staršev. Zato ga Radijski oder prav rad povabi na Gledališki vrtiljak. Tudi preteklo nedeljo je številne gledalce očaralo z domiselno izvedbo znane Kriličeve igrice Jajce. Že na samem začetku, ko sta igralca prinašala na oder jajčka in jajca vseh velikosti, barv in oblik, je otroke spravila v dobro voljo vesela pesmica o tem, kako lahko pripravimo jajce (Edi Oraže), in duhovita mimika obeh igralcev, ki sta krivila pod težo nekaterih jajc ali se celo sesedla od truda. Potem pa je Janez (Danilo Trstenjak) povedal, da jajc ne bo pojedel, pač pa da bo počakal, da se iz katerega od njih izvali piščanček, bodoči petelinček, ki ga bo vsako jutro budil namesto budilke. Tako se je začelo veselo pričakanje in uganjanje, iz katerega jajca se bo izlegel piščanček Franček. Seveda je bilo treba najprej čakati vse do zadnjega, prej pa se je iz vsakega jajca pokazalo drugo presenečenje. Ko so otroci razumeli, da bo iz jajca vsakokrat prilezla nepričakovana žival, se je njihova radovednost še stopnjevala in so ob vsakem odpiranju jajca skušali prehiteti drug drugega pri uganjanju, za koga gre. Celu odrasli so skoraj nejeverno zmajevali z glavo, saj marsikdo ni vedel, da se tudi pajki, želve, hobotnice in paglavci izležejo iz jajca. Seveda so bile vse te živali (izlegli so se tudi orel, noj, krokodil in kača) krasne pisane lutke (zamislila si jih je Sabina Šinko), vsaka izmed katerih je imela svoj tip nastopa, svoje duhovito ime in svoj glas –katerega pa je vedno, in to zelo posrečeno, modularila mlada Lina Kline.

Nazadnje, ko je Janez že obupal, pa se je le iz jajca izlegel tudi piščanček Franček, ki je sicer obljubil Janezu, da bo njegova budilka, ob tem pa ga tudi pošteno oključeval v zabavo vseh otrok.

Skratka, režiser Tine Varl je tudi to-

Iz jajc vseh oblik in velikosti so se izlegle najrazličnejše živali

KROMA

krat z izrednim poslušom za otroško psihologijo pripravil predstavo, ki si jo je vredno ogledati.

Otroke je pred vsako izmed dveh predstav zabavala animatorka Ingrid iz ŠC Melanie Klein, s katero so otroci barvali majhna jajčka in jih spravljali v košarice, ki so jih potem nesli domov. V veži pa so se družine abonmentov tudi vpisovale na nedeljski družinski izlet v Ljubljano, kjer si bodo ogledale matinejo s predstavo Trnuljka

v Lutkovnem gledališču. Razpoložljiva mesta so bila kmalu oddana, kar je dokaz, da so zvesti abonenti z veseljem sprejeli še to darilo, s katerim je Radijski oder zaključil praznovanja desetletnice Gledališkega vrtiljaka.

Naslednja predstava, Veveriček posebne sorte, bo na sporedu 7. decembra, ko bo otroke obiskal in obdaroval tudi sveti Miklavž.

Lučka Susič

SVETI JAKOB - Uspela pobuda didaktičnega ravnateljstva

Mojster Jaka v jeziku ručiga

V otroških vrtcih in na osnovnih šolah je prostovoljka Biserka Cesar predstavila Ugando

Otroci šentjakobskega ravnateljstva so se živeli v stvarnost svojih afriških vrstnikov

V mesecu oktobru je otroke vseh otroških vrtcev in osnovnih šol Didaktičnega ravnateljstva pri Sv. Jakobu obiskala Biserka Cesar. To srečanje je spadalo v sklop dejavnosti obširnega projekta medkulturne vzgoje, ki se že vrsto let uspešno izvaja v vseh vzgojno izobraževalnih ustanovah šentjakobskega ravnateljstva. Biserka Cesar je kot prostovoljka sodelovala s slovensko organizacijo Edirisa, ki pomaga ljudem v Afriki. S pomočjo slik in videoposnetkov, ki jih je sama posnela med bivanjem v Ugandi, je živo prikazala vaško življenje afriških otrok. Nato je svoje edinstveno petmesečno življenjsko doživetje v

ugandskem visokogorskem naselju popestrila še z enomesečnim potovanjem po džungli, o čemer pričajo čudovite slike z divjimi živalmi in naravnimi lepotami. Biserka je šla v Ugando, da bi naučila otroke plavati, saj se njihovo naselje nahaja na visoki planoti, kjer je tudi veliko jezero. Od tod črpajo vodo za vsakodnevno osebno rabo, kljub temu pa otroci kažejo precejšnje strahospoštovanje do vode. Povedala in pokazala je, da so na bregu jezera z deskami pripravili bazen, v katerem so se otroci lotili plavanja z zvrhano mero strahu. Naši otroci so z veseljem prisluhnili zanimivemu in doživetemu pripovedova-

nju in so tako spoznali, kako se afriški vrstniki učijo v šoli, njihovo glasbo, pesmi in ples ter katere so njihove najljubše igre in igrače. Ugotovili so, da se njihove navade bistveno razlikujejo od naših, da so njihove obleke preproste, čevlje premorejo le redki in njihove ročno izdelane igrače so skromne. Kljub temu so otroci spretni športniki, odlični pevci in plesalci. Pristen in iskren nasmeh ugandskih otrok pa je prikupil pozornost razposajenih otrok, ki so se tudi sami preizkusili v nekaterih veččinah. V jeziku ručiga so šteli do deset, zapeli so pesmico Mojster Jaka in vljudno pozdravili: "Kara, kara!"

Včeraj danes

Danes, PETEK, 21. novembra 2008

ALBERT

Sonce vzide ob 7.13 in zatone ob 16.29 - Dolžina dneva 9.16 - Luna vzide ob 0.37 in zatone ob 13.23.

Jutri, SOBOTA, 22. novembra 2008

CECILJA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 9,6 stopinje C, zračni tlak 1019,3 mb raste, veter 7 km na uro jugo-vzhodnik, vlaga 69-odstotna, nebo spremenljivo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,5 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. novembra 2008
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 44 (040 764943), Trg Valmaura 11 (040 812308).

Opčine - Nanoški trg 3 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 44, Trg Valmaura 11, Trg Sv. Jakoba 1.

Opčine - Nanoški trg 3 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Trg Sv. Jakoba 1 (040 639749).

www.farmacititrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.00, 17.00, 19.05, 21.15 »Twilight«.

ARISTON - 16.30 »Il papa' di Giovanna«; 18.30, 21.00 »Odgrobodogroba« (film prepovedan mladim izpod 18. leta).

CINECITY - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »La fidanzata di papa'«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »The Orphanage«; 15.50, 16.50, 17.50, 19.15, 20.00, 21.30, 22.00 »007 Quantum of solace«; 15.50, 17.55, 20.00 »High school musical 3: 22.15 »Il prezzo dell'onore«; 20.00, 22.00 »Giu' al nord«; 15.50, 17.50 »Wall-E«; 15.50, 18.00, 20.05, 22.10 »Mamma mia!«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.10, 21.15 »Vicky Cristina Barcelona«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.35, 21.00 »Changeling«.

FELLINI - 18.45, 22.15 »Galantuomini«; 17.00, 20.30 »Si puo' fare«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Mamma mia!«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Nessuna verita'«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.00, 18.00 »Hišna zajčica«; 19.30, 21.30, 23.30 »Vi-harna noč«; 17.20 »Zadeti: Ananas ekspres«; 20.00, 21.50, 23.40 »Žaga V«; 18.40, 21.00, 23.20 »Kvantum sočutja«; 16.50 »Muhice osvajajo«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La fidanzata di papa'«; 16.45 »High School Musical 3«; Dvorana 2: 18.30, 20.15, 22.15 »Quantum of solace«; Dvorana 3: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Twilight«; Dvorana 4: 16.45 »Wall-E«; 18.30, 20.20, 22.15 »Giu' al nord«.

SUPER - 22.15 »Awake - Anestesia co-sciente«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.10, 22.10 »La fidanzata di papa'«; Dvorana 2: 17.45, 20.00, 22.10 »007 Quantum of Solace«; Dvorana 3: 17.30 »High School Musical 3«; 20.00, 22.00 »Giu' al nord«; Dvorana 4: 18.00, 21.30 »Changeling«; Dvorana 5: 17.50, 20.10, 22.15 »The burning plain - Il confine della solitudine«.

Poslovni oglasi

NUDIMO SPROSTITVENE MASAZE v Sežani 3348334231 in

Novi Gorici 00386-51869928, za ugledne osebe.

Mali oglasi

AVTOMOBILSKE GUME pirelli 185/60 R14 zelo malo rabljene, ugodno prodam. Tel. na št. 040-228766

GOLEC SLOVENIJA (20 km do hrvaške meje in 25 min oddaljeno od Bazovice). Novogradnja, samostojne stanovanjske hiše, v mirni lokaciji, različnih velikosti od 95 do 145 kv. m. z garažo, shrambo, dnevnim prostorom, kuhinjo, sanitariji in tremi spalnicami. Začetna cena 150.000,00 evrov. Za vse informacije pokličite: 0039-3355283387.

IŠČEM vodni kefir. Tel. št.: 338-1910262.

IŠČEM DELO kot hišna pomočnica dvakrat-trikrat tedensko. Telefonirati v večernih urah na št. 338-4360677.

MAJHNEGA PSIČKA, majhne rasti (basotto), temno rjave barve smo našli v njihah pod Borštom. Kdor ga pogreša naj se javi na tel. št. 040-228510 ali 347-1363315.

MERCEDES CLASSE A CDI v odličnem stanju, letnik 2001, črne barve, vse servise dokumentirane pri mercedesu, zadnji komaj narejen, z gumami za sneg, prodam. Tel. 348-3047021.

ODDAM v najem 65 kv. metrov veliko stanovanje v Borštu. Tel. 040-228626.

PODARIM dve majhni simpatični mucki. Tel. 040-229554.

PODARIM odprt kamin znamke edilkamin. Tel. 340-5788584.

PRODAJAMO nov štedilnik bele barve po ugodni ceni. Tel. 331-1129574.

PRODAM BAGER model FAI 245, goseničar s kabino, 3 nagibne žlice (30, 50 in 80 cm), hidravlično kladivo (Rotair OLG 260 kg), letnik 94, cena po dogovoru. Tel. št. 339-8963082.

PRODAM črni krzneni dolgi plašč (visone black gamma), ekskluziven model. Tel. 340-9329903.

PRODAM hladilnico (200x120, h 250). Tel. 335-6322701.

PRODAM novo peč na drva za centralno kurjavo, 30 kw, znamke unical. Nabavna cena 3.500 evrov, prodajam za samo 2.000 evrov. Kličite na tel. št. 334-6366765.

PRODAM rabljen štedilnik na drva znamke loberger v dobrem stanju, za kuhanje z možnostjo centralnega ogrevanja. Klicati ob uri obedov na tel. št. 040-2034293.

PRODAM samostojno hišo v odličnem stanju na Colu, 200 kv. m. na dveh etažah, 1900 kv. m. vrta in gozda. Tel. na št. 040-327128 (v večernih urah).

V KRIZU prodajam stanovanje, 90 kv. m. z balkonom in garažo. Tel. 334-5088775.

V MEDEI PRI KRMINU prodam enostanovanjsko hišo: velik salon, kuhinja, tri sobe, dve kopalnici, s 300 kv. m. vrta. Informacije tel. št. 348-5289452.

Čestitke

Štorklja je v Španijo poletela, mamiči Sari in očku Joanu lepega ERIKA povila. Lepi družini želimo polno srečnih in nasmejanih dni ter mirnih noči. Družini Tavčar in Jarc.

Osmice

OSMICO je odprl Renzo Tavčar, Repen 42. Tel.: 040-327135.

Prispevki

V spomin na Pepko Škrlič vd. Furlan darujejo Marica Budin (Samatorca) 15,00 evrov ter Silva in Edi 20,00 evrov za MoPZ Rdeča zvezda.

Prosti čas

Petkova priloga Primorskega dnevnika

PRAZNIČNI DECEMBER V THERMANI LAŠKO

za člane Kluba Thermana že za

Hotel	Božični program 4 dni	Novoletni program 3 dni
WELLNESS PARK LAŠKO****	252,45 €	372,30 €
ZDRAVILIŠČE LAŠKO****	207,40 €	304,30 €
HUM****	183,60 €	256,70 €

Polpenzion, vstop v bazene in savne podjetja Thermana d.d., 1 x dnevno vstop v fitness, program sprostitve, rekreacije in praznični program animacije ter wellness storitev.

Novoletni program vključuje tudi silvestrsko večerjo in novoletni ples.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE:
+386 3 423 2200, info@thermana.si, www.thermana.si

NOVO - WELLNESS PARK LAŠKO

V Thermani, družbi dobrega počutja so pred kratkim odprli nov hotel Wellness Park Laško. Wellness Park Laško, ki nastaja samo korak stran od poznane in uveljavljene Zdravilišča Laško, je svoje možnosti izkoriščanja zdravilne termalne vode v februarju letos že nadgradil z atraktivnim in modernim kopalščem ter savna centrom. Wellness hotel nudi 90 sodobno opremljenih sob kategorije štirih zvezdic, restavracijo s panoramskim pogledom na reko Savinjo, penzionsko restavracijo, kavarno in vinoteko ter od 1. avgusta dalje vabi tudi v Wellness Spa Center.

EDEN NAJBOLJ IZPOPOLNENIH SPA CENTROV V TEM DELU EVROPE

V Wellness Spa Centru so sodobno urejeni prostori za različne terapije, fitness in rekreacijo. Velja za enega najbolj izpopolnjenih SPA centrov v tem delu Evrope. Izbor wellness ponudbe zaokrožujejo ajurvedske, tajske masaže, Comfort Zone rituali, nege obraza, telesa, obloge in maske priznanih vrhunskih kozmetičnih linij; edinstvene tehnike izvajanja stone tera-

pije, klinične aromaterapije, havajske lomi lomi masaže in shiatsu masaže; tematsko obarvane kopeli z romantičnim prizvokom; fitness center; programi yoga, pilatesa in aerobike.

PREŽIVITE BOŽIČ ALI NOVO LETO TOKRAT V LAŠKEM

V okviru božičnih in novoletnih 3-, 4- in 5-dnevnih programov vam poleg polpenziona, kopanja v termalnih bazenih Thermane, savne in fitnesa pripravljajo tudi bogat program rekreacije, sprostitve in animacije. Odkrivali boste Laško, se z vlakom podali v Pravljično Celje, izdelovali praznične okraske, krasili smrečico, zaplesali v večernih urah, poizkusili srečo pri tomboli, prisluhnili božičnemu koncertu... Otroci se bodo lahko zabavali v iskanju božičnih zakladov, mini disku, družabnih igrah in ustvarjalnih delavnicah. V prazničnih dneh, v času pisanih lučk, dišečih piškotov, cimeta in pomaranč, času pričakovani in želja bo v hotelih Thermana še posebej zanimivo in veselo. V veselje jim bo to deliti z vami.

Dobrodošli v Laškem!
www.thermana.si

Terme Zreče

UNITUR SPA RESORT

Najdi svoj nasmeh!

ZIMA JE TU v Termah Zreče

od 14. novembra do 24. decembra 2008

Program vključuje: 3, 5 ali 7 polpenzionov, popoldansko čajanko v kavarni »D« z domačimi zeliščnimi čaji in pecivom, neomejeno kopanje v termalnih bazenih, vodno aerobiko, 1x, 2x ali 3x obisk savne s programom, 1x narodno večerjo v pohorski koči ali turistični kmetiji z aperitivom, degustacijo vinske kapljice Podpohorske vinske ceste, kreativne delavnice, izlet v prednovoletna mesta z doplačilom

DARILO:

- pri 3-dnevnem programu vam podarimo darilni paket božičnega peciva izdelanega v hotelski slaščičarni,
- pri 5 ali 7-dnevnem programu vam en dan bivanja podarimo (5+6; 7+8).

POPUSTI:

- 50% popusta za otroke od 3. do 12. leta v sobi z dvema odraslima osebama in 30% v sobi z eno odraslo osebo

CENA (na osebo v dvoposteljni sobi)	Vile Terme Zreče****	Hotel Dobrava 2000****
3 noči	132,00 €	168,00 €
5 = 6 noči	220,00 €	280,00 €
7 = 8 noči	308,00 €	392,00 €

Informacije: +386 3 757 61 62 (ga. Simona), simona.mernik@unitur.eu, www.unitur.eu
ADRIATICA.NET, Trst: 040 637 025, AURORA VIAGGI, Trst: 040 630 261

Najdite svoj nasmeh ...

... na Rogli, kjer je trava še zelena, potoki bistri in zrak še diši po svežem ali Termah Zreče, kjer se v svetu lepote, sprostitve in užitkov razvaja telo in duša. Današnji čas prinaša vse hitrejši tempo življenja zato je pomembno, da tisti čas, ki ga namenimo svojemu zdravju in dobremu počutju, izkoristimo v naravi, na svežem zraku in čim bolj aktivno. Ne glede na to, ali svoje proste dneve preživljate športno aktivno ali pa se raje predajate sprostitvi in razvajanju, vam Zreško Pohorje ponuja številne možnosti za krajši ali daljši pobeg od vsakdanjosti. Rogla in Terme Zreče ponujata obilo možnosti za aktivno preživljanje prostega časa za vse generacije in v vseh letnih časih. V obeh centrih se še posebej zavedamo dejstva, da je zdravje naše največje bogastvo. Programi so tako prilagojeni krepitvi in ohranjanju zdravja kot tudi zdravljenju različnih bolezenskih ali poškodbenih stanj. Akratotermalna voda in pohorska šota v Termah Zreče ter blažila sredogorska kli-

ma na Rogli so naravni zdravilni dejavniki, ki so povezani s strokovnostjo ekipe vrhunskih zdravnikov in terapevtov. Rogla in Terme Zreče, s svojimi programi in storitvami, stremita k temu, da bi gibanje, rekreacijo in šport približala vsakomur. Sprehodi z učenjem osnov nordijske hoje ali pa pohodi in osrčje pohorskih gozdov z vodniki preženejo napetost in stres. Wellness & Spa center Term Zreče s številnimi različnimi kopalni in masažami, ki jih odlikujejo predvsem zelišča, olja in soli, celovito poskrbi za sprostitve in razvajanje. V Savna vasi se naučite toplote, se sprostite ter utrdite svoje zdravje. Poseben svet se odpre v Sawaddee, centru tradicionalne tajske terapije, v katerem izsolane tajske maserke in maserji poskrbijo za krepitev zdravja, zmanjševanja napetosti in odpravljanje stresa.

V objemu zelenega Pohorja vas pričakujejo čudovita narava ter prijazni in gostoljubni ljudje.

SPROSTITVENI CENTER TOPOLŠICA

V letošnjem letu smo v Termah Topolšica pričeli z gradnjo novega Sprostitvenega centra, ki bo hotelskim in zunanjim gostom nudil celovito sprostitve v vseh letnih časih. Ponudba centra bo dopolnila obstoječo bogato ponudbo s področja zdravstva in nege ter rekreacije, ki jo nudijo obstoječe vodne atrakcije.

Sprostitveni center bo celovit zaključek objekt s toplo povezavo do hotelskih objektov za goste hotelov in s posebnim vhodom za zunanje obiskovalce.

Novi Sprostitveni center bo nudil na eni strani sprostitve večjemu številu obiskovalcev, na drugi strani pa bo njegova ponudba zelo specifična in s tem tudi drugačna. Ta se kaže v pozornosti do invalidov, organizirani

terapiji skupin, kongresni oz. izobraževalni dejavnosti za manjše skupine in posebni ponudbi za razvajanje v dvoje.

V novem Sprostitvenem centru vam bomo lahko ponudili različne načine sprostitve: finske notranje in zunanje savne ter parne kopeli s počivališč; dodatno »standardno« ponudbo: fitnes, masaže, nego telesa (kozmetika, pedikura); dodatne atrakcije: medicinski center (masažni bazeni /whirlpooli/, blatne obloge, piling obloge, fango obloge, knajp terapije); VIP center (finska savna in parna kopel, whirlpool, ležišče, mini bar); savno za invalide, tuše presenečanja, dve terasi (japonski in alpski stil) z ležalniki, masažnim bazenom in vodnim slapom; dodatne dejavnosti: prostore za skupinske terapije, manjše kongrese, aerobiko, bogato ponudbo hrane in pijače.

Vabljeni v Terme Topolšica in kmalu v novi Sprostitveni center.

Terme Topolšica

V ZADNJI MINUTI,
21.11. - 30.11.2008

35,00 EUR/dan

Ni dodatnih upokojskih popustov. Doplačila po rednem ceniku.

ČAROBEN BOŽIČ,
21.12. - 28.12.2008

2 dnevni paket 87,80 EUR
5 dnevni paket 193,50 EUR
7 dnevni paket 270,90 EUR

Posebne ugodnosti: Brez doplačila za enoposteljno sobo. Upošteva se redni otroški popusti in popusti za upokojsence. Doplačila po rednem ceniku.

SILVESTRSKI PROGRAM, 28.12.2008 - 4.1.2009

	odrasli	otroci do 6 let	otroci 6-10 let	otroci 10-14 let
5 dnevni paket	295,00 EUR	30,00 EUR	147,50 EUR	206,50 EUR
7 dnevni paket	413,00 EUR	30,00 EUR	206,50 EUR	289,10 EUR

Ni dodatnih upokojskih ali otroških popustov. Doplačila po rednem ceniku.

Dobrodošli!

Marketing Term Topolšica - Topolšica 77 - SI- 3326 Topolšica
www.t-topolsica.si - animacija@t-topolsica.si
Tel.: +386 (0)3/896 31 42 - Fax: +386 (0)3/896 34 00

TURISTIČNA AGENCIJA ZA VSE ŽEPE IN OKUSE

first & last minute

adriatica.net

NOVOLETNI IZLETI ZA MLADE PO DUŠI

Praga, Bratislava, Amsterdam, Azurna obala, Brno, Budimpešta, Krakov, Pariz in Rim
Odhodi iz Sežane, avtobus, BB, 2/3 noči

že od 174 €

SMUČANJE ZA ZAHTEVNE IN MANJ ZAHTEVNE

SLOVENIJA, ITALIJA, FRANCIJA, AVSTRIJA
Novoletni avtobus s Fernetičev, 6 dni, Risoul apartma, HB

že od 369 €

NOVO LETO PO EVROPI IN SVETU

London, Madrid, Barcelona, Pariz - letalo iz Ljubljane hotel 3*, BB, 4/3 noči

že od 453

Počitnice

Hurgada, Dahab, SSH - letalo iz Ljubljane, hotel 4/5 ALL, 7 noči

že od 719

Marsa Alam, Kenija, Zanzibar, Dubaj, Kuba, Dominikanska republika, Aruba, Mehika, Maldivi, Mauritius, Sejšeli, Madagaskar itd. po najugodnejših cenah.

Terme so

TERME OLIMIA - Vstopite v barvito oazo miru

Razkošna razvajanja in vodni užitek. Dru-
gačnost dneva in noči. Najboljše zabave.
To vam v Termah Olimia obljublamo za
mrzle zimske dni. Ne odlašajte, pokličite
nas in rezervirajte svoje zimsko doživetje.
Predstavljajte si dneve, ki si jih boste vzeli le
zase. Dneve, ko se boste pustili razvajati.
Ko boste jutro začeli s telovadbo, čez dan
plavalili v barvitih bazenih, se predajali kuli-
naričnim izzivom ali zvečer zaplesali ob živi
glasbi.
Si privoščili orientalsko kopel hamam, se po-
topili v kopel v čokoladi, chardonnayu, algah
ali v maslu iz kozjega mleka. Ter se sprostiti
ob klasični, tajski masaži, ob masaži s toplimi
kamni ali masaži Olimia. Maserji že čakajo
na vas, da vam poživijo telo in umirijo duha.
Se sproščali v največjem savna svetu v Slove-
niji, ki se razprostira na 1.550 m² in ponuja
kar 9 različnih savn. Naši gostje lahko razkoš-
je miru in sproščanja poiščete v Oazi miru, v
drugem nadstropju našega savna centra, kjer
imamo: solno savno, japonsko parno kopel
ter tepidarium – ogrevane ležalnike. Razko-

šno izbiro savn zaokrožujejo tematski dnevi
od pomlajevalnega, cvetnega, meditacijske-
ga... in programi vrtničnega vročega zraka:
beauty program, program s himalajsko soljo,
... Predstavljajte si, kako vas bo prevzel ob-
čutek popolne sproščenosti.

Pred vami je ponudba za mrzel zimski čas, ki smo jo pripravili le za vas.....

V mesecu novembru vam nudimo 4 polpen-
ziona v Hotelu Breza**** (ne-čet ali pon-pet)
že za 195,30 €. Z animacijskim programom
bomo poskrbeli, da vam pri nas resnično ne
bo dolgčas.

Božični čas je še posebej lep. Postavljanje
jaslic, okrasitev božičnega drevesa, sprehod
z baklami k polnočnicam, nepozaben prihod
Božička ... bodo dali prazničnim trenutkom
še poseben čar. 4 noči (3 polpenzion) v Ho-
telu Breza**** že za 163,00 €.

Za več informacij pokličite na telefon:
+386 (0)3 829 7000.

Ali pogledajte na www.termo-olimia.com.

Praznično razvajanje v Termah Dolenjske Toplice

Topli vreli termalne vode in prijetno oko-
lje doline reke Krke že stoletja privabljajo
goste od blizu in daleč v eno najstarejših
evropskih zdravilišč. V Termah Dolenjske
Toplice pa bodo s 1. decembrom 2008 od-
prli nov sodoben wellness hotel Balnea.

Nov, sodoben hotel

Novi hotel, ki se imenuje po Wellness
centru Balnea, je kategorije 4-ih zvezdic
superior. Namenjen je predvsem gostom,
ki želijo preživeti sproščujoč oddih v ob-
jemu zelene dolenjske krajine ob pestri
ponudbi storitev za dobro počutje.
Povezanost hotela z naravo in soncem se
odraža v prijetnih, prostornih sobah, pravi
užitek pa je bivanje v suitah s kaminom,
kjer si gostje lahko privoščijo kopel s po-
gledom na idilično naravo. Posebnost Ho-
tela Balnea je soba za rekreacijo na vrhu
hotela s prav tako čudovitim razgledom
po bližnji okolici, za male nadebudneže
pa otroška igralnica. Za prijeten konec

dneva, zabavo in razvedrilo poskrbi en-
kratno vzdušje v baru ob zvokih klavirja
in prasketanju ognja.

Do boljšega počutja in novih virov moči

Nadaljevanje sanj obljublja že obstoječi
sprostitveni programi v Wellness centru
Balnea, med katerimi so najbolj prilju-
bljena »razvajanja v dvoje«. Vzeti si čas in
uživati v kopelih za dva, v savnah ali pod
prsti mojstrov masaž je ob današnjem
hitrem načinu življenja še kako pomemb-
no.

Novost v ponudbi so programi za boljše
počutje, ki temeljijo na refleksoterapiji,
priznani terapevtski metodi, kjer s prit-
ski na posamezne točke stopal blagodejno
vplivajo na človekovo zdravje in počutje.
V Balnei vam bodo pomagali, če imate
probleme z nespečnostjo, ki je posledica
stresa, ali če želite pridobiti na telesni
moči, izgubiti maščobne blazine in imeti
lepo oblikovano telo.

DOŽIVITE RAZKOŠJE ČRNEGA ZLATA V TERMAH 3000 TUDI POZIMI

V skladu s sodobnimi turističnimi trendi
so v Termah 3000 v Moravskih Toplicah,
ki delujejo pod krovno blagovno znamko
Panonske terme v Poslovni skupini Sava,
razvili turistične produkte, na katerih so za-
snovali svoj prihodnji razvoj: vrhunski well-
ness, sprostitveni in zdraviliški programi,
golf, poslovna srečanja in kongresi, kampi-
ranje ter šport in rekreacija. Pri tem gradijo
na bogatih naravnih danostih in tradiciji,
vrhunski kulinariki ter raznolikosti zgod-
bnosti destinacije, na kateri delujejo.

Vir in izvir zdravja ter dobrega počutja je
edinstvena črna termo-mineralna voda,
nima samo terapevtskih, ampak tudi dru-
ge pozitivne učinke na človeški organizem,
saj poživlja in osvežuje telo, izboljšuje in
pospešuje prekrvavitev, zmanjšuje živčno
vzbujenost in pomirja in pospešuje porja-
vitev kože na soncu.

ČRNO ZLATO KAR V HOTELSKI SOBI

Terme 3000 v Moravskih Toplicah so s hote-

lom Livada Prestige prve terme na svetu, ki
nudijo nastanitev najvišje kategorije s črno
termo-mineralno vodo kar v hotelski sobi.
V najsodobnejšem wellness centru Liva-
da vas bodo razvajali z edinstveno masažo
Livada z bučnim oljem, ki daje pravi pridih
Prekmurja. Z ekskluzivno zlato masažo, ki
temelji na olju, obogatenim s čistim 24-ka-
ratnim zlatom, pa bo vaša koža zasijala z
novo življenjsko energijo. Z žlahtno kombi-
nacijo darov narave in znanja strokovnjakov
za dobro počutje pa boste v wellness centrih
Livada in Thermalium, ki se nahaja v osrčju
zakladov prekmurske ravnice, doživeli po-
polno prenavo duha in telesa.

KOZMETIČNA LINIJA IZ TERMO-MINE- RALNE VODE

Vaše najdražje lahko razveselite tudi z iz-
delki kozmetične linije Thermalium Col-
lection, ki so jo v sodelovanju s podjetjem
Galax razvili na osnovi dragocenosti iz dna
panonskega morja.

REDNA CENA: 294,00 €
CENA S POPUSTOM: 235,20 €
(po osebi v terminu od 28.12.2008 do 02.01.2009)

Terme Olimia
Silvestrska sanjarjenja
Nudimo 20% popusta!
Vas zanima...
Če do 30.11.2008 rezervirate katerikoli
silvestrski paket v Hotelu
Breza**** vam priznamo
20% popust.

Paket vključuje:
3x polpenzion, kopanje,
aquaerobika, telovadba za
»Dobro jutro«, animacijski program...
Obvezno doplačilo: Silvestrska
večerja 115,00 € po osebi.

Terme Olimia d.d., Zdraviliška cesta 24, SI – 3254 Podčetrtek, Slovenija, T 03 829 78 36, info@terme-olimia.com, www.termo-olimia.com

Balnea

*Zimska pravljica
v Termah Dolenjske Toplice*

polpenzion in namestitev v dvoposteljni sobi novega Hotela
Balnea**** superior - kopanje v termalnih bazenih v Wellness
centru Balnea - petkovo in sobotno nočno kopanje - vstop v
svet savn - uporaba panoramskega fitnesa ...
drobno presenečenje

Promocijske cene v času od 1. 12. 2008 do 31. 1. 2009:
vikend paket že od 148 EUR;
3 dni ... 189,81 EUR; 5 dni ... 299,70 EUR
(cena ne velja v času od 27. 12. 2008 do 2. 1. 2009)

TERME KRKA
dolenjske toplice
Tel: + 386 7 39 19 400, booking.dolenjske@terme-krka.si, www.termo-krka.si, www.benessere.si

Terme 3000
MORAVSKE TOPLICE
SAN LAZZARO

Počitnice v dvoje
»JESENSKI UTRINEK« do 21.12.2008:
HOTEL**** že od 86 Euro za dve osebi

Družinske počitnice
»Sveti Miklavž« od 5. do 8. decembra:
Dve noči na osebo že od:
*** 99 Euro
**** 128 Euro

1 OTROK DO 12 LET
v skupni sobi s starši = GRATIS!

Cene vključujejo: namestitev
v izbranim hotelu po programu,
polpenzion, kopanje v hotelskih bazenih,
prost vstop v Terme 3000, ...

Informacije in rezervacije:
Terme 3000 Moravske Toplice
Tel: +386 2 512 22 00
E: info@terme3000.si - W: www.termo3000.si

NOVO!
Do Moravskih Toplic
po novi avtocesti!

pri nas doma:

KRIŽARJENJA BREZ MEJA PO MORJIH IN REKAH
MSC, Costa, Top Cruises, Viking, Carnival,
Princess Cruises

First minute! Poskrbi za boljšo ceno.
Rezerviraj zgodaj.

Zagotovi si čudovite počitnice!
Advent od 05.12.
iz Strazburga, 3 noči

že od 390 €

MIKLAVŽ VAM PODARI:
1 OSEBA GRATIS
WEEKEND, HB, 2 NOČI

Kuponček velja za nakup storitve do
5.12.2008

Za terme na oglasu 21.11.2008.

Ime in priimek _____

Naše svetovalke Vas pričakujejo:

info@lastminutecenter.it
www.lastminutecenter.it

TRST Via San Lazzaro 13
34122 Trst
tel: +39 040 637025
fax: +39 040 361936

Naš urnik:
pon.-pet. 9.00 -13.00 in 15.00 -19.00
sobota 9.00 -13.00

GORICA-VILEŠ - Pomemben korak na poti uresničevanja nove avtoceste

V dogovoru o razlastitvah jamstva za lastnike zemljišč

Osemdeset odstotkov odškodnine že po podpisu razlastitvene pogodbe

Predstavniki dežele FJK, goriške pokrajine, občin Gorica, Sovodnje, Fara, Mariano, Gradišče, Romans in Vileš ter stanovskih organizacij kmetovalcev CIA, Col-diretti, Confragricoltura in Kmečka zveza so včeraj podpisali dogovor o razlastitvah, ki so potrebne za širitev hitre ceste. »Gre za velik korak v smeri uresničitve avtocestnega odseka,« je po podpisu poudaril deželni odbornik Riccardo Riccardi in pojasnil, da je nove povezava še toliko bolj pomembna zaradi skorajšnjega dokončanja avtocestnega odseka med Vipavo in Razdrtim.

Za gradnjo avtoceste med Gorico in Vilešem bodo razlastili 882 zemljišč, ki pripadajo 1.800 lastnikom. Razlastitvam bo namenjenih 20 milijonov evrov, z včerajšnjim dogovorom pa so določili, kako bodo potekali razlastitveni postopki. Protokol namreč predvideva, kako bodo določali ceno razlaščenih zemljišč, kako bodo stanovske organizacije sodelovale pri načrtovanju in gradnji odseka ter kako bodo odplačevali odškodnine. Glede tega so se dogovorili, da bodo lastniki zemljišč že ob podpisu razlastitvene pogodbe prejeli osemdeset odstotkov vrednosti razlaščenih parcel. Protokol ob tem določa, da goriška pokrajina in občine bodo imele vlogo posrednika med družbo Autovie Venete in lastniki zemljišč, v kolikor med njimi ne bo prišlo do dogovora. Pokrajinska odbornica Mara Černic je poudarila, da so v dogovor vključili tudi omembo 21. člena zaščitnega zakona 38/2001, ki predvideva, da se pri posegih prostorskega značaja upoštevajo zgodovinske in družbene specifičnosti območja; to pomeni, da dogovor načelno priznava prisotnost slovenske manjšine na ozemlju, skozi katerega bo tekla avtocesta.

Po podpisu protokola na pokrajini je Riccardi na občini sodeloval na drugem in zadnjem zasedanju storitvene konference, na katerem so bili prisotni predstavniki 23 javnih ustanov in uprav. »Na storitveni konferenci je bilo predstavljenih kakih deset ugovorov, ki jih bo nato preveril tehnično-znanstveni odbor,« je povedal Riccardi in pojasnil, da omenjeni odbor bo nato ugovore posredoval komisariju za avtocesto Renzu Tondu. Predsednik deželnega odbora bo moral zatem odobriti definitivni načrt za avtocestni odsek Gorica-Vileš, do česar naj bi prišlo pred koncem letošnjega leta. Takoj zatem bo Tondo objavil javno dražbo za izbiro izvajalcev del, tudi to pa naj bi opravil pred koncem letošnjega leta. (dr)

V imenu sovojenjske občine je dogovor o razlastitvah podpisal odbornik Slavko Tomsič (prvi z desne)

BUMBACA

SOVODNJE - Deželni odbornik v kratkem z županom o avtocesti

Ugovori in zahteve

Sovodenjci nočejo nadvoza nedaleč od pokopališča in si prizadevajo za odškodnine

Deželni odbornik za promet Riccardo Riccardi je včeraj zagotovil sovojenjskemu županu Igorju Petejanu, da bo v kratkem obiskal Sovodnje in se s krajevnimi upravitelji pogovoril o njihovih predlogih in zahtevah, povezanih z gradnjo nove avtoceste Gorica-Vileš. Sovodnjska občina je sicer svoje ugovore že posredovala družbi Autovie Venete pred 11. novembrom, ko je zapadel rok za njihovo vložitev, zdaj pa bodo torej upravitelji vsebino svojih predlogov osebno predstavili Riccardiju.

»Med že vložene ugovore smo vključili tudi nasprotovanje gradnji manjšega nadvoza čez avtocesto nedaleč od sovojenjskega pokopališča. Občani in lastniki zemljišč iz tega območja se niso strinjali z omenjenim projektom, zato pa smo družbo Autovie Venete pozvali, da naj ga črta,« je včeraj povedal župan Petejan in pojasnil, da so se pri družbi Autovie Venete po drugi strani zavzeli za gradnjo ceste, ki bi povežala pokopališče s Klancem. Občina je avtocestno podjetje tudi pozvala, da naj spoštuje zaščitna zakona 38

IGOR PETEJAN

BUMBACA

in 482 ter da naj posebno pozornost nameni postavitvi pregrad proti hrupu. Po besedah župana je v Sovodnjah predviden 900 metrov dolg nasip na južni strani avtoceste, na severni strani pred nogometnim igriščem pa kakih 50 metrov dolg. Petejan je povedal, da so družbo Autovie Venete pozvali, naj oba nasipa še dodatno podaljša. Na tem območju je predvidenih tudi šest čistilnih naprav za me teorone vode, ki so vkopane v nasipe; ker vsaka zaseda precejšnje zemljišče, je župan mnenja, da bi treba njihovo število znižati in velikost povečati.

»Ker bo staro nogometno igrišče porušeno, smo družbo Autovie Venete vprašali odškodnino, s katero bi to območje preuredili v občinski park, na katerem bi uresničili zelenice, namestili igrala za otroke in opremili prireditveni prostor,« je še razložil župan. »Sovodnje bodo nosile težko breme med samo gradnjo avtoceste, zatem pa zaradi prometa, ki bo stekel po njej,« je še poudaril župan, ki je zato mnenja, da bi morala družba Autovie Venete zagotoviti primerne odškodnine občini oz. vasi. »Lahko bi nam zgradili nove pločnike, preuredili križišče in uresničili še kako drugo javno delo,« je povedal Petejan.

V Sovodnjah bodo ob že obstoječem avtocestnem predoru zgradili še enega, zato pa bodo morali med njegovo gradnjo urediti obvoz. Načrt predvideva, da bi obvoz speljali po novi cesti, ki bi jo zgradili ob osnovni šoli. Na občini se s predlogom ne strinjajo, saj bi bilo po njihovem mnenju boljše podaljšati novo pot, ki bi povežala pokopališče s Klancem, in po njej speljati promet. (dr)

MOŠČENICE

Sprostitev avtoceste cilj enotne fronte

Snuje se enotna fronta za sprostitve avtocestnega odseka med Vilešem in Moščenicami. V Trzihu so politične sile že strnile vrste in skupaj zahtevajo liberalizacijo avtoceste, zdaj pa skušajo združiti moči tudi na Goriškem. Demokratska stranka iz Gorice in občinske svetniške skupine Forum, Stranke komunistične preno, Progetto Gorizia in Tuzzijske občanske liste so že odločno podprle zahtevo po sprostitvi avtoceste med Vilešem in Moščenicami; načelno podporo liberalizaciji naj bi v imenu večine v goriškem občinskem svetu izrazil tudi župan Ettore Romoli, ki je pripravljen posredovati, da bi o tem govorili na deželnem omizju.

Goriški tajnik Demokratske stranke Giuseppe Cingolani pojasnjuje, da bi sprostitve avtoceste med Vilešem in Moščenicami morala spremljati gradnja nove cestninske postaje, ki naj bi stala med Palmanovo in mostom čez Ter. »V kratkem bodo dokončali odsek pri Rebrnicah, zato bo dosti več tovornjakov vozilo proti Ljubljani po Gorici; ob tem bodo prihodnje leto v Vilešu odprli veleblagovnico IKEA, kar bo priključilo številne kupce. Če bo cestninska postaja še naprej pri Vilešu, tvegamo večje zastoje od tistih, ki se danes pojavljajo pri Moščenicah. Zaradi tega je treba zgraditi novo cestninsko postajo med Palmanovo in Terom ter s sprostitvijo avtocestnega odseka med Vilešem in Moščenicami olajšati pretok vozil med Trzihom, Červinjanom, Trstom in Gorico, kar bi pozitivno vplivalo na ronško letališče, obe pristanišči in druge logistične infrastrukture. Cingolani poudarja, da načrt za avtocesto Gorica-Vileš še ni v izvršni fazi, zato pa je treba pohiteti in zahtevo po sprostitvi čim prej odločno posredovati deželi. (dr)

SOLKAN-MIREN - Mejni objekti izginjajo

Rušijo nadstreška

Na mirenskem prehodu naj bi se dela zaključila že danes

Rušenje nadstreška na solkanskem prehodu

BUMBACA

V Solkanu in Mirnu se je včeraj nadaljevalo rušenje mejnih objektov. Potem ko so v sredo z bagerjem, opremljenim z drobilnimi kleščami, prerezali policijski kabini, so se včeraj lotili nadstreškov. Najprej so odstranili aluminijaste panoje, danes pa naj bi porušili še strukturo iz železnih drog. Po besedah delavcev podjetja Gianluigi Buffon iz Moša naj bi že danes zaključili rušenje v Mirnu, medtem ko bodo še nekaj časa potrebovali za dokončanje posega v Solkanu. Tu je namreč nadstrešek večji in delno zgrajen nad streho policijske postaje, kar otežuje rušenje, ki se bo po vsej verjetnosti zaključilo jutri oz. v začetku prihodnjega tedna. (dr)

GORICA - Še danes in jutri pobuda zveze ASCOM

Preko petdeset trgovin v mestu ponuja popuste

Še danes in jutri bodo v Gorici potekali »Jesenski dnevi nakupov«, pobuda zveze ASCOM, s katero hočejo trgovci ugoditi občanom in obenem spodbujati potrošnje, ki se zaradi finančne negotovosti občutno skrcila. Trgovci, ki sodelujejo, so na izložbo nalepili razpoznaven letak in od včeraj izvajajo 20-odstotne popuste na raznih artiklih.

Pri pobudi »predbožičnih popustov« sodeluje preko petdeset trgovin. Na korzu Italia so pristopile trgovine Babyma, parfumerija Boris, Bianco e Rosa, Dolce Idea, Design Argento, Ottica Goriziana, Glenfield, Vaniglia, zlatarna Russian, Max Mara, parfumerija K&K (izvzete so znamke Kane Bo, Tom Ford, A Jake), Follie e Follie, Yamamay, Model in St.James. Na Verdijevem korzu sodelujejo trgovine Elite, Mariella Burani, Naturamica, Romana Abbigliamento, Antica Erboristeria, Sorelle Ramonda in Sisley, na Travniku pa Intimo Lu.Na., Il Bottone, Pelletteria Gabriella, Poletti, Chocolat, Nello's, Sasch in Mazzonetto. Na Raštelu bodo popuste izvajale trgovine K2 Sport (na zimskih oblačilih), trgovina s čevlji Kosič, Ursic Renzo, Fuchs, Lory, L'impronta, Intimo Marisa in Stress. V ulici Morelli so letake izobesili Ottica Goriziana in zlatarna Banco Oro, v ulici Garibaldi pa trgovine Griffe, Ferdi, L'unica casa in Unique. V ulici XXIV Maggio bosta še danes in jutri izvajali popuste trgovini Unique in Valleverde, v ulici Crispi pa trgovina Braidotti moto. V ulici IX agosto bo artikl po znižani ceni mogoče kupiti v trgovinah Scintille in Ottica Mio, v ulici De Gasperi pa v trgovini Edes Moda Intima. Pristopile so tudi tri trgovine v ulici Oberdan, in sicer Geox Shop, And in K2 Kids.

S popusti vabijo v trgovine BUMBACA

GORICA - Nabito polna dvorana Kulturnega doma je sinoči prisluhnila Slavoju Žižku

»Danes meje ne padajo, ampak rastejo kot gobe«

Slavoj Žižek sinoči pred goriškim občinstvom

BUMBACA

mere v celi državi. Kar pa je pri stvari najbolj grozljivo, je to, da se na izredno stanje navajamo, da z njim živimo, da še naprej zahajamo v kino. To bo na žalost naša prihodnost, če se kaj ne zgodi. Zato ostajam levičar z vsemi svojimi deziluzijami.«

Žižku so sinoči prisluhnilo ljudje od blizu in daleč, Slovenci in Italijani. V prvih vrstah so sedeli vidnejši gostje iz politike, kulture in prosvete, predstavniki institucij in šolstva. Številni so bili mladi, ki jih nagovarja njegovo ostrovidno stikanje po gubah in pod površjem družbenih pojavov, kjer se skriva vulgarno in obsceno. Še pre-

jo svojega teoretskega aparata. Začel je pri sosedu - bližnjiku. Sosed ni vedno najboljši človek, niti takrat, ko ga poznamo, ko mu zaupamo, ko deluje prijazno in ugajano. Spremeni se (lahko) v strašljivo pojavo grozečega, dotlej neznanega monstuma. Mar se to ni zgodilo v Avstriji s primerom Fritzl? Čisto »normalen« moški je v svoji kleti skrival večkrat posiljeno hčer in njene otroke - sinove in hčere incesta. Nad kletjo - krajem perverzije - pa je stala hiša, kjer je normalno živel. Ko se je hotel opravičiti za zločin nad hčerjo, je dejal, da jo je hotel zavrovati pred mamili.

cu? Ko ga je novinar vprašal, zakaj ne dovoli Romunom, da svobodno potujejo v tujino, je odvrnil, da to ni neko tiranstvo, temveč samo želja, da jih obvaruje pred tujo pokvarjenostjo, da zaščiti njihovo pravico do lastnega doma. Kateri je torej njegov resnični obraz, katera je resnica Miloševića, Karadžića, pred njima še Stalina in Hitlerja? »Resnica je v tem, kar delaš,« je približal Žižek in med monstrumi našega časa izpostavil Kitajsko, kjer je divji kapitalizem našel v avtoritarnem režimu idealna tla in kjer se brez nikakršnih etičnih zadržkov dogaja nevarno manipuliranje s človeškimi geni. Tudi Milošević je svojo Srbijo naredil za državo, kjer je vse dovoljeno, kjer so moralni zakoni in etični imperativi postavljeni na glavo. Naredil je iz nje razvratni karneval, ki ga je Kusturica upodobil v filmu Underground. Razvratništvo in perverzija nista tuji religijam, je dejal in opozoril na pojav pedofilije pri katoliških duhovniki. Suspenzija moralnih prepovedi je ključni element sodobnega postmodernega nacionalizma, ki navdihuje tudi književnike, je potrdil ter omenil Handkeja in Čosića, »pa tudi Karadžić je bil pesnik«.

»Da se prebiješ do prave univerzalne umetnosti, moraš jezik posiliti. Če ne posiljujemo jezika, da izrečemo pravo univerzalno razsežnost, potem bomo prej ali slej posiljevali žive ljudi«

den je spregovoril, sta Žižka in občinstvo pozdravila Matejka Grgič v imenu konzorcija Slovik in Alberto Princis iz združenja Ex Border, ki je sinočnje predavanje vključil v program prireditve Care_Casandre.

Žižek je v svoj govor vpletel Platona, Heideggra, Hegla, Lacana, Miloševića, Karadžića, Ceausescuja, Stalina, Hitlerja, Mussolinija, Kusturico, Benignija, Tarkovskega, avstrijsko pisateljico Elfriede Jelinek, ki jo je Jörg Haider proglasil za sovražnico svoje »kulture«. Kaj imajo skupnega? Skozi gornja imena je potegnil nit svojega razmišljanja o najbolj trpkih in tragičnih razsežnostih našega bivanja. To je storil z močjo svoje misli in prepričljivost-

Od Fritzla je bila Žižkova pot do psihologije, literature, filozofije in politike kratka. Elfriede Jelinek je že dolgo pred Fritzlom opozarjala na kontinuirano moško nasilje nad ženskami v vseh njegovih oblikah in pokazala na njegovo zasidranost v temeljih srednjeevropske kulture. Obsceno podzemlje človeške psihe prihaja na dan v mitih, sanjah in simptomih, a tudi v številnih neslutnih pojavih sodobne kulture, kot na primer v osladnem filmu *Moje pesmi, moje sanje* (»The Sound of Music«), od katerega se z osladnim sporočilom veliko ne oddaljuje Benignijev Življenje je lepo (»La vita è bella«).

Ali ni imel obraza dobrega očeta tudi romunski predsednik Nicola Ceauces-

Zbrane v krepko pretesni dvorani goriškega Kulturnega doma je Slavoj Žižek sinoči najprej pozdravil z besedami: »Dragi prijatelji, ne bom rekel gospe in gospodje, ker ostajam to, kar sem vedno bil, zato bom pozdravil tudi po italijansko "compagni e compagne" in nadaljeval v svojem jeziku in v jeziku manjšine: »Dragi prijatelji, ne bom rekel gospe in gospodje, ker ostajam to, kar sem vedno bil, zato bom pozdravil tudi po italijansko "compagni e compagne" in nadaljeval v svojem jeziku in v jeziku manjšine, ki tukaj živi.« Sprožil je prvi bučni aplavz. Za sobno mizico sredi odra se je nato ozrl za sabo, na belo platno, na katerega je prireditelj večera - izobraževalni konzorcij Slovik - projiciral naslov njegovega predavanja: Kaj se zgodi, ko pade meja.

»Katero mejo, kje so meje? Prva, osnovna meja, tista od katere bi se vsi radi ločili, je Balkan. Nihče noče biti Balkan, ki je vedno nekje drugje, spodaj desno.« Tako je začel svoj poldrugo uro dolgi miselni pohod v iskanju globljih tokov, ki se gibljejo

pod površjem današnje družbe. Začel je s Freudom in v nadaljevanju kot deroča reka vpletal v svoj govor filozofe, filmarje, politike in književnike ter z držo politično nekorektnega misleca, ki ga je zaznamovala poznomoderna odčaranost, obračunal z mistifikacijami, lažmi in floskulami, pa tudi s tajkuni, ki so - po njegovem prepričanju - prišli v Slovenijo na oblast. Med floskule je prištel priseganje na multikulturalizem in se nato obregnil ob mejo: »Kaj se je začelo dogajati s koncem utopije 90. let? Mnogi zidovi povsod. Če je bil simbol konca 90. let padec berlinskega zidu, danes meje ne padajo, ampak rastejo kot gobe, realne meje in zidovi med Izraelom in Palestino, med ZDA in Mehiko, in pa imaginarne meje. Veste, kaj se je zgodilo v Italiji julija 2008 zaradi prehajanja priseljencev čez mejo? Proglašene so bile izredne raz-

SLOVIK
SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

FACTOR BANKA

kraški zidar

NLB

InterFinanz

SALONIT ANHOVO

NOVA GORICA - Raziskave o slovenskih mladostnikih

Nadpovprečno samomorilni

Narašča uporaba alkohola, niža pa se uporaba drog in kajenja

Med novogoriškimi petnajstletniki narašča uporaba alkohola, niža pa se uporaba drog in kajenja, slednje sicer narašča med dekletki. Slovenski mladostniki so v povprečju debelejši od njihovih evropskih vrstnikov, manj se gibljejo, imajo slabšo samopodobo, med njimi je tudi več samomorilnosti. To so izsledki nekaterih nacionalnih in mednarodnih raziskav, ki so bili včeraj na novogoriškem Zavodu za zdravstveno varstvo (ZZV) predstavljeni tridesetim učiteljem in zdravstvenim delavcem.

»Gre predvsem za izmenjavo izkušenj, osvetljevanje aktualnih težav v zvezi z življenjskim slogom mladostnikov in poudarjanju vloge šol in zdravstva pri spodbujanju pozitivnega odnosa do zdravja pri mladostniku,« je povzela namen strokovnega srečanja Irena Jerič iz novogoriškega ZZV. »Življenjski slog mladostnikov ni veliko drugačen od tistega pri odraslih. Problem so slabe prehranske navade, premalo gibanja in neprepoznavanje stresa,« pojasnjuje Jeričeva in nadaljuje: »Dejansko so otroci in mladostniki najbolj zdrava populacija. Tisto, kar nas skrbi, je, da se jih del ob stresu in težavah zateka v alkohol, kajenje ali droge.« Konkretni podatki o uporabi alkohola, tobaka in drug med mladostniki na Goriškem kažejo naslednjo sliko: rezultati glede uporabe drog so boljši kot v letu 2003 in letu 1999, delež uporabe se niža. Evropska raziskava ESPAD, ki poteka tudi na nacionalnem nivoju, je lani zajela 867 petnajstletnikov. Uporaba drog

Ingrid Markočič Tadič

FOTO K.M.

torej upada, viša pa se delež opijanja: 92 odstotkov jih je v življenju že pilo alkoholne pijače, dobra polovica se je vsaj enkrat že opila, 5 odstotkov pa se je opilo že več kot 20-krat. »Alkohol, cigareti in marihuana se zdijo mladostnikom zelo dostopni. V življenju je že kadilo cigarete več kot pol vprašanih; največ anketiranih je prvo cigareto prižgalo pri 14 letih. Med dijaki, ki so v zadnjem mesecu kadili cigarete, je 20 odstotkov v istem obdobju kadilo tudi marihuano, v življenju pa jo je že polovica,« pojasnjuje izsledke raziskave Ingrid Markočič Tadič, samostojni zdravstveni analitik

na novogoriškem ZZV.

Tudi izsledki mednarodne raziskave zdravja v širšem smislu, ki vsake štiri leta poteka v 41 državah Evrope in Severne Amerike med 11-, 13- in 15-letniki, ne kažejo prijetne slike za slovenske mladostnike. »Rezultati kažejo, da se razlike med bogatimi in revnimi otroki vse bolj povečujejo, otroci so premalo telesno dejavni, narašča nasilje med vrstniki, vse več otrok je osamljenih, manj se družijo med sabo, v porastu je virtualna komunikacija, slovenski otroci so tudi predebeli, mladi so nezadovoljni s svojo telesno težo in se ocenjujejo kot preobremenjeni,« našteva samostojna raziskovalka na področju duševnega zdravja na Centru za promocijo zdravja Helena Jeriček Klanjšček. In v čem izstopajo slovenski mladostniki v primerjavi z njihovimi evropskimi vrstniki? »Dobro komunicirajo s starši, so pa nezadovoljni s svojo samopodobo, po uživanju alkohola so nad povprečjem med ostalimi državami,« odgovarja Jeriček Klanjščkova.

Tudi Saška Roškar, psihologinja na inštitutu za varovanje zdravja, ugotavlja, da je med slovenskimi najstniki opaziti porast stresa, celo sindroma izgorevanja. »Veliko je depresivne simptomatike, izpostavljeno pa je tudi samomorilno vedenje, v katerem smo v starostni skupini od 15 do 29 let nad evropskim povprečjem. Stresne motnje so na splošno v porastu tudi drugje v Evropi, vprašanje pa je, kako se s tem v posameznih državah soočajo,« pravi raziskovalka, ki zaključuje z ugotovitvijo, da je Slovenija na področju sprejemanja teh strategij v zadnjih letih že naredila veliko korakov naprej, »veliko dela nas pa še čaka,« meni psihologinja Saška Roškar.

Katja Munih

GRADIŠČE - Center za priseljence Priseljenci s protestnimi letaki sprejeli parlamentarni odbor

Segantijeva: Obnoviti sporazum o mešanih italijansko-slovenskih patroljah

Z leve Segantijeva, Boniverjeva in župan Tommasini

BUMBACA

Tujci, ki so zaprti v centru za priseljence v Gradišču, so včeraj s protestnimi letaki sprejeli parlamentarni odbor za izvajanje schengenskega sporazuma, ki si je ogledal prostore bivše kasarne Polonio. »Po novicah, ki so prišle na dan v zadnjih časih, ima parlamentarna komisija dolžnost, da preveri, ali so bila pri upravljanju struktur za priseljence na italijanskem ozemlju kršena zakonska določila o javnih dražbah,« je povedala predsednica parlamentarnega odbora Margherita Boniver iz vrst Ljudstva svobode, ob kateri so si centre CIE, CARA in CDA - v-le-teh je trenutno okrog 360 priseljenec - ogledali tudi ostali člani odbora, med katerimi je poslanec DS Ivano Strizzolo. Pred nekaj dnevi si je komisija ogledala tudi center za priseljence na Lampedusi.

Popoldne je bilo na vrsti srečanje s predstavniki krajevnih uprav, ki so se ga udeležili deželna odbornica Federica Seganti, goriška prefektnja Maria Augusta Marrosu, župan iz Gradišča Franco Tommasini, predsednik pokrajine Enrico

Gherghetta in odbornik Marko Marinčič, deželna svetnika Giorgio Brandolin in Gaetano Valenti ter predstavniki občin goriške pokrajine. Tommasini je Boniverjevi predstavil težave, s katerimi se občina Gradišče spoprijema zaradi prisotnosti centra za priseljence na svojem teritoriju. Opozoril je na posledice, ki jih leta ima na krajevno gospodarstvo in na problem varnosti, ki se tiče predvsem priseljenec samih. Kriminalne se namreč zaradi prisotnosti strukture ni povečal, je povedal župan, potrebno pa bi bilo urediti pločnike in razsvetlavo v bližini centra. Boniverjeva je povedala, da bo Tommasinijevo zahtevo po prispevkih upoštevala in posredovala naprej, s pozornostjo pa je prisluhnila tudi Segantijevi, ki je predlagala obnovo sporazuma o mešanih policijskih patroljah med Italijo in Slovenijo in podpis podobne konvencije z Avstrijo. Boniverjeva je po obisku ocenila, da je položaj centra v Gradišču pod kontrolo, v zvezi s protestno akcijo priseljenec pa je povedala, da jo je presunila. (Ale)

GORIŠKI LOK - Današnja klepetalnica

(Ob)vladovanje Italije po oceni Miloša Budina

GORICA Deset let stikov z javnostjo

Univerzitetni tečaj za stike z javnostjo, ki ga Videmska univerza ponuja študentom na svojem goriškem sedežu, slavi 10. rojstni dan. Ob 12.15 bo svečanost v goriškem Kulturnem domu, na kateri bodo poleg rektorice Cristine Compagno prisotni župan Ettore Romoli, predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta in deželna odbornica Alessia Rosolen. Doslej se je iz stikov z javnostjo diplomiralo 1.500 študentov, letos pa ima smer 1.257 vpisanih.

Ruralia na sejmišču

Na goriškem sejmišču se danes ob 15. uri začne sejem enogastronomskih dobrot Regalo Ruralia, ki bo odprt še jutri in v nedeljo med 10. in 19. uro. Del hale B bo posvečen goriškim specialitetam in briškim vinom. Vstop bo prost.

Posvet o nadškofiji

Inštitut za socialno in versko zgodovino prireja danes ob 15. uri v palači Attems-Petzenstein posvet o papežu Benediktu 14. in nastanku goriške nadškofije.

Mladi demokrati

Mladi demokrati bodo danes volili svoje delegate državne in deželne skupščine. Na Goriškem bo podmladek Demokratske stranke svoje predstavnike izbral na sedežu DS v ulici Locchi v Gorici med 9. in 23. uro, pri stojnici DS na korzu Italia v Gorici od 12.30 dalje, na sedežu DS v ulici Udine v Krminu med 15. in 23. uro in na sedežu DS v ulici Verdi v Trzihu med 18.30 in 22. uro. Volišča bodo odprta tudi na sedežih DS v Škocjanu, San Pieru in Gradišču.

Dela v ulici Petrarca

Zaradi obnove stanovanjske hiše bo z današnjim dnevom v Gorici zaprt promet odseka ulice Petrarca med korzom Verdi in trgom Battisti.

MILOŠ BUDIN

KROMA

Gost današnje klepetalnice Goriškega loka bo ministrski podtajnik v Prodijevi vladi, senator Miloš Budin. Srečanje z naslovom (Ob)vladati Italijo bo priložnost za razpravo o temah, ki so za Italijo vedno bolj aktualne, med temi pa izstopa vprašanje, kako prerasti partikularizme in specifične interese posameznih skupin, ki so večkrat v nasprotju s potrebami države in pričakovanji večine državljanov. »Kaste«, »podkaste« ter razne interesne skupine zaustavljajo proces reformiranja države in državnih organov, ki se izkazujejo iz dneva v dan bolj neučinkoviti v upravljanju tako kompleksnega sistema, kot je država.

Budin, ki bo v KB Centru v Gorici spregovoril ob 18. uri, je bil v vlogi podtajnika na ministrstvu za mednarodno trgovino prvi Slovenec, ki je sodeloval v italijanski vladi. Soustvarjal je torej italijansko vladno politiko in se pri tem dnevno srečeval s številnimi težavami, ki obremenijo ali celo preprečujejo sprejemanje konkretnih odločitev in ukrepov. Istočasno pa se je lahko na mednarodni ravni soočil z raznoraznimi sogovorniki in spoznal realnost številnih državnih sistemov, od najbolj naprednih do arhaično nedemokratskih. Ne nazadnje pa je Budin stalno sodeloval pri številnih dvostranskih pobudah Italija-Slovenija, kjer sta mu tako predsednik tedanje vlade Prodi kot tudi zunanji minister D'Alema zaupala pomembno vlogo posrednika.

»Med razpravo bo tekla beseda tudi o današnjem političnem položaju na državni in lokalni ravni ter v manjšinskem prostoru, kjer zaradi ozkih pogledov nekaterih krogov, ki se izogibajo kateremu koli izzivu in inovativnim pristopom, vlada imobilizem,« so napovedali organizatorji večera in nadaljevali: »V veliko pomoč nam bodo torej dragocene izkušnje bivšega podsekretarja Budina, s katerim bomo analizirali konkretne probleme in skušali nanizati možne rešitve.« Srečanje z Budinom bosta povezovala David Peterin in Aljoša Sosol, ki bosta predala besedo tudi občinstvu.

GORICA - Začel se je festival »Care_Cassandre«

Prihodnost skozi oči znanstvenikov in filozofov

»Ko govorimo o prihodnosti, se moramo zavedati, da le-ta v današnjih pogojih ni zagotovljena. Mnogi znanstveniki opozarjajo politike na potrebo po spremembi dosedanjega modela razvoja, ki ogroža preživetje novih generacij. Tudi tem pogosto pravijo "Kasandre", zato se mi zdi tema goriškega festivala povsem posrečena in aktualna.« Tako je povedal slavni znanstvenik Fritjof Capra v video intervjuju, s katerim se je včeraj na sedežu goriške pokrajine uradno začela letošnja izvedba festivala združenja Ex Border »Care_Cassandre«. Avtorja uspešnik, kot je knjiga »Tao fizike«, sta intervjuvala in posnela umetniški vodja festivala Alberto Princis in ekolog Bruno D'Udine.

Odprta festivala, ki se bo nadaljeval do nedelje, sta se udeležila pokrajinski odbornik Marko Marinčič in občinski odbornik Antonio Devetag. Soglašala sta, da je tema letošnje izvedbe festivala pobude, ki raziskuje prihodnost v književnosti, umetnosti, filozofiji, znanosti in psihologiji, izredno posrečena, saj doživljamo trenutek velike negotovosti, ki bo tako ali drugače zaznamoval družbo, njen razvoj in zgodovino. Po po-

ALBERTO PRINCIS

BUMBACA

zdravih se je zavrtel video intervju s Fritjofom Capro, v katerem se je znanstvenik pogovarjal o kreativnosti narave, medsebojni povezavi naravnih elementov ter znanstvenem geniju Leonarda da Vinci, kateremu je posvetil tudi svojo zadnjo knjigo. »Capro bomo povabili na predstavitev knjige v Gorico, saj je njegovo življenje povezano s tem mestom. Njegova mati izhaja namreč iz družine Teufenbach,« je povedal D'Udine.

Drugi pomemben gost uvodnega dne festivala je bil goriški filozof in pesnik Silvio Cumpeta, ki je prebral »lectio magistralis« z naslovom Hvalnica negotovosti. »Počasti-

tev negotovosti v Kasandri senci je nekoliko paradokсна. Kasandra je bila obsojena na gotovost in radikalnost nesrečnega pogleda na življenje; ostala je neuslišana in brezupna. Ljudi pa vedno in povsod obkroža mreža negotovosti,« je povedal Cumpeta.

Prvi festivalski dan se je nadaljeval popoldne z obiskom pisateljice Gabrielle Kuruvilla, predavanjem Slavoj Žižka (o tem obširneje poročamo v drugem članku) in srečanjem z zgodovinarico Simonetto Cerrini. Današnji program se bo začel ob 16. uri na sedežu Fundacije Carigo, kjer se bodo predstavili pesniki evroregije Tiziano Broggiato, Marina Moretti, Antonello Bukovaz in Claudio Grisanchichem, uro kasneje pa se bo začelo srečanje s pisateljem Francescom Durantejem. Ob 18.15 bo v deželnem avditoriju spregovorila novinarka in pisateljica Cinzia Tani, ob 20.30 pa se bo v Kinemaxu začel niz kratkih filmov »Specchi d'Africa per un cinema che riflette«. Ob 20.45 bo v deželnem avditoriju spregovoril pisatelj in novinar Marcello Veneziani, ki ga bo predstavil odbornik za kulturo Antonio Devetag. (Ale)

SSG - Nocoj v gledališču Verdi predstava v režiji Janusza Kice

Hči zraka za začetek abonmajske sezone

»Tekst ima neverjetno inteligenco in globino ter predstavlja velik paradoks«

Hči zraka nemškega dramatika Hansa Magnusa Enzensbergerja po baročnem izvorniku Calderona de la Barca bo nocoj ob 20.30 odprla v mestnem gledališču Verdi goriško abonmajske sezone Slovenskega stalnega gledališča. Zelo pozitivne ocene publike in kritike so spremljale poletna gostovanja predstave na raznih festivalih. Največje pohvale so bile namenjene protagonistki, igralki Silvi Čušin, izbiri tehtnega teksta o nevarnosti absolutne oblasti in režiji, ki jo je podpisal Janusz Kica. Poljski režiser je v svoji karieri večkrat pristopil k opusu španskega dramatika in je pred leti uprizoril tudi izvornik, po katerem je nastala sodobna predredba nemškega avtorja.

Enzensberger je znal posodobiti tekst in obenem ohraniti njegove vsebine?

Enzensberger je vrhunski intelektualac in lik nemške kulture, ki zna vedno iznenaditi s provokativnimi vprašanji in posreduje svež pogled na aktualno stvarnost. Nima nikoli gotovih receptov; je človek, ki sprašuje, kaj je demokracija, kaj tiranstvo, katera je vloga posameznika v kontekstu, gradi historično povest, analizira maso in posameznika, a ne najde odgovorov. Njegov tekst je konstrukcija, ki sloni na vprašanih politične narave in kateri je vdihnil življenje, kar je zelo redko.

Teme oblasti in manipulacije človeka so vedno aktualne. Katera so bila vaša razmišljanja ali viri navdiha pri uprizoritvi?

Tekst ima neverjetno inteligenco in globino ter predstavlja velik paradoks. Z ene strani kaže krhkost in utopijo nekega komunizma brez nasilja in brez laži ter kritizira to navadnost, istočasno pa dokazuje pomen obstoja take utopije. Z druge strani ni slučajno, da sta tako Calderon kot Enzensberger izbrala za glavno vlogo žensko, ki je preizkusila moško nasilje in se temu maščuje z enako krutostjo.

Enzensberger je zreduciral baročni izvornik na bistvo in prav tako je tudi režija čista in bistvena.

Sem se izognil vsemu, kar bi lahko

Poljski režiser
Janusz Kica:
»Publika je veliko
bolj pametna
od tega, kar se
govori«

FOTO AGNESE DIVO

obremenilo uprizoritev, ker sta tekst in igravec prava protagonistata predstave. Ta tekst ne potrebuje realizma ali ilustracije in je za igralce zelo zahtevna preizkušnja, saj imajo na razpolago samo svoje telo in glas za pričaranje tega, kar jih obdaja. Pred desetimi leti sem postavil Calderonov tekst Življenje je sen v Ljubljani, ki je bil prav tako izrazito zreduciran. V obeh primerih pa je bilo nujno poznati vsa poglavja bolj obširnega izvornika, ker so tudi ta implicitno prisotna v igri.

Protagonistka je v tem primeru ključ učinkovitosti predstave. Kako je prišlo do izbire Silve Čušin?

Želeli smo uprizoriti tekst, ki se ukvarja s svetom in politiko na alegoričen način, in se je seveda takoj pojavilo vprašanje o trojni vlogi v kontekstu že zelo komplicirane situacije. Ko ne bi imel Silve, verjetno se ne bi lotil takega teksta. Vendar imajo tudi drugi

igralci dvojne vloge, ki predstavljajo prav tako zahtevno ustvarjalno protitež glavnemu liku. Zanimivo je še, da alegorična narava ne zahteva psihološkega poglobljanja likov, temveč ustvarjanje na osnovi misli in emocij.

To je že vaše drugo sodelovanje z SSG-jem po predstavi Namišljeni bolnik. Kakšne vtise ste dobili o delovanju tržaškega gledališča?

Marko Sosič je spoštovanja vreden umetniški vodja, ker ima pogum, da se ne odloča samo za komercialne stvari. V času, ko je tekst samo material, ki ga je treba obdelati, se mi zdi zanimivo, da se skušamo vrniti k dostojanstvu objekta, saj je teater toliko dober, kolikor je dober pisec. Uspeh predstave je poplačal trud našega izziva. Publika je veliko bolj pametna od tega, kar se govori.

Rossana Paliaga

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Twilight«.
Dvorana 2: 20.30 »Travelling Africa«.
Dvorana 3: 18.00 - 20.30 »Change-ling«.

NOVA GORICA
KULTURNI DOM: 20.15, »Lady Chatterley«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Twilight«.
Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.10 »007 - Quantum of Solace«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Nesuna veritè«.
Dvorana 4: 18.00 - 21.30 »Change-ling«.
Dvorana 5: 17.50 - 20.10 - 22.10 »La fidanzata di papà«.

Razstave

BREZPLAČNI VODENI OGLEDI razstave »Marcello Fogolino a Gorizia. Ricostruzione di un capolavoro disperso« (med 10. in 19. uro na sedežu fundacije Goriške hranilnice v ul. Carducci, 2 v Gorici) bodo v soboto, 22. novembra, ob 17. uri in v nedeljo, 23. novembra, ob 11. in 17. uri; (informacije na www.fondazionecarlo.it - tel. 0481-537111).

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško prireja na posebno povabilo agencije Palma iz Celja in vodnic Sonje ter Jasmine, samo za udeležence letošnjega izleta v Dalmacijo in Črno goro, zelo zanimiv enodnevni izlet na Štajersko 5. decembra za ogled najstarejšega mesta Ptuj (obisk gradu in izdelovalca po-

HČI ZRAKA Med politiko in erotiko vpeti junaki

Hči zraka (»Die Tochter der Luft«) uprizarja mit o tragični, z nasiljem zaznamovani usodi babilonske kraljice Semiramide, ki je sredi 17. stoletja pritegnil že Calderona de la Barca, Enzensberger pa je leta 1992 predelal njegovo besedilo in poudaril vpetost glavnih junakov med politiko in erotiko.

Semiramida (igralka Silve Čušin), hči boginje-ribe, je bila spočeta v nasilju, pri življenju so jo ohranili golobi, zato jo je pastir, ki jo je bil našel, poimenoval Hči zraka. Ker se je Semiramida držala prerokba, da je zaznamovana s krvjo in smrtjo, so jo priklenjeno kot psa zaprli v podzemlje. Iz ujetništva jo je osvobodil ninivski vojskovodja Menon (Aleš Valič, upodablja tudi Likasa), ki se je vanjo zaljubil. Zavedajoč se prerokbe, jo je zadrževal v ujetništvu, a mu je Semiramida pobegnila na dvor, kjer se je vanjo zaljubil ninivski kralj Ninus (Ivo Barišič), s katerim sta dobila sina Niniasa. Tu se predigra konča in začne se pripoved o polšačanju - Semiramida, hoče postati vladarica. Njena silna sla po moči in razgali človeško naravo, ki v brezmejni sli po lastni moči vedno znova kolje, mori, pošiljuje, zapira, slepi, brez občutka krivde.

Režiser Janusz Kica gledalcem zastavlja vprašanje o legitimnosti oblasti in razgali človeško naravo, ki v brezmejni sli po lastni moči vedno znova kolje, mori, pošiljuje, zapira, slepi, brez občutka krivde.

sebnih oblačil za kurente) in Maribora. Obvezna prijava do 23. novembra. Vpisujeta Saverij Rožič (tel. 0481-390688) in Ana Kuzmin (tel. 0481-78061).

Obvestila

GORIŠKI MESTNI REDARJI sporočajo ulice, dneve in urnike merjenja hitrosti z radarjem: Tržaška ul. - sobota, 22. novembra, 10.00-11.00.

KD JEZERO iz Doberdoba sklicuje v ponedeljek, 24. novembra, občni zbor volilnega značaja prvem sklicu ob 20. uri, v drugem pa ob 20.30 na sedežu društva.

SMUČARSKI ODSEK SPDG vabi člane in prijatelje, da se udeležijo krajšega tečaja o pripravi smuči, ki bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 20. uri na sedežu KD Paglavac v Podgori; informacije na tel. 0481-22164 (Marta).

VRHOVSKA SEKCIJA VZPI-ANPI vabi na kratko slovesnost ob ponovni postavitvi dveh tabel v spomin na delovanje kurirske postaje med drugo svetovno vojno, ki sta ju neznani odnesli. Zbirališče bo v nedeljo, 23. novembra, ob 10.30 pred spomenikom NOB na Vrhu, sledil bo enourni krožni sprehod s postankom pri tablah, kjer bo zapela ženska vokalna skupina Danica.

Mali oglasi

PRODAJAMO repo za kisanje; tel. 0481-882420.

PRODAM STANOVANJE pribl. 65 kv.m v Trziču v zaključni fazi gradnje. Pritličje, 2 svetli spalnici, kopalnica, prostorna dnevna soba s kuhinjo, velika sončna in delno pokrita terasa (pribl. 160 kv.m), parkirni prostor v garaži, dvigalo. 173 tisoč evrov, primeramo tudi kot investicija; tel. 347-3404638.

Prireditve

»SGUARDO METICCIO«: danes, 21. novembra, ob 18. uri bo v Tržiškem kulturnem konzorciju v Ronkah srečanje z Giulietto Stefani, ki bo predstavila svojo knjigo »Colonia per maschi. Italiani in Africa Orientale. Una storia di genere«.

V DVORANI CERKVE SV. IGNACIJA V GORICI z rhodom na trgu XXVII marzo bo danes, 21. novembra, ob 17.30 predstavitev publikacije »All'ombra del campanile. Storia di gioie, dolori, dubbi, speranze...«. Z avtorico Nuccio Lo Re se bodo pogovarjali Marino De Grassi in Andrea Bellavite.

V KNJIGARNI UBİK na korzu Verdi 119 v Gorici bo danes, 21. novembra, ob 17. uri srečanje z dvema pisateljema literarne zvrsti »fantasy« Solomonom Troyem Cassinijem, avtorjem romana »Le ali del drago caduto« in Paolom Paronom, avtorjem romana »La casa dei sette gatti. Storia di streghe, incantesimi e benandanti«.

DRUŠTVO ZA OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE ALEKSANDRINK PRVAČINA v sodelovanju z Založbo Educa vabi na predstavitev spletne strani www.aleksandrinke.si in pravljice Darinke Kozinc Pravili so jim Aleksandrinke v soboto, 22. novembra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Prvačini.

MAURO CORONA bo v soboto, 22. novembra, ob 18.30 gost knjigarne Ubik na korzu Verdi 119 v Gorici, kjer bo predstavil svojo zadnjo knjigo »Storia di neve«.

V KULTURNEM CENTRU MOSTOVNA v Solkanu bo danes, 21. novembra, ob 21. uri večer z DJ-jem Tomislavom in v soboto, 22. novembra, ob 21. uri filmsko glasbeni večer.

PRAVLJIČNA URICA v Feiglvi knjižnici v Gorici bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 18. uri; Katerina Citter bo pripovedovala pravljico Srečna Suzana.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA prireja predstavitev Knjižne zbirke za leto 2009 v ponedeljek, 24. novembra, ob 17. uri v Galeriji Ars na Travniku 25 v Gorici.

PRIMORSKE NOVICE prireajo javno razpravo iz niza Valovanja z naslovom Ideje so v zraku - jih znamo ujeti? v torek, 25. novembra, ob 16. uri v Mestni galeriji Nova Gorica na trgu E. Kardejlja 5 v Novi Gorici. Sodelovali bodo predsednik vlade Republike Slovenije Borut Pahor, rektor Univerze na Primorskem Rado Bohinc, direktor podjetja Instrumentation Technologies Rok Uršič in predsednik Univerze v Novi Gorici Danilo Zavrtnik.

RAZBIRANJA ŽARIŠČA je naslov nove knjige Davida Bandlja, ki jo bodo predstavili v torek, 25. novembra, ob 18. uri v študijski sobi Feiglve knjižnice v Gorici. Vabita knjižničar Damir Feigel in Založništvo tržaškega tiska.

PROMEMORIA - DRUŠTVO ZA ZAŠČITO VREDNOT PROTIFAŠIZMA IN PROTINACIZMA bo v torek, 25. novembra, ob 18. uri v knjigarni La linea d'ombra na trgu Berlinguer 1 v Ronkah predstavilo zbornik prispevkov s poveseta »Foibe, la veritè: contro il revisionismo storico« (Resnica o fojba: zoper zgodovinski revisionizem). O knjigi bodo spregovorili zgodovinarica in založnica Alessandra Kersevan, raziskovalka Claudia Cernigoi in zgodovinar Sandi Volk.

Osmice

BERTO TONKIČ v Doberdolu je odprl osmico. Ponuja domač prigrizek in toči črno in belo vino.

KOVAČEVI za cerkvijo v Doberdolu so ob petkih, sobotah in nedeljah odprti; tel. 0481-78125.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Vittoria Rossi vd. Carrara iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev Sv. Justa in na glavno pokopališče; 10.30, Norma Giacomuzzi vd. Iacob iz splošne bolnišnice v kapelo glavnega pokopališča.

Ob izgubi DOJOTA DEVETAKA izrekata družini in svojem iskreno sožalje

KD Danica in Zadruga Vrh

abonmajska sezona

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA V GORICI otvoritvena predstava sezone

Hans Magnus Enzensberger

HČI ZRAKA

Režiser **JANUSZ KICA**

Danes, 21. november ob 20.30

Gledališče Verdi Gorica, italijanski nadnapisi

Postaje avtobusnega prevoza za goriške abonente so sledeče:
Poljane (gostilna, ob 19.20), Doberdob (cerkev, ob 19.25), Romjan (cerkev, ob 19.30), Tržič (S.Polo, 19.40-črpalka Shell, ob 19.45), Štivan (nad gostilno, ob 19.50), Jamlje (gostilna, ob 20.00), Gabrje (ob 20.05), Sovodnje (pri lekarni, ob 20.15).

Info: goriški urad, Korzo Corso Verdi 51, Mob. 340 8624701
Urnik: pon/pet (14.00-17.00), sob (9.00-12.00)
Brezplačna telefonska št. 800214302 - pon/pet (10.00-17.00)
info@teaterssg.it / www.teaterssg.it

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, trg Sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
PIANI, ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V TURJAKU
SPANGHERO, ul. Aquileia 89, tel. 0481-76025.

Koncerti

DRUŠTVO TRŽIČ IN JADRO TER ŽENSKI PEVSKI ZBOR IZ RONK

pripravljajo orgelski koncert Mirka Butkoviča danes, 21. novembra, ob 19. uri v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah v spomin na Bernardko Rade-tič.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE prireja v soboto, 22. novembra, ob 20.30 in v nedeljo, 23. novembra, ob 17. uri 50. revijo goriških pevskih zborov - Cecilijanka. Sodelujejo tudi zbori iz tržaške in videmske pokrajine ter Koroške in Slovenije. Posvečena je skladatelju Stanku Jericiju ob 80-letnici rojstva.

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE V GORICI in Skupnost družin Sončnica vabita v cerkev Sv. Ivana v Gorici na nedeljo Kristusa Kralja, 23. novembra, ob 10. uri k maši, med katero bo prepevala vokalna skupina Gloria. Po maši bo tudi koncert duhovnih pesmi.

KUVAJT - Nafta včeraj pod 50 dolarjev za sod

ZDA zaprosile za 300 milijard pomoči štiri bogate arabske države

ZDA naj bi finančno pomoč namenile avtomobilski industriji, bankam in drugim podjetjem v težavah

LONDON/KUVAJT- Šibko povpraševanje po surovi nafti, čemur botruje svetovno gospodarsko upočasnjevanje, je potisnilo ceno tako zahodnoteksaške lahke nafte kot tudi severnomorske nafte Brent pod 50 dolarjev za 159-litrski sod. Ameriška nafta je tako padla na najnižjo vrednost po 18. januarju 2007, nafta Brent pa je padla na najnižjo vrednost v zadnjih treh letih in pol, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Za 159-litrski sod zahodnoteksaške lahke nafte za dobavo v decembru je bilo treba v današnjem elektronskem trgovanju odšteti 49,91 dolarja. V Londonu pa se je severnomorska nafta Brent z januarjskim dobavnim rokom pocenila na 48,54 dolarja.

V sredo se je znižala tudi cena nafte OPEC. Za sod nafte tega kartela je bilo treba odšteti 45,89 dolarja, kar je 66 centov manj kot v torek, je zapisano na spletni strani kartela, ki ima sedež na Dunaju.

Medtem je prišla vest, da so ZDA štiri bogate zalivske države, Savdsko Arabijo, Združene arabske emirate, Katar in Kuvajt, zaprosile za 300 milijard dolarjev pomoči, s katero bi zaustavile finančni potop, po poročanju francoske tiskovne agencije AFP danes piše kuvajtski dnevnik Al-Seyassah. Po pisanju kuvajtskega časnika naj bi Washington Savdsko Arabijo zaprosil za 120 milijard dolarjev, Združene arabske emirate za 70 milijard dolarjev, Katar za 60 milijard dolarjev in Kuvajt za 40 milijard dolarjev. ZDA naj bi finančna sredstva namenila za pomoč avtomobilski industriji, bankam in drugim podjetjem, ki jih je načela finančna kriza.

Vse štiri zalivske države so sicer članice Organizacije držav izvoznic nafte (Opec) in skupaj dnevno načrpajo 14 milijonov sodov nafte, kar je približno polovica celotne proizvodnje naftnega kartela in 17 odstotkov celotne svetovne proizvodnje.

Omenjene zalivske države naj bi v preteklih šestih letih samo z nafto, ki je julija dosegla rekordno vrednost 147 dolarjev, nato pa padla na okoli 50 dolarjev, skupaj zaslužile okoli 1500 milijard dolarjev.

kot še navaja časnik Al-Seyassah, so ZDA tudi zaprosile Kuvajt, da Iraku oprostí približno 16 milijard dolarjev dolga. (STA)

Washington je Savdsko Arabijo zaprosil za 120 milijard, Združene arabske emirate za 70 milijard, Katar za 60 milijard in Kuvajt za 40 milijard dolarjev

ANSA

PARIZ Francoski socialisti volili predsednika

PARIZ - Francoski socialisti so včeraj odločili o novem predsedniku stranke, ki bo nasledil Francoisa Hollanda. Na volitvah lahko sodeluje več kot 200.000 članov stranke, glasovanje pa so zaključili pozno sinoči. Največ možnosti za predsedniško mesto imata nekdanja kandidatka za predsednico Francije Segolene Royal in nekdanja ministrica za delo Martine Aubry. Poleg Royalove in Aubryjeve se za predsednika socialistov poteguje tudi relativno manj znani evropski poslanec Benoit Hamon, ki predstavlja levo krilo stranke. Toda poznavalci mu pripisujejo manj možnosti za uspeh, navaja ameriška tiskovna agencija AP. Oči so najbolj uprte v 55-letno Royalovo, protikandidatko francoskemu predsedniku Nicolasu Sarkozyju na zadnjih predsedniških volitvah, ki so potekale lani. Royalova je sicer nekdanja partnerica sedanjega predsednika stranke Hollanda.

WASHINGTON - Novoizvoljeni ameriški predsednik oblikuje svojo administracijo Barack Obama sestavlja ekipo sodelavcev Hillary Clinton zelo verjetno državna sekretarka

NEW YORK - Novoizvoljeni predsednik ZDA Barack Obama, ki te dni sestavlja svojo administracijo, naj bi za ministra za zdravstvo izbral nekdanjega vodjo senatne večine Toma Daschlea iz Južne Dakote. Vse več je tudi namigov, da bo Obama za državno sekretarko izbral newyorško senatorko Hillary Clinton. Obama je pred volitvami obljubil korenito zdravstveno reformo in za zdaj sicer nepotrjena izbira umirjenega Daschlea z dobrimi zvezami v kongresu tako med demokrati kot tudi pri republikanskim senatorjih pozitivno odmeva.

Vse več namigov tudi kaže, da bo Obama izbral newyorško senatorko Hillary Clinton za državno sekretarko, čeprav iz njenega tabora prihajajo informacije, da je položaj pravzaprav niti ne zanima preveč. Njen soprog, nekdanji predsednik ZDA Bill Clinton, pa naj bi bil pripravljen storiti vse, da žena dobi položaj, pri čemer se bo odpovedal tudi denarju, ki jih tuje države prispevajo v njegov dobrodelni sklad.

Odločitev za Clintonovo bi bila sicer po mnenju ameriških komentatorjev tvegana za Obama, saj je senatorka zelo močna osebnost. Po mnenju drugih pa bi se lahko to izkazalo za dobro potezo, saj Clintonove ne bo v senatu, ko se bo odločalo o zdravstveni reformi.

Za pravosodnega ministra je Obama pogojno že izbral Erica Holderja, glede ostalih ministrstev pa krožijo številna imena. Med drugim kot možnega ministra za izobraževanje omenjajo nekdanjega državnega sekretarja Colina Powella, kot možnega ministra za transport pa demokratskega kongresnika slovenskega rodu iz Minnesote Jamesa Oberstarja, ki vodi odbor za transport v predstavniskem domu kongresa.

Med imeni za finančnega ministra se pojavljajo Larry Summers, ki je ta položaj zasedal v Clintonovi administraciji, nekdanji predsednik zveznih rezerv Paul Volcker in predsednik zveznih rezerv New Yorka Timothy Geithner. (STA)

Kot vse kaže, bo Hillary Clinton državna sekretarka

ANSA

NAIROBI - 332 metrov dolgi savdski tanker v rokah ugrabiteljev

Pirati zahtevajo 25 milijonov dolarjev

Na ladji je 25 članov posadke iz številnih držav - Čedalje več ladjarjev se zaradi vse pogostejših ugrabitev začena izogibati Adenskemu zalivu

Tanker Sirius Star prevaža surovo nafto za sto milijonov dolarjev vrednosti

ANSA

NAIROBI - Somalijski pirati zahtevajo 25 milijonov dolarjev odkupnine za savdski tanker, ki so ga zajeli minuli konec tedna. Njegov predstavnik Mohamed Said je dal lastniku Star Siriusa deset dni časa za plačilo odkupnine, v nasprotnem primeru pa je zagrozil s »katastrofalnimi« posledicami, poroča nemška tiskovna agencija dpa. 332 metrov dolga ladja, na kateri je za 100 milijonov dolarjev nafte, je bila zajeta v soboto približno 830 kilometrov jugovzhodno od kenjske obale, zdaj pa je zasidrana v somalijskem pristanišču Harardhere. Na tankerju je 25 članov posadke iz Velike Britanije, Hrvaške, Filipinov, Poljske in Savdske Arabije, po zagotovilih lastnika ladje Vela International Marine, hčerinske družbe Saudi Aramco, pa se počutijo dobro.

Savdski zunanji minister, princ Saud al Fajsal je sporočil, da se lastniki ladje pogajajo s pirati, od njih pa je odvisno, ali bodo plačali odkupnino ali ne.

Piratstvo se je v zadnjih mesecih močno razbohotilo ob obalah Afriškega roga, k čemur po mnenju predsedujočega Afriški uniji Jeana Pinga prispevajo nestabilne razmere v Somaliji. Ping porast piratstva povezuje z razprtijami v vodstvu somalijske začasne vlade, zato je pozval ZN, naj v državo čimprej napotijo mirovne sile. »To je jasen znak, da se bodo razmere še poslabšale in da bodo posledice za državo, območje in širšo mednarodno skupnost dolgoročne,« je opozoril.

Piratstvo se je razširilo, ko so se v Somaliji v začetku leta 2007 vneli siloviti spopadi med vladnimi silami in islamskimi uporniki, ki so poskušali znova prevzeti nadzor nad državo. Vlada je bila tako zaposlena z bojem proti upornikom, da se ni imela ukvarjati s pirati, v zadnjih mesecih pa so izbruhnila še nesoglasja znotraj vlade. Uporniki so to izkoristili in zasedli številna mesta po državi in prišli celo do obrobja prestolnice Mogadiš.

Številni ladjarji se zaradi vse pogostejših ugrabitev že izogibajo Adenskemu zalivu, mnogi pa o tem še razmišljajo. Skozi Adenski zaliv teče glavna plovna pot med Indijskim oceanom in Sredozemskim morjem skozi Sueški prekop. (STA)

ZALOŽBA ZRC - Svilogojstvo na Goriškem

Zanimiva raziskava etnologinje Vesne Mia Ipavec

Knjiga *Murve in »kavalirji«* je predelava njene magistrske naloge

Etnologinja Vesna Mia Ipavec iz novogoriške raziskovalne postaje Inštituta za slovensko narodopisje Znanstveno raziskovalnega centra SAZU se je po diplomi leta 2001 najprej uveljavila s sodelovanjem v čezmejnem projektu Goriškega muzeja Pustovanje na Goriškem nekoč in danes, zdaj pa med drugim raziskuje zgodovino etnologije na Goriškem in kulturo etnološke vede. Opuščeno svilogojstvo na Goriškem je začela preučevati med tema dvema nalogama, leta 2003 v okviru magistrske študija, ki ga je dve leti pozneje zaključila in naposled, v knjižni obliki, pred nedavnim predstavila tudi širši javnosti.

Ena od stalnic, povezanih s svilogojstvom, je po ugotovitvah avtorice dejstvo, da je po vojnah, ki so prizadele vse, kar je bilo eksistencialnega pomena za svilogojstvo, ta panoga vedo znova doživela nagel vzpon in razmah; tako je bilo po drugi avstrijsko-beneški vojni v 17. stoletju, po francoskih vojnah v 19. stoletju in po obeh svetovnih vojnah. Ne glede na občasne vzpone in padce pa svilogojstvo in z njim povezano gojenje murv velja za eno najstarejših monokultur na Goriškem. S »kavalirji«, kakor so v narečju imenovali gosence sviloprejkje, so se poleg nekaterih plemičev in meščanov ukvarjala tudi mnoga

kmečka gospodarstva zlasti med Sočo in Vipavo ter deloma v Spodnji Vipavski dolini; zanje je bila prodaja svilene pridelke eden pomembnejših spomladanskih virov dohodka.

Vesna Mia Ipavec je s temeljitim pregledom literature, predvsem pa z vztrajnim terenskim delom zbrala veliko dragocenega dokumentarnega in spominskega gradiva. S pomočjo čedaje redkejših še živih pričevalcev je opisala tehnologijo nekdanjega svilogojstva in ocenila njegovo vlogo v gospodarskem in kulturnem življenju na Goriškem. Veliko pozornosti je namenila tudi murvinim drevesom, ki so jih največ zasadili v 16. in 17. stoletju. Častitljiva drevesa s svojo trdoživostjo, bodisi še vedno skrbno negovana bodisi zapuščena in zanemarjena, prav tako živo pričajo o neki že na pol pozabljeni tradiciji in hkrati dodajajo svoj pečat kulturni krajini.

Besedilo v knjigi spremlja več deset fotografij s še ohranjenimi gojenimi in divje rastočimi murvami na Goriškem in na Krasu; večino jih je posnela avtorica, ki je na koncu prispevala še zanimiv slovarček z razlagami svilogojskih ter narečnih in drugih izrazov iz pripovedi o svilogojstvu.

I. Ilich

Naslovnica knjige Vesne Mia Ipavec

Knjižna zbirka GMD za leto 2009

Goriška Mohorjeva družba je tudi tokrat ob izteku leta pripravila »knjižni paket«, ki ga bodo najprej predstavili v ponedeljek, 24. novembra, ob 17. uri v Galeriji ARS nad Katoliško knjigarno v Gorici. Koledar Goriške Mohorjeve družbe prinaša tudi za leto 2009 veliko prispevkov, ki govorijo o življenju in delu Slovencev v Italiji. Gre za članke verske, zgodovinske, družboslovne, poljudnoznanstvene in leposlovne narave. Obsega 248 strani in je tradicionalno razdeljen na koledarski del in zbornik. Uredil ga je dr. Jože Markuža, koledarski del pa je opremil Štefan Turk s ciklom ilustracij »Portae aureae«. Moj oče Zorko Marije Ščuka Kerže je prvi naslov v zbirki. Doživljanje očetove usode in iskanje resnice o njegovi smrti - gre za tržaškega narodnega delavca Zorka Ščuko - odpira še eno nedokončano stran naše primorske zgodovine. Knjigo sestavljajo trije sklopi: Drugačna zgodba, napisala jo je hčerka Marija Ščuka Kerže, Iz zapuščine Zorka Ščuke, vsebuje pismo Francu Kavsu ter izbor pisem iz zapora, ki jih je iz italijanščine prevedla Marija Cenda, Zorko Ščuka - v luči in senci, študija, ki jo je napisala Lida Turk. Knjiga je izšla v zbirki Naše korenine in predstavlja že 19. zvezek; oblikoval jo je Pavel Medvešek in obsega 256 strani. Najmlajšim je namenjena knjiga Muca prede, ki jo je napisala Anamarija Volk Zlobec, ilustrirala pa Magda Starec Tavčar. Avtorica Anamarija Volk Zlobec je skupaj z ilustratorko Magdo Starec Tavčar prislunhila mucji Zofiji, ki kljub svoji visoki starosti še vedno prede in prede..., mr..., mr..., in ko vrtil svoj kolovrat, vpleta v lanene nitke same lepe pravljice. Knjiga vsebuje osem pravljič in obsega 48 strani.

TRST - Koncertno društvo

Martin Helmchen očaral in prepričal

Vloga klavirskega spremljevalca se poslušalcu običajno kmalu zbrše iz spomina in le redki pianisti znajo privabiti pozornost nase, ko muzicirajo ob odličnem partnerju: med temi je mladi, komaj šestindvajsetletni nemški pianist Martin Helmchen, ki je lani nastopil v sezoni tržaškega Koncertnega društva s sijajno violinistko Julio Fischer. Zelo dober vtis so organizatorji izkoristili za vabilo na celovečerni koncert, na katerem Helmchen ni samo potrdil slutnje, da gre za enega najbolj izstopajočih talentov mlade generacije: očaral je in prepričal v repertoarju, ki ni iskal aplavza v popularnosti skladb, a je zazvenel v sveži in zapeljivi muzikalni podobi.

Umetnik je začel svoj nastop z Bachovo Partito št. 6 v e-molu BWV 830: spokojno in umirjeno je podal Toccato in Allemanda kot uvod k igrivim biserčkom Courante, kjer so njegovi prsti poustvarili briljantno, prosojnosto čembala slično igro, v kateri so teme bistro poskakovale in se prelivale v mojstrski lahkotnosti. Občudovanja vredna je bila fuga, v kateri tema po ekspoziciji ni izginila, temveč nadaljevala svojo samostojno pot v idealnem ravnovesju z ostalimi glasovi. Posameznim stavkom je Helmchen vlil pripovedno moč in jasnino, ki se je obogatala z ekspresivnostjo klavirja - skratka, Bach, kot ga le malokrat slišimo, čudovit kompromis med baročnimi geometrijami in romantično občutljivostjo.

Ob stoletnici rojstva se je nemški talent poklonil francoskemu mojstru Olivieru Messiaenu in predstavil tri odlomke iz mistično ubrane skladbe Vingt regards sur l'Enfant Jesus (Dvajset pogledov na Jezusa): harmonije, ki bežno spominjajo na Puccinija, se izogonej posnemanju z iskanjem steklenih zvočnosti; rahle akorde je mladi mojster nanizal z iskreno tankočutnostjo ter ustvaril kristalno prosojne slike.

Če so nekateri poslušalci po prvem delu koncerta sklepali, da je pianist nekoliko preveč nežen in njegova igra ne premore bolj herojskega zagona, so v drugem delu spoznali, da so se pošteno ušeli: Martin Helmchen je kratkoma zapeljal občinstvo z romantično, visoko navdahnjeno interpretacijo Simfoničnih etud op. 13 Roberta Schumanna. Poustvaril je vse odtenke, ki jih variacije nudijo izvajalcu, vtisnil posameznim frazam toplino in prepričljivost, obogatil virtuozno igro s herojskim zanosom in nam podaril trenutke čistega užitka, kakršne bi radi večkrat doživeli. Odziv občinstva je bil primeren umetniški višini: navdušeni aplavzi in vzkliki so priklicali kar tri dodatke - poetični drugi stavek iz Mozartove Sonate v F-duru, vrtoglava briljantnost Mendelssohnove Etude in slovesnost Bachovega Korala so nepreklicno zaokrožili res žlahten večer.

Katja Kralj

TURIN - Začenja se 26. filmski festival

Male filmske zgodbe

Po izboru direktorja Nannija Morettija - V tekmovalnem delu tudi prvenec Blaža Kutina Še nikoli nisem bil v Benetkah

Turin: Rim, 3:0. Tokrat ne gre za nogometno tekmo italijanskih prvoligašev, temveč za filmska festivala, ki si že vsaj tri leta prizadevata, da bi si zagotovila srebrno kolajno na lestvici italijanskih filmskih izložb. Letos je Turinu veliki slam uspel in to vsaj iz treh razlogov. Ker bo nocojšnjo odprtje »26 Torino Film Festival« označil film W Oliverja Stoneja, ki ga je rimski festival, baje iz političnih razlogov, zavrnil; ker se je Turin odpovedal italijanskim filmom (»od tistih, ki smo si jih ogledali, nas ni prepričal niti eden in ker del ne izbiramo po nacionalnem ključu, smo se odločili, da ne bo italijanskih filmov« - je dejal Moretti) tako v osrednjem kot tudi posebnem sklopu, in tretjič, ker bo od danes do 29. novembra privedel v piemontsko prestolnico serijo del in avtorjev, ki bi najbrž spadali v spored največjih festivalov, denimo tistega v Cannesu ali v Benetkah.

Navsezadnje pa je bil to tudi razlog, zaradi katerega so pred dvema letoma zaupali vodstvo turinskega festivala enemu najpomembnejših predstavnikov italijanskega filma, Nanniju Morettiju. In rimski avtor ni razočaral, ampak kvečjemu presenetil in oblikoval tak turinski festival, ki je najbrž precej podoben onemu, ki ga je pred dvajset in več leti ustanovil Marco Müller in mu dal naslov Cinema Giovani.

Prestični turinski Teater Reggio se bo tako že danes spremenil v filmsko dvorano in predvajal film W, v parterju pa gostil avtorja, Oliverja Stoneja, ki se je rokoval z Arafatom in Fidelom Castrom, dvema od tlikih protagonistov njegovih filmskih stvaritev.

Prav tako vabljen pa bo tudi spored prihodnjih dni. Od jutrišnjega »dueta«, se pravi javnega pogovora med Nannijem in Romanom Polanskim, ki mu turinska izložba letos posveča zajetno retrospektivo, pa do predstavitev filmov pomembnih svetovnih filmskih avtorjev. Izven tekmovalnega sporeda bodo v Turinu prisotni: Kim Ki-Duk s filmom Dream, Jia Zhang, ki bo po Canne-

Nanni Moretti

KROMA

su tudi v Turinu predstavil svoj 24-city, Andrej Wajda s sovjetskim poklonom Katyn in Terence Davies, z dokumentarcem Of time and the city. V tem sklopu pa bo predstavljeno tudi filmska cigansko-punk komedija Filth and windsom, prvenec glasbene zvezde, Madonne.

Vezna nit letošnjega festivala bodo male zgodbe. V centru pozornosti pa predvsem družinsko življenje, od nezaželenega očetovstva, do prezgodnje smrti in soočanja z bolečino. Intimistično pripovedovanje, ki bo v Turinu prikazalo celotno zemeljsko oblo, saj bodo prisotne vse, od avstralskih, do kanadskih, kitajskih, brazilskih, ameriških, mehiških, čilskih, korejskih, izraelskih, malezijskih in sevada evropskih produkcij. Univerzalno pripovedovanje malih zgodb torej, v katerega se v tekmovalnem delu dobro uvršča tudi filmski prvenec slovenskega režiserja Blaža Kutina. Še nikoli nisem bil v Benetkah. Tekmovalni spored zaobjema petnajst naslovov: Bitter&Twisted - Christopherja Wee-kesa, Demain - Maximeja Girouxa, Dixia de Tiankong - Chi Zhanga, Donne-moi la main - Pascala-Alexa Vincenta, Entre os dedos - Tiaga Guedesa in Frederica Serre, Helen - Jojia Lawlorja, Mein Freund aus Fa-

ro - Nane Neul, Momma's man - Azazela Jacobsa, The new year parade - Toma Quinna, Non-dit - Fiena Trocha, Prince of Broadway - Seana Bakerja, Quemar las naves - Francisca Franca, Tony Manero - Pabla Larre in Die Welle - Dennisa Gansela, ki se ee enkrat vrača v čas nacistične Nemčije.

Sicer pa bo osrednje prizorišče turinskega festivala posvečeno tudi nekaterim drugim avtorjem. Od Jean Pierreja Melvilleja, najbolj ameriškega od francoskih režiserjev, do retrospektive imenovane British renaissance, se pravi angleškega filma osemdesetih in devetdesetih let, s tem, da bodo v Turinu prisotni Bill Forsyth, Michael Palin in Pat O'Connor. Ravno tako v Turinu pa bosta premierno predstavljeni tudi restavrirani kopiji dveh italijanskih zgodovinskih filmov, La classe operaia va in paradiso Elia Petrija in Diario di un maestro Vittoria De Sete, ki so ga pred štirimi leti predstavili tudi v Trstu, v sklopu Festivala 1000 oči.

Sklop L'amore degli inizi (Začetna ljubezen) pa bo vseboval serijo srečanj z igralci in avtorji, ki se bodo spomnili samih začetkov filmske kariere: Michael Redford, Peter Del Monte, Giuseppe Bertolucci, Salvatore Piscidelli, Marco Tullio Giordana, Claudio Caligari in Paolo Virzì.

Made in Italy film bo sicer prisoten, a samo v stranskem sklopu »Lo stato delle cose« (Stanje stvari), kjer bodo predstavljena dela Armando e la politica Chiare Malta, Di madre in figlia Andree Zambellija in La conquista della vita, najnovejši film, najbolj samosvojega italijanskega režiserja, Silvana Agostija.

Do 29. novembra bodo turinske dvorane in na novo restavrirani Muzej filma gostili 230 filmskih krajših, dokumentarnih in daljših zgodb. Ob koncu festivala, o katerem je njegov umetniški vodja že rekel, da bo »Resnoben in vesel, tak kot je bil lanski, pa čeprav se je danes v Italiji bolj težko veseliti«, bo Moretti tudi povedal, ali se namerava še posvečati vodstvu turinske filmske izložbe. (Iga)

UMETNOSTNO KOTALKANJE - Svetovno prvenstvo na Tajvanu

Romanova postavlja temelje za novo slavje

Po »shortu« na prvem mestu - Presenetljivo visoka kakovost nastopa najboljših

KAOSHIUNG - Na svetovnem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju na Tajvanu je Tanja Romano po večrajšnjem kratkem programu na dobri poti, da potrdi svojo popolno premoč bodisi v prostem programu bodisi v kombinaciji in enajstim naslovom svetovne prvakinje doda še dva, s tem pa kotalkaricam, ki se bodo v tem športu preizkusile v naslednjih letih in desetletjih postavi mejnik, ki po svoji oddaljenosti postaja vse bolj nedosegljiv.

Romanova je bila v »shortu« najboljša. Tudi njena prednost pred drugo uvrščeno »azzurro« Annalisa Graziosi znaša že celih sedem točk, vendar pa je bilo tekmovanje vse prej kot lahko. Tanja je stopila na parket za vsemi ostalimi tekmicami, ki so zelo solidno opravile svoj nastop. Zato je vedela, da mora kotalkati po svojih najboljših močeh, vendar je po uvodnih uspešnih dvojnih skokih naredila napako v kombinaciji in se z rokama dotaknila tal. Z veliko mero borbenosti in pridobljenimi izkušnjami je nato nadaljevala v velikem slogu in navdušila s trojnimi rittbergerjem ter tekmo končala na visoki ravni. Za tehnično izvedbo je prejela visoke ocene 9,2; 9,5; 9,5; 9,3; 9,4; 9,4; 9,2, za umetniški vtis pa ocene 9,3; 9,7; 9,5; 9,6; 9,5; 9,8; 9,5.

»S svojim nastopom sem zelo zadovoljna. Kot veste letos zaradi poškodbe še nisem tekmovala, začeti prvenstvo s »shortom« (ki je krajši, a napornejši od dolgega programa, op.ur.) pa je zelo zapleteno. Ostale so

Po zadovoljivem nastopu v obveznih likih je Tanja Romano v Kaoshiungu odlično opravila tudi s kratkim programom

CORBELLETTI

se pred mano izkazale, Rosalba Genito pa je bila tedaj prepričljivo prva. Vedela sem, da moram pokazati vse svoje znanje. Kmalu se mi je noga otrdila, najbrž zaradi napetosti. Glede na to, da so vse finalistke tekmovala uspešno, menim, da bo jutrišnji (današnji, op.ur.) sklepni del tekme zelo napet, vendar sem optimistično razpoložena,« je povedala Tanja, ki se je veselila včerajšnjega trojnega uspeha Italije

(Graziosijeva 2. Genitova 3.) in tudi uvrstitve Slovenke Nike Arčon (njen trener je Samo Kokorovec) na 10. mesto, kar nadarjeni Novogoričanki, ki pa ji je na pomembnih tekmah doslej večkrat spodletelo, omogoča nastop v finalu. Ta bo najbrž izenačen, saj so razlike med tekmovalkami minimalne, le Tanja ima občutnejšo prednost. Njena najnevarnejša tekmica za kombinacijsko zlato, mlada Španka Alba Perez, je s 4. mestom po »shortu« potrdila svoj talent, povsem pa je spodletel nastop drugi Španki, Monici Gimeno, ki je bila še šestnajsta. Tudi Slovenka Lucija Mlinarič, svetovna podprvakinja v kombinaciji 2007, je razočarala in bo po večrajšnjem 11. mestu težko ponovila lanski uspeh v Avstraliji.

Tanjin nastop je včeraj komentiral tudi Samo Kokorovec. »Tanja je pokazala velik karakter, saj zanjo po tako dolgi odsotnosti s tekmovališč ni bilo lahko tekmovali. Tudi izvedba je bila zelo dobra, rekel bi, da je na sve-

tovnih prvenstvih boljše tekmovala samo leta 2005 v Rimu in lani v Brisbanu.

Kakorkoli že, nič še ni odločeno, saj bo končni vrstni red znan šele po današnjem dolgem programu. Tanja bo na parket stopila kot prva od zadnje skupine petih tekmovalk, kar je dobro, saj bo tekmovala takoj po ogrevanju, kar je lepa prednost, da ji žirija prisodi najvišje ocene, kot jih je dosegla lani, pa mora biti njen nastop brezhiben.

Vrstni red kratkega programa:

1. Tanja Romano (Ita) 132,400 točke; 2. Annalisa Graziosi 125,100 točke; 3. Rosalba Genito (Ita) 122,300; 4. Alba Perez (Špa) 121,500; 5. Naomi Coronel (Arg); 6. Ailin Nuin (Arg); 7. Wang Hsiao Chu (Taj); 8. Monika Lis (Nem); 9. Inga Knorr (Nem); 10. Nika Arčon (Slo) 112,700; 11. Lucija Mlinarič (Slo) 111,000; 12. Sarah-Jane Jones (Nzl), itd. Skupno je nastopilo 30 tekmovalk iz 15 držav.

TENIS - Finale Davis čupa Argentina-Španija

Nadala ni, »gauči« favoriti

BUENOS AIRES - Možnosti Argentine, da prvič v zgodovini osvoji Davisov pokal so neprimerno večje, odkar je prvi igralce sveta Rafael Nadal dejal, da zaradi poškodbe kolena ne bo nastopil v Mar del Platí. A breme favorita lahko negativno vpliva na domače igralce, ki so te dni v Argentini skoraj zasenčili celo premierni nastop Diega Maradone na klopi »gaučov«. »Zmaga v Davisovemu pokalu so sanje vsakega tenisača, zato lahko napetost, stres in nervozna igrajo tudi proti nam. Zadnje dni se trudim, da se čim bolj odmaknem od vrveža, ki se dogaja okoli nas, potem ko smo po poškodbi Nadala prevzeli vlogo favorita,« pravi prvi argentinski igralec 20-letni Juan Martin Potro.

Ob njem bodo domačo ekipo za finale najstarejšega ekipnega tekmovanja na svetu sestavljali še David Nalbandian, Jose Acasuso in Agustin Calleri. Na drugi strani pa bodo stali Marcel Granollers, David Ferrer, Fernando Verdasco in Feliciano Lopez.

Argentinci so navkljub dejstvu, da obema reprezentancama bolj ustrezajo počasnejše podlage, izbrali trdo, dvoransko prevleko. Odločitev so sprejeli, še preden so se Nadalu pojavile prve težave s kolonom. »Tudi brez Nadala je Španija močna

ekipa. Ne smemo se spustiti,« poudarja argentinski kapetan Alberto Mancini, medtem ko njegov kolega na drugi strani Emilio Sanchez pripoveduje, da bi bil poraz Argentine prvovrstno presenečenje. »Del Potro in Nalbandian sta odlični igralca na hitrih podlagah, medtem ko bi mi raje igrali na pesku.«

Danes sta na sporedu prva dvoboja posameznikov, kapetana pa lahko v zadnjem hipu določita postavi. Po pričakovanjih naj bi na igrišče, okoli katerega se bo zbralo 10.000 temperamentnih navijačev, prva stopila Nalbandian in Ferrer, nato pa Del Potro proti Lopezu ali Verdascu.

Argentina je doslej dvakrat nastopila v finalu in obakrat izgubila v gosteh. Leta 1981 v ZDA, 2006 pa v Rusiji. V njeno prid govori tudi podatek, da na domačih tleh ni izgubila že trinajst zaporednih dvobojev.

Španija, ki je Davisov pokal osvojila leta 2000 in 2004, pa bo šestič igrala v finalu. Trikrat, ko je morala v goste, je izgubila (1965, 1967, 2003) in to vsakokrat proti Avstraliji. V 105-letni zgodovini final Davisovega pokala so 71-krat zmagali gostitelji, v zadnjih šestih zaključnih obračunih pa je le Hrvaška leta 2005 zmagala v gosteh (Slovaška).

SO REZULTATI VSE?

Calderon in Mijatović kot triada

DIMITRIJ KRIZMAN

So rezultati v športu vse? So in niso. Real Madrid se je v zadnji meseci znašel v največji krizi svojega stoletnega obstoja. V Ligi prvakov je doživel učno uro s strani Juventusa, ki vsaj na papirju naj ne bi spadala med trenutne velesile; v španskem prvenstvu je za Barcelono nabral 5 točk zaostanka, ki seveda ni tolikšen, da se ga ne bi dalo nadoknaditi, a medtem ko Real zgublja in mukoma zmaguje, Barcelona ruši vse pred seboj; po trenutni oceni največjo blamažo vseh časov pa je Madridu v španskem pokalu zadal tretjega ligaš Real Union, ki ga je izločil z zgovornima izidoma 3:2 in 3:4... A kot rečeno rezultati niso vedno vse. Navijači ne norijo (samo) zaradi poraza ali prejetega gola več, kajti rezultatska krivulja je vselej hitro spremenljiva. V izgubljenem položaju je nenazadnje Madrid bil že lani, ko je krepko zaostajal za Barcelono, a naposled osvojil naslov. Navijači Madrida so besni zaradi razprodaje ugleda kluba, ki je v svetu bolj znan kot recimo Slovenija ali tudi precej večje države. Če je še pred slabim desetletjem Real Madrid uspel privabiti katerokoli ime, sestavil galaktično ekipo in ob pravem navdihu galaktikov tudi igral božanski nogomet, kot ga je le redko videti (če sploh!), je letos poleti prejel serijo zausnic: morebitna selitev Cristiana Ronaldo je najbrž bila bolj medijski konstrukt, je pa pokazala, kako lahko en samcat Ferguson opravi z Madridom, kot da bi leta bil boksarska vreča. Še bolj boleče in merodajno je to, da sta odhod k Ma-

dridu zavrnila Villa in Cazorla, prvi iz Valencie, ki je še poleti bila v dokajšnjem razsulu, drugi pa iz urejene in solidnega, a vseeno drobnega Villareala. Oba sta se odpovedala igranju v najbolj znamenitem klubu na svetu in celo večjemu zaslужku.

Kaj je privedlo do tega, da je Madrid postal tarča posmeha? Dovolj je nekaj ljudi na napačnih mestih. Prvi je predsednik Ramon Calderon, kateremu bi najlažje rekli kmetavzar, če bi je mali samo negativni prizvok besede in odmislili veliko častnost kmeta kot udeleževanja. Drugi je nekdanji napadalec, ki je med drugim Madridu prinesel tako zeleni sedmi pokal prvakov v finalu proti Juventusu, in sedanjivi športni direktor Predrag Mijatović. Ko imaš na razpolago neomejeno količino denarja in ne utegneš kupiti niti drugorazrednih nogometašev, je nekaj hudo narobe, a Mijatoviću »uspeva« prav to.

Naključno in ne sem dvakrat omenil tudi Juventus. Tako kot Madrid ugled razprodaja zdaj, ga je Juventus v preteklih letih, ravno tako z nepravimi ljudmi na nepravih mestih. Razlika je le v dojemanju blamaže. Navijači madridskih belih se močno zavedajo, da se krha nekaj, za kar je bilo potrebno 60, 70 let dela. Juventusova srečanja pa še ni prebavila, da so leta calciopolija ne nadgrajevala, pač pa v prah rušila mit, ki ga je gradila rodbina Agnellijev. A najbrž je to prav italijanska posebnost...

(dimkrizman@gmail.com)

SMUČANJE Vonnova se je huje poškodovala

ASPEN - Ameriška alpska smučarka Lindsay Vonn si je na treningu supervelesloma v Coloradu poškodovala koleno. Zdravniki v bolnišnici po prvih preiskavah niso povedali, kdaj se bo 24-letna smučarka, ki brani zmago v skupnem seštevku svetovnega pokala, lahko vrnila na smučišča. Za Vonnovo je poškodba hud udarec, saj je tekmovalka lani ob velikem kristalnem globusu osvojila tudi mali smučarski kristalni globus, konec prejšnjega tedna pa je presenetila tekmičice v Leviju in prvič v karieri zmagala tudi na slalomu ter napovedal nov boj za skupno zmago. Prve preiskave so sicer pokazale, da poškodba ni hujša, saj so vezi in pogačica ostale nepoškodovane, kljub temu pa je zdravnik ameriške ekipe William Sterrett napovedal obširnejšo preiskavo.

Iz Colorada pa prihajajo vse se nove novice za prireditelje tekem. Tudi na Skalnem gorovju v tem obdobju še ni presežnih količin snega, kljub temu pa je prvi pregled komisije iz Mednarodne smučarske zveze že dal zeleno luč za pripravo proge in potrdil tekmo. Zadnje inšpekcijo bo FIS opravila 25. novembra.

Juventus predstavil nov stadion v Turinu

TURIN - Juventus je predstavil načrte za izgradnjo novega nogometnega stadiona. Nov objekt s 40.000 sedeži bo stal 105 milijonov evrov, zgrajen pa naj bi bil do maja 2011. Nov stadion bo zrasel na območju zdajšnjega stadiona Stadio delle Alpi, ki sameva. Posebnost bodo tribune, saj bo zadnja vrsta sedežev od roba igrišča oddaljena le 28 metrov. Klub bo na nov stadion preselil tudi upravo in klubski muzej, sicer pa bo stadion zgrajen v kombinaciji z nakupovalnim in zabavišnim središčem, ki bo veliko 34.000 kvadratnih metrov. Dalje bodo zgradili 4.000 parkirnih mest, 8 restavracij, 24 barov in 459 sedežev za novinarje ter 85 boksov sky.

Valentino zelo hiter v ferrariju

MUGELLO - Valentino Rossi je prevozil 30 krogov in z dirkalnikom Ferrari F2008 vknjižil čas 1:23,930 minute. To je manj kot tri sekunde počasneje od Ferrarijevega testnega voznika Luce Badoerja in le malce več kot pet sekund počasneje od rekorda proge, ki ga je leta 2004 s Ferrarijem postavil Brazilec Rubens Barrichello.

BONITTA - Marco Bonitta, nekdanji selektor ženske reprezentance, je novi trener moštva A1-lige Mateja Černica Martina Franca.

TOUR - 97. izvedba kolesarske dirke po Franciji leta 2010 se bo začela v nizozemskem Rotterdamu. V igri za gostitelja prologa je bil še Utrecht. Prihodnje leto bo začetek dirke po Franciji v Monte Carlu.

BRAVO BENO - Slovenski košarkar moštva lige NBA beo Udrih preživlja srečno obdobje. Pri zmagi moštva Sacramento v New Orleansu je v slabih 34 minutah dosegel 14 točk, v statistiko pa vpisal še štiri skoke, sedem asistenc in ukradeno žogo.

NAŠ POGOVOR - Avtor Zbornika slovenskega športa v Italiji Branko Lakovič

Leta 2020 vsi z imenom Sokol

Preveč ekip, racionalizirati! - Za slovenske trenerje je vredno potrošiti kaj več denarja

Ni zamejskega športnika oziroma športnega delavca, ki ni vsaj enkrat slišal za ime Branka Lakoviča (na sliki KROMA). Popularni Lako, 61-letni športni novinar z Opčin, sicer rojen v Doberdobi, je tudi po upokojitvi (nad trideset let je bil naš kolega na Primorskem dnevniku) še naprej zelo dejaven na novinarskem in publicističnem področju. Včeraj popoldne smo ga obiskali v domači »redakciji«, kjer s sinom Igorjem urejuje spletno stran www.slosport.org.

Pred dnevi je izšel dvanajsti Zbornik slovenskega športa v Italiji 2008. Koliko dela in truda je vložnega v to publikacijo?

»Za almanah je pač treba športnim dogodkom slediti skozi celo leto. Sicer to ni glavna težava. Brez sodelavcev pa bi s težavo spravil skupaj 500 strani. Nekaj pa je še pomankljivosti. V prihodnjem Zborniku bomo uvedli še rubriko naših državnih reprezentantov, ki so zelo pomembni za naš šport. Dodali bomo tudi poglavje o naših športnih društvih. To smo že imeli v prvih Zbornikih, ki pa so bili manj obsežni (196 strani). Takrat je bil v Zborniku tudi slovensko-italijanski slovarček in povzetek celotne vsebine v angleščini. Tudi to bi lahko znova uvedli v prihodnjem almanahu«, meni Lakovič, ki ima v svojem domačem arhivu shranjenih okrog tisoč papirnatih fotografij in nekaj sto tisoč digitalnih slik. »Vsak konec tedna se nam nabere okrog 300 do 400 novih slik,« je še dodal Lako.

Se za slovenski šport v Italiji in za Zbornik, ki je dvojezičen, zanimajo tudi italijansko govoreči Tržačani oziroma Goričani?

Na žalost ne. Po pravici povedano ni velikega zanimanja, ker pač ne pišemo o italijanskih društvih. Vsekakor bi morali Zbornik razdeliti vsem športnim ustanovam, če že ne vsem italijanskim športnim društvom. Posledično pa bi morali dvigniti naklado. Tudi letos - kot lani - smo natisnili le 500 izvodov. Od lanskih mi je ostalo le sedem kopij.

Pred tremi leti si se upokojil in odtlej še bolj pozorno - na terenu - spremljaš nastope ekip naših društev. Kako se je spremenil zamejski šport v zadnjih desetletjih?

Nekoč smo bili športniki (Branko je igral košarko in nogomet) bolj vezani na društva in smo bili bolj pozorni na slovenstvo. Danes pa naši športniki v glavnem stremijo po doseganju dobrih rezultatov. Večini mladih športnikov ni mar, za katero društvo nastopajo in pozabljajo oziroma ne vedo, zakaj in za koga so bila naša društva usta-

novljena. Mogoče jim nihče ni povedal, da smo društva ustanavljali, da bi ohranili in gojili slovenski jezik.

Kako pa gledaš na odhode mladih igralcev k italijanskim društvom?

Takih primerov je veliko in smo jih imeli tudi v preteklosti. Boris Vitez je odšel k italijanskim klubom in igral v najvišji državni ligi. Povsem upravičeno. Podobno pot bi lahko izbral tudi Marko Ban, ki pa je bil preveč navezan na domače društvo in se je na višjem nivoju preizkusil šele pri 28-letih. Kdor je talent in mu je igranje na nižjih nivojih pretesno, se mora preizkusiti v višjih ligah. Društva morajo dati zeleno luč za odhod. Igranje v višjih ligah pa je lahko dvojezičen meč. Profesionalni šport je krut in neizprosno.

V zadnjih letih imamo manj ekip, ki nastopajo v mladinskih prvenstvih.

Za to sta kriva demografski padec in dejstvo, da imajo danes mladi na razpolago veliko drugih očitno zanje bolj zanimivih stvari. Ne smemo pa tudi mimo dejstva, da ve-

liko slovensko govorečih otrok brani barve italijanskih društev. To predvsem zato, ker je igrišče bližje domu in starši nimajo časa, da bi peljali otroka drugam.

Kako pa se obnaša občinstvo ob igriščih in v te- lovalnicah naših društev?

Nogomet je poglavje zase, saj je občinstvo ob travnatih zelenicah od nekdaj malo bolj ostro in kritično. Nekateri bi bilo bolje, da bi ostali doma, saj so res nesramni do sodnikov in do nasprotnikovih nogometišev. Najbolj umirjeni so odbojkarji navijači. To zaradi tega, ker pri odbojki ni fizičnega kontakta in posledično se tudi na tribuni malo manj vznemirjajo. Manj je tudi rasističnih izpadov do Slovencev, ki so bili nekoč na dnevnem redu. Najslabše pa je, ko pride do psov in groženj na račun Slovencev na mladinski ravni. Še posebno pri najmlajših.

Velik problem so slovenski trenerji. Še posebno pri nogometu, pri cicibanih, pri nekaterih ekipa trenirajo le italijansko govoreči trenerji.

Ta je eden od najbolj perečih problemov. Vsa naša društva bi morala biti bolj pozorna in za vsako ceno, vsaj pri najmlajših, angažirati slovenskega trenerja, ki mora biti hkrati učitelj. Otroke mora vzgajati v slovenskem jeziku in duhu. To ne sme biti ovira za mlade italijanske športnike, ki se vključijo v naša društva. Tudi sami bi se tako naučili nov jezik. Za slovenske trenerje je vredno potrositi nekaj denarja. Varčevali bi lahko kvečjemu na članski ravni, saj večini neslovenskih igralcev ni mar za usodo naših društev.

Zamejski šport leta 2020 in naprej. Kakšen scenarij predvidevaš? Oziroma katera pot bi bila prava?

Imamo absolutno preveč ekip, ki nastopajo v raznih športnih disciplinah. Vse te ekipe potrosijo preveč denarja. Potrebna bo močna racionalizacija. Moja ideja oziroma sanje so, da bi v vsaki športni panogi (odbojki, nogometu, košarki) imeli eno ekipo, ki bi predstavljala celotno slovensko manjšino. Imenovala bi se Sokol (ne nabrežinski), kot prvotno športno gibanje, ki je v 19. stoletju združevalo vse tržaške Slovence. Te ekipe v raznih panogah naj bi bile v glavnem sestavljene iz slovensko govorečih igralcev in center bi bil na tržaškem 1. Maju pri Sv. Ivanu. Pomembno je namreč, da ostanemo Slovenci prisotni in tržaškem mestnem središču, drugače se bomo čez nekaj desetletij samo izolirali v rezervat pod repentbrsko cerkvico, kjer bomo zanimivi le še kot folklorna skupina.

Jan Grgič

NOGOMET - M. Mikuš Šele drugič odstavljen v 27 letih

Milan Mikuš ni več trener tržaškega nogometnega kluba Ponziana, ki skupaj z Juventino, Krasom in Vesno nastopa v skupini B promocijske lige. Mikuša je nekoliko presenetljivo odstavilo vodstvo tržaškega društva, ki je na njegovo mesto postavilo lanskega trenerja Rosola Vailatija. Ponziana je v zadnjih dveh krogih visoko izgubila proti Krasu (2:5) in v soboto proti Trieste Calciu (4:0). Vseeno pa je tržaška ekipa, novinec v ligi, v prvem delu prvenstva igrala dobro in zbrala solidnih 14 točk. Sam Milan Mikuš je bil nekoliko presenečen nad odločitvijo predsednika Alessandra Davanza: »Očitno sta negativna rezultata izbila sodu dno. Brez komentarjev,« nam je dejal Mikuš. Zanj je to bila šele druga odstavitev v njegovi 27-letni trenerski karieri. Pred tem je moral predčasno zapustiti trenersko klop v Krminu, pri ekipi Cornonese, z Giorgionejem (C2-liga) pase je pred leti razšel sporazumno.

DISCIPLINSKI UKREPI Kar enajst diskvalificiranih

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je tokrat kaznovala kar enajst nogometišev naših nogometnih društev. Dva kroga bodo prisilno mirovali David Fratnik, Mitja Merlak (oba Primorje), Claudio Bertocchi (Zarja Gaja) in Francesco Pernorio (Breg). Konec tedna pa ne bodo stopili na igrišče Ferruccio Degrassi (Vesna), Patrizio Gerometta, Mario Pantuso (oba Juventina) in Martin Grgič (Zarja Gaja). Pri deželnih mladincih sta en krog prepovedi igranja dobila Patrick Černič (Juventina) in Gabriele Brandolisio (Vesna). Juventinin trener Luigi Currato pa do 28. novembra ne bo smel sestiti na klop.

Obvestila

ZŠSDI sporoča, da bo fotografska razstava ob 50-letnici Slovenskih športnih iger v Prosvetnem domu na Opčinah (ul. Ricreatorio 1) ta teden odprta vsak dan od 8.00 do 13.00 in od 15.00 do 17.00.

BAVISELA 2009 Odslej tudi maraton v dvoje

TRST - Organizatorji Bavisela se že pripravljajo na naslednjo izvedbo, ki bo prihodnje leto bo od 25. aprila do 3. maja. Največjo novost predstavlja maratonska štafeta. Na potrjeni progi od Gradišča do središča Trsta bodo tako lahko prišli na račun tudi manj pripravljeni tekači, tako da bo lahko tekač pri Devinu predal štafeto palico partnerju. Potrtili so tudi tekmo na hitrostnih rolerjih »In line skating half marathon« (21,097 m) od Devina do Velikega trga, saj je ta tekma žela dober odziv ne le med tekmovalci ampak tudi med gledalci. Med novost sodi tudi nova lokacija informacijskega centra Info point, ki bo poslej v dvorani Jubilej 2000 na nabrežju 3. novembra. Pa še to: kdor bo k Baviseli pritegnil prijatelja, ki na njej še ni nastopil, ne bo plačal vpisnine, promocijska pobuda pa velja le do 31. marca 2009.

Združenje Bavisela je tudi že začelo propagandno akcijo za nastopom na raznih maratonih po Evropi. Svoj informacijski center so imeli tudi na nedavnem ljubljanskem maratonu. »Želimo se zgledeovati po najboljših in biti kot oni,« je povedal predsednik Bavisela Enrico Benedetti. Letake, ki jih delijo, so v sedmih jezikih: italijanski, angleščini, nemščini, francoščini, španščini, slovenščini in hrvaščini. V vseh teh jezikih je mogoče najti informacije tudi na spletni strani www.bavisela.it.

SMUČANJE - Ob 20-letnici delovanja SK Brdine

20 let športa ... in zabave

Včeraj predstavili brošuro, DVD in vrsto spremljevalnih pobud - V soboto 29. novembra slavnostna prireditev - Nagrajevanje likovnega natečaja »Smučarski utrinki«

Smučarski klub Brdina slavi letos 20-letnico delovanja. 28. oktobra 1988 so namreč v Prosvetnem domu na Opčinah predstavili novo ustanovljeno društvo, ki se je v dvajsetnem obdobju izkazalo za smotrno zamisel, čeprav je predvsem na začetku nekaterim porajalo dvome. Ob smučarski dejavnosti, ki je glavno vodilo openskega društva, razvija Brdina tudi rekreativno-izletniške in kulturne pobude.

Praznovanja 20-letnice so se začela včeraj s predstavitvenim večerom v prostorih Zadržne kraške banke na Opčinah, na katerem so predstavili priložnostno brošuro in DVD z naslovom »20 let športa ... in zabave!«. Po uvodnem pozdravu častnega predsednika Rada Šuberja, je tajnik ZŠSDI-ja Igor Tomasetig orisal vsebino dvojezične brošure. Ob pozdravih in čestitkah glavnih predstavnikov športnih zvez vsebuje manjša knjižica zgodovinski opis z imeni ustanovnih članov in vseh dosedanjih predsednikov kluba. Zbrani so podatki o tekmovalni dejavnosti, najuspešnejših tekmovalcih, o tekmah, ki jih društvo organizira vsako leto, o smučarskih tečajih ter dejavnostih na rekreativnem in kulturnem področju. Grafično izpiljeno in slikovito brošuro dopolnjujejo tudi podatki o sedanjem delovanju, o novem sedežu, ki bo v kratkem uradno odprt, o odboru in o tem, kje lahko vsak pridobi informacije o delovanju kluba.

DVD pa je predstavil odbornik Lojzko Popovič: film traja 66 minut in obsega 535 fotografij ter 5 krajših posnetkov. DVD ponuja gledalcem bogat pregled 20-letnega delovanja.

Ob pomembnem jubileju openskega društva bo Brdina priredila še druge pobude: zimovanje v kraju Forni di Sopra med božičnimi počitnicami, smučarske tečaje (od januarja do konca sezone), že tradicio-

Desno: nagrajenci likovnega natečaja »Smučarski utrinki« z mentorji, Jasno Merku in častnim predsednikom Šuberjem, spodaj desno: omizje

KROMA

nalno tekmo za podjetja v okviru Primorskega pokala in deželni finale za najmlajše kategorije. Spomladi bo na vrsti še mednarodno spretnostno tekmovanje Bike slalom.

Višje praznovanje bo že naslednjo soboto, 29. novembra v Prosvetnem domu na Opčinah ob 18.00.

Po predstavitvi pobud so društvu čestitali in zaželeli še veliko uspehov podpredsednik deželne zveze FISI Alessandro Messi, podpredsednik pokrajinske zveze FISI Renzo Sgubin, podpredsednik Sci Club 70 Livio Manzin, predsednik smučarske komisije ZŠSDI Ennio Bogatez, predsednik ZŠSDI Igor Tomasetig ter ostali predstavniki slovenskih smučarskih klubov in kulturnih in izobraževalnih društev, ki delujejo na Opčinah.

Sledilo je še nagrajevanje likovnega natečaja »Smučarski utrinki«. Komisija, ki so jo sestavljale Chira Sepin, Helena Volpi in Jasna Merku, so med 236 oddanimi izdelki osnovnošolcev izbrali devet nagra-

jenec, ki so prejeli praktične nagrade v obliki brezplačnih tečajev, popustov ali pa smučarskih kart. V prvi kategoriji (1. in 2. razred) so nagrado prejeli 1. Živa Furlan (OŠ P. Tomažič, mentor: Elizabeta Stopar), 2. Vincent Leghissa (OŠ I. Gruden, men: Nataša Ščuka), 3. Martin Oblak (OŠ F. Milčinski, men: Martina Lozei); v drugi kategoriji (3.-5. razred): 1. Mitja Husu (OŠ F. Milčinski, men: Miriam Maver), 2. Matija Legiša (OŠ S. Gruden, men: Magda Visintin), 3. Jan Hussu (OŠ A. Sirk, men: Marija Gorup). Častna priznanja pa so prejeli: OŠ Bevk iz Opčin, ki je sodelovala z največjim številom prispevkov, OŠ F. Milčinski za najbolj kakovostne izdelke pod mentorstvom Miriam Maver ter najbolj simpatičen izdelek Diega Servadei (OŠ T. Zamejski). Natečaja se je udeležilo sedem osnovnih šol iz tržaške pokrajine in dva posameznika iz Doberdoba. Vsi izdelki bodo na ogled tudi na proslavi v Prosvetnem domu. (V.S.)

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 21. novembra, ob 20.30 / Olympe de Gouges: »1791 deklaracija o pravicah žensk in meščank javno branje«. Dramaturginja in režiserka Sabrina Morena. Igrajo: Marcela Serli, Sara Beinat, učenci zavoda Dams in posebni gostje.

V četrtek, 27. novembra, ob 19.30 / Hans Magnus Enzensberger: »Hči zraka«. (Red K, italijanski nadnapisi in varstvo otrok).

V petek, 28. novembra, ob 20.30 / Janko Petrovec, Tretji pesniški večer sezone - Jurij Hudolin, foyer balkona, vstop prost.

V soboto, 29. novembra, ob 20.30 / Hans Magnus Enzensberger: »Hči zraka«. (Red T z italijanskimi nadnapisi).

V nedeljo, 30. novembra, ob 18.00 / Razzeljeni - najboljšje prijateljice. Predstava izven abonmaja, vstop prost.

Gledališče Orazio Bobbio /

La Contrada

Luigi Pirandello: »Sei personaggi in cerca d'autore«. / Nastopa Compagnia del Teatro Carcano, v režiji Giulia Bossettija. Nastopajo: Giulio Bosetti, Antonio Salines, Silvia Ferretti, Nora Fuser in Marina Bonfigli. Urnik: od danes, 21. do 30. novembra, ob 20.30, ob torkih in sredo ob 16.30.

SOVODNJE

Kulturni dom

V petek, 28. novembra ob 20.30 / Marco Tassara: »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe«. Komedija v dveh dejanjih. Prvič v slovenščini. Prevodel in priredil Sergej Verč, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder. Gledališka skupina KD "Brce" iz Gabrovice pri Komnu.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 22. novembra ob 20.30 / 18. gledališki festival "Castello di Gorizia": »Ailoviù!?! il musical«. Gledališko združenje »Stella« (Picena - MC).

V petek, 28. novembra, ob 20.45 / Furlansko gledališče »Prime che arivin cuatri« Sare Chiarcos in Tommasa Pacile. Gledališka skupina "Sipario" - Fagagna (Videm).

Gledališče Verdi

Danes, 21. novembra, ob 20.30 / Hans Magnus Enzensberger: »Hči zraka«. Nastopa SSG.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

V ponedeljek, 24. novembra, ob 20.00 / »Stekli psi«. Nastopa: SNG Nova Gorica.

HRPELJE

Kulturni dom

V sredo, 26. novembra, ob 19.00 / Komedia »Prerekanja« v izvedbi SNG Drama Ljubljana. Režija: Boris Cavazza. Igrajo: Bojan Emeršič, Gregor Bakovič in Barbara Cerar.

MEDANA

Kulturni dom

V nedeljo, 23. novembra ob 18.00 / Marco Tassara: »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe«. Komedija v dveh dejanjih. Prvič v slovenščini. Prevodel in priredil Sergej Verč, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder. Gledališka skupina KD "Brce" iz Gabrovice pri Komnu.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Irena Tomazič: »Kot kaplja morja v usta molka«, dvorana Duše Počkaj / Urnik: jutri, 22. novembra, ob 20.00.

Herbert Achternbusch: »Ella«, dvorana Duše Počkaj / Režija: Primož Ekart. Igrata: Štefka Drolc in Primož Ekart. Urnik: danes, 19. in v sredo, 26. novembra ob 20.00.

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

V ponedeljek, 24. novembra, ob 11.00 in ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Vladimir«.

V torek, 25. novembra, ob 19.00 / William Shakespeare: »Kralj Lear«.

V sredo, 26. novembra, ob 19.30 / William Shakespeare: »Tit Andronik«.

V četrtek, 27. in v petek, 28. novembra ob 19.00 / William Shakespeare: »Kralj Lear«.

V soboto, 29. novembra, ob 19.30 / Jean-Baptiste Molière: »Tartuffe«.

Mala drama

Danes, 21., jutri, 22. in v ponedeljek, 24. novembra, ob 20.00 / Thomas Bernhard: »Moč navade«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Danes, 21. in jutri, 22. novembra, ob 19.30 / Joe Masteroff, John Camber, Fred Ebb: »Kabaret«.

V nedeljo, 23. novembra, ob 20.00 / William Shakespeare: »Milo za drago«.

V torek, 25. novembra, ob 19.30 / Miro Gavran: »Vse o ženskah«.

V sredo, 26. novembra, ob 19.00 / Sergij Belbel: »Mobilec«.

Mala scena

Danes, 21. novembra, ob 20.00 / Sergij Belbel: »Mobilec«.

Jutri, 22. novembra, ob 20.00 / Caryl Churchill: »Punce in pol«.

V ponedeljek, 24. novembra, ob 20.00 / José Sanchis Sinisterra: »Carmela in Paulino, variete na fino«.

Šentjakobsko gledališče

V torek, 25. novembra, ob 20.00 / N. Romčević: »Krivica«, gostuje teater Paradoks Društva srbske skupnosti.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Jutri, 22. novembra, ob 21.00 / "Mediterraneo Folk Club" »Koncert Gai Sabor«.

Gledališče Verdi

G. Puccini: »Tosca« / Urnik: jutri, 22. ob 17.00, v nedeljo, 23. ob 16.00, v torek, 25. in v četrtek, 27. ob 20.30 ter v soboto, 29. novembra ob 16.00.

Gledališče Rossetti

»Hairspray«. Režija: Massimo Romeo Piparo. Nastopajo: Stefano Masciarelli, Giovanna D' Angi, Simone Di Pasquale. Urnik: do 22. ob 20.30 in v nedeljo, 23. novembra, ob 16.00.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuž

Jutri, 22. novembra, ob 20.30 in v nedeljo, 23. novembra, ob 17.00, 50. revija goriških pevskih zborov - Cecilijanka. Sodelujejo tudi zbori iz tržaške in videmske pokrajine ter Koroške in Slovenije. Posvečena je skladatelju Stanku Jerčiču ob 80-letnici rojstva.

Kulturni dom

Danes, 21. novembra, ob 20.30 / Koncert Rithm & Blues.

V četrtek, 27. novembra, ob 20.30 / Koncert skupine "Eroika" (Lj). Info: 0481-33288.

Cerkev sv. Ivan

V nedeljo, Kristusa Kralja, 23. novembra, ob 10.00 maša, med katero bo prepevala vokalna skupina Gloria. Po maši bo tudi koncert duhovnih pesmi.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov Dom

Jutri, 22. novembra, ob 19.00 / Koncert Harmonikarskega orkestra Zveze glasbenih šol Primorske.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 21. novembra, ob 21.00, Galusova dvorana / Bach Collegium Japan. Dirigent: Masaaki Suzuki. Solisti: Hana Blažiková - sopran, Jan Kobow - tenor, Peter Kooij - bas, Robin Blaze - kontratenor.

Jutri, 22. novembra, ob 20.00, Galusova dvorana / Oto Pestner: 40 let. Osrednji koncert legende slovenske zabavne glasbe z velikim revijskim orkestrom.

V torek, 25. novembra, ob 19.30, Slovenska filharmonija / Pihalni kvintet svetovnega orkestra glasbene mladine. Steffi Winker - flauta, Boštjan Lipovšek - rog, Erik Behr - oboa, Amy Zoloto - klarinet in Peter Whelan - fagot.

V sredo, 26. novembra, ob 19.30, Klub CD / "Mladi mladim", Simon Krajncan Fojkar, Aljoša Vršaj - kitarski duo; Godalni kvartet »Attacca« (Gregor Hrbar in Klavdija Jarc - violina, Valentin Štante - viola, Alenka Hrbar - violoncello).

V četrtek, 27. in v petek, 28. novembra, ob 19.30, Galusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: Andrés Orozco-Estrada. Solist: Peter Jablonski.

V nedeljo, 30. novembra in v ponedeljek, 1. decembra ob 20.00, Galusova dvorana / »Izvor - Origine«, sodobna plesna predstava. Koreograf: Sidi Larbi Cherkaoui. Predstavo v živo spremljata igra in petje zasedbe Sarband Ensemble.

LJUBLJANA - SEM

Spet so trte rodile: O kulturi vina na Slovenskem

V Slovenskem etnografskem muzeju (SEM) so pripravili razstavo z naslovom Spet trte so rodile: O kulturi vina na Slovenskem, s katero želijo opozoriti na tesno prepletenost kulture vina s skoraj vsemi platmi življenja na Slovenskem v preteklosti in vse do danes.

Odpri so jo sinoči, na ogled bo do junija 2009, so sporočili iz muzeja. Vinska trta je po besedah avtorice koncepta razstave Bojane Rogelj Škafar ena najstarejših kulturnih rastlin, na ozemlju današnje Slovenije pa jo gojijo že od rimske dobe. Na razstavi bo preko muzejskih predmetov, besede, slike, zvoka in filma z različnih vidikov predstavljena vinska trta, njeni produkti ter vloga vinogradništva in vina na različnih področjih materialne, družbene in duhovne kulture. Kot so zapisali v muzeju, želijo z razstavo posredovati podobo o prisotnosti tematike vina v različnih segmentih slovenske kulture, utrditi zavest o treh vinorodnih deželah, izoblikovanih iz naravnih danosti, posredovati ključna dejstva o letnem vinogradniškem ciklu in poudariti prepričanje, da je vino žlahtna pijača, ki zahteva kulturno uživanje. (STA)

Pregelj v Mestnem muzeju Ljubljana

Marij Pregelj je v 50-ih letih za objavo v turističnem vodniku Svet v barvah pariške založbe ODE po doslej znanih podatkih narisal 72 ilustracij, v katerih je upodobil krajevne znamenitosti Slovenije. Dobro polovico, to je 38 ilustracij, je do 4. januarja 2009 mogoče videti na razstavi v Mestnem muzeju Ljubljana. Pregelj je imel leta 1952 samostojno razstavo v Jugoslovanski galeriji (Galerie Yougoslave) v Parizu. Ob tej priložnosti je verjetno srečal založnika in lastnika založbe ODE Doreta Ogrizka, ki je izdajal turistične vodnike Svet v barvah (Le monde en couleurs). Dogovorila sta se za opremo vodnika, posvečenega znamenitostim jugoslovanskih republik. Pregelj je dobil naročilo za opremo slovenskega poglavja. (STA)

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Muzej na gradu sv. Justa: do 25. januarja 2009 je na ogled razstava »Srednji vek v Trstu«. Odprto vsak dan od 9.00 do 17.00.

Muzej židovske skupnosti Carlo in Vera Wagner: razstava razglednic o antisemitizmu. Na ogled od 15. januarja, in sicer ob nedeljah, ponedeljkih, sredo, četrtek in petkih od 10.00 do 13.00, ob torkih pa od 16.00 do 19.00, ob sobotah zaprto.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPČINE

Bambičeva galerija (Proseška ulica 131) slikarska razstava Fulvia Cazzadorja »Immaginaria 2008«. Na ogled do 5. decembra, od ponedeljka do petka, od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, jutri, 22. in v soboto, 29. novembra, od 10.00 do 12.00.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 9. decembra je na ogled razstava Gabriele Osbich »K... Kras, k... keramika«. Odprto vsak dan, od 8.00 do 13.30 in od 16.00 do 24.00. Za info: 040-228991 (G. Osbich) in 333-8927739 (Kavarna Gruden).

Sedež društva Igo Gruden: od 28. novembra, do 8. decembra, bo na ogled razstava kamnitih izdelkov in skulptur »Govorica kamna«. Urniki: ob delavnikih od 17.00 do 20.00 in ob praznikih od 10.00 do 12.00 in od 15.00 do 20.00. Za info: Mariza Skerk 335-6553150

ŠTEVERJAN

Sedež društva Briški grič: na ogled je fotografska razstava Silvana Pittolija »Števerjan v zrcalu Brd«.

Muzej kmečke kulture Brincelj: ogled zbirke predmetov briške kmečke kulture po predhodnem dogovoru (tel. 334-2294517).

GORICA

Kulturni dom: ob 27. obletnici Kulturnega doma je na ogled skupinska razstava društva KONS.

Kulturni center Lojze Bratuž: razstava slik in risb iz cikla Potovanje amatelj, ruskega akademskega umetnika Nikolaja Maškova. Na ogled do 31. decembra po domeni ali ob prireditvah.

MILAN - Od sobote

Na ogled dela Reneja Magrittea

V milanski Kraljevi palači (Palazzo Reale) bodo v soboto, 22. novembra, odprli razstavo del enega najpomembnejših nadrealističnih slikarjev, Reneja Magrittea (1898-1967). Na ogled bo okoli 100 slik, med njimi vsa najpomembnejša umetnikova dela, nastala od 50-ih let dalje. Večino del je za razstavo posodil belgijski Kraljevi muzej lepih umetnosti. Na sliki »Le Tombeau des Lutteurs« iz leta 1960 je umetnik naslikal močno predimenzioniran cvet vrtnice, ki deluje utesnjeno v sicer prazni sobi, slika »Souvenir de Voyage« iz leta 1961 pa prikazuje zamaskirano jabolko.

Na sliki »L'Heureux Donateur« iz leta 1966 je naslikan obris moža s klobukom, skozenj pa iz ozadja proseva krajina s hišo z razsvetljenimi okni. Slika »Le Bouquet Tout Fait« iz leta 1956 prikazuje ponovno moža s klobukom, ki ga gledalec vidi v hrbet, preden pa je postavljena manjša figura Flore, obrnjena proti gledalcu, ki jo je Magritte povzel po mojstrovini italijanskega umetnika Sandra Botticelija Pomlad. Razstavljena bo tudi slika »L'Empire des Lumieres«, ki velja za eno najpomembnejših umetnikovih del. Spodnji del slike iz leta 1961 prikazuje nočni prizor hiše z osvetljenimi okni, nad hišo pa se boči svetlo modro nebo, ki ga prepredajo beli oblaki, pri dnevni svetlobi. Nenavadni kontrast med dnevom in nočjo je tipičen za Magritteov način postavljanja realističnih objektov v nenavadne situacije, medtem ko so denimo drugi nadrealistični slikarji posegali v podobo predmetov samih.

Ljubitelji umetnosti bodo imeli na milanski razstavi priložnost videti tudi nekaj manj znanih Magritteovih zgodnjih del, v katerih se je umetnik poigraval s futurističnimi idejami, pa tudi manj znana dela iz obdobja med obema vojnama.

Kot je dejal kurator razstave Michel Draguet, je narava vedno prisotna v Magritteovm umetniškem popotovanju. Umetnik je iz nje črpal nešteto tem, ki jih je raziskoval in kombiniral po svoje. Razstava bo odprta do 29. marca. Gre za doslej največjo predstavitev Magritteovih del v Italiji.

Fundacija Goriške hranilnice, (Ul. Carducci, 2):

do 15. januarja, bo na ogled razstava z naslovom »Marcello Fogolino a Gorizia. Ricostruzione di un capolavoro disperso«. Odprto od torika do petka od 10.00 in 13.00 ter od 16.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 19.00, (informacije na www.fondazioneclarigo.it - tel. 0481-537111), vstop prost.

Knjigarna Corrispondenze, (Trg sv. Antona 18): do 28. decembra na ogled razstava slik Renata Elie.

»Gorica« je naslov niza razstav in prireditev ob 90-letnici vrnitve mesta k Italiji in konca prve svetovne vojne: **na goriškem gradu** je v dvorani deželnihih stanovan na ogled razstava »1918: la Vittoria« (1918: zmaga), **v grajskih zaporih** razstava o goriškem gradu v prvi svetovni vojni in v grofovi dvorani razstava o Italicu Brassu; do 31. januarja 2009 od torika do nedelje med 9.30 in 18. uro, ob ponedeljkih zaprto. V razstavnih prostorih **Pokrajinskih muzejev** v grajskem naselju je na ogled razstava posvečena generalu Armandu Diazu; do 8. februarja vsak dan razen ob ponedeljkih med 10. in 13. uro ter med 14. in 19. uro. V veži **goriške občinske palače** bodo do 30. novembra na ogled fotografije o ozemlju prve svetovne vojne. Informacije nudita goriška občina (tel. 0481-383402, 0481-383407) in Info Point Turismo FVG (tel. 0481-535764).

V galeriji ARS na Travniku so na ogled do 22. novembra keramični izdelki iz prvinske peke. Razstavlja 24 avtorjev članov Kluba keramikov PD Soča iz Kanala in Centra Tullio Crali iz Gorice.

LOČNIK

Občinska dvorana: do 23. novembra, bo na ogled fotografska razstava »Po-zdrav iz ...«. Ogled je možen ob delavnikih med 17. in 19. uro, ob nedeljah med 10. in 12.30.

SLOVENIJA

KOPER

Pokrajinski muzej: še danes, 21. novembra, je na ogled razstava intimnih fotografij Che Guevara.

SEŽANA

Kosovelov dom, Mala galerija Mira Kranjca: v torek, 25. novembra, ob 18.00 odprte razstave instalacij Marka A. Kovačiča.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do

19. ure; Sv. gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torika do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije La-stovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V Paviljonu poslovnega centra HIT v Delpinovi 7a, bo do 30. novembra vsak dan med 10.00 in 19.00 na ogled razstava slik Azada Karima.

Mestna galerija: do 27. novembra, od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00, ob nedeljah in praznikih zaprto, bo na ogled razstava slik Aleksija Kobala z naslovom »Zrcaliti va-jenca k soncu«.

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

IDRIJA

Razstavišče Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg: do 23. novembra, je na ogled muzejska razstava »Razvoj žgalniških peči pri rudniku živega srebra Idrija«.

LJUBLJANA

Muzej novejšje zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Muzej novejšje zgodovine: na ogled je občasna razstava »Država Slovenec, Hrvatov in Srbov 1918-2008«. Obenem sta odprti razstavi: »Pa bodi prestol tvoj: vsak dom slovenki«, iz zbirke razglednic Mirana Škrabca in »Ko se je prelamljal svet 1914-1918«.

Narodna galerija (Cankarjeva 20): do 8. februarja 2009 je na ogled razstava »Slovenski impresionisti in njihov čas 1890-1920«.

KL P

KLOP SE JE TOKRAT UKVARJAL S SOCIAL NETWORKI

Vsi nori na ...

... Facebook

Facebook, letošnji najpopularnejši social network, je 4. februarja 2004 ustanovil harvardski študent Mark Zuckerberg. Na začetku je bila tale spletna stran namenjena le študentom Harvarda, sedaj pa, leta 2008, šteje več kot 64 milijonov uporabnikov po celem svetu.

Vpis na spletno stran je brezplačen, poleg osnovnih informacij lahko nalaga slike (dnevno jih naložijo po celem svetu 14 milijonov), si dopisuje s prijatelji, spozna nove ljudi, odgovarja na kvize, pošilja darila itd. Velik uspeh so poželi najrazličnejši fan klubi (od filmskih zvezdnikov do hrane in pijače) in skupine (bodisi politične kakor druge vrste): »Zakaj oni Obama, mi pa Berlusconi?«, »Posvojiti tudi ti dvajsetletnega surfista iz Kalifornije/ dvajsetletno Švedinjo«.

Uporabnikova stran je vidna vsem prijateljem, ki lahko na njej preberejo, kdaj in kaj je počel. Poleg težav s privacy se je pojavila zaskrbljenost tudi zaradi brisanja lastnega računa oziroma profila. Na začetku je Facebook svojim uporabnikom dovolil le deaktiviranje profila, od februarja 2008 pa lahko uporabniki kontaktirajo Facebook in zaprosijo, da se njihov račun trajno izbriše. Podobne težave je imel tudi Bill Gates, ki se je odrekal uporabi Facebooka

zaradi prevelikega števila uporabnikov (osem tisoč na dan), ki so želeli postati njegovi prijatelji.

Za mnoge ljudi predstavlja Facebook zabavo in komuniciranje, žal pa nekateri izkoriščajo popularnost spletne strani za druge namene. Primer tega so nacistične skupine, ki si nadejajo imena kakor »Sežgijmo Rome z bencinom« ali »Uporabimo Rome kakor preskusne kunce v plinskih celicah« in popišejo strani z žaljivimi napisi. Center Simona Wiesenthala se je pritožil odgovornim za spletno stran, ti pa so obljubili, da bodo nemudoma posegli in izbrisali vse ksenofobične napise.

Zadnji trend so spletni tatovi, ki kopirajo profile in jih nato spremenijo sebi v zabavo. To se je pripetilo na primer nesrečni Angležinji, ki je preko Facebooka videla, da so ji ukradli ime in vse osnovne informacije in zraven napisali, da dela kakor prostitutka, vse skupaj pa opremili z lažno fotografijo.

Zaradi raznih političnih kritik, spodbuhanja k napadom na oblast ipd. je veliko držav onemogočilo dostop do uporabe Facebooka, med njimi tudi Sirija, Burma, Butan in Iran. Tudi ponekod v Italiji so sklenili, da zatenijo Facebook, a iz drugih razlogov. Veliko uradnikov se namreč veliko časa posveča social networku in to negativno vpliva na njihovo delo. Kljub temu

število vpisanih strmo rase. Po zadnjih podatkih naj bi lastniki Facebooka dnevno zaslužili približno 1,5 milijona dolarjev!

Facebook pa bo kmalu prišel tudi na veliko platno. Sony Production se je odločila, da bo s filmom prikazala zgodbo Facebooka, njegov neverjetni vzpon in uspeh. Režiser bo Aaron Sorkin, ki je ironično dejal, da je celo njegova babica, ki je umrla pred triinšestdesetimi leti, spretnejša od nje pri uporabi interneta.

Facebook pa še zdaleč ni edini social network, ki ga uporabljajo ljudje vseh starosti. Omenimo naj še MySpace, Netlog, Badoo, Hi5 itd. Vse te informacije so vzbudile v nas radovednost, zato smo se odločili, da povprašamo tržaške študente, kakšen je njihov odnos do interneta in računalnika nasploh. Iz najrazličnejših odgovorov smo izvedeli, da je 85% študentov vpisanih na vsaj eno spletno stran (nekateri tudi na tri ali štiri), povprečno ji posvečajo štirideset minut na dan, pred računalnikom pa presedijo poldrugo uro.

Nazadnje pa še kratko obvestilo za vse uporabnike Facebooka. 28. novembra, bo v tržaškem Mandracchiu, od 22.00 ure dalje, potekal prvi Facebook Mega Party. Nikar ne zamudite te priložnosti!

... ObalaNET

Da bi se poglobil v temo, je Klop postavil nekaj vprašanj Marku Milostu, katerega nickname je McLion, ki je o odgovorni urednik skupnosti ObalaNET. Marko skrbi za uredniško vsebino in podporo uporabnikom.

Koliko je trenutno vpisanih/prijavljenih na stran ObalaNET?

Mesečno nas obišče okoli sto tisoč oseb. Registriranih aktivnih uporabnikov je približno 30.000, sicer deaktiviramo tiste, ki se ne ponovno prijavijo v roku 90 dni od zadnje prijave. Števci pa kažejo, da je bilo doslej v ObalaNET skupnosti registriranih več kot 240 000 uporabniških imen.

Kje je po Vašem mnenju ključ tolikšnega uspeha?

Naš moto se glasi: »Razmišljaj globalno, deluj lokalno.« Začeli smo z željo, da bi ubili mrtvilo večerov na Obali, zatem smo gradili skupnost, katere je bil cilj združiti prebivalce slovenskih obalnih občin. Cilje smo dosegli, ObalaNET je postala prva in največja skupnost tega tipa v Sloveniji. Poleg tega pa je Obala kot pojem privlačna že sama po sebi tudi za prebivalce drugih koncev Slovenije in za zamejce, ki jo koristijo za komunikacijo in informiranje. Obala (geografsko) je sama

po sebi pomemben del Slovenije, naravno je, da bo ObalaNET pomemben del slovenskega spleta.

Kako ravnate s problemi, ki so vezani na zasebnost?

Imamo pravilnik, ki se ga slepo držimo, hkrati pa spoštujemo slovensko zakonodajo. Če ima kdo možnost in razlog, da stori nekaj nelegalnega, ponavadi to tudi stori, zato iz vsega začetka skrbimo, da ustavimo take zadeve čim jih kdo prijavi. Sicer ne moremo prepričati, da nekdo ustvari uporabniško ime in se pretvarja, da je nekdo drug. Če pa dobimo prijavo, da

ta oseba laže, uporabnika enostavno ukinemo. Če uporabnik s tem početjem nadaljuje, se ponavadi oškodovana oseba obrne na policijo. V takšnem primeru nas prav policija ali sodišče kontaktirata naj jim posredujemo podatke, ki jih imamo shranjene za to uporabniško ime. Hujskih problemov še nismo imeli, čeprav so fantje objavljali slike golih bivših deklet, najstnice so že objavljale slike deklet s katerimi niso v najboljših odnosih in jih blatile v prvi osebi. Finančnih zlorab pa ni bilo, saj se pri nas ne da nič kupiti ali prodati zgolj na podlagi uporabniškega imena.

Odvisnost: kdaj in zakaj?

Klop je sklenil, da se bo posvetil tudi vprašanju odvisnosti in o tem povprašal mlado psihologinjo Martino Richiardi, ki je septembra diplomirala na tržaški fakulteti in sedaj nadaljuje s specializacijo, izbrala pa je nevropsihologijo.

Kaj je odvisnost? S tem terminom zaznamujemo vez, ki jo ima oseba z določeno snovjo ali predmetom. Narava te vezi pa presega mejo rabe in naleti na zlorabo, tisto posebno patološko kondicijo, ko oseba nima več kontrole nad uživanjem snovi in nad svojimi navadami. Obstajata dve vrsti odvisnosti: fizična in psihološka. Fizična odvisnost predstavlja neko spremembo biološkega ravnovesja organizma, psihološka odvisnost pa nastane, ko je psihološko ravnovesje toliko spremenjeno, da močno vpliva na vedenje osebe. Odvisni smo lahko od raznih stvari: od najbolj znanih mamil, alkohola, tobaka, psihotropnih zdravil, do manj znanih patologij, kot je odvisnost od jedca, seksa, dela, shoppinga, televizije, mobija in interneta.

Zakaj postane kdo odvisen od nečesa? Vzroki te socialne rane so nezadovoljstvo in šibka integracija v družbi. Ko oseba čuti, da ji "nekaj manjka", se zateče k raznim snovem in sredstvom. Kako pa smo prišli do tega, da postane kdo odvisen od mobitela? Družba se je v zadnjih petdesetih letih veliko spremenila: komuniciramo po internetu in mobiju ter se igramo z video igrkami. Dandanes mnogi mislijo, da če nimaš zadnjega modela mobija ali računalnika, si "out".

Termin Internet addiction disorder (IAD), to je odvisnost od interneta, si je zamislil leta 1997 psihiater Ivan Goldberg, ki se sedaj bori za to, da bi tole odvisnost sprejeli kot pravo patologijo in jo uvrstili v naslednjo izdajo DSM-ja. DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) je priročnik, na osnovi katerega psihiatri in psihologi določajo diagnozo in terapijo za psihiatrične motnje.

Obstajajo razni tipi odvisnosti od interneta: en odtonek te patologije je odvisnost od virtualnih odnosov. Dandanes obstajajo mnogi social networki, chat, ipd., najbolj znan pa je nedvomno Facebook, ki omogoča uporabniku, da pospešuje ustanavljanje medsebojnih odnosov: seveda virtualnih. V tem ni nič narobe. Problemi pa lahko nastopijo, ko internet ni več sredstvo, ki nam pomaga pri raziskavah, izmenjavi slik ipd., ampak ko ga uporabljamo kot edino okno v svet. Ti problemi nastajajo že v otroštvu. V prvih mesecih in letih življenja si dojenček in nato otrok ustvari neka "pričakovanja", ki so odvisna od tega, kako ga je mama vzgajala. Če je mama pritekla vsakokrat, ko je otrok zajokal, si je otrok ustvaril neko "pozitivno vizijo sveta", če pa ga je mama večkrat pustila jokati lačnega, umazanega ipd., si bo otrok ustvaril negativno pričakovanje do sveta. V drugem primeru bo otrok kot odrasla oseba negotov in bo težko vzpostavljati vezi z drugimi. Prav zaradi tega se bo raje zatekal k računalniku in mobiju. Nevarnost tiči v tem, da oseba izgubi stik z realnostjo in pride do skrajnih primerov socialne osamljenosti. Če neka oseba lahko komunicira le preko interneta, je povsem razumljivo, da bo postala od tega odvisna, kajti vsi potrebujemo prijatelje oziroma nekoga, s katerim se lahko pogovarjamo. To odvisnost lahko preprečimo tako, da naučimo naše otroke pravilnega komuniciranja. Veliko bolj zdravo je, če jih vpišemo h kakemu športu, kakor pa da jih postavimo pred televizor, video igrice ali računalnik. V družbi sovrstnikov bodo spoznali vrednost govorne besede in bodo razumeli, da je veliko lepše "nart dve čakoli" s prijatelji kot pa postati preko Facebooka prijatelj nekoga, s katerim se po cesti niti ne pozdravljata!

PROVINCIA
di TRIESTE

Pokrajina Trst
ustanavlja
"Mladinski Forum":
sodelujte tudi vi

Ste
mladinsko združenje?

Želite prispevati
k uveljavljanju kulture,
ki posveča večjo pozornost
mnenjem in potrebam mladib?

Želite sodelovati
s Pokrajino pri odločanju
in dejavnostih,
ki zadevajo mlade?

Prijavite
se na pokrajinski Mladinski forum
in prispevajte z vašo prisotnostjo!

Mladinskemu forumu
se lahko pridružijo
vsa mladinska združenja,
ki gojijo družbene,
kulturne, rekreacijske
in/ali športne cilje,
če izpolnjujejo pogoje,
ki jih predvideva razpis,
objavljen na spletni
strani Pokrajine Trst
www.provincia.trieste.it.
Zadnji rok za oddajo
prijav na Mladinski forum
je petek 28. november.

forum
provinciale
dei giovani

14
29

PROVINCIA
di TRIESTE

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

- 18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Pesem mladih 2008: Osnovna šola E.S. Finžgar - Barkovlje
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV - Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

- 6.10 Nan.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: **La prova del cuoco** (v. A. Clerici)

- 13.30 Dnevnik in Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
18.50 Kviz: L'eredita'
20.00 23.15, 0.50 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Variete: I migliori anni (v. C. Conti)
23.20 Aktualno: Tv7
0.20 Aktualno: L'Appuntamento

Rai Due

- 6.20 18.50, 0.45 Resničnostni show: Lisola dei famosi
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.15 Aktualno: TGR Montagne
9.45 Nan.: Un mondo a colori
10.00 Aktualno: Tg2punto.it
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Variete: Scalo 76 Cargo
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Nad.: Julia
18.05 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 23.05 Dnevnik
21.05 Nan.: Close to Home
22.40 Nan.: Weeds
23.10 Aktualno: Punto di vista
23.20 Proza: La neve e l'arte di sciogliere la senza farla bollire

Rai Tre

- 6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo; Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Tgr Buongiorno Regione
8.00 Rai News 24 - Morning News
8.15 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba volant
9.20 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik - Športne vesti in vremenska napoved
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo, sledi Tgr Neapolis
15.15 Variete: Trebisonda
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & geo
18.15 Dnevnik in vremenska napoved

- 19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Aktualno: Mi manda Raitre
23.10 Variete: Parla con me
0.00 Nočni dnevnik in vremenska napoved
1.10 Aktualno: Economix

Rete 4

- 7.05 Nan.: Vita da strega
7.30 Nan.: Charlie's Angels
8.30 Nan.: Hunter
9.30 Nad.: Febbre d'amore
10.30 Nad.: Bianca
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: My Life 2
12.40 Nan.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.40 Film: Storia cinese (dram, ZDA '62, r. L. Mccarey, i. W. Holden)
21.10 Nad.: Tempesta d'amore
18.55 1.30 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
23.25 Film: Bound - Torbido inganno (triler, ZDA, '96, r. L. Wachowski, i. A. Wachowski, J. Tilly)

5 Canale 5

- 6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik
8.40 Aktualno: Mattinocinque
10.00 Dnevnik
11.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beaufitul
14.10 Nad.: Cento Vetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Resničnostni show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggiocinque
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Variete: Paperissima - Errori in tv
23.00 Aktualno: Matrix (v. E. Mentana)
1.00 Dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

- 6.05 Nan.: Prima o poi divorzio
6.35 13.40, 16.50 Risanke
9.05 Nan.: Starsky e Hutch
10.10 Nan.: Supercar
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
14.30 Risanke: Simpsonovi
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Wildfire
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Tutto in famiglia
19.35 Resničnostni šov: La Talpa
20.30 Kviz: La ruota della fortuna
21.10 Nan.: CSI Miami
23.05 Nan.: Dexter
0.10 Nan.: Six Feet Under

Tele 4

- 7.00 8.35, 12.00, 13.30, 16.40, 19.30, 20.30, 23.02 Dnevnik
7.20 17.00 Risanke
8.10 Pregled tiska
10.35 Nan.: Don Matteo 4
12.45 Info. oddaja: La provincia ti informa
13.15 Il Rossetti
13.50 Aktualno: ...Tutti i gusti
14.30 Inf. odd.: A casa del musicista
15.00 Inf. odd.: Volley time
16.05 Dokumentarec o naravi
19.00 Aktualno: Ditelo al sindaco
20.05 Inf. odd.: Musica, che passione!
20.20 Snaidero passione basket
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Musical: Arlecchino (Lucio Dalla)
22.50 Inf. odd.: Qui Cortina
23.35 Inf. odd.: Visti da vicino: Itinerari per i giovani
23.55 Film: Artic Blue

La 7

- 7.00 Aktualno: Omnibus - Omnibus Life

- 10.10 Due minuti in un libro
10.25 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Cuore e batticuore
14.00 Film: El Alamein (voj., It., '57, r. G. Malatesta, i. F. Tozzi)
16.05 Nan.: Mac Gyver
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 Nan.: Stargate SG-1
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Aktualno: **Le invasioni barbariche** (v. D. Bignardi)

- 23.55 Šport: Victory (v. P. Colombo)
0.55 Dnevnik

Slovenija 1

- 6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Risanana nan.: Trojčice
9.35 18.10 Risanke
9.40 Risanana nan.: Hotel Obmorček
9.50 Kratki film: Daleč od doma
10.05 Enajsta šola
10.40 Jasno in glasno
11.30 Osmi dan (pon.)
12.00 City folk
12.25 Slovenski magazin (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.30 Nad.: Komisar Rex
14.20 Slovenski utrinki
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - hidak
15.45 Kaj govoriš?
16.00 Iz popotne torbe
16.25 Dok. nan.: Slovenski vodni krog
17.00 Novice, slovenska kronika, vremenska napoved in športne vesti
17.45 19.50 Tv pogled
17.55 0.10 Duhovni utrip
18.25 Nad.: Strasti
19.00 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.40 Eutrinki
19.55 Nan.: Anica in počitnice
20.25 Na zdravje!
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Polnočni klub
0.25 Dok. serija: Budizem na Slovenskem

Slovenija 2

- 6.30 9.30, 1.50 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otr. infokanal
12.05 Glasnik
12.30 Pisave (pon.)
13.00 Evropski magazin
13.30 Črno-beli časi
13.45 50 let televizije
14.10 Šport špas
14.40 Hum. nad.: Bram in Alice
15.00 Mozaik, sledi Primorski mozaik
16.35 Študentska
17.00 Mostovi - Hidak
17.30 Migaj raje z nami!
18.00 Slovenija danes (regionalni program)
18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
19.00 Velika imena malega ekrana
20.00 Dok. serija: Vojskovodje
20.50 Hum. nan.: Frasier
21.15 Film: Strah pred pajki
23.00 Film: Drobci življenja
0.50 Nad.: Deadwood

Koper

- 13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TGR FJK - deželne vesti

- 14.20 Euronews, sledi Vesolje je...
15.00 Športna oddaja
15.30 Film: Veter (ZDA, '86, r. N. Mastorakis, i. M. Foster)
17.00 Vas tedna
17.30 Mladinska odd.: Fanzine
18.00 Študentska (program v slovenskem jeziku)
18.20 Pravljice Mike Make
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.00, 23.55 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športne novice
19.30 Vsedanes aktualnost
20.00 Istra skozi čas
20.30 Potopisi
21.00 Dok. odd.: Zadnji dnevi slavnih - Aldo Moro
22.15 Globus
22.45 Arhivski posnetki
23.35 Košarka: NLB Magazin
0.10 Čezmejna Tv TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

- 11.30 Dnevnik, kultura in vremenska napoved
12.00 23.30 Videostrani
18.00 Miš Maš (pon.)
18.45 Kmetijska oddaja (pon.)
19.45 Kulturni utrinek
19.55 Epp
20.00 23.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Objektiv
21.00 Razgledovanja
21.30 Dolina gradov: grad Soteska
22.00 Vedeževanje

RADIO**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Kulturne diagonale; 9.00 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 3x3 je deset; 10.20 Odrpta knjiga; 11.00 Studio D; 12.00 Prihaja vikend, sledi Napovednik; 13.20 Zborovski utrip; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek; 14.40 Jezikovna rubrika; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Jazz odtenki; 18.00 Kulturni dogodki; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 12.30 Opol-dnevnik; 14.00 Rekel in ostal živ; 16.15 Glasba po željah; 17.00 Pregled prireditiv; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Radio Bla Bla; 19.30 Rončel na obali; 21.00 Petkov zavitek; 22.30 Moj radio je lahko balon; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; vremenska napoved in prometne vesti; 8.00-10.30 Dnevnik jutra; 8.05 Horoskop; 8.33 Nogometna kabala; 8.45 Govorimo o...; 9.00 Posebnosti o ekonomiji; 9.33 Pregled dogodkov; 10.00 Predstavitve dnevnika; 10.10 Vremenska napoved, radijski seznam oddaj; 10.33-11.00 RC everywhere; 11.00-12.00 Odrpti prostor; 12.10 Predstavitve dnevnika; 12.15 Sigla single; Vremenska napoved in prometne vesti; 13.00-14.00 Chiacchieradio; 13.15 Secondo Casadei; 14.00-14.30 Prosa; 14.35 Euro notes; 14.40 Glasbeni program; 15.05 Pesem tedna; 15.10 Predstavitve dnevnika, vremenska napoved in prometne vesti; 15.30 Dogodki dneva; 16.00-18.00 Ob 16-ih; 18.00 The magic bus; 19.00 Glasbeni spored; Vremenska napoved in prometne vesti; 20.00 Radio Capodistria zvečer; 21.00 Odrpti prostor; 22.00 Ameriška duša; 22.30 Posebnosti o ekonomiji; 23.00 Album charts; 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.00-9.00 Jutranji program; 5.30 Jutranja kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 7.35 Gremo na okrog; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Radio Ga-Ga; 11.15 Radi amamo Radio; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Labirinti sveta; 15.00 Radio danes radio jutri; 15.30 DIO; 17.00 Studio ob 17-ih; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Kulturni fokus; 21.05 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 O morju in pomorščakih; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Za

prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 8.00, 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.45 Kulturne prireditve; 9.15 Šport; 9.35 Popevka tedna; 9.45 Val v izvidnici; 11.40 Obvestila; 13.25 Napoved sporeda; 14.35 Izbor popevk tedna; 15.10 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Centrifuga; 16.50 Večeri; 17.10 Evrotrip; 17.40 Šport; 18.50 Večerni spored; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Stop pops 20; 21.00 Nova elektronika; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Klub klubov.

SLOVENIJA 3

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Iz sveta kulture; 10.20 Skladatelj tedna; 11.05 Eppur si muove; 11.25 Concertino narodov; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Odrpt termin; 13.30 Zborovski kotichek za mlade; 14.05 Oder; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda; 16.15 Kulturni dnevnik; 16.30 Podobe znanja; 17.00 Recital; 18.20 Likovni odmevi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Koncert; 22.05 Zborovski koncert; 22.30 Jazz ars.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-6.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHz).

Primorski dnevnik**Lastnik:**

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst**Odgovorni urednik:** DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, fax 040 772418

email: trst@primorski.it

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 533382, fax 0481 532958

email: gorica@primorski.it**Dopisništva:** Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, fax 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>**Naročniško - prodajna služba**

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, fax 040 772418

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €

Naročnina za Italijo 280,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 0,90 €

Letna naročnina za Slovenijo 200 €

plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska

75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

financi in legalni 92,00 €,

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je

bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu,

ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje

uredništva oziroma založnika za objavo ali

drugučno uporabo; za objavo člankov, ki jih

posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico

do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Nad našo deželo dotekajo vlažni severozahodni višinski tokovi. Danes pa bodo v prizemlju dotekali bolj vlažni od jugozahoda.

Kraje severno od Alp je zajela izrazita hladna fronta, ki se pomika proti jugu. Pred njo doteka nad naše kraje z jugozahodnimi vetrovi topel in bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.13 in zatone ob 16.29
Dolžina dneva 9.16

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 0.37 in zatone ob 13.23

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.06 najvišje 39 cm, ob 12.42 najnižje -23 cm, ob 18.15 najvišje 13 cm, ob 23.59 najnižje -30 cm.
Jutri: ob 6.38 najvišje 44 cm, ob 13.16 najnižje -34 cm, ob 19.06 najvišje 17 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo močno obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 15,6 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 7   2000 m .....-1
1000 m 7   2500 m .....-4
1500 m 2   2864 m .....-6

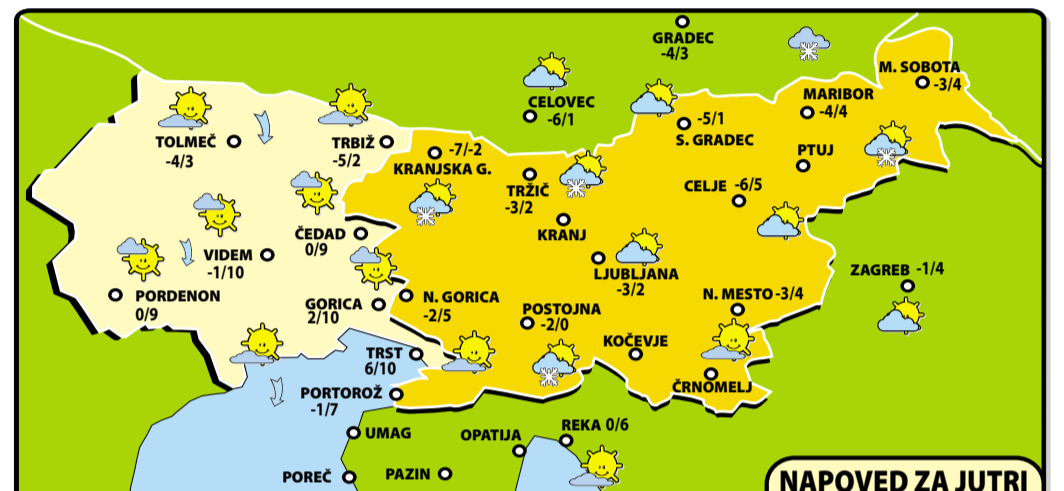
UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 6, po nižinah 5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

V Alpah in na zahodu bo prevladovalo spremenljivo vreme; drugod po deželi bo pretežno oblačno do povsem oblačno z možnostjo rahlih padavin. V Furlaniji so možni tudi močnejši sniži, v Julijski krajini pa bodo manj močni.

Pretežno oblačno bo, predvsem v zahodni Sloveniji bo občasno deževalo. Zvečer bo ob prehodu hladne fronte nekaj ploh tudi drugod, lahko tudi zagmji. Ohladilo se bo. Najnižje jutranje temperature bodo od -1 do 7, najvišje dnevne od 4 do 12 stopinj C.

Jutri zjutraj bo pihal okrepljen severni veter, tudi z močnejšimi sniži v Furlaniji. Podnevi bo zmerno oblačno. V nedeljo bo zmerno oblačno in mrzlo.

Jutri in v nedeljo bo deloma sončno, a hladneje. Popoldne bo spremenljivo oblačno, nastala bo kakšna krajša kratkotrajna snežna ploha.

UNICEF - Ob 20. novembru, mednarodnem dnevu otrok

Otrokom zagotoviti vse pravice, ki opredeljujejo njihov položaj v družbi

LJUBLJANA - Na včerajšnji dan, 20. novembra, na katerega je pred 19 leti Generalna skupščina Združenih narodov sprejela konvencijo o otrokovih pravicah, obeležujemo svetovni dan otroka.

Nacionalni odbor Unicefa Slovenija za participacijo otrok in mladostnikov ob tej priložnosti danes organizira poveset pod naslovom Nič o nas brez nas v občini! Varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik v izjavi ob svetovnem dnevu otrok izraža željo, da bi vsem otrokom, ki živijo v Sloveniji, zagotovili vse pravice, ki opredeljujejo njihov položaj v družini in družbi.

Kot je poudarila, otroci niso pomanjšani osebk z manjšimi pravicami, temveč imajo tudi nekatere pravice, ki jih odrasli ne moremo uveljaviti. V času, ko je celotna družba vse bolj storilnostno usmerjena, je zato posebej treba poudariti pravico otrok do igre in razvedrila, ki jo zagotavlja 31. člen konvencije, je v svoji izjavi zapisala varuhinja.

Slovenija je po njenih besedah na področju otrokovih pravic dosegla pomemben napredek, vendar s tem še ne moremo in ne smemo biti zadovoljni.

Zato mora država zagotoviti ustrežnejše in bolj učinkovite mehanizme, predvsem pa primeren zakonodajni okvir uresničevanja otrokovih pravic na vseh področjih.

Varuhinja poziva vlado, da čim prej pripravi nov družinski zakonik, ki naj za-

Še veliko otrok v svetu nima zagotovljenih niti najosnovnejših pravic

ANSA

gotovi tudi učinkovito uresničevanje otrokove pravice do izražanja in upoštevanja njegovega mnenja. Prav tako je, dodaja, skrajni čas, da država z zakonom izrazi pričanje, da je telesno kaznovanje otrok neprimerno. Če je klofuta odraslega lahko tudi kaznivo dejanje, ni razloga, da bi bil tepež otroka obravnavan drugače, je dejala.

Na včerajšnjem posvetu v organizaciji nacionalnega odbora Unicefa Slovenija za participacijo otrok in mladostnikov, katerega častni pokrovitelj je ljubljanski župan Zoran Jankovič, želijo oceniti uresničevanje participacij otrok in mladostnikov na lokalni ravni, predstaviti primere dobre prakse ter oblikovati pobude in

predloge za nadaljnje sodelovanje.

»Svetovni dan otroka je priložnost, da v javnosti opozorimo na otroka in njegov položaj in na uresničevanje njegovih pravic, čeprav naj bi bila največja korist otroka vodilo pri odločanju o njem skozi vse leto,« je za STA poudarila predsednica Društva Unicef Slovenija Zora Tomič.

Pojasnila je, da so se v slovenskem Unicefu letos odločili, da mladim dajo priložnost, da spregovorijo o svoji pravici do udeležbe in sodelovanja v vseh procesih odločanja. Mladi so se usmerili zlasti na občino, »kajti ta je tisti življenjski prostor, v katerem otroci uresničujejo večino svojih pravic.«

»Mladi morajo imeti možnost, da uresničujejo tu-

di to svojo pravico, da odrasli prisluhnemo njihovim željam, potrebam, interesom in se tudi soočimo z njihovimi pogledi,« je poudarila Tomičeva. Kot je dodala, je prav vprašanje te pravice take narave, da še ne moremo biti zadovoljni. Ne gre namreč le za formalne oblike srečevanja, ampak so oblike participacije otrok mnogovrstne.

Tema, ki so jo izbrali, je po njenih besedah nekakšen odziv na lansko leto, ko so na posvetu ob svetovnem dnevu otroka poskušali odgovoriti na vprašanje, ali je Slovenija do otrok prijazna država. Odgovor je bil: ne povsod in ne za vse otroke. Ko so mladi pregledali predloge in rezultate posveta so našli nišo, o kateri je bilo morda premalo povedano;

kako sodelovati, vzpostaviti aktiven odnos, saj si ne želijo le pravic, ampak želijo tudi sami aktivno sodelovati, je še povzela Tomičeva.

Kot je zapisano na spletni strani Unicefa Slovenija, konvencija o otrokovih pravicah izreka vsem otrokom lestvico temeljnih pravic - družbenih in političnih, pa tudi ekonomskih, socialnih in kulturnih. Postavlja minimalne pravice in svoboščine, ki bi jih morale vlade upoštevati. Z ratifikacijo konvencije so se vlade zavezale, da bodo štitele in zagotavljale otrokove pravice ter so hkrati za to odgovorne pred mednarodno skupnostjo. Slovenija je konvencijo ratificirala leta 1990, je še zapisano na spletnih straneh Unicefa Slovenija. (STA)

BEOGRAD Izdelali še zadnji jugo

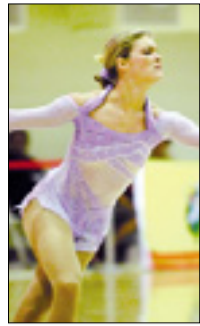
BEOGRAD - S proizvodne linije tovarne Zastava v srbskem Kragujevcu je včeraj zapeljal zadnji jugo, nekoč ponos jugoslovanske avtomobilske industrije. Medtem ko si je v ZDA prislužil sloves enega najslabših uvoženih avtov, ga bodo v državah nekdanje Jugoslavije, kjer uživa skorajda status ikone, zagotovo pogrešali, piše ameriška tiskovna agencija AP. Kot piše AP, je jugo, kmalu potem ko je leta 1986 prispel na ameriško tržišče, postal tarča posmeha v ameriških avtomobilskih revijah, ob čemer so ga označevali kot »komaj kvalificiran za avto« in »sestavljeno vrečo vijakov in matic«.

Ameriški lastniki so se ob tem pritoževali zaradi pogostih odpovedi motorja in težav pri menjavanju hitrosti - menjalna ročica naj bi večkrat vozniku ostala kar v roki. Kljub temu pa je bilo v ZDA pred bankrotom družbe Yugo America, ki ga je uvažala, prodanih več kot 100.000 jugov.

»Seveda jugo ni bil nikoli BMW ali cadillac, ampak mislim, da ga večina Američanov ni znala ceniti,« je medtem povedal Momčilo Spajić, ponosen srbski lastnik juga - enega izmed skoraj 800.000 jugov, ki jih je od leta 1980 proizvedla tovarna avtomobilov Zastava. »Tu gre za vožnjo v najbolj naravni obliki. Čutiš vsako izboklino, skripanje in tresljaj in lahko uživaš v sladkem vonju bencina in izpušnih plinov,« je dejal Spajić in dodal, da ga ne more namestiti noben drug avtomobil.

Čeprav je v ZDA doživel polum, je imel v republikah nekdanje Jugoslavije nekakšen status ikone - podobno kot Volkswagnov hrošč v zahodni Nemčiji ali trabant v vzhodni. Prav tako so ga izvažali v države Vzhodne Evrope, a ne v tolikšem številu kot v ZDA.

Zastava končuje proizvodnjo legendarnega avtomobila, ker namerava njen novi lastnik, italijanski Fiat, začeti proizvodnjo svojega punta. (STA)

Na svetovnem kotalkarskem prvenstvu Tanja Romano vodi po »shortu«

22

Klop se je tokrat ukvarjal s social networki, pozanimal pa se je tudi, kdaj in kako lahko pride do odvisnosti

26

Primorski dnevnik

PETEK, 21. NOVEMBRA 2008
št. 277 (19.367) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,90 €

Za dobro politiko nujna dobra vsebina

SANDOR TENCE

Politično soglasje, ki ga je minister Boštjan Žekš doživel v parlamentarni komisiji, predstavlja dobro popotnico za njegovo delo. To je spodbuden signal tudi za slovenske manjšine, ki lahko pričakujejo, da se Slovenija v odnosu do manjšin ne bo delila med večino in opozicijo. Ali preprosto povedano med »vaše« in »naše«, da ne govorimo o »belih« in »rdečih«.

Ob politiki in političnem pristopu pa so potrebne tudi vsebine. Minister Žekš je med »zasliševanjem« v parlamentu nakažal temeljne smernice svojega ministristva, ki se nam zdijo dobre. Zašel pa je v protislovje, ko je poudaril, naj se zamejski Slovenci organizirajo, kakor jim ustreza, v isti sapi pa dodal, da nasprotuje poenotenju krovnih manjšinskih organizacij. Kaj pa, če bi se ena od manjšin odločila za eno samo krovno zvezo?

Novi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu bo moral dosti delati na področju kulturnega sodelovanja in odnosov med Slovenijo in Slovenci izven njenih meja. To je temeljno poslanstvo njegovega dela. Če izvzamemo Hrvaško, so meje med Slovenijo, Italijo, Madžarsko in Avstrijo formalno padle, kar je pospešilo pretok ljudi in tovorov, ne pa idej in mišljenj, ki ostajajo še naprej ločena.

Zato bi bilo koristno, da bi minister Žekš v sodelovanju z novim zunanjim ministrom in tudi z novim predsednikom vlade prispeval k oblikovanju strateške politične vizije Slovenije do svojih manjšin. Dejstvo, da v koalicijskem sporazumu Pahorjeve vlade ni o tem skoraj besedice, ni ravno spodbudna novica.

SLOVENIJA - Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu

Minister Žekš prejel soglasno podporo

Posebna pozornost Slovincem v Italiji in Avstriji

GORICA - Slavoj Žižek sinoči v Kulturnem domu

»Meje danes ne padajo, ampak rastejo kot gobe«

GORICA - »Meje danes ne padajo, ampak rastejo kot gobe.« Tako je Slavoj Žižek začel sinoči v Gorici svoj poludruge uro dolgi miselni pohod v iskanju

globljih tokov, ki gibljejo površino današnje družbe. V svoj govor je vpletal filozofe, filmarje, politike in književnike ter kot deroča reka in z držo politično nekorek-

nega misleca, ki ga je zaznamovala poznomoderna odčaranost, obračunal z mistifikacijami, lažmi in floskulami.

Na 17. strani

LJUBLJANA - Boštjan Žekš, minister za Slovence po svetu in v zamejstvu, je doživel soglasno podporo pristojne komisije slovenskega parlamenta. Zanj so torej glasovali tako poslanci levsredinske vladne koalicije, kot tudi zastopniki opozicije. Žekš se je predstavil kot politično nevtralna osebnost.

V svoji predstavitvi se je novi minister zavzel za oblikovanje enotnega slovenskega kulturnega prostora, posebno pozornost bo namenil Slovincem v Italiji in v Avstriji. Povedal je tudi, da nasprotuje poenotenju manjšinskih krovnih organizacij.

Na 3. strani

Prva zelena luč za regulacijski načrt tržaškega pristanišča

Na 4. strani

Predstavili novo ludoteko v Boljuncu

Na 9. strani

Tržaška policija prijela izkoriščevalce prostitutk

Na 10. strani

SK Brdina predstavil pobude ob 20-letnici

Na 23. strani

Branko Lakovič: Naš šport je treba racionalizirati

Na 23. strani

CELOVEC Končan evropski kongres narodnih skupnosti

CELOVEC - Zaključni dan XIX. Evropskega kongresa narodnih skupnosti dežele Koroške v Domu glasbe v Celovcu z osrednjo temo Narodne skupnosti razpete med globalizacijo in regionalizacijo so včeraj zaznamovali zanimiva predavanja in razprave, potekal pa je tudi v senci nerešenega vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel na Koroškem oz. napovedi koroškega deželnega glavarja Gerharda Dörflerja, da ne vidi potrebe po postavitvi dodatnih tabel.

Na 5. strani

HITRA CESTA Župana Doline in Milj jezna na prireditelje

TRST - Županja Občine Dolina Fulvia Premolin in Občine Milje Nerio Nesladek sta včeraj v pogovoru za naš dnevnik izrazila jezo, ker jima prireditelji slovesnosti na uradnem odprtju novega odseka hitre ceste od Lakotiča proti Škofijam v sredo niso dali besede. To je bila po njunem mnenju prava institucionalna osornost. Prezrti so od dveh skupnosti izvoljena predstavnik, neupoštevanje njune prisotnosti pa je bilo poniževalno in žalostno. Zdaj se je ustvarila nova rana, ki bo potrebovala precej časa, da se zaceli.

Na 8. strani

ŠPETER - Pogovor z ravnateljico dvojezičnega šolskega centra Živa Gruden prepričana, da dvojezična šola ni v nevarnosti

ŠPETER - Ravnateljica dvojezičnega šolskega centra v Špetru Živa Gruden je prepričana, da se bodo problemi, ki bi lahko nastali zaradi napovedane šolske reforme, ki jo je pripravila ministrica Gelmini, ustrezno rešili in da sam obstoj dvojezične šole ni pod vprašajem. V pogovoru je tudi poudarila, da predvsem uvedba enega samega učitelja enostavno ni sprejemljiva, saj bi to v bistvu ogrozilo sam dvojezični model šole. In prav na tem tudi gradi svoj optimizem v zvezi s prihodnostjo šole, ki obsega vrtec, osnovno šolo in nižjo srednjo šolo.

Na 5. strani

ŽARIŠČE

Narod, narodna zavest in politika

DARIO BERTINAZZI

Za današnje Žarišče sem izbral, kar zajetno oz. nelahko vsebino: vsebino, ki jo nekateri imajo za zastarelo, v resnici pa je še kako aktualna v našem »zamejskem« prostoru. To pa predvsem zato, ker večkrat v našem prostoru polemiziramo med narodom in ideologijo.

V Slovarju Slovenskega Knjižnega Jezika bremo, da je narod: skupnost ljudi, navadno na določenem ozemlju, ki so zgodovinsko, jezikovno, kulturno, gospodarsko povezani in imajo skupno zavest.

Pred leti je bilo verjetno težko razlagati oz. dopovedovati marsikateremu, da smo zamejci del slovenskega naroda; še danes nekaterim ne gre po godu, da so npr. Benečani, Rezijani, prebivalci Terse in Kanalske doline del tega naroda (čeprav se razlikujejo po pogovornem jeziku od nas na Goriškem in Tržaškem). Vendar to gre pripisati nelahkim zgodovinskim okoliščinam, ki so prizadele severozahodno slovensko narodno mejo. To poglavje zahteva tudi posebno pozornost morda v kakem od naslednjih Žarišč.

Rad bi se osredotočil na Goriško in Tržaško, kjer nihče ne more trditi, da na njih ne živi drugačen narod od večinskega. Saj to že vsi vemo, si boste mislili: morda nam je vsem to tako jasno, da se radi tega otepamo, ker smo vsi radi »bratje enega sveta«. To pomeni, da v sebi nosimo čut pripadnosti, a nam drugi dejavniki ne dovolijo, da bi ta prišla na dan. Za to je več razlogov: strah, sramota, negativne izkušnje, sama zgodovina in politična ali ideološka usmerjenost.

O strahu sem veliko slišal pripovedovati pri starejših ljudeh, ki so res živeli pod ustrahovanjem in še po vojni je večina starejših ljudi zapustila svet s strahom v sebi, da bi jih še kdo preganjal zaradi slovenskega izvora njihovega priimka ali radi slovenske govornice. Menim, pa da se danes ni treba bati ne izvora ne v katerem jeziku se pogovarjamo (hvala Bogu).

Opažam pa, da je med Slovenci še vedno prisotna tista sramežljivost, da ne bi slučajno kaj kdo komentiral ali spraševal, v katerem jeziku se pogovarjamo in da bi bili zaradi tega prikrajšani ali osramočeni ali pa celo, da bi prišli ob delovno mesto. Na to vplivajo verjetno tudi kake izkušnje iz mladih let, ko nas je kdo zasmehoval, ker »el parla per zakaj« ali nas je enostavno poimenoval z znanim tipičnim tržaškim vzdevkom »ščavo«. To je pač odvisno od vsakega posameznika, koliko je osebnostno močan in se na to poživlja...

Drugače pa je, ko na narodno identiteto vpliva ideologija ali tako zvana politika. Žal smo Slovenci v Italiji preveč let živeli v strahu, da smo majhen narod, da nam Slovenija ne more biti v oporo, kot je bila to nekdanja Jugoslavija ipd. V take kavarnarske debate oz. zanke nekateri se še danes ulovijo oz. nekateri še danes jih nastavljajo. S tem postavljajo ljudi v dvom ali smo res tako majhen narod, da si ne moremo sami krojiti usode. Res je, živimo v Italiji in smo italijanski državljani, zato se čutimo tudi pripadniki te države, saj plačujemo davke in od države pričakujemo tudi, da izpolni dane obljube. Prva taka obljuba je bila dana Benečanom pred plebiscitom, druga pa je bila dana nam vsem takoj po prvi svetovi vojni... Po več kot sto letih še vedno zahtevamo iste pravice, kot so jih tedaj naši predniki. Ali se tega zavedamo? Ali se zavedamo, koliko nepotrebnih moči vlaga naša skupnost (manjšinska) samo zato, da prosi državo, naj izpolni obljube oz. zakone? Se zavedamo, da nas italijanska politika in italijanski politiki vlečejo za nos že celo stoletje ali vsaj že šestdeset let? Ali mislite, da to ni načrtno?

Od konca druge svetovne vojne do danes smo že vse okusili: demokristjane, komuniste, socialiste, levosredince in desnosredince..., a nam ni vse to že skrajno dovolj, ali nismo še vedno siti vseh teh, ki nam sežejo v roko, nam svečano nekaj obljubijo in se celo postavijo pred fotografski aparat in ko se obrnejo na drugo stran, se posmejejo in si mislijo: Ah, končno za nekaj časa bodo molčali!... Vsaj do prihodnjih volitev...!

To pa ni pravljica o volku drage bralke in bralci, to je današnja politika, politika, ki nas zavraja s slogani, lepimi besedami, z razpravami o etičnih vprašanjih, samo za to, da bi k sebi privabila več volilcev, ne pa zato, da bi res do teh vprašanj bila konstruktivna in se v ta vprašanja resno poglabila. V našem prostoru pa se to še bolj pozna, saj se poznamo skoraj vsi ali po imenu ali po sliki itd. Sami pa se ne zavedamo, da italijanska politika komaj čaka, kdaj se bomo med sabo »stepili« ali se ponovno skregali, da si bo razširila volilni prostor. Ali smo se kdaj spraševali, zakaj se vedno kregamo, zakaj še danes, ko je minilo že 60 let, odkar je končala grozota druge svetovne vojne, nekateri si ne morejo seči v roke in o neki temi predebatirati, ne da bi zašli oz. padli v že sko-

raj smešno gledališko igrico »belih in rdečih«. Sami se ne zavedamo, kako nas drugi doživljajo - kako nas drugi gledajo in opazujejo od daleč... Kako se nam posmehujejo, ne zato, ker govorimo »ščavo«, a zato, ker si sami mečemo polena pod noge... in nekateri so celo ponosni na to.

Vse to ni sad domišljije ali zgodovine, vse to je sad ljudi, ki ne razumejo časa, v katerem živimo. Živimo v Evropi narodov! Tako lepo zveni ta stavek, a se zavedamo, kaj ta stavek pomeni? Živimo v Evropi, kjer smo vsi skupaj ne glede na jezik in raso soudeleženi istih pravic in dolžnosti (vsaj naj bi bili...). Kaj pa pomeni Evropa narodov? Kaj pomeni za nas beseda narod, ki živimo še vedno za že odstranjeno mejo?

Že od nekdaj so nas celo v šoli učili, da je močan tisti narod, ki ima številno prebivalstvo, veliko ozemlje in veliko industrijo. Tako smo bili vajeni misliti in tako so nas učili: Nemci, Francozi, Angleži. To so narodi! To smo vedno slišali. Vendar narodom ni prva ekonomija, politična ureditev ali številčnost. Narod je odvisen od odgovornosti, ki jo ima vsak član v njem in odgovornost prihaja iz zavesti, da vsak mora nekaj prispevati za svoj narod. To lahko prispeva pa samo tisti, ki ima trdno narodno zavest. Kdor ima trdno narodno zavest, se ne boji, kaj bo sosed izjavil o njem, ne boji se postaviti dvojezičnega napisa pred trgovino, ne boji se zahtevati slovensko govorečega uradnika na občini, saj je to njegova pravica. Pri nas pa se dogaja, da narod ne razmišlja tako, tako razmišljajo le posamezniki, ki so potem označeni kot nacionalisti in smo spet na začetku...

Prišel je čas, da se začnemo brez obotavljanja družiti brez predsodkov, da skupaj začnemo reševati težave, v katere nas spravlja italijanska država, ne samo zato, da bodo nekateri vidni predstavniki še bolj vidni, ampak zato, da bomo lahko še naprej obstajali. Če bomo nadaljevali po starih poteh ločevanja po ideološki pripadnosti, nas bo prej ali slej pokopalo ali konkretno, če se bomo še vedno razlikovali po tem, kdo obiskuje sveto mašo ali kdo se pokloni padlim partizanom ali kdo poje v zboru »rdečih« kdo pa v zboru »belih« itd., ni treba da porabljamo moči, da bi dosegli naše pravice, saj v takem stanju nam jih nihče ne bo priznal.

Zavedamo se, da smo en sam narod. To pa ne pomeni sovražiti drugih. To pomeni le biti drugim enakovredni in se pogajati na isti ravni. Zakaj, ko zahtevamo naše pravice »damo najprej rep med noge in potem komaj komaj dvignemo roko«? To delamo zato, ker se bojimo, da nam bo kdo zameril, da nam bo kdo zaprl vrata ali pa da nam bo kdo pobral stolček... Kateri pa so rezultati? Nekateri imajo še vedno stolčke iz katerih od časa do časa očistijo prah, ko nam voda teče v grlo in potem? Potem se vse nadaljuje po starem.

Zavedajmo se, da je narod močan ne po številu, ampak po duhu in če je iskren s samim seboj. Ali se kdaj sprašujemo, če smo bili dovolj iskreni do naših padlih, do tistih, ki se niso borili za stolček, ampak zato, ker so branili svoj narod, svojo pripadnost in so za to dali življenje? Večina Primorcev se je borila za obstoj slovenskega naroda, ne za ideologijo, ideologija je prišla pozneje, ker so jo nekateri izbrali, da bi zasedli razgledno točko, s katere bi krojili usodo naroda. Ali smo iskreni do vseh tistih, ki so tiho trpeli in bili preganjani, zapušteni, odslovljeni od delovnega mesta, internirani, konfinirani...? Ali nismo že dovolj plačali kot narod?

Res je, bili so časi, ko se nam je zdelo, da je ideologija popravila vse krivice, očistila svet hudobnih ljudi in postavila pravičnost nad vse! V to je večina Slovencev verjela, vse to pa je bilo zgrajeno na peščenih temeljih, bilo je zgrajeno na besedah, na obljubah in sanjah o boljšem svetu, ne pa na narodni zavesti... Narodna zavest je prišla od časa do časa na dan, a ni imela glavne besede. Sedaj, ko nas je vedno manj in ko se med sabo preštevalo, ko so sistemi, na katerih so nekateri gradili palače upanja in prihodnosti propadli, nam je ostalo tisto, kar nihče ne bo mogel iz nas izbristati: naš skupni jezik, naša skupna kultura, naša skupna kri.

Vse to, drage bralke in bralci Vam daje v razmislek nekdo, ki v sebi nosi dvojno identiteto, nekdo, ki vsak dan doživlja v sebi Prešerna in Dan-teja, nekdo v katerem ni sovraštva do drugih narodov, nekdo, ki verjame v spoštovanje vseh narodov. Vse to Vam piše nekdo, ki se zaveda, da bi bilo lažje ostati le Bertinazzi v večinskem narodu kot pa slovenski učitelj, zborovodja, organist in svetnik edine slovenske stranke v manjšinskem narodu. Zato sem prepričan, da nas bodo drugi spoštovali le takrat, ko se bomo sami sebe znali spoštovati za to, kar smo: en sam slovenski narod v Evropi narodov!

KULINARIČNI KOTIČEK

Katalonska krema

Kot najbrž veste, saj je to menda jasno izšlo iz nekaterih prispevkov iz prejšnjih mesecev, sem zelo navezan na sredozemsko kuhinjo, in sicer sredozemsko v najširšem smislu, se pravi od Trsta preko Istre, Dalmacije, delno Grčije, Turčije, Bližnjega vzhoda, vse do magrebskih držav, Španije, delno Francije in Italije, od Genove pa do Benetk.

Zato sem se še kar razveselil vabila na Balearske otoke, ki so netipični del Španije in imajo marsikatero prvino odlične katalonske kuhinje. Zato je bilo razočaranje še bridkejšo, ko sem zaznal, da smo gostje v enem tolikih »resortov«, hotelov, ki so pribežališče nemških in angleških ljubiteljev golfa, oddaljenih od resničnosti otoškega življenja, saj obstajajo taki hoteli na Balearih, po vsej Španiji in še marsikje drugje in vsi so si bolj ali manj podobni, še zlasti kar zadeva kuhinjo, pa naj bodo v Španiji, Franciji, Nemčiji ali kjerkoli drugje po svetu. Kuhinja je »mednarodna«, brez kakršnegakoli značaja, tako da je bila najbrž edina malo bolj španska jed, ki so nam jo ponudili, katalonska krema, ki pa že tako in tako sodi med jedi, ki so si utrle pot v svet. Je pa, resnici na ljubo, vedno dobrodošla. Zato bo danes gost naše kulinarčne rubrike.

Katalonska krema je sladica, ki jo postrežemo mlačno in zanjo potrebujemo: 3 dl mleka, 2 dl sladke smetane, 5 rumenjakov, 50 g sladkorja (belega), 3 žlice rjavega sladkorja, malo pomarančne lupinice, pol vaniljevega stroka (če ga imamo, lahko dodamo malo vaniljevega sladkorja), cimetovo paličico.

Najprej segrejemo pečico na 150 stopinj, v globlji pekač pa nalijemo približno 2 cm vode, nakar ga damo v pečico.

V posodi

pristavimo mleko, smetano, pomarančno lupinico, vaniljo in cimet. Pustimo, da zavre, nakar odstranimo cimet in vaniljo in pustimo, da se mleko in smetana nekoliko ohladita.

V drugi posodi umešamo rumenjake in sladkor (bel). Med mešanjem postopoma dolivamo mleko, nato vse precedimo skozi cedilo. S to kremo napolnimo ognjevarne posodice, po navadi lončene, moramo pa paziti, da pri tem ne nastane pena. Posode damo v pekač z vodo, da sega voda do polovice modelčkov. Pustimo v pečici približno eno uro, da se zmes utrdi, nakar jih vzamemo iz pečice in pustimo, da se ohladijo. V pečici prižgemo zgornji žar, kremo potresemo z rjavim sladkorjem, posodice spet porinemo v pečico, pod segreti žar, in pustimo, da sladkor karamelizira. Tudi tu moramo paziti, da sladkor ne postane pretemen, sicer bo grenil. Danes obstajajo tudi posebne plinski gorilniki, s katerimi karameliziramo sladkor, ne da bi ga dali v pod žar. Moram pa pripomniti, da to ni edini recept za katalonsko kremo, je pa morda najlažje izvedljiv.

Dober tek!

Ivan Fischer

SLOVENIJA - 20-letnica »pisateljske ustave«

Eden temeljnih kamnov za kasnejšo slovensko ustavo

LJUBLJANA - Profesor ljubljanske Prave fakultete Miro Cerar je na posvetu ob 20. obletnici tako imenovane pisateljske ustave poudaril, da je bila ta ustava med drugim izraz hrepenenja po emancipaciji slovenskega naroda in posameznika. Predsednik Državnega sveta Blaž Kavčič pa je dejal, da so avtorji »pisateljske ustave« postavili temeljni kamen za slovensko ustavo iz leta 1919.

Kavčič je v nagovoru udeležencem posveta poudaril, da je »pisateljska ustava« za slovensko nacijo ena najbolj pomembnih tem. »Kaj bi Slovenci brez svojih pisateljev,« se je vprašal in dodal, da so slovenski pisatelji leta 1988 pripravili teze za slovensko ustavo, t.i. pisateljsko ustavo.

Ob tem je predsednik DS spomnil na pomen 57. številke Nove revije, ki je izšla v začetku leta 1987 in pojasnil, da se »pisateljska ustava« odraža tudi v Majniški deklaraciji iz spomladni 1989 in slovenski ustavi iz leta 1991. Kavčič je pri tem opozoril na pogum pisateljev, ki so se pisanja ustave lotili v »času, ki temu ni bil naklonjen«.

V uvodu posveta z naslovom Izvori slovenske ustave je državni svetnik in nekdanji predsednik Društva slovenskih pisateljev (DSP) Tone Peršak spomnil, da je konec leta 1986 v tedanji socialistični Jugoslaviji nastal predlog za spremembo jugoslovanske ustave, »ki je predvidevala popolno centralizacijo Jugoslavije«. Peršak je povedal, da so proti tem ustavnim spremembam in »pogubnim posledicam sprejetja tega predloga« nastopili v DSP. Dodal je, da so skušali prepričati tedanje slovensko vodstvo, da zavrne ustavni predlog. »Toda slovenska politika se je odzvala mlačno,« je poudaril in nadaljeval, da »po našem mnenju ni izpolnila pričakovanj, tako da je ogrožala obstoj in prihodnost slovenskega naroda«.

Zato so se v DSP odločili za pisanje tez za ustavo, je pojasnil. Povedal je tudi, da je bil pobudnica za pisanje ustave DSP, pozneje pa so »pisateljsko ustavo« napisali delovna skupina pri pisateljskem DSP in delovna skupina Slovenskega sociološkega društva. Kot je še dodal, so pri pisanju ustave sicer iskreno, a zaradi taktičnih razlogov bolj izrazito poudarili navezovanje na Osvobodilno Fronto (OF), »da bi otopleli ost možne kritike«. »Živelimo smo v obdobju, ko se ne bi čudili, če bi bilo gradivo za slovensko ustavo zaplenjeno,« je dejal in pojasnil, da so prav iz tega razloga »pisateljsko ustavo« tudi imenovali gradivo za slovensko ustavo, ne pa Ustava Republike Slovenije, kot so najprej mislili.

Filozof Tine Hribar je poudaril, da sta »pisateljsko ustavo« oz. Teze za Ustavo Republike Slovenije aprila 1988 v knjižici Gradivo za slovensko ustavo objavila Igor Bavčar in Janez Janša. »Tudi zaradi te akcije, če ne predvsem zaradi nje, so Janšo čez mesec dne zaprli,« je zatrdil in dodal, da so tako par-

tijski politiki kot partijski pravniki »pisateljsko ustavo« sprejeli s cinizmom. Hribar meni, da je velika napaka, da v sedanji slovenski ustavi niso omenjene državljanske svoboščine, ki so bile zapisane v »pisateljski ustavi«. Kot je povedal, so državljanske pravice pred človekovimi pravicami. Po njegovih besedah državljanske svoboščine niso omenjene v ustavi zato, ker je »popustil pred neustavljivo zgovornostjo Matevža Krivica«. »Obstoječa ustava ni ustava 19. stoletja, tudi ni ustava 21. stoletja, ampak ostaja na ravni 20. stoletja,« je dejal Hribar in zatrdil, da ni nobenega dvoma, da bo v 21. stoletju ustavnopravno priznana in sprejeta tudi svetost življenja. Hribar se je tudi zavzel za prenovno slovenske ustave še v tem mandatu.

Cerar je pojasnil, da je pomenila »pisateljska ustava« zamisel o vzpostavitvi novega sistema ustavnih in posledično v veliki meri tudi temeljnih družbenih vrednot. »Na politični ravni je pomenila težnjo po bistveni spremembi obstoječega real-socialističnega oz. komunističnega sistema,« je zatrdil.

Kot je dodal, je bila ustava na kolektivno emocionalni ravni »dejanje poguma in upornosti njenih avtorjev in podpornikov ter izraz hrepenenja po emancipaciji naroda in posameznika«.

Na duhovni ravni pa je po njegovih besedah pomenila težnjo po večji svobodi človekovega duha. »Če pisateljsko-sociološke ustave ne bi bilo, bi si jo Slovenci morali izmisliti,« je dejal in pojasnil, da je bila preložen dogodek za našo zgodovino.

Profesor na Fakulteti za družbene vede in kandidat za ministra za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik je pojasnil, da so se v osemdesetih letih soočili s pojavom neoliberalizma, ki je »obetel odpiranje polja svobode na različnih področjih«. Po njegovem mnenju je neoliberalizem dal določene prispevke k širjenju polja svobode. Prepričan pa je, da je v Sloveniji prišlo do premišljene kombinacije neoliberalizma in težnj po ohranitvi nekaterih dosežkov prejšnjega sistema.

Svetlik je dejal, da se je neoliberalizem v Sloveniji premo uveljavil zlasti v gospodarstvu ter opozoril na izostanek tehnološkega prestrukturiranja in ohranjanje delovno intenzivne industrije, »zaradi česar bo slej ko prej izstavljen račun, tudi s socialnimi žrtvami«. Dodal je tudi, da se je v Sloveniji namesto pravega podjetništva uveljavilo »institucionalno podjetništvo«, kjer potekajo zgolj »igre z vrednostnimi papirji«.

Na posvetu, ki je potekal v prostorih državnega sveta, so sodelovali še profesor ljubljanske Pravne fakultete Marijan Pavčnik, ekonomist Jože Mencinger, sociolog Veljko Rus in pravni strokovnjak za javno upravo Janez Šmidovnik. (STA)

LJUBLJANA - Predstavitel ministra za Slovence po svetu in v zamejstvu

Minister Žekš doživel soglasno podporo parlamentarne komisije

Nasprotovanje poenotenju manjšinskih krovnih organizacij - Usklajeno delo z zunanjim ministrstvom in parlamentom

LJUBLJANA - Pristojna parlamentarna komisija je včeraj soglasno podprla Boštjana Žekša kot ustreznega kandidata za ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu. Žekš je edini ministrski kandidat, ki je v komisiji državnega zbora dobil podporo tako levsredinske koalicije, kot desnosredinske opozicije. To je nedvomno zelo dobra politična popotnica za njegovo delo.

Žekš si je kot glavni cilj zadal novo opredelitev slovenskega kulturnega prostora v sozvočju z Evropo, ki ima več obrazov in več identitet. Gre za strategijo sožitja in sodelovanja, enotni slovenski prostor pa ni nekaj, kar bi bilo usmerjeno proti sosednjim državam in narodom. »Folklor slovenstva ni dovolj. Potrebujemo nekaj več,« je poudaril minister. Zavzel se je za boljšo medijsko pokritost narodno mešanega prostora v Italiji, Avstriji in Madžarski in tudi, da bi občila v Sloveniji več poročala o Slovencih po svetu.

Boštjan Žekš je odkrito priznal, da sporazum, ki ga je podpisala koalicija predsednika vlade Boruta Pahorja, posveča zelo malo pozornosti slovenskim manjšinam. Po ministrovem prepričanju je to dobro, saj po njegovem ne bi bilo dobro, če bi vladno zavezništvo na področju, ki zadeva vse Slovence, vsi-

mer je izrecno omenil razpise vladnega urada za Slovence po svetu in v zamejstvu.

Sedanja zakonodaja, ki ureja odnose med matično državo in Slovenci izven njenih meja, se mu zdi dobra in torej je ne gre spreminjati. Žekš se načelno strinja, da bi svoje predstavnike v parlamentu imeli tudi Slovenci iz tujine, za kar so se med včerajšnjo razpravo zavzeli zlasti predstavniki Slovenske ljudske stranke in Janševe SDS.

Med drugimi nalogami je minister brez listnice omenil nujnost izboljšanja sodelovanja z visoko izobraženimi Slovenci v tujini, več pozornosti, kot doslej, pa bi morala Slovenija nameniti širjenju in učenju slovenskega jezika. V razpravi so največ pozornosti poslanci namenili položaju naše manjšine, glede Slovencev v Avstriji pa jih je zanimala zlasti usoda dunajskega študentskega doma Korotan.

Na ta problem je opozoril poslanec Samo Bevk (SD), ki je predlagal, da bi Korotan kupila Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU). Žekš se ta zamisel zdi zanimiva in sprejemljiva. Predsednik komisije Miro Petek (SDS) ga je vprašal za mnenje o notifikaciji Avstrijske državne pogodbe. Minister je odgovoril, da bi se morala

Minister za Slovence po svetu Boštjan Žekš (desno) je doživel zaupnico pristojne parlamentarne komisije (levo spodaj), ki ji predseduje Miro Petek, podpredsednik pa je Mirko Brulc (na sliki desno spodaj).

Slovenija obnašati tako, da ima pravico nekaj reči tudi o tem. Zlasti glede člena, ki zagotavlja Slovincem v Avstriji polnopravne manjšinske pravice.

S.T.

ŽEKŠ - Mnenja Brulca in Jurija

»Minister z odprto glavo in mišljenjem«

LJUBLJANA - »Imenovanje Boštjana Žekša za ministra je bilo zame veliko presenečenje. Njegov včerajšnji nastop me je pozitivno presenetil,« je včerajšnje predstavitev novega ministra komentiral Mirko Brulc, podpredsednik komisije za Slovence po svetu in v zamejstvu ter novogoriški župan. Brulcu, ki pripada stranki SD Boruta Pahorja, se zdi dobro, da bo slovenska vlada z novim ministrom obravnavala slovenske manjšine z državnimi in ne s političnimi ali celo ideološkimi pristopi.

Brulc je zadovoljen, da bo Žekš prvi uradni obisk v tujini opravil med Slovenci v Italiji ter da bo svojo dejavnost sproti usklajeval z zunanjim ministrstvom. »Minister mora čimveč potovati in se direktno soočiti z vsakdanjimi problemi manjšin,« je prepričan Brulc.

Žekš je prijetno presenetil tudi poslanca stranke Zares Franca Jurija, ki - kot Brulc - zelo dobro pozna položaj naše manjšine. Po Jurijevem mnenju je Brulc nastopil »z odprto glavo in odprtim mišljenjem, pokazal pa je tudi veliko pripravljenost za poslušanje nasvetov«. Poslancu, ki pripada italijanski skupnosti v Istri, se zdi pomembno, da je Žekš govoril o prepletanju kultur v našem narodno mešanem prostoru.

Juri je ministru predlagal, naj ob priložnosti napovedanega obiska pri Slovencih v Italiji obiše tudi dvojezično šolo v Benečiji. Žekš je ta predlog sprejel, kot je tudi sprejel Jurijevo priporočilo, naj bo Slovenska manjšinska koordinacija-Slovakogovornik ministrstva in vlade pri reševanju problemov slovenskih manjšin.

S.T.

ljevalo svoje poglede. Vse pomembnejše odločitve mora Slovenija sprejemati v dogovoru med večino in opozicijo ter med vlado in parlamentom, pri čemer je Žekš izpostavil nujnost sodelovanja med svojim in ministrstvom za zunanje zadeve. Samega sebe je novi minister označil za politično nevtralnega.

Žekš je poslancem in poslankam, ki so ga »zasliševali«, rekel, da nasprotuje poenotenju manjšinskih krovnih organizacij. »Zamejski Slovenci naj se organizirajo tako, kakor jim ustreza, mi pa jih moramo obravnavati enakopravno, glede na velikost njihove organizacije,« je poudaril. Pomembno se mu zdi, da mora Slovenija v odnosu do Slovencev v zamejstvu in po svetu preseči razdelitve in ideološko ločevanje. Za utrditev medsebojnega nezaupanja Žekš močno računa na čim tesnejše stike na osebni ravni, neposredne pogovore in obiske. V prihodnjih dneh bo tako obiskal slovensko manjšino v Furlaniji-Juljski krajini.

Slovenci v Italiji so se po njegovem znašli v nezavidljivem položaju zaradi napovedanega krčenja finančnih sredstev s strani italijanske države. Opravilo rimske vlade, da to počne zaradi splošne finančne krize in nujnih varčevalnih ukrepov, po Žekšovem mnenju ne zdrži. Minister zagovarja absolutno pregledno porabo denarja, ki ga manjšine dobivajo iz Slovenije, pri če-

MANJŠINE - Stališče Roberta Battellija

»Slovenija potrebuje modro zunanjo politiko«

LJUBLJANA - Slovenija nujno potrebuje modro zunanjo politiko do sosednjih držav, ki ne bo talka pred sodkov ali občutka stalne ogroženosti. Tako je poslanec italijanske manjšine Roberto Battelli v včerajšnjem intervjuju za spletno televizijo ljubljanskega Dnevnika komentiral »zaslišanje« novega zunanjega ministra Samuela Žbogarja v pristojni parlamentarni komisiji.

Battelli ne verjame, da je italijanska država sovražno razpoložena do slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski krajini. V tem trenutku se poslancu zdi najpomembnejše, da se čimprej rešijo konkretni problemi, med katerimi gotovo izstopa nevarnost krčenja italijanskih finančnih prispevkov slovenski manjšini.

Žbogar je med »zasliševanjem« v parlamentu poudaril, da so slovenske manjšine pomembni povezovalni členi med sosednjimi državami in da bo zunanje ministrstvo, kot doslej, pozorno spremljalo manjšinska vprašanja. Bilateralni odnosi med Rimom in Ljubljano so vsekakor dobri. Žbogar je povedal, da je Slovenija zainteresirana za vstop Hrvaške v Evropsko unijo in v vojaško zavezništvo Nato. Teh procesov Ljubljana ne bo ovirala, bo pa zaščitila svoje interese.

šinska vprašanja. Bilateralni odnosi med Rimom in Ljubljano so vsekakor dobri. Žbogar je povedal, da je Slovenija zainteresirana za vstop Hrvaške v Evropsko unijo in v vojaško zavezništvo Nato. Teh procesov Ljubljana ne bo ovirala, bo pa zaščitila svoje interese.

LA MAGLIA
ŽENSKA OBLAČILA

TRŽIČ
ulica Roma 58
Tel. 0481.790074

KOLEKCIJE ŽENSKE MODE
ZA JESEN IN ZIMO

Tudi modni udobni in prilagojeni kroji

EVRO

1,2542 \$ -0,73

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
20. novembra 2008

valute	evro (povprečni tečaj)	
	20.11.	19.11.
ameriški dolar	1,2542	1,2634
japonski jen	119,87	122,07
kitajski juan	8,5718	8,6271
ruski rubel	34,5555	34,6655
danska krona	7,4524	7,4499
britanski funt	0,8421	0,8398
švedska krona	10,2395	10,1375
norveška krona	8,8700	8,8700
češka krona	25,635	25,718
švicarski frank	1,5290	1,5228
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	269,94	271,00
poljski zlot	3,8500	3,8500
kanadski dolar	1,5814	1,5634
avstralski dolar	1,9927	1,9547
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,8170	3,8503
slovaška krona	30,380	30,390
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7093	0,7094
braziljski real	3,0198	2,9887
islandska krona	245,00	240,00
turška lira	2,1354	2,1196
hrvaška kuna	7,1350	7,1340

EVROTRŽNE OBRETNOSTNE MERE
20. novembra 2008

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	1,1412	2,1531	2,5437	2,705
LIBOR (EUR)	3,6012	4,06	4,1075	4,165
LIBOR (CHF)	0,9933	1,9366	2,135	2,3533
EURIBOR (EUR)	3,612	4,076	4,117	4,171

ZLATO
(999,99%) za kg
19.206,62 € +250,21TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
20. novembra 2008

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORŽNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	13,97	-6,80
INTEREUROPA	9,78	-6,32
KRKA	50,61	-9,58
LUKA KOPER	22,42	-5,96
MERCATOR	165,76	-7,17
PETROL	248,73	-8,52
TELEKOM SLOVENIJE	142,75	-9,12

BORŽNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	47,96	-2,32
AERODROM LJUBLJANA	27,82	-12,76
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	36,95	-1,34
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	11,02	-8,01
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	42,40	-4,97
POZAVAROVALNICA SAVA	12,96	-9,56
PROBANKA	-	-
SALLUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	253,71	-4,97
TERMÉ CATEŽ	200,00	+0,45
ZITO	109,50	-7,98
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	17,62	-9,50

MILANSKI BORŽNI TRG
20. novembra 2008

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	1,491	-2,99
ALLEANZA	4,82	-1,58
ATLANTIA	13,00	-3,99
BANCO POPOLARE	7,28	+0,14
BCA MIPS	1,306	+1,56
BCA POP MILANO	3,92	+2,81
EDISON	1,15	-1,54
ENEL	5,09	-1,74
ENI	16,67	-4,47
FIAT	4,82	-3,21
FINMECCANICA	9,00	+0,95
GENERALI	17,75	-1,77
IFIL	2,03	-7,09
INTESA SAN PAOLO	2,16	+0,93
LOTTOMATICA	17,84	+2,77
LUXOTTICA	13,49	+1,05
MEDIASET	4,1	+2,89
MEDIOBANCA	8,27	-1,49
PARMALAT	1,218	-1,30
PIRELLI e C	0,26	+0,39
PRYSMAN	7,5	-6,37
SAIPEM	13,22	-8,89
SNAM RETE GAS	4,1	-1,91
STMICROELECTRONICS	5,34	-3,43
TELECOM ITALIA	1,05	+1,74
TENARIS	8,46	-9,42
TERNA	2,425	-4,62
TISCALI	0,78	-2,01
UBI BANCA	11,47	-3,12
UNICREDIT	1,655	-0,90

SOD NAFTE
(159 litrov)
48,85 \$ -1,55IZBRANI BORŽNI INDEKSI
20. novembra 2008

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	3.965,57	-7,96
SBITOP, Ljubljana	903,49	-8,09

TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.696,91	-6,67
BIRS, Banjaluka	1.115,21	-1,53
FIRS, Banjaluka	2.014,07	-3,51
Belex 15, Beograd	575,19	-4,38
SRX, Beograd	264,89	-7,38
BIFX, Sarajevo	2.462,04	-0,72
NEX 20, Podgorica	9.393,75	-1,46
MBI 10, Skopje	2.327,40	-7,88

DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	7.989,71	-0,09
Nasdaq 100	1.385,93	-0,04
S&P 500, New York	798,29	-1,03
MSCI World, New York	821,63	-4,63
DAX 30, Frankfurt	4.220,20	-3,08
FTSE 100, London	3.874,99	-3,26
CAC 40, Pariz	2.980,42	-3,48
ATX, Dunaj	1.562,47	-5,11
PX, Praga	733,3	-5,65
EUROSTOXX 50	2.225,99	-3,02
Nikkei, Tokio	7.703,04	-6,89
STI, Singapur	1.613,95	-3,10
Hang Seng, Hongkong	12.298,56	-4,03
Composite, Sanghaj	1.983,76	-1,67
Sensex, Mubaj	8.451,01	-3,68

PRISTANIŠČA - Pristaniški odbor podprl predlog novega regulacijskega načrta

Predvidena velika javna dela, a je trenutek vse prej kot ugoden

Boniciolli upa, da bo načrt sprejet po pospešenem postopku in ne šele čez dve leti

TRST - Predsednik tržaške Pristaniške oblasti Claudio Boniciolli je včeraj članom pristaniškega odbora, v katerem so zastopani deželna in lokalne uprave, sindikati in predstavniki stanovskih organizacij, predstavil nov regulacijski načrt za tržaško pristanišče. Predlog so člani odbora soglasno podprli, tako da bo pristanišče dobilo nov načrt po 51 letih, saj nosi sedanj datum daljnega leta 1957. Postopek sprejemanja novega regulacijskega načrta se bo nadaljeval zelo verjetno šele januarja z dokončnim sprejetjem s strani pristaniškega odbora, nato bodo morali svoje pristanke dati še pristojna ministrstva, višji svet za javna dela in Dežela FJK, ki je pristojna za uzakonitev načrta. Okvirno bi moral postopek trajati približno dve leti, vendar je Boniciolli zagotovil, da bodo skušali časovnico sprejemanja urbanističnega dokumenta čim bolj skrajšati.

Obstaja namreč tveganje, da se bo scenarij, v katerega je vpleto tržaško pristanišče, med sprejemanjem načrta temeljito spremenil, in to na slabše. V načrtu je predvideno veliko povečanje pristaniških zmogljivosti, predvsem na področju kontejnerskega prometa in pretovorov, ki naj bi našli mesto na načrtovani logistični platformi med lesnim pristaniščem in ške-denjsko železarno. (Glede železarne in načrtovanega plinskega terminala v Žavljah sicer v novem regulacijskem načrtu ni nič konkretnega, čeprav je v Žavljah predviden prostor za energetski pol.) Gospodarska recesija, ki medtem že kaže zobe in melje prve žrtve, se bo namreč prihodnje leto neizogibno pokazala tudi v pristaniškem prometu, ki je zadnji člen v logistični verigi, v kateri so nekateri člani že začeli popuščati. Če se bo gospodarska dejavnost na Daljnem vzhodu, ki ga je že zajela finančna kriza, začela pomembneje krčiti, se bo znatno zmanjšal kontejnerski promet tako v Trstu kot v Kopru.

Toda urbanistični načrt je dolgoročen instrument, zato mora biti zastavljen tako, da bo lahko spremljal razvoj pristanišča na dolgi rok. Od tod v načrtu predvidena podvojitve dolžine sedmega pomola, izgradnja logistične platforme (za katero sicer manjka dvesto milijonov proračunskega denarja) z velikim večnamenskim osmim pomolom, okrepitev in podaljšanje petega in šestega pomola, preureditev Pomorske postaje s podaljšanjem pomola Bersaglieri za potniški promet, selitev terminala za trajekte s tržanskega nabrežja ob plovni kanal v Žavljah itn.

Če je načrt, na katerega tržaško pristanišče čaka že celo vrsto let, končno na papirju, pa je njegovo dokončanje sovpadlo s skrajno neugodnim gospodarskim trenutkom, in to ne samo glede na nevarnost upadanja prometa, ampak tudi krčenja proračunskih sredstev, ki bodo potrebna za predvidena javna dela. Alternativa javnemu financiranju bi bilo lahko projektno financiranje, torej s pritegnitvijo zasebnih vlagateljev, vendar je v tem trenutku zaradi recesije tudi ta možnost precej nerealna.

PRISTANIŠČA - S seje nadzornega sveta družbe

Luka Koper še ne čuti posledic gospodarske krize

KOPER - Luka Koper v prvih devetih mesecih letos ni čutila posledic finančne krize, je v sredo ugotovil nadzorni svet družbe, ki bo devetmesečne podatke objavila prihodnji teden. Napovedi do konca leta so razmeroma ugodne, ugotavljajo, čeprav je pomorska dejavnost zadnji člen v logistični verigi in bo posledice na svetovnem trgu čutili v prihodnjem letu. Kot je Luka Koper včeraj objavila na spletni strani Ljubljanske borze, so nadzorniki sicer veliko pozornosti posvetili ukrepom za obvladovanje morebitnih težav, kot so racionalizacija poslovanja in iskanje notranjih rezerv, upravi pa naložili spremljanje dogajanja na trgu.

Nadzorniki so se med drugim strinjali z nakupom treh skladišč v lasti države za skupaj 5,9 milijon

evrov. S tem nakupom bo Luka Koper pridobila dodatne skladiščne površine za svojo dejavnost. Nadzorniki so obravnavali tudi poročilo o varovanju okolja, morja, varnosti in zdravja pri delu.

Na obisku v koprskem pristanišču so bili te dni predstavniki belgijskega pristanišča Oostende. To je izrazilo ro-ro pristanišče v zahodni Belgiji, ki več kot 90% prometa ustvari z britanskimi pristanišči, na prvem mestu z Ramsgateom. Prav na relaciji Oostende - Ramsgate deluje kot izključni prevozniki podjetje Trans-epra Ferries, ki je v slovenski lasti. Sogovorniki so si izmenjali poglede na možno sodelovanje, predvsem pri blagovnih tokovih iz Sredozemlja in Azije prek Kopra po kopnem do Oostende in naprej v Veliko Britanijo.

OKUSI KRASA - Zelo uspel večer v tržaški gostilni All'Antico Spazzacamino

Ob dobrotah s kruhom v glavni vlogi tudi Sabovi in Kosovelovi verzi, glasba in film

TRST - Pijem trpko vino - s tem verzom se konča Sabova pesem Kontovel v slovenski prepisnici Jolke Milič, ki je dal naslov dvojezični zbirki Umberta Sabe, v izvirniku (Bevo quest'aspro vino) in slovenskem prevodu znane prevajalke iz Sežane, katere založnik je tržaška Mladika. Pesem, film in glasba so bili pravzaprav glavni trenutki večera v zgodovinski tržaški gostilni All'Antico Spazzacamino, večera, ki je imel tudi prijeten in uspešen enogastromski okvir.

Gospodarja Tiziana in Edi ter kulturni animator Edi Kanzian z neprofitnim društvom Il pane e le rose so prejšnjo sredo pripravili pravi poklon iztekajočim se Okusom Krasa. Po glasbi Mladih kraških muzikantov, ki so ves večer sredi mesta igrali narodno glasbo, je bogato omizje povabljenih proizvajalcev in drugih gostov govorilo ne le o gastronomski pobudi, ampak tudi o širši povezani kulturi. Vesna Guštin je skušala mešani italijansko-slovenski družini (prisoten je bil tudi predsednik ZSKD Marino Marsič) pojasniti etnološko podstat prireditve in domačih proizvodov kot je kruh. Temu je naravno pritegnil g. Dušan Jakomin, ki neguje spomin na ške-denjski kruh in druge zaklade krajevnega izročila. Edi Kanzian je z režiserko Lore-dano Gec pripravil Jakominu in ostalim lepo presenečenje s prikazom nekaj sugestivnih posnetkov iz portreta Dušana Jakomina, ki mu ga je posvetila Loredana Gec v produkciji STV RAI. Marsikdo od italijanskih gostov si je zaželel, da bi ga prikazala tudi krajevna italijanska RAI, tako je priljubljen ta duhovni in javni delavec.

Posegel je tudi Marino Vocci, občutljiv povezovalac istrske in kraške enogastromije. Vrtnar Gigi Debelis je povedal,

Gostje na Okusih Krasa v gostilni All'Antico Spazzacamino, spredaj levo g. Dušan Jakomin

KROMA

kako prideluje svoj znani motovilc, ki je z oljčnim oljem žlahtno obogatil kraški jedilnik Spazzacamina. Pedagog Roberto Ambrosi je poudaril pomen zdrave prehrane z domačimi proizvodi in hrano tudi v šoli. Podpredsednik tržaškega konzorcija Federico Grim, sicer izvedenec za ribištvo, je predstavil svoj zadnji trud, knjigo o ribji kulturi in proizvodnji pri nas, »Il pesce nel Friuli Venezia Giulia« tržaške založbe Italo Svevo. Za SDGZ pa sta bila navzoča predsednik trgovcev Ervin Mezgec in tajnik Davorin Devetak.

Čudovit intermezzo pred enoga-

stromskim dogodkom so bile pesmi Kosovela in Sabe, ki sta jih brali igralka Liliana Saetti in Loredana Gec v prepisnicah Jolke Milič. To je bil lep in občuten hommage odsotni posredovalki med obmejnima jezikoma v obe smeri: Jolka prevaja v oba jezika s srcem in glavo, z lahkotnostjo in muko, vedno s čustvovanjem, kot da bi bila oba njena materna jezika.

In že so sledile pokušnje fanclav z dušo Nataše Bukavec s Proseka, kruha sv. Martina Davorina Starca in drugega domačega kruha obeh prosekških pekarn, župa pržgana, špageti po barkovljansko in po-

hani sardoni gospodinje Tiziane, Debelisov motovilc, Tizianine palačinke in štrudel pekarne Starc, vse skupaj z Debelisovo malvazijo ter teranom in merlotom mladega vinarja Gabrijela Pertota iz Nabrežine.

Stalni gostje Spazzacamina so ob hrani še posebno cenili glasbo Mladih kraških muzikantov: prvič so tam zadonele narodnozabavne viže, sicer pa je vsak četrtek v lokalu zraven sejišča, v Ul. Settefontane 66, koncertni večer z rock, jazz in drugo žanrsko glasbo. Info: tel. 040945160, www.anticospazzacamino.com

Davorin Devetak

ŠPETER - Pogovor z ravnateljico dvojezičnega šolskega centra o t.i. reformi Gelmini

Živa Gruden: Prepričana sem, da obstoj šole ni pod vprašajem

En sam učitelj za špetersko osnovno šolo ni sprejemljiv - Dvojezični model nima alternative

ŠPETER - Šolska reforma ministrice Gelminijeve, kot smo že večkrat poročali, neposredno ogroža tudi sam obstoj dvojezične osnovne šole v Špetru. Z ravnateljico Živo Gruden smo se pogovorili tako o ukrepih italijanske vlade v zvezi s šolstvom kot o delovanju dvojezičnega šolskega centra v Špetru.

Zakaj za vas šolska reforma ni sprejemljiva?

V naši dvojezični osnovni šoli poteka pouk po modelu »en učitelj - en jezik«, z uvedbo enega samega učitelja, kot predvideva nova šolska reforma, pa bi bilo to nemogoče. Tudi krajši urnik za nas ni sprejemljiv. Otroci se namreč vse predmete učijo bodisi v italijanščini in slovenščini, za kar nedvomno potrebujejo več časa. Dopoldne poteka pouk v enem jeziku, popoldne pa v drugem. Nemogoče pa bi bilo, da bi isti učitelj oziroma učiteljica poučeval tako v italijanščini kot v slovenščini.

Šola bi torej v tem primeru postala enojezična, ali slovenska ali italijanska...

Ne, alternative sploh ni. Šola je bila ustanovljena zato, da bi bili v njej tako italijanščina kot slovenščina na isti ravni. Če ne bi mogla ohraniti dvojezičnega modela, sploh ne bi imelo več smisla, da obstaja. Prav zaradi tega sem tudi prepričana, da se bo problem vendarle rešil. Nihče si ne more privoščiti,

da bi povzročil zaprtje take šole, kot je naša.

Reforma Gelminijeve je bila v parlamentu sprejeta brez popravkov, priporočilo senatorke Blažinove, ki ga je sprejela vlada pa ni obvezujoče...

To je res, vseeno pa gre za formalni akt, ki je bil sprejet pred celotnim parlamentom. Dvomim, da bi lahko vlada nato kar tako pozabila na priporočilo, da se manjšinske šole in naš center v pravilniku za izvajanje zakona obravnavajo posebej. Mislim, da lahko po institucionalni poti marsikaj dosežemo, treba bo pač pozorno slediti sestavljanju pravilnika, kar pomeni, da bo največje breme na ramenih senatorke Tamare Blažina in Livia Semoliča. Upam pa, da bo tudi Slovenija takoj posegla, če bi se zadeve zakomplicirale. Sicer pa je bilo glede šolske reforme toliko protestov, da bi se lahko še kaj spremenilo. Po navadi v Rimu zavlačujejo s sestavo pravilnika, ko ugotovijo, da kak zakon nima velike podpore. Na tak način se odloži njegovo izvajanje.

Ravnateljica dvojezičnega šolskega centra v Špetru Živa Gruden (zgoraj) je prepričana, da se bodo izognili problemu, ki bi jih lahko prineslo dosledno izvajanje reforme ministrice Gelmini

Med novejšje ukrepe v zvezi s šolstvom sodi tudi zahteva po zaprtju šol s premajhnim številom učencev oziroma njihovi združitvi z drugimi šolami. Vlada je sicer za leto 2009 ta ukrep zamrznila, a ga ni dokončno zbrisala. Kako bi to vplivalo na dvojezični šolski center?

Čeprav nimamo dovolj učencev, se naša šola prav zaradi svoje specifičnosti ne more povezati z nobeno drugo. Poleg tega pa že tako in tako pokriva precej širše območje kot navadne šole, saj zaobjema kar sedem občin.

Koliko otrok obiskuje dvojezični šolski center?

Skupno 202. Sedemdeset jih je v vrtcu, sto dva sta v osnovni šoli, trideset pa jih obiskuje nižjo srednjo šolo. Število učencev je v zadnjih letih približno konstantno, medtem ko je prej stalno naraščalo. Mislim, da je razlog v tem, da smo že dosegli ves tisti del prebivalstva, ki se strinja z modelom naše šole.

Dvojezična nižja srednja šola obstaja šele dve šolski leti. Kako poteka pouk?

Seveda tu ni modela en jezik - en učitelj, ki je značilen za osnovno šolo. Učenci se nekatere predmete učijo v italijanščini, druge pa v slovenščini. Tako poteka pouk matematike, naravoslovja in likovne vzgoje v italijanščini, v slovenščini pa pouk zemljepisa, zgodovine, tehnologije, informatike, verouka, glasbene vzgoje in telovadbe. Ob slovenščini in italijanščini se otroci učijo še angleščino, medtem ko je nemščina izbirni predmet.

Je učno osebje na osnovni in nižji srednji šoli redno zaposleno?

Učiteljice na osnovni šoli imajo stalno mesto, medtem ko so profesorji na nižji srednji šoli imenovani letno. Upam, da se bo to čim prej vsaj delno uredilo. Že za naslednje šolsko leto pričakujem, da bomo imeli vsaj štiri katedre: za italijanščino, matematiko in dve za slovenščino, zgodovino in zemljepis. < T.G.

Renzo Tondo od danes predsednik Delovne skupnosti Alpe Jadran

TRST - Furlanija-Juljska krajina bo danes v Pamhagnu v Avstriji prevzela vodenje Delovne skupnosti Alpe Jadran. Predsednik FJK Renzo Tondo bo ob tej priložnosti od deželnega glavarja Gradiščanskega Hansa Niessla prevzel predsedstvo delovne skupnosti AJ, ki jo sestavljajo dve državi, Slovenija in Hrvaška, ter 11 dežel, pokrajini oziroma županij, in sicer Furlanija-Juljska krajina, Veneto, Lombardija (Italija), Gradiščansko, Koroška, Štajerska, Zgornja Avstrija (Avstrija), Baranya, Somogy, Vas in Zala (Madžarska).

Do predaje predsedstva bo prišlo na današnjem plenarnem zasedanju predsednikov dežel skupnosti Alpe Jadran, ki je prav včeraj praznovala 30. obletnico ustanovitve. Delovno skupnost AJ so ustanovili 20. novembra 1978 v Benetkah, na zasedanju v Pamhagnu pa se bo preimenovala v Delovno skupnost Alpe Jadran - Panonija.

Pred prevzemom predsedstva je Tondo včeraj dejal, da vse skupaj čakajo novi izzivi, glavna naloga vseh pa bo, da skupnost Alpe Jadran - Panonija odigra aktivno vlogo pri razvojni politiki tega območja Evrope.

Od 1. aprila prihodnjega leta bo Ryanair iz Trsta letel tudi v Bruselj

TRST - Nizkocenovna irska letalska družba Ryanair bo s 1. aprilom prihodnjega leta uvedla novo letalsko linijo med trstom in Brusljem (Charleroi). Kot so sporočili iz irske letalske družbe, bo Trst z Brusljem povezan ob sredah in nedeljah. Rezervacije za let že sprejemajo na spletni strani www.ryanair.com, cena enosmernega leta iz Trsta v Bruselj pa gre od 10 evrov dalje (brez letaliških dajatev) a un prezzo Ryanair pa bo s 30. marcem 2009 začel enkrat tedensko leteti tudi na progi Trst - Cagliari, od 31. marca prihodnjega leta pa tudi na progi Trst - Birmingham.

CELOVEC - Evropski kongres narodnih skupnosti dežele Koroške

Kongres v senci dvojezičnih tabel

Drugi dan kongresa v znamenju zanimivih predavanj in razprav o zastavljeni temi - EL kritizira Dörflerja - Predlog BZÖ v deželnem zboru propadel

CELOVEC - Zaključni dan XIX. Evropskega kongresa narodnih skupnosti dežele Koroške v Domu glasbe v Celovcu z osrednjo temo Narodne skupnosti razpete med globalizacijo in regionalizacijo so včeraj zaznamovali zanimiva predavanja in razprave, potekal pa je tudi v senci nerešenega vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel na Koroškem oz. napovedi koroškega deželnega glavarja Gerharda Dörflerja, da ne vidi potrebe po postavitvi dodatnih tabel.

Na kongresu so mednarodno priznani strokovnjaki s področja narodnostne politike, kulture in cerkve iz Avstrije, Italije (Južne Tirolske), Švedske, Grčije, ZDA in Ukrajine razmišljali in tudi dajali impulze za nove pristope pri ohranjanju jezikovne in kulturne raznolikosti manjšin oz. narodnih skupnosti v Evropi. Večina jih je ugotavljala, da napetostno polje med globalizacijo in regionalizacijo tudi za narodne skupnosti pomeni nove izzive in nove perspektive. Po oceni skorajda vseh sicer regionalizacija nudi več možnosti, toda tudi globalizacija ima poleg negativnih tudi več pozitivnih učinkov. Veliko je odvisno od narodnih skupnostih samih ter od njihovega ožjega in širšega okolja oz. družbe, v kateri živijo.

Globalne perspektive vsekakor nudi mreženje manjšinskih medijev, kot je to na primeru agencije MIDAS posredoval strokovnjak Guenther Rautz iz Bocna, o manjšinah in manj-

PESNIK JANKO FERK

LUKAN

šinskih jezikov na Švedskem pa je govorila Leena Huss iz Stockholma. V zastavljeno temo kongresa pa je postavil dunajski univerzitetni profesor Karl Schwarz reformatorja Slovencev Primoža Trubarja, katerega je imenoval za Evropejca 16. stoletja. »Nedeljnost dostojanstva vseh ljudi - Vernost in narodna pripadnost v okviru globalizacije iz zornega kota pravoslavnega teologa je svoj referat pomenoval grški univerzitetni profesor Grigorios Larentzakis, ki je še posebej opozoril, da bodo morali v Srednji Evropi in na Zahodu nasploh v svoja razmišljanja in načrte bolj in ofenzivno vključevati evropski vzhod in jugovzhod oz. narode in narodnosti, ki tam živijo.

Poleg uvodnega referata nekdanjega podpredsednika Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS) Reginalda Vospornika, ki je prvi dan kongresa spregovoril o zaščiti narodnih skupnosti in jezikov iz regionalnega evropskega in svetovnega

vidika, je številnim udeležencem kongresa včeraj spregovoril še en koroški Slovenec: pesnik Janko Ferk. Temo njegovega predavanja je bila Globalizacija koroške slovenske literature. Med drugim je predstavil šele nekaj dni staro spletno stran www.slolit.at, s katero se je pričela globalizacija koroško-slovenske literature, kot se je izrazil Ferk.

Kongres, ki ga je tudi letos organiziral in izvedel Biro za slovensko narodno skupnost pri uradu koroške deželne vlade, so sklenili dekan Wolodymyr Kušnerk (Stanje medetičnih odnosov regije Černovci in njeni izgledi v kontekstu dejavnosti evroregije Zgornji Prut), Alexander Mirescu iz New Yorka (Izkušnje priseljencev v meddržavni primerjavi: Razmišljanja o romunskih priseljenjskih skupinah v ZDA in Evropi) ter Sigrid Grassmugg z Dunaja (Med konfliktom in sodelovanjem - nemško-danski obmejni pas kot regija).

Tudi včeraj pa so še odmevale sredine izjave deželnega glavarja Gerharda Dörflerja na odprtju narodnostnega kongresa v Celovcu v zvezi z dvojezičnimi napisi. Ostro jih je kritiziral Enotna lista, ki je v izjavi za javnost poudarila, da je nerazumljivo, če se deželni glavar prav v pozdravnem nagovoru narodnostnega kongresa izreče proti dvojezičnim napisom in kljub desetletja dolgim zamudam politike govori o preobremenitvi prebivalstva zaradi visokega tempa. Na-

Referent iz Grčije Larentzakis in vodja Biroja za slovensko narodno skupnost Kassi

rodnostni kongres naj bi imel namen, da podpira razvoj narodnih skupnosti, ne pa, da se zlorablja kot platforma za polemiziranje v njihovo škodo.

Dvojezični krajevni napisi pa so bili tudi osrednja tema včerajšnje »aktualne ure« v deželnem parlamentu. Kot napovedava, je predsednik poslanskega kluba BZÖ Kurt Scheuch vnesel v razpravo zahtevo po obrav-

navi tega vprašanja, ker pa socialdemokrati in Zelenci niso videli potrebe, da bi o tem razpravljali, »nujni« predlog BZÖ ni bil deležen potrebne dvotretjinske večine. Za predlog BZÖ pa so glasovali tudi poslanci ljudske stranke (ÖVP), ki so obenem zahtevali tudi preštevanje manjšine ob priložnosti popisa prebivalstva leta 2010.

Ivan Lukan

SLOVENIJA - Danes na zasedanju državnega zbora

Odločanje o imenovanju devete slovenske vlade

Skupaj s predsednikom vlade Borutom Pahorjem bo štela 19 članov - Jutri že prva seja

LJUBLJANA - Poslanke in poslanci slovenskega državnega zbora bodo danes odločili o imenovanju ministrske ekipe mandatarja Boruta Pahorja, ki bo sestavljala deveto vlado po osamosvojitvi Slovenije. Po zaprisegi novoimenovanih ministrov bo potekala primopredaja poslov med dosedanjim in novim premierom, jutri pa se bo nova vlada že sestala na prvi seji.

Ministrska ekipa bo, če bo potrjena v državnem zboru, skupaj s predsednikom vlade štela 19 članov. V vladi, ki jo bodo sestavljale koalicijske stranke SD, Zares, DeSUS in LDS, bo sedem nestranskih kandidatov, v njej pa bo tudi pet žensk. Pahor sicer ekipo ocenjuje kot sposobno premagati vse ovire, ki ločijo Slovenijo na poti do najrazvitejših držav. Mandatar, ki je listo kandidatov v državni zbor vložil 13. novembra, je poudaril, da listo v DZ vlaga pred za to zakonsko določenim rokom, saj se zaveda, da se mora nova vlada čim prej spopasti s posledicami, ki jih prinaša svetovna gospodarska kriza.

Ministrski kandidati so že prestali prvo "oviro" na poti do imenovanja. Podpora pristojnih parlamentarnih odborov so namreč dobili vsi kandidati za ministre, ki jih je predlagal Pahor. Njihove predstavitve je večina članov pristojnih delovnih teles označila kot ustrezne.

V ponedeljek so zaslivanja uspešno prestali kandidat za ministra za finance Franc Križanič, kandidat za šolskega ministra Igor Lukšič, kandidatka za ministrico za obrambo Ljubica Jelušič, kandidat za ministra za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik, kandidatka za ministrico za kulturo Majda Širca Ravnikar in kandidatka za ministrico brez resorja, odgovorno za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Zlata Ploštajner. V torek so bili podpore deležni kandidat za ministra za gospodarstvo Matej Lahovnik, kandidat za ministra brez resorja, pristojen za razvoj in evropske zadeve, Mitja Gaspari, kandidatka za ministrico za notranje zadeve Katarina Kresal, kandidat za pravosodnega ministra Aleš Zalar, kandidat za ministra za promet Patrick Vlačič in kandidatka za ministrico za javno upravo Irma Pavlinič Krebs. V sredo pa so podporo prejeli kandidat za ministra za visoko šolstvo Gregor Golobič, kandidat za ministra za kmetijstvo Milan Pogačnik, kandidat za ministra za okolje Karl Erjavec, kandidat za ministra za zdravje Borut Miklavčič in kandidat za ministra za zunanje zadeve Samuel Žbogar.

Kot zadnjega je parlamentarna komisija včeraj soglasno podprla Boštjana Žekša (o tem podrobneje poročamo na 3. strani op. ur.) kot ustreznega kandidata za

Poslanke in poslanci državnega zbora bodo danes potrjevali ministrsko ekipo Boruta Pahorja

ministra brez listnice, pristojnega za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Funkcija omenjenega ministra je sicer novost, ki jo je novi sklic parlamenta uvedel s spremembo zakona o vladi na podlagi leta 2006 sprejetega zakona o odnosih Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja.

Za razliko od volitev predsednika vlade državni zbor ministre imenuje na javnem glasovanju, z navadno večino. O imenovanju ministrov glasujejo poslanci tako, da glasujejo o listi kandidatov za ministre kot celoti. Lista je izglasovana, če zanjo glasuje večina poslancev, ki se udeležijo glasovanja. Če lista ni izglasovana, se opravi novo glasovanje o imenovanju ministrov na podlagi nove liste kandidatov za ministre. Vlada nastopi funkcijo, če sta imenovani več kot dve tretjini ministrov, pri čemer se ne štejejo ministri brez resorja. V primeru, da vsi ministri ne bi bili imenovani, mora predsednik vlade v 10 dneh po nastopu funkcije predlagati še neimenovane ministre oziroma obvestiti državni zbor, ktere resorje bo začasno, vendar ne za dlje kot za tri mesece prevzel sam ali jih poveril drugemu ministru. Če državni zbor tudi v treh mesecih po nastopu funkcije vlade ne bi imenoval še neimenovanih ministrov, državni zbor ugotovi, da je funkcija predsednika vlade in ministrom prenehala.

Novoimenovano vlado bo sprejel tudi predsednik države Danilo Türk. Dan sprejema še ni znan, mandatar Pahor pa je izrazil željo, da bi bil že v nedeljo. (STA)

SEŽANA - Prvo leto vpisanih 99 študentov

Uradno odprtje višje strokovne šole za fotografijo in oblikovanje materialov

POLITIKA - Ob prvi obletnici smrti

Spomin na Mirka Špacapana

VIDEM - Množica ljudi je v sredo zvečer napolnila gledališče Palomstre, v katerem so se v okviru dobrodelnega večera za boj proti raku spomnili Mirka Špacapana ob prvi obletnici njegove smrti. Prireditve z naslovom Naj se življenje nadaljuje je spremljalo obujanje Špacapanovega življenja in njegovih mnogih vrlin, ki jih sicer ni nikdar razkazoval.

Občuteno sliko njegovega lika je uvodoma podala njegova vdova Manuela Quaranta, ki je svoj poseg zaključila z besedami sodobnega pesnika Hollanda »Smrt ne obstaja. Le premaknil sem se v sosedno sobo...«. V nadaljevanju so govorili številni predstavniki oblasti in ugledni gostje, od dekana fakultete za medicino na videmski univerzi Bazzocchia do predsednika deželnega sveta Edouarda Ballamana ter prijatelja in političnega somišljenika Damijana Terpina. Slednji je poudaril, da je bil Špacapan v prvi vrsti zdravnik, kljub temu pa ni nikdar

zanemarjal vseh drugih dejavnosti, ki jih je bolezen nenadoma prekinila. Večera so se udeležili tudi mnogi slovenski in italijanski politiki in Špacapanovi prijatelji, pa tudi pacienti. V okviru prireditve so nekateri glasbeniki zaigrali Chopinove, Bachove in Saint-Saënsove skladbe. Večer je zaključil zbor Hrast, ki je prvič izvedel odlomek, ki ga je uglasbil sam Špacapan. To je Poslednje pismo Alojza Gradnika, ki ga je v skrajšani obliki prevedla v italijanščino žena Manuela.

MIRKO ŠPACAPAN

LJUBLJANA - Simpozij Poudarek vlogi Trubarja v zgodovini

LJUBLJANA - Simpozij Obdobja o reformaciji na Slovenskem je spodbudna počastitev spomina na Trubarja ter priložnost za soočenje z njegovo vlogo v zgodovini, je zbranim dejal dekan Filozofske fakultete v Ljubljani Valentin Bucik. Osrednji namen protestantov ni bil jezikovni, ampak verski, pa je pojasnil predsednik simpozija Aleksander Bjelčevič.

27. slovenistični in slavistični simpozij Obdobja, ki ga je pripravil Center za slovenistiko kot drugi/tuj jezik pri Oddelku za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kot je pojasnil predsednik simpozija Bjelčevič, je to zadnji "od osmih ali devetih simpozijev ali konferenc, ki so letos posvečeni 500-letnici Trubarjevega rojstva". Po njegovih ocenah je ta simpozij največji glede na število udeležencev, saj bo na njem do jutri predstavljenih 61 referatov, referenti pa prihajajo iz 12 držav. Večina prispevkov je s področja jezika in literature, med njimi pa so tudi referati s področja zgodovine, sociologije, glasbe in umetnostne zgodovine.

FJK - Promotur Cene smučarskih vozovnic bodo enake kot lani

TRST - Cene smučarskih vozovnic v Furlaniji-Juljski krajini bodo v bližajoči se smučarski sezoni enake, kot so bile v lanskem. Sklep o tem je včeraj sprejel upravni svet družbe Promotur, ki upravlja smučarske centre na Trbižu, Na Žlebeh, na Piancavallu, v Ravasclettu - Zoncolanu in v Forni di Sopra. Promotur je sicer za letos nameraval dvigniti cene za približno 4 odstotke, vendar pa se s tem ni strinjala Dežela Furlanija-Juljska krajina, ki je družabnica Promoturja. Sklep o podražitvi je upravni svet družbe sprejel že 22. aprila letos, neposredno po zaključku lanske smučarske sezone.

Novo smučarsko sezono v FJK bi morali predstaviti v začetku tega tedna v Vidmu, vendar so na zahtevo deželnega odbornika za turizem Luce Cirianija predstavitveno tiskovno konferenco odpovedali.

V jutrišnji oddaji Brez meje po koprski TV gosta Rudi Pavšič in Drago Štoka

KOPER - V jutrišnji oddaji Brez meje (ob 18. uri na TV Koper - Capodistria) bosta predsednik SKGZ Rudi Pavšič in predsednik SSO Drago Štoka razkrila svoje poglede na pomen, ki ga za slovensko manjšino imajo veliki svetovni premiki in spremembe. Spregovorila bosta tudi o najbolj perečih vprašanih znotraj slovenske manjšine v Italiji, o delu, ciljih, načrtih ter o povezavah in stikih, ki jih ima manjšina z zunanjim svetom.

Klub tržaških Slovencev vabi na srečanje Prva tržaška povojna leta v sliki in besedi

LJUBLJANA - Klub tržaških Slovencev v Ljubljani vabi v sodelovanju z Zadrugo Naš Kras na srečanje o prvih povojnih tržaških letih. Srečanje bo v nedeljo ob 16. uri v atriju ZRC SAZU na Novem trgu 2 v Ljubljani, govornila pa bosta snemavec in fotograf Edi Šelhaus ter zgodovinar Jože Pirjevec. Prisotni si bodo ogledali odlomek iz celovečernega dokumentarca Jurija Grudna »Edi Šelhaus: bil sem zraven« in razstavo fotografij Eгона Krausa. Pokrovitelj srečanja je Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

SEŽANA - V Sežani so včeraj uradno odprli Višjo strokovno šolo za fotografijo in oblikovanje materialov, ki je že oktobra odprla vrata prvi generaciji študentov. Že prvo leto je vpisanih 99 študentov z vseh koncev Slovenije in tujine (45 rednih in 25 izrednih študentov ter 29 oblikovalcev materialov). Študij poteka v prostorih PIC v Sežani. Poleg predavalnic imajo tudi sodobno opremljen fotografski laboratorij in temnico. Vaje za oblikovalce materialov pa potekajo na drugih lokacijah. Kot je na odprtju poudaril Dušan Štolfa, direktor ŠC Srečka Kosovela, postaja Sežana pravi kampus višjega in visokošolskega središča. Sežanski župan Davorin Terčon je poudaril vlogo občine, ki je v šolo vložila 300 tisoč evrov. Priprave na odprtje šole so trajale deset let. Sekretar ministrstva za šolstvo Boštjan Zgonc pa je izrazil veselje, da je Sežani uspelo peljati projekt, s katerim vstopa v krog evropskih šol s kratkim visokošolskim izobraževanjem. O viziji in izzivih je spregovorila v.d. ravnateljica Jasna Rojc. S programom oblikovanja kamna se bodo sežanski študentje predstavili na razstavi kamnitih izdelkov in skulptur od 28. novembra do 8. decembra v Kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini. 3. decembra bo predstavitev Višje strokovne šole, programom fotografije pa bodo predstavili na razstavi 10-let pohoda Ankarana-Triglav v Pokrajinskem muzeju v Kopru od 5. do 12. decembra.

Besedilo in foto Olga Knez

RIM - Vsestržavni tajnik CGIL Guglielmo Epifani o dimenzijah gospodarske krize

»Italijanski družbi se približuje velik plaz«

Zahteva po učinkovitih ukrepih vlade, ki naj zavaruje najšibkejšo sloje

RIM - Vsestržavni tajnik sindikata CGIL Guglielmo Epifani je včeraj ocenil, da bo gospodarska kriza po italijanski družbi udarila huje, kot je bilo mogoče predvidevati. »Prihaja težak plaz«, je dejal Epifani, ki bo težko prizadel družbo in njene strukture. To izhaja iz podrobne analize, ki jo je sindikat izvedel v zadnjih dneh, prav takšne, če ne še slabše, pa so tudi ocene mednarodnega monetarnega sklada, po katerem bo italijansko gospodarstvo dobilo hud udarec in si bo le počasi opomoglo.

Epifani zahteva od vlade zelo korenitih ukrepov in takšno ekonomsko politiko, da bo zavarovala sloje z najnižjimi prihodki. Če bo vlada pokazala dovezetnost za predloge sindikata, je ta pripravljen premisliti o splošni stavki, ki je napovedana za 12. december, je podaril taajnik CGIL.

Po mnenju Epifanija je treba omogočiti dostop do kreditov, pri čemer bi morale banke sprostiti likvidnost, ki jo sedaj zadržujejo. To bi obenem povrnilo zaupanje zaupanje v bančni sistem. Nadalje se Epifani zavzema za krepitev povpraševanja z davčnimi olajšavami in drugačnimi socialnimi blažilci, kajti

obstaja realno tveganje, da ostanejo stotisoči ljudi brez vsakršnega varstva.

Tajnik CGIL se je dotaknil tudi krize avtomobilskega sektorja in dejal, da bi morala Italija narediti kot ZDA, kjer gre za reševanje avtomobilske industrije 30 milijard dolarjev, podobno pa ukrepa tudi Nemčija.

V zvezi s hudo finančno krizo se je oglašil tudi župan Firenc in predsednik združenja občin Leonardo Domenici, po katerem je bilančni položaj občin za leto 2008 in 2009 nevzdržen. Zato poziva Dominici občine, naj formalno ne predstavijo proračunov za leto 2009 do 31. decembra, v pričakovanju da se ponovno pregeda vsebina finančnega zakona.

Kot rečeno je položaj Italije preučil tudi Mednarodni monetarni sklad. Inšpektorji iz Washingtona so ocenili, da bančni sistem sicer dobro odgovarja na finančno krizo, gospodarstvo pa je vse šibkejšo. Proizvodnja pada, občuten je padec zaupanja, šibak je tudi izvozni sektor, tako kot samo tržišče dela. To so dejavniki zaradi katerih je gospodarska rast v letu 2008 prvič po desetih letih negativna.

Vsestržavni tajnik
CGIL Guglielmo
Epifani

ANSA

KOMISIJA RAI

Renato Villari noče odstopiti

SENATOR RENATO
VILLARI

ANSA

RIM - Predsednik parlamentarne komisije za nadzorstvo nad ustanovo RAI Renato Villari vztraja na svojem mestu. Demokratska stranka ga je izključila iz stranke in iz parlamentarne skupine, Villari pa ne uživa več niti podpore desne sredine, ki ga je izvolila na to mesto. Skratka prava farsa, ki ni v čast ne politiki in niti parlamentu.

Villari, ki je že pristopil v senatno mešano skupino, je sinoči dejal, da uradno mu ni nihče sporočil, da je kandidat za predsednika komisije RAI Sergio Zavoli. Vodja demokratov Walter Veltroni je njegovo početje označil za neverjetno in nesramno, oglašil se je tudi Silvio Berlusconi, ki je tudi pozval Villarija k odstopu.

Senator iz Kampanije vztraja, da je bil povsem zakonito izvoljen za predsednika komisije RAI. To je formalno res, Villari pa namerno »pozablja« na politične okoliščine njegove izvolitve, ki so zelo nepravilne, saj je bil kot predstavnik iz vrst opozicije izvoljen z glasovi desne sredine.

Da bi moral Villari odstopiti sta prepričana tudi predsednika senata in poslanske zbornice Renato Schifani in Gianfranco Fini. Predsednika pa nimata nobenih zakonitih sredstev za odstavitev predsednika, ki bi lahko odšel le z jasno nezaupnico članov parlamentarne komisije. Tudi ta pot pa je po mnenju nekaterih pravnikov zakonsko gledano zelo vprašljiva, zato je vsa zadeva politično in pravno gledano še kar zapletena. Rešil bi jo lahko samo Villari, ki pa - kot rečeno - vztraja na svojem mestu.

ŠOLSTVO - Predlog Severne lige o posebnem pouku za tujce

Berlusconi podpira ločene razrede

»To ni diskriminacija, temveč pomoč tujim otrokom« - Demokratska stranka predstavila svoj zakonski osnutek

Protest proti
vladnim ukrepom
v šolstvu

ANSA

RIM - Severna liga je pred časom predlagala ustanovitev ločenih razredov za tuje učence, predsednik vlade Silvio Berlusconi pa je predlog včeraj javno podprl. Na posvetu ob državnem dnevu pravic otrok je zatrdil, da »ukrep ne bi predpostavljali diskriminacije tujih otrok, temveč bi bila logična in koristna rešitev za učence in učiteljice«. Berlusconi je razlagal, da predlog o ločenih razredih temelji na zgledu drugih držav.

Njegove besede je z zadovoljstvom sprejela Severna liga. Predsednik ligaških poslancev Roberto Cota je pozval šolsko ministrico Mariastello Gelmini, naj udejanji predlog, s katerim soglašava vsa vladna večina. Očitno pa v desni sredini le niso vsi enakega mnenja. Milanska odbornica za družino in šolstvo Marina Moioli, tesna sodelavka županje Letizie Moratti, ligaško pobudo zavrača: »Ločenih razredov ni

mogoče ustvariti. Vsekakor pa bo potrebno ukrepati in pomagati tujim učencem, da nadoknadijo jezikovni zaostanek,« meni odbornica.

Na Berlusconijeve besede se je seveda kritično odzvala opozicija. »Ne ve, o čem govori,« sta rezko komentirali Alberta Soliani in Sandra Zampa (Demokratska stranka), ki sta v senatu in poslanski zbornici predstavili zakonski osnutek na to temo. Osnutek je med drugim vseč katoliškemu tedniku Famiglia Cristiana, ki odločno nasprotuje t. i. »razredom-getom«. Tednik podarja osnovne razlike med predlogoma leve in desne sredine: »Združevanje namesto ločevanja. Dobro vemo, da bo učenje italijanskega jezika mogoče, če bodo tuji otroci v stiku z italijanskimi. Z ločevanjem se bo učenje jezika upočasnilo. V primeru otrok je govor o le nekaj mesecih.«

IMF - Poročilo
Učinek krize
za Italijo močan,
okrevanje dolgo

RIM - Italija doživlja močan učinek mednarodne krize, gospodarstvo nazaduje prvič po več kot desetletju, proizvodnja se je zmanjšala v zadnjih dveh četrletjih, zaupanje je padlo na rekordno nizko raven, izvoz se upočasnjuje, trg dela peša. To so glavne ugotovitve iz poročila Mednarodnega denarnega sklada (IMF), ki so ga njegovi tehniki sestavili po misiji v Italiji. Tudi kratkoročne perspektive po njihovi oceni ne dajejo upanja, saj se bo tudi prihodnje leto nadaljevalo upadanje proizvodnje in povpraševanja, kreditna dejavnost bo medla, klima zaupanja pa še naprej negativna. Morebitno oživljanje gospodarstva bo torej počasno in slabotno, ker ga bodo ovirale strukturne rigidnosti, pomanjkanje notranje konkurence, počasnost procesov prestrukturiranja in omejena odzivnost na davčnem področju, še ugotavlja poročilo IMF.

ZDRAVJE - Prve žrtve letošnje sezonske epidemije

Za božič nas bo »obdarila« avstralska gripa Zbolelo bo od 5 do 7 milijonov Italijanov

RIM - Nizke temperature že tradicionalno s seboj nosijo gripo, ki je tudi letos že potrkala na naša vrata. Strokovnjaki in zdravniki opozarjajo, da bo sezonska epidemija influence dosegla svoj višek v prihodnjih tednih, pravzaprav ravno za božič, ko bo po predvidevanjih v postelji obležalo od 5 do 7 milijonov Italijanov, t.j. 8% celotnega prebivalstva. Gripa pa naj bi pri nas vztrajala vse do konca marca. Doselej so zabeležili prve tri »žrtve« letošnjega avstralskega virusa: dva mala otroka in 35-letno žensko, ki se niso cepili proti gripi. Po podatkih državnega centra za influence, ki deluje pod okriljem Višjega zdravstvenega zavoda, so v laboratorijih Univerze v Parmi prvič na italijanskih tleh izolirali 3 seve virusov z imenom avstralska gripa oz. Sydney A/H3N2.

Bolniki bodo letos dolgo ležali v postelji s povišano telesno temperaturo, hudim glavobolom, oteklim grlom, kašljem in zamašenim nosom. Posebej ogroženi so seveda dojenčki, starejši ljudje in kronični bolniki, pri katerih se lahko dodatno pojavi še pljučnica in vnetje ušes. Znaki pa izginejo navadno v tleh do sedmih dneh. Domači zdravnik vam bo gotovo svetoval, da se izogibajte množičnih prireditvev in zaprtih prostorov da uživajte zdravo hrano, ki vsebuje veliko vitamina C, in pa veliko tekočin. Združenje družinskih zdravnikov Simg pa pri tem poziva vse naj se pravčasno cepijo (na fotografiji KROMA), saj je to edina učinkovita in varna zaščita. Pri tem pa opozarjajo vse, naj nikar ne podcenjujejo simptomov, saj vsako leto beležimo okrog 8 tisoč smrtnih žrtev zaradi raznoraznih komplikacij influence.

Gripa pa je obenem neznanemarljiv družbeni strošek, saj je iz podatkov raziskave družbe Federanziani izhaja, da je v letu 2006 od dela vsaj nekaj dni izostalo 4.800.000 zaposlenih, za skupnih 32.275.000 dni odsotnosti, ki so nas (državno zdravstveno službo, družine, zavod Inps in delodajalce) stale skupno nad 2.860.000.000 evrov.

Zdravstveni nasveti za prihajajočo zimsko sezono so na voljo tudi na spletni strani ministrstva za zdravje www.ministerosalute.it.

HITRA CESTA - Županoma Doline Premolinovi in Milj Nesladku v sredo niso dali besede

»Bili smo na domačih tleh, drugi pa so bili gostje«

»Institucionalna osornost« do dveh skupnosti - Rana se bo težko zacelila

Dejstvo, da prireditelji slovesnosti ob uradnem odprtju novega odseka hitre ceste od Lakotiča proti Škofijam niso dali besede dolinski županji Fulvii Premolin, ki jih je tudi gostila, in miljskemu županu Neriu Nesladku, je bila prava »institucionalna osornost«. Prezrli so izvoljena predstavnika dveh skupnosti, neupoštevanje njune prisotnosti pa je bilo poniževalno in žalostno. Zda se je skratka ustvarila nova rana, ki bo potrebovala precej časa, da se zaceli.

To sta nam povedala včeraj župana Premolinova in Nesladek, ki nameravata s tem v zvezi v kratkem zavzeti tudi skupno uradno stališče. Če sta namreč po eni strani lahko zadovoljna, ker se je zaključil pomemben načrt in je bil storjen korak naprej v posodabljanju infrastrukture, sta po drugi obo »jezna« zaradi - malo povedano - nepazljivosti javnih institucij.

»Nekaj podobnega bi mi nikdar ne storili,« nam je povedal Nesladek. Trak so prerezali na ozemlju županije Premolinove in to bi morala storiti prav slednja, je poudaril, medtem ko sta morala obo župana rezu traku slediti v tretji (!) vrsti, ker niso nanju niti počakali. Po drugi strani sploh nista imela priložnosti, da bi kaj povedala. Govorniki na odru so sledili vnaprej določenemu vrstnemu redu, v katerem zanju ni bilo prostora. Zato ni mogel Nesladek govoriti v imenu mnogih prebivalcev miljske občine, ki so v zadnjih letih potrpežljivo čakali na konec del, saj je vendar šlo za pomembno cestno povezavo. »Prav zato sem jezen,« je poudaril Nesladek. To ni bilo namreč osorno obnašanje do dveh županov, ampak do dveh skupnosti, ki sta obe več let sobivali v blatom, tovornjaki, ropotom in razpokami na pročeljih hiš. Obe občinski upravi sta bili v tem smislu blizu občanom in posrednici s podjetjem Collini. Slednjemu se je Premolinova prek našega dnevnika tudi javno zahvalila (tega pač na odru ni mogla storiti...), ker je vselej znalo sodelovati in dobiti pravo rešitev za razne nevarnosti. Poleg tega je tveganje, da bo nova povezava negativno vplivala na mnoge trgovske dejavnosti v miljski občini, je še povedal župan Nesladek, ki pa na skrbi svojih občanov z odra ni mogel odgovoriti.

»Jaz sem še bolj jezna,« je naglasila Premolinova. Sicer se je županja zadnji trenutek odločila, da se udeleži slovesnosti, ker »je bil sploh ves odnos poniževalen«. Stvar je še hujša, ker je dolinska občinska uprava od vsega začetka sodelovala in bila posrednica med podjetjem, občani in javnimi institucijami. »Zato je najmanj, kar bi lahko storili, da nas upoštevali,« je poudarila županja, »še zlasti pa bi nas morali upoštevati, ker smo bili na domačih tleh, medtem ko so bili ostali gostje«. Premolinova je tudi povedala, da so šla javna dela v dolinski občini hitro naprej, ker si je prav dolinska občinska uprava prizadevala za stike z ljudmi. To je bil namreč poseben poseg v ozemlje in tudi v vsakdan krajanov in je bila dolžnost javne uprave, da zaščiti prostor in ljudi, ki v njem živijo. Skratka, vsak se mora obnašati glede na lastne pristojnosti, je menila županja in se s tem v zvezi zahvalila odgovornim pri podjetju Collini. Zaradi vsega tega se Premolinova čuti prikrajšano, ker ji ni bilo dano zahvaliti se vsem občanom, ki so veliko dali pri gradnji hitre ceste. Sredino neupoštevanje javnih institucij, ki zastopajo občane, je bilo zato poniževalno in žalostno, poleg tega pa so kršili pravila korektnosti in olike. Pa vendar mora biti dostojanstvo enako tako za »majhne« kot za »velike« javne upravitelje, je še poudarila Premolinova. To mora veljati tudi za župana občin Dolina in Milje, ki jim je bila demokratično dodeljena dolžnost, da zastopajo občane.

Aljoša Gašperlin

Na slovesnosti v predoru pri Frankovcu je govorila tudi pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat. V ozadju sta bila tudi dolinska županja Fulvia Premolin (prva z desne) in miljski župan Nerio Nesladek (drugi z desne), ki pa jima niso dali besede

KROMA

DOLINSKA OBČINA - Nove cestne table z dvojezičnimi smerokazi

Dvojezičnost pri Lakotiču

Zahtevala jo je dolinska občina - Še vedno križ z italijanskim imenom vasi »S. Dorligo della valle«

Na cesti, ki pelje s Krmenke proti Domju stoji pred križiščem pri Lakotiču po nadvozu hitre ceste nova modra cestna tabla. Dvojezična. Na njej so v italijanščini in v slovenščini omenjene smeri za Lacotisce-Lakotiče in za Trieste-Trst. Le spodnji napis je izključno v italijanščini: Slovenia. V bližini stoji smerokaz za nov uvoz na hitro cesto zelene barve, brez nobene oznake napisa. Označene so le šifre, mednarodne oznake avtocest tin odsekov: A1, RA13, RA14, A 23.

V križišču je nameščena druga modra tabla, tudi ta z dvojezičnimi imeni krajev (in enim zgrešenim italijanskim imenom...): Domjo-Domio, Mattonaia-Krmenka, S. Dorligo D.V.-Dolina, Lacotisce-Lakotiče. Tudi smerokaza za gospodarske dejavnosti sta dvojezična: Est-Vzhod (za industrijsko cono) in Dolina (za obrtno cono).

Na cestah, ki vodijo iz drugih smeri v križišče pri Lakotiču sta nameščeni še dve podobni modri tabli,

vedno z dvojezičnimi imeni krajev (razen že znanega smerokaza za izključno italijansko napisano državo Slovenia).

Na cesti za Glinščico v smeri proti mestu so tudi smerokazi raznih ulic napisani dvojezično: Via - Ull. Travnik, Via - Ull. Ressel, Via -Ull. Flavia. Pri Domju sta na veliki modri tabli zabeleženi dve smeri: naravnost za Trieste-Trst, desno za S. Giuseppe-Ricmanje.

Nove dvojezične modre cestne table je ob odprtju odseka hitre ceste Lakotiče-Rabujez dalo postaviti podjetje Collini in s tem končno popravilo napako, ki jo je storilo z namestitvijo začasnih, izključno italijanskih smerokazov med gradnjo vzlišča pri Lakotiču. Takrat je dolinska občinska uprava večkrat posegla pri vodstvu podjetja in zahtevala namestitev dvojezičnih smerokazov in drugih napisov, ker je dolinska občina dvojezična in dvojezične cestne napise predvideva tudi občinski statut. O zadevi je razpravljala tudi dolinski občinski svet in v soglasno

izglasovanem dokumentu izrazil zahtevo po dvojezičnih cestnih napisih.

Podjetje Collini je zagotovilo, da bodo dvojezične table nameščene ob odprtju odseka. Županja Fulvia Premolin je v preteklih dneh večkrat nastopila pri vodstvu podjetja, da bi bile table postavljene v roku.

To se je tudi zgodilo.

Premolinova pa z njimi ni popolnoma zadovoljna. Žuli jo na več tablah napačno napisano italijansko ime vasi Doline. Kajti: vas se imenuje izključno Dolina. V slovenščini in v italijanščini. Vsiljeno tuje ime vasi San Dorligo della valle ne obstaja več. Tako je 3. julija 2002 sklenil dolinski občinski svet. Premolinova je že opozorila podjetje na napako. Odgovorili so ji, da naj bi bilo na smerokazu napisano ime občine, ne pa vasi. Kar pa ne more držati, saj sta na primer imeni vasi Lakotiče in Krmenka pravilno zapisani, čeprav nista... občini.

M.K.

DVOJEZIČNE TABLE

Ljubljanski župan pisal Dipiazzi

Župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković je v zvezi z dvojezičnimi tablamis poslal pismo tržaškemu županu Robertu Dipiazzi. Pismo je poslal prejšnji teden, se pravi pred uradnim odprtjem dveh novih avtocestnih odsekov. Jankovićevo pismo objavljamo v celoti:

Spoštovani župan, cenjeni kolega,

v soboto, 8. novembra 2008, sem sprejel delegacijo Koordinacijskega združenja kraških vasi, ki jih je vodil predsednik gospod Carlo Grgič.

Pogovor se je nanašal tudi na vprašanje dvojezičnih cestnih tabel na Tržaškem, s katerim si seznanjen. Ob pogovorih so me seveda opozorili na aktualno problematiko tabel na novem avtocestnem odseku Padriče-Katinara, ki bo odprt ta mesec. O novem odseku sva govorila tudi v začetku meseca, ko sva se srečala v Ljubljani skupaj s kolegom, gospodom Ettorejem Romolijem, županom Gorice. Omenjeno je bilo celo, da bi se ti pridružil v Trstu na svečani otvoritvi zaključka izgradnje avtocestne povezave Trsta s slovenskim avtocestnim krakom.

Cestna povezava bo zagotovo pomembno prispevala k zblizevanju med ljudmi teh območij, zato ne razumem, da so dvojezične table sploh problem, s katerim se morava ukvarjati. Prepričan sem, da je mogoče ustrezno postaviti dvojezične table na avtocesti na tem mešanem območju, kot predvideva 10. člen zakona 38/2001 (Zaščita slovenske jezikovne manjšine v Furlaniji-Juljski krajini).

Glede na najin dogovor, ki sva ga podpisala februarja in dobre odnose, ki so se razvili od takrat, te prosim, da v skladu s svojimi zmoglostmi in pristojnostmi ukrepaš.

DEVIN-NABREŽINA

Kam s privezi sesljskih jadranskih društev?

Devinsko-nabrežinski občinski svet bo na seji, ki je sklicana za sredo, 26. novembra, obravnaval tudi načrt za preureditev sesljskega pristanišča. S tem v zvezi je pričakovati novo polemiko med desnosredinsko upravo župana Giorgia Reta in levo sredinsko opozicijo, ki načrt za sesljski pristan ocenjuje zelo negativno.

Demokratska stranka v tiskovnem sporočilu ugotavlja, da največji problemi zadevajo nove priveze, ki jih dejansko ni, ter usodo krajevnih navičnih društev (med njimi je tudi Čupa), ki ostaja zelo negotova. Pri tem ne gre samo za njihove priveze, temveč tudi za njihove sedeže. Po mnenju leve sredine ostaja še naprej odprto tudi vprašanje parkirišč v Sesljskem zalivu.

Demokratska stranka predlaga Retu in njegovi upravi, da odložita razpravo v občinskem svetu. Najbolj koristno bi bilo, da bi se s temi vprašanji ukvarjala posebna občinska komisija, ki bi vzela v pretres tudi koncesije na območju Castelreggia. Demokrati vabijo vse zainteresirane dejavnike na javno skupščino, ki bo v ponedeljek, 24. novembra ob 17.30 v hotelu Belvedere v Sesljanu.

DOLINSKA OBČINA - Predstavitev v okviru ozemeljskega območja Dolina-Milje

Ob Dnevu otrokovih pravic nova ludoteka v Boljuncu

Ob torkih in četrtek za otroke od dveh do šestih let, prvo srečanje v torek, 25. novembra

Ob 20. novembru, Dnevu konvencije o otrokovih pravicah, je dolinska občina pripravila svojim najmlajšim občanom lepo presenečenje. Na županstvu so včeraj predstavili igralnico za otroke pravljičnega imena: Peter Pan. Ludoteka bo delovala v občinski knjižnici v Boljuncu, kjer bodo uredili prostor za igranje, barvanje, prijateljstvo. Odrpta bo ob torkih in četrtek od 15.30 do 18.30, namenjena otrokom od 2. do 6. leta starosti, a tudi staršem in nonotom. Dejansko bo to »pravi center za družine, ki bo odprl svoja vrata v torek, 25. novembra,«, kot je poudarila občinska odbornica za šolstvo Alenka Vazzi.

Podžupan in odbornik za socialne zadeve Maurizio Sigoni je uvodoma nakazal genezo igralnice. Pobuda je nastala v okviru območnih načrtov, pri katerih sodelujeta dolinska in miljska občina. Upravi, pa tudi socialne službe in socialne zadruge so prisluhnili potrebam družin po prostoru, v katerem bi se lahko otroci družili, se spoznali in igrali. Odgovorna za ozemeljsko območje Anamarija Carli je omenila informativna srečanja s starši in druge uspešne projekte, kot je eksperimentalni načrt Štoklja za pomoč nosečnicam v zadnjih mesecih nosečnosti in mamicam takoj po porodu, vse v dobrobit družine in otrok.

Najmlajši imajo sedaj malo priložnosti za druženje. Nekoč so to socialno potrebo doživljali na cesti ali po dvoriščih. Promet in parkirišča so preprečili igro na prostem. Nova igralnica bo zapolnila to vrzel, do pomladi pa bi morali odpreti tudi novo igrišče pri Glinščici, je napovedala Vazzijeva. Občina pripravlja v sodelovanju s pokrajino tudi načrt za druženje malčkov od 0 do 2 let.

V nameri občinskih oblasti naj bi postala ludoteka pravo »otroško središče«, ki pa bo na razpolago tudi domačim društvom, na primer za ure pravljič ali za srečanja s starši. Skratka: namenjena bo družinam, vsem občanom.

Novo igralnico bo upravljala socialna zadruga Duemilauno. Podpredsednica Felicita Kresimon je izpostavila sodelovanje in povezovanje z ljudmi ter veliko priložnost, ki jo prestavlja ludoteka za družine. Igre in drugo delo z otroki bosta vodili vzgojiteljica Malina in Jelena, ki računata na dober odziv, saj je občina odposlala vabila družinam 270 otrok v starosti od 0 do 5 let.

M.K.

ŠVAB IN RAVALICO Zahteva: pločnik v Ul. Boveto

Tržaška občinska uprava naj zgradi pločnik v Ul. Boveto v Barkovljah, in sicer na odseku od Miramarskega drevoreda dalje do hišne številke 2/1. Tako dejansko vloženi vprašanjem zahtevata tržaški občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab in Demokratske stranke Mario Ravalico. V tiskovnem sporočilu sta zapisala, da tam bivajoči občani že leta zahtevajo ureditev pločnika. Podobno je zahteval krajevni rajonski svet v resolucijami in interpelacijami, ki jih je predstavil rajonski svetnik Slovenske skupnosti Aleksander Furlan. Odsek Ul. Boveto brez pločnika predstavlja nevarnost za pešce, ki morajo hoditi po cestišču in se izogibati vozečim avtomobilom. Na drugi strani ceste je sicer pločnik, a pešci ga ne morejo koristiti zaradi tam pravilno parkiranih avtomobilov. Med drugim se poti po ulici poslužujejo učenci bližnjih italijanske in slovenske šole, sta opozorila Švab in Ravalico v podkrepitev potrebe po novem pločniku v Ul. Boveto.

Predstavitev igralnice v Boljuncu na dolinskem županstvu

KROMA

TRST - Dan otrokovih pravic Ulica otrok

V Ul. S. Caterina do jutri glasba, ples in barve otrok

Ul. S. Caterina v mestnem središču je od včeraj postala - ulica otrok. Razživel so jo animacija, glasba, barve in laboratoriji, ki jih je priredila tržaška občinska uprava ob včerajšnjem Mednarodnem dnevu otrokovih pravic skupno z Unicefom, Amnesty international, odborom Prijatelji parka in organizacijami Linea azzurra, Space On, AnDanDes, mestnim knjižnim servisom in socialno zadrugo La Costiera.

Ulica otrok bo utripala v ritmu najmlajših vse do jutri. Vzgojne službe in rekreacijska središča tržaške občine pa so priredila tudi številna druga srečanja, pri katerih bodo sodelovali malčki iz jasli, osnovnih šol in občinskih rekreacijskih središč. V nedeljo, 23. decembra bodo prišli na svoj račun tudi mladostniki. V športni palači na Čarbolbi bo od 11. do 13. ure koncert z naslovom Pravica do zvoka, ki ga prirejajo mladinska agregacijska središča v sodelovanju z združenjem svobodna glasba - projekt Ricercrock.

Ob mednarodnem dnevu otrokovih pravic je občinski odbornik za vzgojo in šolstvo Giorgio Rossi poudaril, da je odborništvu izpeljalo številne pobude za utrditve dobrega počutja otrok, mladostnikov in njihovih družin, za njihovo integracijo in za rast sožitja, predvsem med mladimi generacijami.

DEVIN - Pri bowling centru Zgodaj zjutraj ga je zadel vlak

Včeraj zjutraj je deset deželnih vlakov ostalo na tržaški železniški postaji ter zabeležilo zamude od 10 do 60 minut. V devinsko-nabrežinski občini se je namreč znašel ob tračnicah hudo poškodovan moški. Strojevodja, ki je ob 7.15 vodil vlak iz Trsta proti Trziču, je na višini devinske picerije in bowling centra nenadoma zaustavil vlak, ker je ob progi zagledal nekoga. Poškodovanec se je baje opotekal, strojevodja pa je poklical službo 118. Posegli so še železniška policija iz Trsta in Trziča ter tržaški gasilci.

Ponesrečenca so kmalu zatem prenesli na rešilec, kjer je baje izgubil zavest. Prepeljali so ga v oddelek za reanimacijo katarske bolnišnice, prognoza je bila včeraj pridržana. Po navedbah seslanske policije naj bi si močno poškodoval glavo. Policisti so sporočili, da je poškodovanec 67-letni L. B., ki ima stalno bivališče v Repnici, stanuje pa v nabrežinskem centru za duševno zdravljenje.

Dogodek preiskuje tržaška železniška policija, ki domneva, da je moškega zadel vlak okrog 4.30 zjutraj. Ponesrečenec je ponoči stal ob tračnicah, kar po mnenju železniške policije pomeni, da je bil moški skrajno nepreviden, ali pa da se je odločil za usodni korak. Strojevodja vlaka, ki je vozil proti Trziču ob 4.30, je baje zaslišal nenavaden ropot: najverjetneje je on trčil v 67-letnika. Strojevodja naslednjega vlaka, ki je vozil mimo ob 6. uri, v temi ni opazil ničesar.

MLADI DEMOKRATI - Za ustanovitev deželne in državne skupščine

Danes primarne volitve

Med kandidati člana slovenske manjšine Andrea Passoni iz Gorice in Valentina Manin iz Trsta

V Italiji bodo danes primarne volitve Mladih demokratov, na osnovi katerih bodo ustanovili državno in deželne skupščine ter izvolili državnega tajnika. Volitve bodo seveda tudi v deželi Furlaniji-Juljski krajini in na Tržaškem. Za deželno skupščino kandidirata tudi dva člana slovenske narodne skupnosti, in sicer na Goriškem dijak družboslovnega liceja Simona Gregorčiča v Gorici Andrea Passoni ter univerzitetna študentka Valentina Manin na Tržaškem, medtem ko bo za državno skupščino kandidirala komaj 14-letna Giulietta Timinetzky.

Kot sta nam povedala včeraj član deželne tajništva Demokratske stranke Štefan Čok in pokrajinski tajnik Mladih demokratov Matej Iscra, se bo tako zaključil proces nastajanja mladinskega gibanja in bo opuščena stara logika o prirejanju pobud za mlade, o katerih pa ne odločajo mladi. Na Tržaškem kot tudi drugod so sicer že ustanovili pokrajinske organizacije, po ustanovitvi deželnih predstavništev in državne skupščine pa bodo lahko Mladi demokrati zdaj aktivni z lastnim simbolom ne

ŠTEFAN ČOK

MATEJ ISCRA

le na lokalni, temveč tudi na državni ravni. Na Tržaškem bodo izvoljeni v državno skupščino, ki bo štela tisoč članov, štirje predstavniki, medtem ko bo v deželno skupščino (ki bo štela 27 članov) izvoljenih dodatnih šest. Svoj glas bodo lahko mladi od 14. do 29. leta starosti oddali (ob prispevku 1 evra) na pokrajinskem sedežu Demokratske stranke v Ul. Geppa št. 9. Sedež bo za primarne volitve odprt od 9. do 23. ure. Vzporedno bo tudi volišče na odprtem, in sicer na Trgu Oberdan od 12. do 15. ure. Mladi demokrati bodo drevo kot zaključni dogodek priredili tudi pobudo

proti nasilju nad ženskami, ki bo od 20. do 22. ure v kavarni San Marco. Pobuda je v okviru mednarodnega dneva proti nasilju nad ženskami, ki bo v torek, 25. novembra. Zamudniki bodo lahko vsekakor oddali svoj glas tudi ob tej priložnosti. To je med drugim prva izmed mnogih pobud glede pomembnih problematik, ki jih namerava prirediti Mladi demokrati za mlade in sploh civilno družbo. Dodatne informacije nudijo na spletnih straneh giovanipdtrieste.blogspot.com in giovanidemocratici.org, elektronska pošta giovanipdtrieste@yahoo.it.

Pokrajina Trst: nagradili dijake-vodiče

Predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj popoldne na sedežu Pokrajine nagradila 105 dijakov tržaških višjih srednjih šol, ki so postali vodniški vajenci v okviru pobude Dajmo prihodnost naši preteklosti, ki sta jo izpeljala tržaška Pokrajina in Italijanski sklad za okolje Fai. V Trstu je k pobudi pristopilo dvanajst višjih srednjih šol s 83 razredi in 1.700 dijaki, ki so poskrbeli za vodene ogledne na območju nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu, za kar so se usposobili v oktobru na srečanjih, ki so potekala na oddelku za umsko zdravje. Pokrovitelji pobude so bili Občina in Pokrajina Trst, deželno spomeniško varstvo in tržaški pokrajinski šolski urad, podprl pa jo Urban Hotel Design.

Tudi za letošnji božič bo Trst bogato okrašen

Tudi letos bo Trst ob priložnosti božičnih in novoletnih praznikov primerno okrašen in razsvetljen. Po mestu, predmestjih in okolici bo tržaška občinska uprava postavila kar 57 božičnih dreves s primerno razsvetljavo, Trg sv. Antona pa bo krasila preko trideset metrov visoka smreka. Naravnim je treba prišteti še 34 kovinskih dreves in številne druge svetlobne okraske (vsega skupaj gre za 96 posegov), ki bodo nared do 8. decembra. Po prepričanju občinskega odbornika za gospodarski razvoj Paola Rovisa bo to okrepilo turistično podobo Trsta, ki se glede bogastva prazničnih okrasov lahko že primerja s tistim, na katerega lahko naletimo v velikih evropskih prestolnicah.

Publikacija o specializaciji v poučevanju na srednjih šolah

V zborni dvorani liceja Galilei v Ul. Mameli 4 bodo danes dopoldne ob 11. uri predstavili publikacijo z naslovom Šola za specializacijo v poučevanju na srednjih šolah pripoveduje o sebi. Izkušnje in razmišljanja o neki šoli, ki jo je izdala založba tržaške univerze Eut, uredili pa so jo Salvatore Di Pasqua, Bianca Grassilli in Anna Storti. Govor bo o devetletni izkušnji delovanja te šole v trenutku, ko je ministrstvo za šolstvo odločilo, da prekine postopke za sprejem vanjo in razmišlja o novih načinih usposabljanja in zaposlovanja učiteljev. Na današnji predstavitvi bodo govorili Orfeo Sbaizero, sodelavec rektorja tržaške univerze za področje študentov in izobraževanja, deželni šolski ravnatelj za FJK Ugo Panetta, predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat in koordinatorka Medoddelčnega središča za didaktično raziskovanje Cird Univerze v Trstu Lucia Zuccheri.

Nove tehnologije varovanja okolja in kulturne dediščine

V zborni dvorani v Ul. Tigor 22 bodo danes z začetkom ob 9. uri potekala sedma izvedba delavnice na temo Okoljske in kulturne dobrine in geografski informativni sistem: sporočati okolje, ki bo posvečena novim tehnologijam na področju varovanja okolja in kulturne dediščine. Delavnico, v okviru katere bodo sodelovali raziskovalci in izvedenci iz vse Italije, prireja oddelek za geografske in zgodovinske vede Univerze v Trstu v sodelovanju z oddelkom za zgodovinske in geografske študije Univerze v Firencah.

Srečanje DS v Barkovljah

Krožek Demokratske stranke za tretje okrožje (Rojan, Greta, Barkovlje, Kolonja, Škorklja) prireja danes na sedežu SKD Barkovlje v Ul. Bonafata 6 v Barkovljah ob 18. uri srečanje s prebivalci tega okrožja. Na srečanju, ki ga bo vodila članica tajništva tamkajšnjega krožka DS Eloisa Cignatta, bodo govorili rajonski svetnik Andrea Brandolisio (Življenje v naši četrti), učiteljica Renata Brovedani (Šole) in trgovski zastopnik Gianni Torrenti (Nakupi in draginja). Prisotna bosta tudi občinska svetnika DS Luciano Kakovic in Mario Ravalico.

KVESTURA - Nadaljevanje preiskave o prostituciji

Zasužnjevali dekleta in manipulirali njihove družine

Nigerijski kriminalni združbi prišli na sled po obvestilu slovenskega generalnega konzulata v Trstu

»V zadnjih letih smo se specializirali v boju proti nigerijskemu kriminalu, saj večkrat preiskujemo združbe, ki iz te države uvažajo v Italijo mamila in ljudi,« je povedal včeraj načelnik tržaškega mobilnega oddelka policije Mario Bo. Govor je bil o novih zasukih v preiskavi »Heidi«, v sklopu katere so letos prijeli enajst nigerijskih državljanov, šest moških in pet žensk. Osumljeni so trgovine z ljudmi, spodbujanja nezakonitega priseljevanja, izkoriščanja prostitutk in ponarejanja dokumentov.

Preiskavo je konec lanskega leta sprožil slovenski generalni konzulat v Trstu, ki je tržaško kvesturo seznanil s sumljivim dogodkom. Nigerijec je namreč predložil konzulatu več ponarejenih dovoljenj za bivanje v Italiji in v imenu desetih rojakinj zaprosil za slovenske delovne vizume. Pozneje se je izvedelo, da jih je nameraval poslati na slovenske ulice. Tožilec Federico Frezza je uvedel preiskavo, ki je po zaslugi policije razkrila dobro organizirano in mogočno kriminalno združbo, ki se bogati z izkoriščanjem prostitucije. Z uporabo telefonskih prisluškovanj (nadzorovali so 30 telefonov) so policisti do junija zasačili in aretirali šest ljudi, vključno s 30-letnim Paulaschom Washingtonom Idemudio (z vzdevkom Heidi), ki je predložil dokumente slovenskemu konzulatu, pa tudi njegovo ženo. Aretacije so izvedli v Benetkah, Veroni, Vicenzi in Ravenni. Zatem so julija v Bariju prijeli še eno članico organizacije, ta torej pa še štiri osebe, tri v Padovi in eno v Bergamu. Kriminalci iščejo dekleta v najrevnejših predelih Nigerije. Za vsako od njih odstejejo 50.000 dolarjev, vsoto pa morajo nesrečnice vrniti z večletnim delom na evropskih cestah. V tem primeru so potovale na Staro celino z leti v Bolgarijo (od koder so jih vozili na zahod z avti in vlaki), Avstrijo in Grčijo, pa tudi kar v Milan. Trgovci z ljudmi manipulirajo nigerijske družine z grožnjami in vdujskimi obredi: posledica tega je, da same družine spodbujajo dekleta, naj prodajajo svoje telo. Preiskovalci so našli na sto izkoriščenih deklet, kar predstavlja le majhen del celote. Podatek, da je združba zaslužila sto deklet s približno pet milijoni dolarjev, pa nazorno kaže, s kakšnimi vsotami razpolagajo tovrstne organizacije, ki poslujejo bržkone tudi z mamili. Namestnik načelnika mobilnega oddelka Leonardo Boido je poudaril, da je bil eden ciljev preiskave povrniti nigerijskim dekletom svobodo in dostojanstvo. Policisti so se morali pogosto preleviti v psihologe, dekleta pa so naposled izročili neprofitnim organizacijam, ki v okviru projekta Stella Polare skrbijo za ponovno vključitev bivših prostitutk v družbo. (af)

Levo tiskovna konferenca mobilnega oddelka; zgoraj P. W. Idemudia, ki se je lani pojavil na slovenskem konzulatu

KROMA

AVTOBUS - Milje Dvajsetica express

Na prošnjo miljske občine je pokrajinska uprava poskrbela za nekatere spremembe pri avtobusni progi št. 20, ki povezuje Milje s tržaško železniško postajo. Mnogi so namreč izrazili željo po hitrejši povezavi, se pravi po ukinitvi nekaterih vmesnih postaj, ki bi prav gotovo znatno skrajšala čas vožnje. Za spremembo so se najbolj potegovali dijaki, ki bi se hitreje pripeljali v šolo in nazaj seveda, brez odvečnih postaj.

Od 1. decembra bo tako avtobus št. 20, ki začetno miljsko postajo zapušča ob 7.16 in ob 7.32 oziroma odpelje iz Trsta proti Miljam ob 13.15, 13.55 in 19.50, upošteval vse običajne postaje do Žavelj, nato pa bo ustavil le ob stadionu pri Valmauri, na Trgu Foraggi, Trgu Sonnino, Senenem trgu in Trgu Oberdan. Pokrajinska uprava in prevozno podjetje Trieste Trasporti bosta v teh poskusnih mesecih redno opravljala monitoražo, da bi preverila, ali so stranke zadovoljne in če bi se morala storitev dalo še izboljšati.

ČRNA KRONIKA Sodelovale tri policije, ropar pa na prostosti

Tržaška kvestura je sredi oktobra obvestila koprsko policijo, da je neznanec na Tržaškem v pol uri skušal opraviti dva ropa in zbežal z belim avtom renault megane s puljsko registracijo. Slovenski policisti so ga nekaj dni pozneje s pomočjo hrvaških kolegov našli in prijeli na slovensko-hrvaškem mejnem prehodu. Sodelovanje policij iz treh držav se je obneslo in dokazali so, da je 27-letnik iz Umaga odgovoren za poskus ropa in dva uspešna ropa na Tržaškem. Preiskovalni sodnik iz Kopra pa ga je po zaslišanju izpustil na prostost. 15. oktobra je Hrvat prvi rop spodletel. Ob 17.20 je zahteval denar v trgovini Schleckker, v galeriji med ulicama Coroneo in Sv. Franciška, a blagajničarka se mu je uprla. Po prerivanju je odšel praznih rok, 20 minut pozneje pa je z nožem napadel službenko bencinskega servisa Shell v Žavljah, jo porezal po roki in ukradel 500 evrov. Slovenska policija je isti dan zasledila vozniaka iz Umaga, ki je z belim renaultom prestopil mejo s Hrvaško. Sodelovanje med policijami je obrodilo sadove in ugotovili so, da je 27-letnik 22. septembra oropal tudi trgovino v Miljah, odnesel je 100 evrov. Za rope v Italiji se je odločil zaradi dolgov s hrvaškim dobaviteljem mamil.

ACEGASAPS Selitev v Palačo Marenzi

Družba AcegasAps obvešča svoje stranke, da se bodo njeni uradi odselili v Palačo Marenzi; urad za odnose z javnostjo, okenca in t.i. klicni center (call center) bodo že danes prekinili svoje delovanje na dosedanjem sedežu v Ul. Maestri del Lavoro in se odselili v veliko bolj središčno strukturo v Ul. dei Rettori. Novi stanovanjci so morali ohraniti vse zgodovinske in arhitekturne aspekte novega sedeža, saj štiti Palačo Marenzi spomeniško varstvo; prostore so sicer nekoliko prilagodili sodobnim tehnološkim potrebam.

V prvi fazi bo vhod za stranke nameščen v Ul. della Torre, s časom pa bodo uredili dva vhoda in sicer iz Ul. dei Rettori in Ul. Teatro Romano. Okenca za javnost in klicni center bodo začeli spet delovati v ponedeljek, 24. novembra, ob 14. uri. Delovni čas ostaja nespremenjen: od ponedeljka do četrtega od 8.15 do 16.15, ob petkih pa od 8.15 do 13. ure.

Kugyjevo leto: jutri zaključna prireditev

Leto 2008 se izteka, z njim pa tudi leto, posvečeno 150-letnici rojstva Juliusa Kugyja. Ob tej priložnosti prireja Odbor Julius Kugy jutri popoldne v dvorani Oceania ob 17. uri zaključno prireditev. Na sporedu bodo pozdravi predstavnikov oblasti in predsednice odbora Giannina Fumo, dalje pričevanja smučarske tekačice Gabrielle Paruzzi in pisatelja Maura Corone, medtem ko bo o Kugyju govoril Spiro Dalla Porta Xidias, učenci italijanske osnovne šole Julius Kugy od Banov pa bodo prikazali svoj pogled na Kugyja. Posegi se bodo prepletali s pesmijo, ki jo bodo posredovali zbori Triglav iz Trente v Sloveniji, Singemainschaft iz Podklostra na avstrijskem Koroškem in Alpi Giulie iz Trsta. Pobudo so podprle Dežela FJK, Pokrajina Trst, Občina Trst in Fundacija CrTrieste.

Srečanje o dizajnu

Združenje Trieste contemporanea in skupina Salone Gemma prirejata ob zaključku razstave o projektu LapLamp, posvečenem urbanemu dizajnu, ki je bil izbran za pobudo Torino Geodesign v okviru pobud Turina kot svetovne prestolnice dizajna za leto 2008, srečanje z znanstvenima direktorja pobude Torino Geodesign Stefanom Mirtijem in Lucio Tozzi, ki bo danes ob 18. uri v Studiu Tommaseo v Ul. del Monte 2/1.

Avtobus št. 24

s spremenjeno progo

Ul. Madonna del mare bo zaradi del na cestišču približno deset dni pretežno zaprta za promet. Podjetje Trieste Trasporti obvešča, da avtobus št. 24 začasno vozi po spremenjeni progi. V smeri proti Sv. Justu vozi s tržaškega nabrežja po progi avtobusa št. 30 do ulic Don Minzoni, Catraro in Bazzoni, nato na Trg Canal in naprej po običajni trasi.

V enem mahu poravnal 23 glob: 1864 evrov

Srbski državljani S. D. je svoj citroen C5 redno puščal na mestnih pločnikih ali v neposredni bližini križišč. Tržaški mestni redarji so 43-letniku naložili nič manj kot 23 glob, nazadnje pa so njegov avtomobil odpeljali. Voznik se je nato predstavljal v uradu občinske policije, kjer so mu izročili celoten račun. Plačal je 1864 evrov.

TRŽAŠKO SEJMIŠČE - Obračun tridnevnega mednarodnega sejma kave

Triestepresso Expo kot injekcija optimizma

»Tržaški je najbolj mednarodni izmed italijanskih sejmov kave« - Ob uspehu tudi spodbuda mestnemu gospodarstvu - Črno piko zasluži neprimerna struktura sejmišča

Vinko Sandalj (levo) in Fulvio Bronzi med včerajšnjim srečanjem

KROMA

Pretekli konec tedna je Trst gostil četrti mednarodni sejem kave *Triestepresso Expo*, prav gotovo najbolj odmeven sejmski dogodek v Trstu. Vsaki dve leti ga prireja tukajšnja sejmska družba, Fiera Trieste Spa, v sodelovanju s tržaškim združenjem za kavo Associazione Caffè Trieste in s finančno podporo Trgovinske zbornice in Fundacije CRTrieste.

Včeraj sta predsednik družbe Fiera Trieste Spa Fulvio Bronzi in predsednik združenja za kavo Associazione Caffè Trieste Vinko Sandalj prikazala zaključke letošnje izvedbe, ki je bila po mnenju obeh nepričakovano uspešna. V Trst se je pripeljalo 209 razstavljavcev, se pravi proizvajalcev kave, predelovalcev in pa trgovcev iz 27 držav, t.j. iz Avstrije, Belgije, Burundija, Kitajske, Hrvaške, Francije, Nemčije, Velike Britanije, Grčije, Gvatemale, Indije, Indonezije, Izraela, Italije, Nove Zelandije, Poljske, Češke republike, Romunije, Ruande, Rusije, Slovenije, Španije, Švice, Tajske, Tanzanije, Ugande in Združenih držav Amerike. Število obiskovalcev je bilo, kot smo sicer že poročali, letos rekordno: dvajset tisoč obiskovalcev (med njimi je bilo celo 41,3% tujcev) se je sprehajalo po prostiranih paviljonih na 11 tisočih kvadratnih metrih površine, ki jih premore tržaško sejmišče.

»Že lanska izvedba je pokazala, da je izbira lokacije primerna tako za vidnost mesta kot za njego-

vo gospodarsko plat, čeprav kaže, da se nekateri predstavniki krajevnih uprav še niso zavedali velikega potenciala sejma *Triestepresso Expo*. Mednarodni gostje, ki so se pripeljali v Trst, so se tu ustavili vsaj dva dni, tako da razpolagamo s podatki o zasedenosti večine hotelov, o navalih v restavracijah in o rednem posluževanju mestnih taksijev,« je včeraj povedal Bronzi.

Injekcija optimizma. Tako je dogodek pozitivno ocenil Sandalj, ki je opozoril na sicer neusmiljeno mednarodno gospodarsko krizo, ki je tržaškemu kavnemu sejmu prizanesla. Sicer ni mogel mimo neprimernih struktur tržaškega sejmišča, ki je daleč premajhna. Ko bi razpolagali z večjim prostorom, bi se sejem kave še dodatno obogatil, je prepričan Sandalj. Obiskovalci so bili nad samim mestom navdušeni, saj je veliko manj kaotično od Milana na primer, poleg tega pa predstavlja za obiskovalce iz srednje oz. vzhodne Evrope most za vzpostavlanje stikov s Sredozemljem. »Trst je po vsem svetu poznan kot italijanska prestolnica kave in mirne duše si upam trditi, da je tržaški najbolj mednarodni sejem kave v Italiji, saj se tu italijanski proizvajalci direktno srečujejo s tujimi trgi. Prepričan sem, da bi gotovo lahko postal obiskovalna deska za širše evropske gospodarske strukture.« (sas)

TRŽAŠKA OBČINA - Po soglasno odobrenem sklepu v občinskem svetu

Palača Carciotti: odlok o prenovi, a tudi pomisleki

Župan Roberto Dipiazza se ni udeležil razprave - Omero o razprtijah v večini

Tržaški občinski svet je na sredini seji soglasno odobril odlok o »prenovi in bodoči namembnosti« palače Carciotti na tržaškem nabrežju. Odbornik za javna dela Franco Bandelli je na včerajšnji tiskovni konferenci izrazil svoje zadovoljstvo nad sklepom in poudaril, da je bila na ta način neoklasična palača »rešena«. Obnovljena naj bi bila tako, kot predvideva načrt, ki ga je pripravil in tržaški občini podaril inž. Francesco Cervesi. V bistvu: palača bo spremenjena v kongresni center, z veliko dvorano s 1.300 sedeži (ki pa bi jo po potrebi lahko razširili še za dodatnih 600 sedežev), z dvema »modularnima dvoranama s po 240 sedeži, številnimi razstavnimi prostori v prvem nadstropju, foyerjem, raznimi sobanami in drugimi razpoložljivimi prostori v drugem in tretjem nadstropju.

Prenova, ki jo je požegnalo tudi krajevno spomeniško varstvo, naj bi stala od 40 do 50 milijonov evrov. Dela naj bi trajala pet let, končali naj bi jih leta 2013. Do božiča naj bi občina podpisala formalno konvencijo s spomeniškim varstvom, prepotrebni aktom za izvedbo del.

Bandelli je - ob prisotnosti načelnikov skupin večine - poudaril, da se s prenovno palačo Carciotti strinja celotna desnosredinska koalicija.

Načelnik Levih demokratov Fabio Omero je v tiskovnem sporočilu nakazal drugo plat kolajne. Pojasnil je, da je njegova stranka podprla odlok, ker je odbornik pred tem osvojil amandma opozicije, določitev namembnosti pa je preprečila morebitno preureditev zgodovinske palače v kak hotel.

Omero je opozoril, da se župan Roberto Dipiazza ni udeležil razprave v občinskem svetu. Pred časom je izjavil, da bo zadevo rešil »tisti, ki bo prišel po meni«. Pomeni, da ga obnova palače Carciotti ne zanima. Dokaz? Občinski odbor ni sprejel lastnega odloka o obnovi poslopja, kot je to običaj. Očitno so mnenja v odboru deljena. Bolj kot za palačo Carciotti se Dipiazza in odbornik za gospodarski razvoj Paolo Rovis zavzemata za obnovo silosa, kjer naj bi tudi uredili kongresno dvorano. To delo pa naj bi steklo v kratkem.

RACOVELLI Resolucija Zelenih o merjascih

Merjasci burijo tržaške občinske duhove. Njihov povsem nenapovedan sprehod po Akvedotu je tako navdihnil župana Roberta Dipiazza, da jim je privoščil neslaven konec: gozdne stražarje je pozval, naj jih postrelijo, čim jih zasledijo v mestu.

Županova strelska namera ni bila prav nič po godu občinskemu svetniku Zelenih Alfredu Racovelliju, ki je svoje negotovane pretil v resolucijo. V njej je zapisal, da je župan tisti, ki bi moral skrbeti za javno zdravje. Namesto oboroževanja mestnih rederjev, »svete vojne« proti pouličnim pisunom in risarjem in navajanja gozdne straže v odstrel merjascev, bi moral že pred časom izdati ukaz o prepovedi hranjenja merjascev v urbanih območjih in predmestjih, in sicer v razdalji do 300 metrov od hiš. Merjasci ne bi dobili hrane in se ne bi spustili v mesto.

Racovelli je tudi zakonsko uokviril razne pristojnosti. Pokrajina mora skrbeti za vprašanja divjadi, vključno s preventivnimi postopki in »odstranitvi« divjadi v primerih nevarnosti. Deželi pa pritiče splošno načrtovanje lovske dejavnosti.

Zgodovinska palača Carciotti na tržaškem nabrežju

KROMA

ROJAN - Kulturno športno društvo Rojanski Krpan

Vidna ali nevidna dvojezičnost?

Na srečanju z naslovom Slovenščina v (pred)mest(j)u je govoril novinar Ivo Jevnikar

Kulturno športno društvo Rojanski Krpan je srečanje z naslovom Slovenščina v (pred)mest(j)u priredilo ravno na dan, ko je tržaška občina predala namenu nov odsek hitre ceste, ki je zaradi afere dvojezičnih napisov vzbudila veliko ogorčenje v naši manjšinski sredi. »Ta žalostna zgodba zgovorno priča o ugledu in učinkovitosti naše manjšine«, je povedal predavatelj, novinar in član paritetnega odbora Ivo Jevnikar, ki je svoje izhodišče osnoval na določilih Londonskega memorandum (slednjega ni Italija nikdar ratificirala), Osimski sporazumi pa so zaradi zagonetne in dvoumne interpretacije členov prepustili raven in jamstvo zaščite milosti oz. nemilosti domicilne države posamezne manjšine. Nekdanja Jugoslavija in današnja Republika Slovenija sta določila mednarodnih sporazumov glede vidne dvojezičnosti dosledno izvajali (v nekaterih slučajih pa jih v praksi celo presegle), Italija pa je svojo obvezo zavlačevala vse do izglasovanja zakona št. 38 leta 2001, ki pa je sestavljen po načelu kitajskih škotel: ni čudno torej, da ostaja po sedmih letih njegova aplikacija večinoma neizpolnjena. »Udejanjanje zaščitnega zakona je namreč odvisna od dobre volje politične večine«, je dejal Jevnikar, zaradi česar še vedno pričakujemo podpis odloka sedanjega predsednika dežele FJK, s katerim bo mogoče izvajati člen št. 10 o vidni dvojezičnosti. Ravno odlašanje deželnega predsednika je tržaški župan Dipiazza izrabljal zoper proteste skupne fronte manjšinskih predstavnikov in slovenskih javnih upraviteljev ter predstavnikov Koordinacijskega združenja kraških vasi, ki so zahtevali ponovno namestitve dvojezičnih napisov, ki so jih ob začetku gradnje hitre ceste odstranili. »Župan Dipiazza je pod pritiskom tržaškega prefekta privolil na postavitve dvojezične table za Padriče, a to le zato, ker je v členu št. 28 zaščitnega zakona zapisano, da se raven dosežene zaščite ne sme znižati«, je še dodal Jevnikar. Obenem se ni jasno, komu pripada pristojnost upravljanja hitre ceste: če je že res, da bo pri tem zadolženo podjetje Anas, bo potrebno čakati na njegovo vključitev v seznam storitvenih podjetij, ki so po 10. členu zaščitnega zakona primorana uveljaviti vidno dvojezičnost. Vprašamo pa se lahko, zakaj so župani okoliških občin šele pred kratkim izdali dekret, ki podjetje Anas obvezuje k vidni dvojezičnosti.

Slovinci lahko kaj v tej smeri dosežemo predvsem s skupnim in odločnim nastopom, kot se je v preteklosti že zgodilo v zvezi z gradnjo bazovskega sinhrona. »Takrat so domačini zahtevali poleg denarnih odškodnin še vrsto postavk, ki bi jih lahko koristila celotna prizadeta skupnost«, je pojasnil Jevnikar. V ta seznam je med drugim sodila zahteva po vidni dvojezičnosti tako znotraj raziskovalnega objekta kot tudi na bližnji hitri cesti; ravno tako je potrebno nekdanjo bitko za postavitve dvojezičnih tabel v nekaterih kraških vaseh pripisati borbenosti kraškega prebivalstva, ne pa zasledovanju in udejanjanju ustavnih pravnih določil. Jevnikar je sklepan del večera namenil soočanju z občinstvom, ki ga je med drugim spraševalo o učinkovitosti razsodb ustavnega sodišča glede določenih zaščitnih vprašanj, o teži mednarodnih pogodb, s katerimi se je Italija obvezala, da bo dosledno uveljavljala naše pravice, in o možnih javnih pozivih na mednarodnih forumih. »Razsodbe ustavnega sodišča ne spreminjajo zakona, ker so zgolj interpretacije posameznih primerov«, »mednarodne pogodbe pa obvezujejo le države, ki so pogodbo podpisale, se pravi, da bi morala Slovenija nastopiti pri pristojnih mednarodnih organih«, »na mednarodne forumne se lahko posameznik obrne le v slučaju, da je v domicilni državi izpolnil vse nivoje potrebnih sodnih postopkov; nadzorni organi obenem raje ščitijo individualne kot kolektivne pravice«, je sklenil Ivo Jevnikar. (ri)

Ivo Jevnikar v rojanskem Marijinem domu

KROMA

DANES - Z začetkom ob 9.30

Študijski dan o L. Karlu Moserju

V dvorani Tessitori v deželni palači na Oberdankovem trgu se bo danes ves dan odvijal Mednarodni študijski simpozij o Ludwigu Karlu Moserju, arheologu in pionirskemu raziskovalcu prazgodovinskih najdišč na tržaškem Krasu. Simpozij prirejajo Narodna in študijska knjižnica, Tržaški občinski muzeji in Pokrajinski muzej iz Kopra.

Simpozij je priložnost za osvetlitev lika osebnosti, katere znanstveno delo je bilo vrsto let potisnjeno v ozadje, čeprav ima Moser velike zasluge pri odkrivanju prazgodovinskih arheoloških najdišč. Poleg ravnatelja NŠK Milana Pahorja in ravnatelja Tržaških muzejev Adriana Dugulina bo na zasedanju govorila vrsta uglednih strokovnjakov. Med temi so Gino Bandelli (Trst), Lidija Rupel (Trst), Karl Mais (Dunaj), Deborah Arbullo (Trst), Matej Župančič in Tomaž Mihelič (Koper), Brigitta Mader (Dunaj), Lidija Nikočević (Pazin), Stanko Flego (Trst),

Revolucionarne ideje Olympe de Gouges drevi na odru SSG

Društvo Spaesati-Razseljeni, Bonaventura, Slovensko stalno gledališče v sodelovanju z deželnim zavodom ERT FJK in z DAMS (Univerza v Vidmu) ter pod pokroviteljstvom Pokrajine Gorica vabijo drevi ob 20.30 v tržaški kulturni dom, kjer bo zaživela gledališka predstava »1791 – Deklaracija o pravicah žensk in meščank« Olympe de Gouges. Režijo je podpisala Sabrina Morena, na odru pa bodo nastopili Marcela Serli, Sara Beinat, učenci zavoda Dams in posebni gostje... Francoska feministka, revolucionarka in dramatičarka Olympe de Gouges je leta 1791 napisala svoj manifest o pravicah žensk, leta 1793 pa jo je revolucionarno sodišče obsodilo na obglavljenje zaradi poseganja v državne zadeve. Predstava uporablja pisma, spise in njeno obtožnico, ki so bili prvič prevedeni v italijanshino za rekonstrukcijo glavnih etap njenega življenja in bo priložnost za javno branje vseh členov Deklaracije z glasovi številnih gostij, ki imajo aktivno vlogo v družbenem življenju. Vstop je prost, dodatne informacije pa so na voljo pri blagajni Slovenskega stalnega gledališča od 10. do 17. ure oziroma poldrugo uro pred pričetkom predstave. Vsakdo pa lahko zavrti tudi brezplačno telefonsko številko 800-214302 oziroma se oglasi na info@teaterssg.it (www.teaterssg.it).

V Bazovici večer v podvodnem svetu

SKD Lipa vabi svoje člane in prijatelje na odkritje podvodnega sveta, pa samo metaforično: morske skrivnosti bi namreč mogoče občudovali le na videoposnetkih Marka Civaridija. Slednji je pred meseci postal državni podprvak v podvodnem snemanju z videoposnetkom »Morje občutkov« in se že več let ukvarja s to športno-medijsko panogo, ki mu je prinesla več nagrad. Tako mu je letos poletni za las ušlo prvo mesto na državnem tekmovanju v Ventotenu. Ljubitelji morja in morskih lepot so v soboto, 22. novembra, ob 20.30 vabljani v Bazovski dom, kjer bodo med drugim predvajali nagrajani videoposnetek.

Popravek

V četrtkovih številki dnevnika smo napovedali predstavitvi knjige o bratih Avsenik. V podnaslovu se nam je zapisalo, da bosta predstavitvi v četrtek, medtem ko bosta danes, kot pravilno piše v članku, in sicer najprej v Štorjah, potem ob 20.30 pa v Šempolaju.

Anton Velušček (Ljubljana), Kristina Mihovilovič (Pula), Marzia Vidutti Torlo, Paolo Casari in Anna Crismani (vsi Trst).

Jutri (sobota) ob 10. uri se bo mednarodno srečanje nadaljevalo z vodenim obiskom arheološkega najdišča na Socerbu, Svete jame in gradu Socerb.

GLEDALIŠKI VRTILJAK - Preteklo nedeljo gostovali lutkarji iz Maribora

Malčki s pozornostjo sledili predstavi Jajce

Člani Lutkovnega gledališča Maribor izvedli delo Zlatka Kriliča

Lutkovno gledališče iz Maribora je vedno dobrodošel gost, saj nikoli ne razočara ne otrok ne staršev. Zato ga Radijski oder prav rad povabi na Gledališki vrtljak. Tudi preteklo nedeljo je številne gledalce očaralo z domiselno izvedbo znane Kriličeve igrice Jajce. Že na samem začetku, ko sta igralca prinašala na oder jajčka in jajca vseh velikosti, barv in oblik, je otroke spravila v dobro voljo vesela pesmica o tem, kako lahko pripravimo jajce (Edi Oraže), in duhovita mimika obeh igralcev, ki sta krivila pod težo nekaterih jajc ali se celo sesedla od truda. Potem pa je Janez (Danilo Trstenjak) povedal, da jajc ne bo pojedel, pač pa da bo počakal, da se iz katerega od njih izvali piščanček, bodoči petelinček, ki ga bo vsako jutro budil namesto budilke. Tako se je začelo veselo pričakanje in uganjanje, iz katerega jajca se bo izlegel piščanček Franček. Seveda je bilo treba naj čakači vse do zadnjega, prej pa se je iz vsakega jajca pokazalo drugo presenečenje. Ko so otroci razumeli, da bo iz jajca vsakokrat prilezla nepričakovana žival, se je njihova radovednost še stopnjevala in so ob vsakem odpiranju jajca skušali prehiteti drug drugega pri uganjanju, za koga gre. Celu odrasli so skoraj nejeverno zmajevali z glavo, saj marsikdo ni vedel, da se tudi pajki, želve, hobotnice in paglavci izležijo iz jajca. Seveda so bile vse te živali (izlegli so se tudi orel, noj, krokodil in kača) krasne pisane lutke (zamislila si jih je Sabina Šinko), vsaka izmed katerih je imela svoj tip nastopa, svoje duhovito ime in svoj glas –katerega pa je vedno, in to zelo posrečeno, modularila mlada Lina Kline.

Nazadnje, ko je Janez že obupal, pa se je le iz jajca izlegel tudi piščanček Franček, ki je sicer obljubil Janezu, da bo njegova budilka, ob tem pa ga tudi pošteno oključeval v zabavo vseh otrok.

Skratka, režiser Tine Varl je tudi to-

Iz jajc vseh oblik in velikosti so se izlegle najrazličnejše živali

KROMA

krat z izrednim posluhom za otroško psihologijo pripravil predstavo, ki si jo je vredno ogledati.

Otroke je pred vsako izmed dveh predstav zabavala animatorka Ingrid iz ŠC Melanie Klein, s katero so otroci barvali majhna jajčka in jih spravljali v košarice, ki so jih potem nesli domov. V veži pa so se družine abonentov tudi vpisovale na nedeljski družinski izlet v Ljubljano, kjer si bodo ogledale matinejo s predstavo Trnuljka

v Lutkovnem gledališču. Razpoložljiva mesta so bila kmalu oddana, kar je dokaz, da so zvesti abonenti z veseljem sprejeli še to darilo, s katerim je Radijski oder zaključil praznovanja desetletnice Gledališkega vrtljaka.

Naslednja predstava, Veveriček posebne sorte, bo na sporedu 7. decembra, ko bo otroke obiskal in obdaroval tudi sveti Miklavž.

Lučka Susič

SVETI JAKOB - Uspela pobuda didaktičnega ravnateljstva

Mojster Jaka v jeziku ručiga

V otroških vrtcih in na osnovnih šolah je prostovoljka Biserka Cesar predstavila Ugando

Otroci šentjakobskega ravnateljstva so se živeli v stvarnost svojih afriških vrstnikov

V mesecu oktobru je otroke vseh otroških vrtcev in osnovnih šol Didaktičnega ravnateljstva pri Sv. Jakobu obiskala Biserka Cesar. To srečanje je spadalo v sklop dejavnosti obširnega projekta medkulturne vzgoje, ki se že vrsto let uspešno izvaja v vseh vzgojno izobraževalnih ustanovah šentjakobskega ravnateljstva. Biserka Cesar je kot prostovoljka sodelovala s slovensko organizacijo Edirisa, ki pomaga ljudem v Afriki. S pomočjo slik in videoposnetkov, ki jih je sama posnela med bivanjem v Ugandi, je živo prikazala vaško življenje afriških otrok. Nato je svoje edinstveno petmesečno življenjsko doživetje v

ugandskem visokogorskem naselju popestrila še z enomesečnim potovanjem po džungli, o čemer pričajo čudovite slike z divjimi živalmi in naravnimi lepotami. Biserka je šla v Ugando, da bi naučila otroke plavati, saj se njihovo naselje nahaja na visoki planoti, kjer je tudi veliko jezero. Od tod črpajo vodo za vsakodnevno osebno rabo, kljub temu pa otroci kažejo precejšnje strahospoštovanje do vode. Povedala in pokazala je, da so na bregu jezera z deskami pripravili bazen, v katerem so se otroci lotili plavanja z zvrhano mero strahu. Naši otroci so z veseljem prisluhnili zanimivemu in doživljajevu pripovedova-

nju in so tako spoznali, kako se afriški vrstniki učijo v šoli, njihovo glasbo, pesmi in ples ter katere so njihove najljubše igre in igrače. Ugotovili so, da se njihove navade bistveno razlikujejo od naših, da so njihove obleke preproste, čevlje premorejo le redki in njihove ročno izdelane igrače so skromne. Kljub temu so otroci spretni športniki, odlični pevci in plesalci. Pristen in iskren nasmeh ugandskih otrok pa je prikupil pozornost razposajenih otrok, ki so se tudi sami preizkusili v nekaterih veččinah. V jeziku ručiga so šteli do deset, zapeli so pesmico Mojster Jaka in v ljudno pozdravili: "Kara, kara!"

Včeraj danes

Danes, PETEK, 21. novembra 2008

ALBERT

Sonce vzide ob 7.13 in zatone ob 16.29 - Dolžina dneva 9.16 - Luna vzide ob 0.37 in zatone ob 13.23.

Jutri, SOBOTA, 22. novembra 2008

CECILJA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 9,6 stopinje C, zračni tlak 1019,3 mb raste, veter 7 km na uro jugo-vzhodnik, vlaga 69-odstotna, nebo spremenljivo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,5 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. novembra 2008
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 44 (040 764943), Trg Valmaura 11 (040 812308).

Opčine - Nanoški trg 3 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 44, Trg Valmaura 11, Trg Sv. Jakoba 1.

Opčine - Nanoški trg 3 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Trg Sv. Jakoba 1 (040 639749).

www.farmacititrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.00, 17.00, 19.05, 21.15 »Twilight«.

ARISTON - 16.30 »Il papa' di Giovanna«; 18.30, 21.00 »Odgrobodogroba« (film prepovedan mladim izpod 18. leta).

CINECITY - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »La fidanzata di papa'«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »The Orphanage«; 15.50, 16.50, 17.50, 19.15, 20.00, 21.30, 22.00 »007 Quantum of solace«; 15.50, 17.55, 20.00 »High school musical 3: 22.15 »Il prezzo dell'onore«; 20.00, 22.00 »Giu' al nord«; 15.50, 17.50 »Wall-E«; 15.50, 18.00, 20.05, 22.10 »Mamma mia!«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.10, 21.15 »Vicky Cristina Barcelona«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.35, 21.00 »Changeling«.

FELLINI - 18.45, 22.15 »Galantuomini«; 17.00, 20.30 »Si puo' fare«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Mamma mia!«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Nessuna verita'«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.00, 18.00 »Hišna zajčica«; 19.30, 21.30, 23.30 »Vi-harna noč«; 17.20 »Zadeti: Ananas ekspres«; 20.00, 21.50, 23.40 »Žaga V«; 18.40, 21.00, 23.20 »Kvantum sočutja«; 16.50 »Muhice osvajajo«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La fidanzata di papa'«; 16.45 »High School Musical 3«; Dvorana 2: 18.30, 20.15, 22.15 »Quantum of solace«; Dvorana 3: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Twilight«; Dvorana 4: 16.45 »Wall-E«; 18.30, 20.20, 22.15 »Giu' al nord«.

SUPER - 22.15 »Awake - Anesthesia co-science«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.10, 22.10 »La fidanzata di papa'«; Dvorana 2: 17.45, 20.00, 22.10 »007 Quantum of Solace«; Dvorana 3: 17.30 »High School Musical 3«; 20.00, 22.00 »Giu' al nord«; Dvorana 4: 18.00, 21.30 »Changeling«; Dvorana 5: 17.50, 20.10, 22.15 »The burning plain - Il confine della solitudine«.

Poslovni oglasi

NUDIMO SPROSTITVENE MASAZE v Sežani 3348334231 in

Novi Gorici 00386-51869928, za ugledne osebe.

Mali oglasi

AVTOMOBILSKE GUME pirelli 185/60 R14 zelo malo rabljene, ugodno prodam. Tel. na št. 040-228766

GOLEC SLOVENIJA (20 km do hrvaške meje in 25 min oddaljeno od Bazovice). Novogradnja, samostojne stanovanjske hiše, v mirni lokaciji, različnih velikosti od 95 do 145 kv. m. z garažo, shrambo, dnevnim prostorom, kuhinjo, sanitariji in tremi spalnicami. Začetna cena 150.000,00 evrov. Za vse informacije pokličite: 0039-3355283387.

IŠČEM vodni kefir. Tel. št.: 338-1910262.

IŠČEM DELO kot hišna pomočnica dvakrat-trikrat tedensko. Telefonirati v večernih urah na št. 338-4360677.

MAJHNEGA PSIČKA, majhne rasti (basotto), temno rjave barve smo našli v njihah pod Borštom. Kdor ga pogreša naj se javi na tel. št. 040-228510 ali 347-1363315.

MERCEDES CLASSE A CDI v odličnem stanju, letnik 2001, črne barve, vse servise dokumentirane pri mercedesu, zadnji komaj narejen, z gumami za sneg, prodam. Tel. 348-3047021.

ODDAM v najem 65 kv. metrov veliko stanovanje v Borštu. Tel. 040-228626.

PODARIM dve majhni simpatični mucki. Tel. 040-229554.

PODARIM odprt kamin znamke edilkamin. Tel. 340-5788584.

PRODAJAMO nov štedilnik bele barve po ugodni ceni. Tel. 331-1129574.

PRODAM BAGER model FAI 245, goseničar s kabino, 3 nagibne žlice (30, 50 in 80 cm), hidravlično kladivo (Rotair OLG 260 kg), letnik 94, cena po dogovoru. Tel. št. 339-8963082.

PRODAM črni krzneni dolgi plašč (visone black gamma), ekskluziven model. Tel. 340-9329903.

PRODAM hladilnico (200x120, h 250). Tel. 335-6322701.

PRODAM novo peč na drva za centralno kurjavo, 30 kw, znamke unical. Nabavna cena 3.500 evrov, prodajam za samo 2.000 evrov. Kličite na tel. št. 334-6366765.

PRODAM rabljen štedilnik na drva znamke loberger v dobrem stanju, za kuhanje z možnostjo centralnega ogrevanja. Klicati ob uri obedov na tel. št. 040-2034293.

PRODAM samostojno hišo v odličnem stanju na Colu, 200 kv. m. na dveh etažah, 1900 kv. m. vrta in gozda. Tel. na št. 040-327128 (v večernih urah).

V KRIZU prodajam stanovanje, 90 kv. m. z balkonom in garažo. Tel. 334-5088775.

V MEDEI PRI KRMINU prodam enostanovanjsko hišo: velik salon, kuhinja, tri sobe, dve kopalnici, s 300 kv. m. vrta. Informacije tel. št. 348-5289452.

Čestitke

Štorklja je v Španijo poletela, mamiči Sari in očku Joanu lepega ERIKA povila. Lepi družini želimo polno srečnih in nasmejanih dni ter mirnih noči. Družini Tavčar in Jarc.

Osmice

OSMICO je odprl Renzo Tavčar, Repen 42. Tel.: 040-327135.

Prispevki

V spomin na Pepko Škrlič vd. Furlan darujejo Marica Budin (Samatorca) 15,00 evrov ter Silva in Edi 20,00 evrov za MoPZ Rdeča zvezda.

Prosti čas

Petkova priloga Primorskega dnevnika

PRAZNIČNI DECEMBER V THERMANI LAŠKO

za člane Kluba Thermana že za

Hotel	Božični program 4 dni	Novoletni program 3 dni
WELLNESS PARK LAŠKO****	252,45 €	372,30 €
ZDRAVILIŠČE LAŠKO****	207,40 €	304,30 €
HUM****	183,60 €	256,70 €

Polpenzion, vstop v bazene in savne podjetja Thermana d.d., 1 x dnevno vstop v fitness, program sprostitve, rekreacije in praznični program animacije ter wellness storitev.

Novoletni program vključuje tudi silvestrsko večerjo in novoletni ples.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE:
+386 3 423 2200, info@thermana.si, www.thermana.si

NOVO - WELLNESS PARK LAŠKO

V Thermani, družbi dobrega počutja so pred kratkim odprli nov hotel Wellness Park Laško. Wellness Park Laško, ki nastaja samo korak stran od poznane in uveljavljene Zdravilišča Laško, je svoje možnosti izkoriščanja zdravilne termalne vode v februarju letos že nadgradil z atraktivnim in modernim kopalščem ter savna centrom. Wellness hotel nudi 90 sodobno opremljenih sob kategorije štirih zvezdic, restavracijo s panoramskim pogledom na reko Savinjo, penzionsko restavracijo, kavarno in vinoteko ter od 1. avgusta dalje vabi tudi v Wellness Spa Center.

EDEN NAJBOLJ IZPOPOLNENIH SPA CENTROV V TEM DELU EVROPE

V Wellness Spa Centru so sodobno urejeni prostori za različne terapije, fitness in rekreacijo. Velja za enega najbolj izpopolnjenih SPA centrov v tem delu Evrope. Izbor wellness ponudbe zaokrožujejo ajurvedske, tajske masaže, Comfort Zone rituali, nege obraza, telesa, obloge in maske priznanih vrhunskih kozmetičnih linij; edinstvene tehnike izvajanja stonete

pije, klinične aromaterapije, havajske lomilomi masaže in shiatsu masaže; tematsko obarvane kopeli z romantičnim prizvokom; fitness center; programi yoga, pilatesa in aerobike.

PREŽIVITE BOŽIČ ALI NOVO LETO TOKRAT V LAŠKEM

V okviru božičnih in novoletnih 3-, 4- in 5-dnevnih programov vam poleg polpenziona, kopanja v termalnih bazenih Thermane, savne in fitnesa pripravljajo tudi bogat program rekreacije, sprostitve in animacije. Odkrivali boste Laško, se z vlakom podali v Pravljično Celje, izdelovali praznične okraske, krasili smrečico, zaplesali v večernih urah, poizkusili srečo pri tomboli, prisluhnili božičnemu koncertu... Otroci se bodo lahko zabavali v iskanju božičnih zakladov, mini disku, družabnih igrah in ustvarjalnih delavnicah. V prazničnih dneh, v času pisanih lučk, dišečih piškotov, cimeta in pomaranč, času pričakovani in želja bo v hotelih Thermana še posebej zanimivo in veselo. V veselje jim bo to deliti z vami.

Dobrodošli v Laškem!
www.thermana.si

Terme Zreče

UNITUR SPA RESORT

Najdi svoj nasmeh!

ZIMA JE TU v Termah Zreče

od 14. novembra do 24. decembra 2008

Program vključuje: 3, 5 ali 7 polpenzionov, popoldansko čajanko v kavarni »D« z domačimi zeliščnimi čaji in pecivom, neomejeno kopanje v termalnih bazenih, vodno aerobiko, 1x, 2x ali 3x obisk savne s programom, 1x narodno večerjo v pohorski koči ali turistični kmetiji z aperitivom, degustacijo vinske kapljice Podpohorske vinske ceste, kreativne delavnice, izlet v prednovoletna mesta z doplačilom

DARILO:

- pri 3-dnevnem programu vam podarimo darilni paket božičnega peciva izdelanega v hotelski slaščičarni,
- pri 5 ali 7-dnevnem programu vam en dan bivanja podarimo (5+6; 7+8).

POPUSTI:

- 50% popusta za otroke od 3. do 12. leta v sobi z dvema odraslima osebama in 30% v sobi z eno odraslo osebo

CENA (na osebo v dvoposteljni sobi)	Vile Terme Zreče****	Hotel Dobrava 2000****
3 noči	132,00 €	168,00 €
5 = 6 noči	220,00 €	280,00 €
7 = 8 noči	308,00 €	392,00 €

Informacije: +386 3 757 61 62 (ga. Simona), simona.mernik@unitur.eu, www.unitur.eu
ADRIATICA.NET, Trst: 040 637 025, AURORA VIAGGI, Trst: 040 630 261

Najdite svoj nasmeh ...

... na Rogli, kjer je trava še zelena, potoki bistri in zrak še diši po svežem ali Termah Zreče, kjer se v svetu lepote, sprostitve in užitkov razvaja telo in duša. Današnji čas prinaša vse hitrejši tempo življenja zato je pomembno, da tisti čas, ki ga namenimo svojemu zdravju in dobremu počutju, izkoristimo v naravi, na svežem zraku in čim bolj aktivno. Ne glede na to, ali svoje proste dneve preživljate športno aktivno ali pa se raje predajate sprostitvi in razvajanju, vam Zreško Pohorje ponuja številne možnosti za krajši ali daljši pobeg od vsakdanjosti. Rogla in Terme Zreče ponujata obilo možnosti za aktivno preživljanje prostega časa za vse generacije in v vseh letnih časih. V obeh centrih se še posebej zavedamo dejstva, da je zdravje naše največje bogastvo. Programi so tako prilagojeni krepitvi in ohranjanju zdravja kot tudi zdravljenju različnih bolezenskih ali poškodbenih stanj. Akratotermalna voda in pohorska šota v Termah Zreče ter blažila sredogorska kli-

ma na Rogli so naravni zdravilni dejavniki, ki so povezani s strokovnostjo ekipe vrhunskih zdravnikov in terapevtov. Rogla in Terme Zreče, s svojimi programi in storitvami, stremita k temu, da bi gibanje, rekreacijo in šport približala vsakomur. Sprehodi z učenjem osnov nordijske hoje ali pa pohodi in osrčje pohorskih gozdov z vodniki preženejo napetost in stres. Wellness & Spa center Term Zreče s številnimi različnimi kopalni in masažami, ki jih odlikujejo predvsem zelišča, olja in soli, celovito poskrbi za sprostitve in razvajanje. V Savna vasi se naučite toplote, se sprostitve ter utrdite svoje zdravje. Poseben svet se odpre v Sawaddee, centru tradicionalne tajske terapije, v katerem izsolane tajske maserke in maserji poskrbijo za krepitev zdravja, zmanjševanja napetosti in odpravljanje stresa.

V objemu zelenega Pohorja vas pričakujejo čudovita narava ter prijazni in gostoljubni ljudje.

SPROSTITVENI CENTER TOPOLŠICA

V letošnjem letu smo v Termah Topolšica pričeli z gradnjo novega Sprostitvenega centra, ki bo hotelskim in zunanjim gostom nudil celovito sprostitve v vseh letnih časih. Ponudba centra bo dopolnila obstoječo bogato ponudbo s področja zdravstva in nege ter rekreacije, ki jo nudijo obstoječe vodne atrakcije.

Sprostitveni center bo celovit zaključek objekt s toplo povezavo do hotelskih objektov za goste hotelov in s posebnim vhodom za zunanje obiskovalce.

Novi Sprostitveni center bo nudil na eni strani sprostitve večjemu številu obiskovalcev, na drugi strani pa bo njegova ponudba zelo specifična in s tem tudi drugačna. Ta se kaže v pozornosti do invalidov, organizirani

terapiji skupin, kongresni oz. izobraževalni dejavnosti za manjše skupine in posebni ponudbi za razvajanje v dvoje.

V novem Sprostitvenem centru vam bomo lahko ponudili različne načine sprostitve: finske notranje in zunanje savne ter parne kopeli s počivališč; dodatno »standardno« ponudbo: fitnes, masaže, nego telesa (kozmetika, pedikura); dodatne atrakcije: medicinski center (masažni bazeni /whirlpooli/, blatne obloge, piling obloge, fango obloge, knajp terapije); VIP center (finska savna in parna kopel, whirlpool, ležišče, mini bar); savno za invalide, tuše presenečanja, dve terasi (japonski in alpski stil) z ležalniki, masažnim bazenom in vodnim slapom; dodatne dejavnosti: prostore za skupinske terapije, manjše kongrese, aerobiko, bogato ponudbo hrane in pijače.

Vabljeni v Terme Topolšica in kmalu v novi Sprostitveni center.

Terme Topolšica

V ZADNJI MINUTI,
21.11. - 30.11.2008

35,00 EUR/dan

Ni dodatnih upokojskih popustov. Doplačila po rednem ceniku.

ČAROBEN BOŽIČ,
21.12. - 28.12.2008

2 dnevni paket 87,80 EUR
5 dnevni paket 193,50 EUR
7 dnevni paket 270,90 EUR

Posebne ugodnosti: Brez doplačila za enoposteljno sobo. Upoštevajo se redni otroški popusti in popusti za upokojsence. Doplačila po rednem ceniku.

SILVESTRSKI PROGRAM, 28.12.2008 - 4.1.2009

	odrasli	otroci do 6 let	otroci 6-10 let	otroci 10-14 let
5 dnevni paket	295,00 EUR	30,00 EUR	147,50 EUR	206,50 EUR
7 dnevni paket	413,00 EUR	30,00 EUR	206,50 EUR	289,10 EUR

Ni dodatnih upokojskih ali otroških popustov. Doplačila po rednem ceniku.

Dobrodošli!

Marketing Term Topolšica - Topolšica 77 - SI- 3326 Topolšica
www.t-topolsica.si - animacija@t-topolsica.si
Tel.: +386 (0)3/896 31 42 - Fax: +386 (0)3/896 34 00

TURISTIČNA AGENCIJA ZA VSE ŽEPE IN OKUSE

first & last minute
adriatica.net

NOVOLETNI IZLETI ZA MLADE PO DUŠI

Praga, Bratislava, Amsterdam, Azurna obala, Brno, Budimpešta, Krakov, Pariz in Rim
Odhodi iz Sežane, avtobus, BB, 2/3 noči

že od 174 €

SMUČANJE ZA ZAHTEVNE IN MANJ ZAHTEVNE

SLOVENIJA, ITALIJA, FRANCIJA, AVSTRIJA
Novoletni avtobus s Fernetičev, 6 dni, Risoul apartma, HB

že od 369 €

NOVO LETO PO EVROPI IN SVETU

London, Madrid, Barcelona, Pariz - letalo iz Ljubljane
hotel 3*, BB, 4/3 noči

že od 453

Počitnice

Hurgada, Dahab, SSH - letalo iz Ljubljane, hotel 4/5
ALL, 7 noči

že od 719

Marsa Alam, Kenija, Zanzibar, Dubaj, Kuba, Dominikanska republika, Aruba, Mehika, Maldivi, Mauritius, Sejšeli, Madagaskar itd. po najugodnejših cenah.

Terme so

TERME OLIMIA - Vstopite v barvito oazo miru

Razkošna razvajanja in vodni užitek. Dru-
gačnost dneva in noči. Najboljše zabave.
To vam v Termah Olimia obljubljam za
mrzle zimske dni. Ne odlašajte, pokličite
nas in rezervirajte svoje zimsko doživetje.
Predstavljajte si dneve, ki si jih boste vzeli le
zase. Dneve, ko se boste pustili razvajati.
Ko boste jutro začeli s telovadbo, čez dan
plaval v barvitih bazenih, se predajali kuli-
naričnim izzivom ali zvečer zaplesali ob živi
glasbi.
Si privoščili orientalsko kopel hamam, se po-
topili v kopel v čokoladi, chardonnayu, algah
ali v maslu iz kozjega mleka. Ter se sprostiti
ob klasični, tajski masaži, ob masaži s toplimi
kamni ali masaži Olimia. Maserji že čakajo
na vas, da vam poživijo telo in umirijo duha.
Se sproščali v največjem savna svetu v Slove-
niji, ki se razprostira na 1.550 m² in ponuja
kar 9 različnih savn. Naši gostje lahko razkoš-
je miru in sproščanja poiščete v Oazi miru, v
drugem nadstropju našega savna centra, kjer
imamo: solno savno, japonsko parno kopel
ter tepidarium – ogrevane ležalnike. Razko-

šno izbiro savn zaokrožujejo tematski dnevi
od pomlajevalnega, cvetnega, meditacijske-
ga... in programi vrtničnega vročega zraka:
beauty program, program s himalajsko soljo,
... Predstavljajte si, kako vas bo prevzel ob-
čutek popolne sproščenosti.

Pred vami je ponudba za mrzel zimski čas, ki smo jo pripravili le za vas.....

V mesecu novembru vam nudimo 4 polpen-
ziona v Hotelu Breza**** (ne-čet ali pon-pet)
že za 195,30 €. Z animacijskim programom
bomo poskrbeli, da vam pri nas resnično ne
bo dolgčas.

Božični čas je še posebej lep. Postavljanje
jaslic, okrasitev božičnega drevesa, sprehod
z baklami k polnočnicam, nepozaben prihod
Božička ... bodo dali prazničnim trenutkom
še poseben čar. 4 noči (3 polpenzion) v Ho-
telu Breza**** že za 163,00 €.

Za več informacij pokličite na telefon:
+386 (0)3 829 7000.

Ali pogledajte na www.termo-olimia.com.

Praznično razvajanje v Termah Dolenjske Toplice

Topli vreli termalne vode in prijetno oko-
lje doline reke Krke že stoletja privabljajo
goste od blizu in daleč v eno najstarejših
evropskih zdravilišč. V Termah Dolenjske
Toplice pa bodo s 1. decembrom 2008 od-
prli nov sodoben wellness hotel Balnea.

Nov, sodoben hotel

Novi hotel, ki se imenuje po Wellness
centru Balnea, je kategorije 4-ih zvezdic
superior. Namenjen je predvsem gostom,
ki želijo preživeti sproščujoč oddih v ob-
jemu zelene dolenjske krajine ob pestri
ponudbi storitev za dobro počutje.
Povezanost hotela z naravo in soncem se
odraža v prijetnih, prostornih sobah, pravi
užitek pa je bivanje v suitah s kaminom,
kjer si gostje lahko privoščijo kopel s po-
gledom na idilično naravo. Posebnost Ho-
tela Balnea je soba za rekreacijo na vrhu
hotela s prav tako čudovitim razgledom
po bližnji okolici, za male nadebudneže
pa otroška igralnica. Za prijeten konec

dneva, zabavo in razvedrilo poskrbi en-
kratno vzdušje v baru ob zvokih klavirja
in praskanju ognja.

Do boljšega počutja in novih virov moči

Nadaljevanje sanj obljubljam že obstoječi
sprostitveni programi v Wellness centru
Balnea, med katerimi so najbolj prilju-
bljena »razvajanja v dvoje«. Vzeti si čas in
uživati v kopelih za dva, v savnah ali pod
prsti mojstrov masaž je ob današnjem
hitrem načinu življenja še kako pomemb-
no.

Novost v ponudbi so programi za boljše
počutje, ki temeljijo na refleksoterapiji,
priznani terapevtski metodi, kjer s prit-
ski na posamezne točke stopal blagodejno
vplivajo na človekovo zdravje in počutje.
V Balnei vam bodo pomagali, če imate
probleme z nespečnostjo, ki je posledica
stresa, ali če želite pridobiti na telesni
moči, izgubiti maščobne blazine in imeti
lepo oblikovano telo.

DOŽIVITE RAZKOŠJE ČRNEGA ZLATA V TERMAH 3000 TUDI POZIMI

V skladu s sodobnimi turističnimi trendi
so v Termah 3000 v Moravskih Toplicah,
ki delujejo pod krovno blagovno znamko
Panonske terme v Poslovni skupini Sava,
razvili turistične produkte, na katerih so za-
snovali svoj prihodnji razvoj: vrhunski well-
ness, sprostitveni in zdraviliški programi,
golf, poslovna srečanja in kongresi, kampi-
ranje ter šport in rekreacija. Pri tem gradijo
na bogatih naravnih danostih in tradiciji,
vrhunski kulinariki ter raznolikosti zgod-
bnosti destinacije, na kateri delujejo.

Vir in izvir zdravja ter dobrega počutja je
edinstvena črna termo-mineralna voda,
nima samo terapevtskih, ampak tudi dru-
ge pozitivne učinke na človeški organizem,
saj poživlja in osvežuje telo, izboljšuje in
pospešuje prekrvavitev, zmanjšuje živčno
vzbujenost in pomirja in pospešuje porja-
vitev kože na soncu.

ČRNO ZLATO KAR V HOTELSKI SOBI

Terme 3000 v Moravskih Toplicah so s hote-

lom Livada Prestige prve terme na svetu, ki
nudijo nastanitev najvišje kategorije s črno
termo-mineralno vodo kar v hotelski sobi.
V najsodobnejšem wellness centru Liva-
da vas bodo razvajali z edinstveno masažo
Livada z bučnim oljem, ki daje pravi pridih
Prekmurja. Z ekskluzivno zlato masažo, ki
temelji na olju, obogatim s čistim 24-ka-
ratnim zlatom, pa bo vaša koža zasijala z
novo življenjsko energijo. Z žlahtno kombi-
nacijo darov narave in znanja strokovnjakov
za dobro počutje pa boste v wellness centrih
Livada in Thermalium, ki se nahaja v osrčju
zakladov prekmurske ravnice, doživeli po-
polno prenavo duha in telesa.

KOZMETIČNA LINIJA IZ TERMO-MINE- RALNE VODE

Vaše najdražje lahko razveselite tudi z iz-
delki kozmetične linije Thermalium Col-
lection, ki so jo v sodelovanju s podjetjem
Galax razvili na osnovi dragocenosti iz dna
panonskega morja.

REDNA CENA: 294,00 €
CENA S POPUSTOM: 235,20 €
(po osebi v terminu od 28.12.2008 do 02.01.2009)

Terme Olimia
Silvestrska sanjarjenja
Nudimo 20% popusta!
Vas zanima...
Če do 30.11.2008 rezervirate katerikoli
silvestrski paket v Hotelu
Breza**** vam priznamo
20% popust.

Paket vključuje:
3x polpenzion, kopanje,
aquaerobika, telovadba za
»Dobro jutro«, animacijski program...
Obvezno doplačilo: Silvestrska
večerja 115,00 € po osebi.

Terme Olimia d.d., Zdraviliška cesta 24, SI – 3254 Podčetrtek, Slovenija, T 03 829 78 36, info@terme-olimia.com, www.termo-olimia.com

Balnea

*Zimska pravljica
v Termah Dolenjske Toplice*

polpenzion in namestitev v dvoposteljni sobi novega Hotela
Balnea**** superior - kopanje v termalnih bazenih v Wellness
centru Balnea - petkovo in sobotno nočno kopanje - vstop v
svet savn - uporaba panoramskega fitnesa ...
drobno presenečenje

Promocijske cene v času od 1. 12. 2008 do 31. 1. 2009:
vikend paket že od 148 EUR;
3 dni ... 189,81 EUR; 5 dni ... 299,70 EUR
(cena ne velja v času od 27. 12. 2008 do 2. 1. 2009)

dolenjske toplice
Tel: + 386 7 39 19 400, booking.dolenjske@terme-krka.si, www.termo-krka.si, www.benessere.si

Terme 3000
MORAVSKE TOPLICE
SANA HORTISARONIS

Počitnice v dvoje
»JESENSKI UTRINEK« do 21.12.2008:
HOTEL**** že od 86 Euro za dve osebi

Družinske počitnice
»Sveti Miklavž« od 5. do 8. decembra:
Dve noči na osebo že od:
*** 99 Euro
**** 128 Euro

1 OTROK DO 12 LET
v skupni sobi s starši = GRATIS!

Cene vključujejo: namestitev
v izbranim hotelu po programu,
polpenzion, kopanje v hotelskih bazenih,
prost vstop v Terme 3000, ...

Informacije in rezervacije:
Terme 3000 Moravske Toplice
Tel: +386 2 512 22 00
E: info@terme3000.si - W: www.termo3000.si

NOVO!
Do Moravskih Toplic
po novi avtocesti!

pri nas doma:

KRIŽARJENJA BREZ MEJA PO MORJIH IN REKAH

MSC, Costa, Top Cruises, Viking, Carnival,
Princess Cruises

First minute! Poskrbi za boljšo ceno.
Rezerviraj zgodaj.

Zagotovi si čudovite počitnice!
Advent od 05.12.
iz Strazburga, 3 noči

že od 390 €

MIKLAVŽ VAM PODARI:
1 OSEBA GRATIS
WEEKEND, HB, 2 NOČI

Kuponček velja za nakup storitve do
5.12.2008

Za terme na oglasu 21.11.2008.

Ime in priimek _____

Naše svetovalke Vas pričakujejo:

info@lastminutecenter.it
www.lastminutecenter.it

TRST Via San Lazzaro 13
34122 Trst
tel: +39 040 637025
fax: +39 040 361936

Naš urnik:
pon.-pet. 9.00 -13.00 in 15.00 -19.00
sobota 9.00 -13.00

GORICA-VILEŠ - Pomemben korak na poti uresničevanja nove avtoceste

V dogovoru o razlastitvah jamstva za lastnike zemljišč

Osemdeset odstotkov odškodnine že po podpisu razlastitvene pogodbe

Predstavniki dežele FJK, goriške pokrajine, občin Gorica, Sovodnje, Fara, Mariano, Gradišče, Romans in Vileš ter stanovskih organizacij kmetovalcev CIA, Col-diretti, Confragricoltura in Kmečka zveza so včeraj podpisali dogovor o razlastitvah, ki so potrebne za širitev hitre ceste. »Gre za velik korak v smeri uresničitve avtocestnega odseka,« je po podpisu poudaril deželni odbornik Riccardo Riccardi in pojasnil, da je nove povezava še toliko bolj pomembna zaradi skorajšnjega dokončanja avtocestnega odseka med Vipavo in Razdrtim.

Za gradnjo avtoceste med Gorico in Vilešem bodo razlastili 882 zemljišč, ki pripadajo 1.800 lastnikom. Razlastitvam bo namenjenih 20 milijonov evrov, z včerajšnjim dogovorom pa so določili, kako bodo potekali razlastitveni postopki. Protokol namreč predvideva, kako bodo določali ceno razlaščenih zemljišč, kako bodo stanovske organizacije sodelovale pri načrtovanju in gradnji odseka ter kako bodo odplačevali odškodnine. Glede tega so se dogovorili, da bodo lastniki zemljišč že ob podpisu razlastitvene pogodbe prejeli osemdeset odstotkov vrednosti razlaščenih parcel. Protokol ob tem določa, da goriška pokrajina in občine bodo imele vlogo posrednika med družbo Autovie Venete in lastniki zemljišč, v kolikor med njimi ne bo prišlo do dogovora. Pokrajinska odbornica Mara Černic je poudarila, da so v dogovor vključili tudi omembo 21. člena zaščitnega zakona 38/2001, ki predvideva, da se pri posegih prostorskega značaja upoštevajo zgodovinske in družbene specifičnosti območja; to pomeni, da dogovor načelno priznava prisotnost slovenske manjšine na ozemlju, skozi katerega bo tekla avtocesta.

Po podpisu protokola na pokrajini je Riccardi na občini sodeloval na drugem in zadnjem zasedanju storitvene konference, na katerem so bili prisotni predstavniki 23 javnih ustanov in uprav. »Na storitveni konferenci je bilo predstavljenih kakih deset ugovorov, ki jih bo nato preveril tehnično-znanstveni odbor,« je povedal Riccardi in pojasnil, da omenjeni odbor bo nato ugovore posredoval komisariju za avtocesto Renzu Tondu. Predsednik deželnega odbora bo moral zatem odobriti definitivni načrt za avtocestni odsek Gorica-Vileš, do česar naj bi prišlo pred koncem letošnjega leta. Takoj zatem bo Tondo objavil javno dražbo za izbiro izvajalcev del, tudi to pa naj bi opravil pred koncem letošnjega leta. (dr)

V imenu sovojenjske občine je dogovor o razlastitvah podpisal odbornik Slavko Tomsič (prvi z desne)

BUMBACA

SOVODNJE - Deželni odbornik v kratkem z županom o avtocesti

Ugovori in zahteve

Sovodenjci nočejo nadvoza nedaleč od pokopališča in si prizadevajo za odškodnine

Deželni odbornik za promet Riccardo Riccardi je včeraj zagotovil sovojenjskemu županu Igorju Petejanu, da bo v kratkem obiskal Sovodnje in se s krajevnimi upravitelji pogovoril o njihovih predlogih in zahtevah, povezanih z gradnjo nove avtoceste Gorica-Vileš. Sovodnjska občina je sicer svoje ugovore že posredovala družbi Autovie Venete pred 11. novembrom, ko je zapadel rok za njihovo vložitev, zdaj pa bodo torej upravitelji vsebino svojih predlogov osebno predstavili Riccardiju.

»Med že vložene ugovore smo vključili tudi nasprotovanje gradnji manjšega nadvoza čez avtocesto nedaleč od sovojenjskega pokopališča. Občani in lastniki zemljišč iz tega območja se niso strinjali z omenjenim projektom, zato pa smo družbo Autovie Venete pozvali, da naj ga črta,« je včeraj povedal župan Petejan in pojasnil, da so se pri družbi Autovie Venete po drugi strani zavzeli za gradnjo ceste, ki bi povežala pokopališče s Klancem. Občina je avtocestno podjetje tudi pozvala, da naj spoštuje zaščitna zakona 38

IGOR PETEJAN

BUMBACA

in 482 ter da naj posebno pozornost nameni postavitvi pregrad proti hrupu. Po besedah župana je v Sovodnjah predviden 900 metrov dolg nasip na južni strani avtoceste, na severni strani pred nogometnim igriščem pa kakih 50 metrov dolg. Petejan je povedal, da so družbo Autovie Venete pozvali, naj oba nasipa še dodatno podaljša. Na tem območju je predvidenih tudi šest čistilnih naprav za me teorone vode, ki so vkopane v nasipe; ker vsaka zaseda precejšnje zemljišče, je župan mnenja, da bi treba njihovo število znižati in velikost povečati.

»Ker bo staro nogometno igrišče porušeno, smo družbo Autovie Venete vprašali odškodnino, s katero bi to območje preuredili v občinski park, na katerem bi uresničili zelenice, namestili igrala za otroke in opremili prireditveni prostor,« je še razložil župan. »Sovodnje bodo nosile težko breme med samo gradnjo avtoceste, zatem pa zaradi prometa, ki bo stekel po njej,« je še poudaril župan, ki je zato mnenja, da bi morala družba Autovie Venete zagotoviti primerne odškodnine občini oz. vasi. »Lahko bi nam zgradili nove pločnike, preuredili križišče in uresničili še kako drugo javno delo,« je povedal Petejan.

V Sovodnjah bodo ob že obstoječem avtocestnem predoru zgradili še enega, zato pa bodo morali med njegovo gradnjo urediti obvoz. Načrt predvideva, da bi obvoz speljali po novi cesti, ki bi jo zgradili ob osnovni šoli. Na občini se s predlogom ne strinjajo, saj bi bilo po njihovem mnenju boljše podaljšati novo pot, ki bi povežala pokopališče s Klancem, in po njej speljati promet. (dr)

MOŠČENICE

Sprostitev avtoceste cilj enotne fronte

Snuje se enotna fronta za sprostitve avtocestnega odseka med Vilešem in Moščenicami. V Trzihu so politične sile že strnile vrste in skupaj zahtevajo liberalizacijo avtoceste, zdaj pa skušajo združiti moči tudi na Goriškem. Demokratska stranka iz Gorice in občinske svetniške skupine Forum, Stranke komunistične preno, Progetto Gorizia in Tuzzijske občanske liste so že odločno podprle zahtevo po sprostitvi avtoceste med Vilešem in Moščenicami; načelno podporo liberalizaciji naj bi v imenu večine v goriškem občinskem svetu izrazil tudi župan Ettore Romoli, ki je pripravljen posredovati, da bi o tem govorili na deželnem omizju.

Goriški tajnik Demokratske stranke Giuseppe Cingolani pojasnjuje, da bi sprostitve avtoceste med Vilešem in Moščenicami morala spremljati gradnja nove cestninske postaje, ki naj bi stala med Palmanovo in mostom čez Ter. »V kratkem bodo dokončali odsek pri Rebrnicah, zato bo dosti več tovornjakov vozilo proti Ljubljani po Gorici; ob tem bodo prihodnje leto v Vilešu odprli veleblagovnico IKEA, kar bo priključilo številne kupce. Če bo cestninska postaja še naprej pri Vilešu, tvegamo večje zastoje od tistih, ki se danes pojavljajo pri Moščenicah. Zaradi tega je treba zgraditi novo cestninsko postajo med Palmanovo in Terom ter s sprostitvijo avtocestnega odseka med Vilešem in Moščenicami olajšati pretok vozil med Trzihom, Červinjanom, Trstom in Gorico, kar bi pozitivno vplivalo na ronško letališče, obe pristanišči in druge logistične infrastrukture. Cingolani poudarja, da načrt za avtocesto Gorica-Vileš še ni v izvršni fazi, zato pa je treba pohiteti in zahtevo po sprostitvi čim prej odločno posredovati deželi. (dr)

SOLKAN-MIREN - Mejni objekti izginjajo

Rušijo nadstreška

Na mirenskem prehodu naj bi se dela zaključila že danes

Rušenje nadstreška na solkanskem prehodu

BUMBACA

V Solkanu in Mirnu se je včeraj nadaljevalo rušenje mejnih objektov. Potem ko so v sredo z bagerjem, opremljenim z drobilnimi kleščami, prerezali policijski kabini, so se včeraj lotili nadstreškov. Najprej so odstranili aluminijaste panoje, danes pa naj bi porušili še strukturo iz železnih drog. Po besedah delavcev podjetja Gianluigi Buffon iz Moša naj bi že danes zaključili rušenje v Mirnu, medtem ko bodo še nekaj časa potrebovali za dokončanje posega v Solkanu. Tu je namreč nadstrešek večji in delno zgrajen nad streho policijske postaje, kar otežuje rušenje, ki se bo po vsej verjetnosti zaključilo jutri oz. v začetku prihodnjega tedna. (dr)

GORICA - Še danes in jutri pobuda zveze ASCOM

Preko petdeset trgovin v mestu ponuja popuste

Še danes in jutri bodo v Gorici potekali »Jesenski dnevi nakupov«, pobuda zveze ASCOM, s katero hočejo trgovci ugoditi občanom in obenem spodbujati potrošnjo, ki se zaradi finančne negotovosti občutno skrčila. Trgovci, ki sodelujejo, so na izložbo nalepili razpoznaven letak in od včeraj izvajajo 20-odstotne popuste na raznih artiklih.

Pri pobudi »predbožičnih popustov« sodeluje preko petdeset trgovin. Na korzu Italia so pristopile trgovine Babyma, parfumerija Boris, Bianco e Rosa, Dolce Idea, Design Argento, Ottica Goriziana, Glenfield, Vaniglia, zlatarna Russian, Max Mara, parfumerija K&K (izvzete so znamke Kane Bo, Tom Ford, A Jake), Follie e Follie, Yamamay, Model in St.James. Na Verdijevem korzu sodelujejo trgovine Elite, Mariella Burani, Naturamica, Romana Abbigliamento, Antica Erboristeria, Sorelle Ramonda in Sisley, na Travniku pa Intimo Lu.Na., Il Bottone, Pelletteria Gabriella, Polletti, Chocolat, Nello's, Sasch in Mazzonetto. Na Raštelu bodo popuste izvajale trgovine K2 Sport (na zimskih oblačilih), trgovina s čevlji Kosič, Ursic Renzo, Fuchs, Lory, L'impronta, Intimo Marisa in Stress. V ulici Morelli so letake izobesili Ottica Goriziana in zlatarna Banco Oro, v ulici Garibaldi pa trgovine Griffe, Ferdi, L'unica casa in Unique. V ulici XXIV Maggio bosta še danes in jutri izvajali popuste trgovini Unique in Valleverde, v ulici Crispi pa trgovina Braidotti moto. V ulici IX agosto bo artikle po znižani ceni mogoče kupiti v trgovinah Scintille in Ottica Mio, v ulici De Gasperi pa v trgovini Edes Moda Intima. Pristopile so tudi tri trgovine v ulici Oberdan, in sicer Geox Shop, And in K2 Kids.

S popusti vabijo v trgovine BUMBACA

GORICA - Nabito polna dvorana Kulturnega doma je sinoči prisluhnila Slavoju Žižku

»Danes meje ne padajo, ampak rastejo kot gobe«

Slavoj Žižek
sinoči
pred goriškim
občinstvom

BUMBACA

mere v celi državi. Kar pa je pri stvari najbolj grozljivo, je to, da se na izredno stanje navajamo, da z njim živimo, da še naprej zahajamo v kino. To bo na žalost naša prihodnost, če se kaj ne zgodi. Zato ostajam levičar z vsemi svojimi deziluzijami.«

Žižku so sinoči prisluhnilo ljudje od blizu in daleč, Slovenci in Italijani. V prvih vrstah so sedeli vidnejši gostje iz politike, kulture in prosvete, predstavniki institucij in šolstva. Številni so bili mladi, ki jih nagovarja njegovo ostrovidno stikanje po gubah in pod površjem družbenih pojavov, kjer se skriva vulgarno in obsceno. Še pre-

jo svojega teoretskega aparata. Začel je pri sosedu - bližnjiku. Sosed ni vedno najboljši človek, niti takrat, ko ga poznamo, ko mu zaupamo, ko deluje prijazno in ugajano. Spremeni se (lahko) v strašljivo pojavo grozečega, dotlej neznanega monstuma. Mar se to ni zgodilo v Avstriji s primerom Fritzl? Čisto »normalen« moški je v svoji kleti skrival večkrat posiljeno hčer in njene otroke - sinove in hčere incesta. Nad kletjo - krajem perverzije - pa je stala hiša, kjer je normalno živel. Ko se je hotel opravičiti za zločin nad hčerjo, je dejal, da jo je hotel zavrovati pred mamili.

cu? Ko ga je novinar vprašal, zakaj ne dovoli Romunom, da svobodno potujejo v tujino, je odvrnil, da to ni neko tiranstvo, temveč samo želja, da jih obvaruje pred tujo pokvarjenostjo, da zaščiti njihovo pravico do lastnega doma. Kateri je torej njegov resnični obraz, katera je resnica Miloševića, Karadžića, pred njima še Stalina in Hitlerja? »Resnica je v tem, kar delaš,« je pribil Žižek in med monstrumi našega časa izpostavil Kitajsko, kjer je divji kapitalizem našel v avtoritarnem režimu idealna tla in kjer se brez nikakršnih etičnih zadržkov dogaja nevarno manipuliranje s človeškimi geni. Tudi Milošević je svojo Srbijo naredil za državo, kjer je vse dovoljeno, kjer so moralni zakoni in etični imperativi postavljeni na glavo. Naredil je iz nje razvratni karneval, ki ga je Kusturica upodobil v filmu Underground. Razvratništvo in perverzija nista tuji religijam, je dejal in opozoril na pojav pedofilije pri katoliških duhovniki. Suspenzija moralnih prepovedi je ključni element sodobnega postmodernega nacionalizma, ki navdihuje tudi književnike, je potrdil ter omenil Handkeja in Čosića, »pa tudi Karadžić je bil pesnik.«

To poanto je Žižek izbral, da se je vrnil k Elfriede Jelinek, ki je zapisala, da je jezik neumen in ga je treba mučiti, da iz njega izvlečemo resnico: »Kaj je poezija drugega kot neko veliko mučenje jezika. Ali se zavedamo, kaj moramo narediti, da iz jezika izvlečemo sonet? To ne velja samo za poezijo, to velja za umetnosti, na primer za film. Montaža je mučenje.« Tako je zaključil: »Da se prebiješ do prave univerzalne umetnosti, moraš jezik posiliti. Če ne posiljujemo jezika, da izrečemo pravo univerzalno razsežnost, potem bomo prej ali slej posiljevali žive ljudi.« (ide)

»Da se prebiješ do prave univerzalne umetnosti, moraš jezik posiliti. Če ne posiljujemo jezika, da izrečemo pravo univerzalno razsežnost, potem bomo prej ali slej posiljevali žive ljudi«

den je spregovoril, sta Žižka in občinstvo pozdravila Matejka Grgič v imenu konzorcija Slovik in Alberto Princis iz združenja Ex Border, ki je sinočnje predavanje vključil v program prireditve Care_Casandre.

Žižek je v svoj govor vpletel Platona, Heideggra, Hegla, Lacana, Miloševića, Karadžića, Ceausescuja, Stalina, Hitlerja, Mussolinija, Kusturico, Benignija, Tarkovskega, avstrijsko pisateljico Elfriede Jelinek, ki jo je Jörg Haider proglasil za sovražnico svoje »kulture«. Kaj imajo skupnega? Skozi gornja imena je potegnil nit svojega razmišljanja o najbolj trpkih in tragičnih razsežnostih našega bivanja. To je storil z močjo svoje misli in prepričljivost-

Od Fritzla je bila Žižkova pot do psihologije, literature, filozofije in politike kratka. Elfriede Jelinek je že dolgo pred Fritzlom opozarjala na kontinuirano moško nasilje nad ženskami v vseh njegovih oblikah in pokazala na njegovo zasidranost v temeljih srednjeevropske kulture. Obsceno podzemlje človeške psihe prihaja na dan v mitih, sanjah in simptomih, a tudi v številnih neslutnih pojavih sodobne kulture, kot na primer v osladnem filmu *Moje pesmi, moje sanje* (»The Sound of Music«), od katerega se z osladnim sporočilom veliko ne oddaljuje Benignijev Življenje je lepo (»La vita è bella«).

Ali ni imel obraza dobrega očeta tudi romunski predsednik Nicola Ceauces-

Zbrane v krepko pretesni dvorani goriškega Kulturnega doma je Slavoj Žižek sinoči najprej pozdravil z besedami: »Dragi prijatelji, ne bom rekel gospe in gospodje, ker ostajam to, kar sem vedno bil, zato bom pozdravil tudi po italijansko "compagni e compagne" in nadaljeval v svojem jeziku in v jeziku manjšine: »Dragi prijatelji, ne bom rekel gospe in gospodje, ker ostajam to, kar sem vedno bil, zato bom pozdravil tudi po italijansko "compagni e compagne" in nadaljeval v svojem jeziku in v jeziku manjšine, ki tukaj živi.« Sprožil je prvi bučni aplavz. Za sobno mizico sredi odra se je nato ozrl za sabo, na belo platno, na katerega je prireditelj večera - izobraževalni konzorcij Slovik - projiciral naslov njegovega predavanja: Kaj se zgodi, ko pade meja.

»Katero mejo, kje so meje? Prva, osnovna meja, tista od katere bi se vsi radi ločili, je Balkan. Nihče noče biti Balkan, ki je vedno nekje drugje, spodaj desno.« Tako je začel svoj poldrugo uro dolgi miselni pohod v iskanju globljih tokov, ki se gibljejo

pod površjem današnje družbe. Začel je s Freudom in v nadaljevanju kot deroča reka vpletal v svoj govor filozofe, filmarje, politike in književnike ter z držo politično nekorektnega misleca, ki ga je zaznamovala poznomoderna odčaranost, obračunal z mistifikacijami, lažmi in floskulami, pa tudi s tajkuni, ki so - po njegovem prepričanju - prišli v Slovenijo na oblast. Med floskule je prištel priseganje na multikulturalizem in se nato obregnil ob mejo: »Kaj se je začelo dogajati s koncem utopije 90. let? Mnogi zidovi povsod. Če je bil simbol konca 90. let padec berlinskega zidu, danes meje ne padajo, ampak rastejo kot gobe, realne meje in zidovi med Izraelom in Palestino, med ZDA in Mehiko, in pa imaginarne meje. Veste, kaj se je zgodilo v Italiji julija 2008 zaradi prehajanja priseljencev čez mejo? Proglašene so bile izredne raz-

SLOVIK
SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

FACTOR BANKA

kraški zidar

NLB

InterFinanz

SALONIT
ANHOVO

NOVA GORICA - Raziskave o slovenskih mladostnikih

Nadpovprečno samomorilni

Narašča uporaba alkohola, nižja pa se uporaba drog in kajenja

Med novogoriškimi petnajstletniki narašča uporaba alkohola, nižja pa se uporaba drog in kajenja, slednje sicer narašča med dekleti. Slovenski mladostniki so v povprečju debelejši od njihovih evropskih vrstnikov, manj se gibljejo, imajo slabšo samopodobo, med njimi je tudi več samomorilnosti. To so izsledki nekaterih nacionalnih in mednarodnih raziskav, ki so bili včeraj na novogoriškem Zavodu za zdravstveno varstvo (ZZV) predstavljeni tridesetim učiteljem in zdravstvenim delavcem.

»Gre predvsem za izmenjavo izkušenj, osvetljevanje aktualnih težav v zvezi z življenjskim slogom mladostnikov in poudarjanju vloge šol in zdravstva pri spodbujanju pozitivnega odnosa do zdravja pri mladostniku,« je povzela namen strokovnega srečanja Irena Jerič iz novogoriškega ZZV. »Življenjski slog mladostnikov ni veliko drugačen od tistega pri odraslih. Problem so slabe prehranske navade, premalo gibanja in neprepoznavanje stresa,« pojasnjuje Jeričeva in nadaljuje: »Dejansko so otroci in mladostniki najbolj zdrava populacija. Tisto, kar nas skrbi, je, da se jih del ob stresu in težavah zateka v alkohol, kajenje ali droge.« Konkretni podatki o uporabi alkohola, tobaka in drug med mladostniki na Goriškem kažejo naslednjo sliko: rezultati glede uporabe drog so boljši kot v letu 2003 in letu 1999, delež uporabe se niža. Evropska raziskava ESPAD, ki poteka tudi na nacionalnem nivoju, je lani zajela 867 petnajstletnikov. Uporaba drog

Ingrid Markočič Tadič

FOTO K.M.

torej upada, viša pa se delež opijanja: 92 odstotkov jih je v življenju že pilo alkoholne pijače, dobra polovica se je vsaj enkrat že opila, 5 odstotkov pa se je opilo že več kot 20-krat. »Alkohol, cigareti in marihuana se zdijo mladostnikom zelo dostopni. V življenju je že kadilo cigarete več kot pol vprašanih; največ anketiranih je prvo cigareto prižgalo pri 14 letih. Med dijaki, ki so v zadnjem mesecu kadili cigarete, je 20 odstotkov v istem obdobju kadilo tudi marihuano, v življenju pa jo je že polovica,« pojasnjuje izsledke raziskave Ingrid Markočič Tadič, samostojni zdravstveni analitik

na novogoriškem ZZV.

Tudi izsledki mednarodne raziskave zdravja v širšem smislu, ki vsake štiri leta poteka v 41 državah Evrope in Severne Amerike med 11-, 13- in 15-letniki, ne kažejo prijetne slike za slovenske mladostnike. »Rezultati kažejo, da se razlike med bogatimi in revnimi otroki vse bolj povečujejo, otroci so premalo telesno dejavni, narašča nasilje med vrstniki, vse več otrok je osamljenih, manj se družijo med sabo, v porastu je virtualna komunikacija, slovenski otroci so tudi predebeli, mladi so nezadovoljni s svojo telesno težo in se ocenjujejo kot preobremenjeni,« našteva samostojna raziskovalka na področju duševnega zdravja na Centru za promocijo zdravja Helena Jeriček Klanjšček. In v čem izstopajo slovenski mladostniki v primerjavi z njihovimi evropskimi vrstniki? »Dobro komunicirajo s starši, so pa nezadovoljni s svojo samopodobo, po uživanju alkohola so nad povprečjem med ostalimi državami,« odgovarja Jeriček Klanjščkova.

Tudi Saška Roškar, psihologinja na inštitutu za varovanje zdravja, ugotavlja, da je med slovenskimi najstniki opaziti porast stresa, celo sindroma izgorevanja. »Veliko je depresivne simptomatike, izpostavljeno pa je tudi samomorilno vedenje, v katerem smo v starostni skupini od 15 do 29 let nad evropskim povprečjem. Stresne motnje so na splošno v porastu tudi drugje v Evropi, vprašanje pa je, kako se s tem v posameznih državah soočajo,« pravi raziskovalka, ki zaključuje z ugotovitvijo, da je Slovenija na področju sprejemanja teh strategij v zadnjih letih že naredila veliko korakov naprej, »veliko dela nas pa še čaka,« meni psihologinja Saška Roškar.

Katja Munih

GRADIŠČE - Center za priseljence Priseljenci s protestnimi letaki sprejeli parlamentarni odbor

Segantijeva: Obnoviti sporazum o mešanih italijansko-slovenskih patroljah

Z leve Segantijeva, Boniverjeva in župan Tommasini

BUMBACA

Tujci, ki so zaprti v centru za priseljence v Gradišču, so včeraj s protestnimi letaki sprejeli parlamentarni odbor za izvajanje schengenskega sporazuma, ki si je ogledal prostore bivše kasarne Polonio. »Po novicah, ki so prišle na dan v zadnjih časih, ima parlamentarna komisija dolžnost, da preveri, ali so bila pri upravljanju struktur za priseljence na italijanskem ozemlju kršena zakonska določila o javnih dražbah,« je povedala predsednica parlamentarnega odbora Margherita Boniver iz vrst Ljudstva svobode, ob kateri so si centre CIE, CARA in CDA - v-le-teh je trenutno okrog 360 priseljenec - ogledali tudi ostali člani odbora, med katerimi je poslanec DS Ivano Strizzolo. Pred nekaj dnevi si je komisija ogledala tudi center za priseljence na Lampedusi.

Popoldne je bilo na vrsti srečanje s predstavniki krajevnih uprav, ki so se ga udeležili deželna odbornica Federica Seganti, goriška prefektnja Maria Augusta Marrosu, župan iz Gradišča Franco Tommasini, predsednik pokrajine Enrico

Gherghetta in odbornik Marko Marinčič, deželna svetnika Giorgio Brandolin in Gaetano Valenti ter predstavniki občin goriške pokrajine. Tommasini je Boniverjevi predstavil težave, s katerimi se občina Gradišče spoprijema zaradi prisotnosti centra za priseljence na svojem teritoriju. Opozoril je na posledice, ki jih leta ima na krajevno gospodarstvo in na problem varnosti, ki se tiče predvsem priseljenec samih. Kriminalne se namreč zaradi prisotnosti strukture ni povečal, je povedal župan, potrebno pa bi bilo urediti pločnike in razsvetlavo v bližini centra. Boniverjeva je povedala, da bo Tommasinijevo zahtevo po prispevkih upoštevala in posredovala naprej, s pozornostjo pa je prisluhnila tudi Segantijevi, ki je predlagala obnovo sporazuma o mešanih policijskih patroljah med Italijo in Slovenijo in podpis podobne konvencije z Avstrijo. Boniverjeva je po obisku ocenila, da je položaj centra v Gradišču pod kontrolo, v zvezi s protestno akcijo priseljenec pa je povedala, da jo je presunila. (Ale)

GORIŠKI LOK - Današnja klepetalnica

(Ob)vladovanje Italije po oceni Miloša Budina

GORICA Deset let stikov z javnostjo

Univerzitetni tečaj za stike z javnostjo, ki ga Videmska univerza ponuja študentom na svojem goriškem sedežu, slavi 10. rojstni dan. Ob 12.15 bo svečanost v goriškem Kulturnem domu, na kateri bodo poleg rektorice Cristine Compagno prisotni župan Ettore Romoli, predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta in deželna odbornica Alessia Rosolen. Doslej se je iz stikov z javnostjo diplomiralo 1.500 študentov, letos pa ima smer 1.257 vpisanih.

Ruralia na sejmišču

Na goriškem sejmišču se danes ob 15. uri začne sejem enogastronomskih dobrot Regalo Ruralia, ki bo odprt še jutri in v nedeljo med 10. in 19. uro. Del hale B bo posvečen goriškim specialitetam in briškim vinom. Vstop bo prost.

Posvet o nadškofiji

Inštitut za socialno in versko zgodovino prireja danes ob 15. uri v palači Attems-Petzenstein posvet o papežu Benediktu 14. in nastanku goriške nadškofije.

Mladi demokrati

Mladi demokrati bodo danes volili svoje delegate državne in deželne skupščine. Na Goriškem bo podmladek Demokratske stranke svoje predstavnike izbral na sedežu DS v ulici Locchi v Gorici med 9. in 23. uro, pri stojnici DS na korzu Italia v Gorici od 12.30 dalje, na sedežu DS v ulici Udine v Krminu med 15. in 23. uro in na sedežu DS v ulici Verdi v Trzihu med 18.30 in 22. uro. Volišča bodo odprta tudi na sedežih DS v Škocjanu, San Pieru in Gradišču.

Dela v ulici Petrarca

Zaradi obnove stanovanjske hiše bo z današnjim dnevom v Gorici zaprt promet odseka ulice Petrarca med korzom Verdi in trgom Battisti.

MILOŠ BUDIN

KROMA

Gost današnje klepetalnice Goriškega loka bo ministrijski podtajnik v Prodijevi vladi, senator Miloš Budin. Srečanje z naslovom (Ob)vladati Italijo bo priložnost za razpravo o temah, ki so za Italijo vedno bolj aktualne, med temi pa izstopa vprašanje, kako prerasti partikularizme in specifične interese posameznih skupin, ki so večkrat v nasprotju s potrebami države in pričakovanji večine državljanov. »Kaste«, »podkaste« ter razne interesne skupine zaustavljajo proces reformiranja države in državnih organov, ki se izkazujejo iz dneva v dan bolj neučinkoviti v upravljanju tako kompleksnega sistema, kot je država.

Budin, ki bo v KB Centru v Gorici spregovoril ob 18. uri, je bil v vlogi podtajnika na ministrstvu za mednarodno trgovino prvi Slovenec, ki je sodeloval v italijanski vladi. Soustvarjal je torej italijansko vladno politiko in se pri tem dnevno srečeval s številnimi težavami, ki obremenijo ali celo preprečujejo sprejemanje konkretnih odločitev in ukrepov. Istočasno pa se je lahko na mednarodni ravni soočil z raznoraznimi sogovorniki in spoznal realnost številnih državnih sistemov, od najbolj naprednih do arhaično nedemokratskih. Ne nazadnje pa je Budin stalno sodeloval pri številnih dvostranskih pobudah Italija-Slovenija, kjer sta mu tako predsednik tedanje vlade Prodi kot tudi zunanji minister D'Alema zaupala pomembno vlogo posrednika.

»Med razpravo bo tekla beseda tudi o današnjem političnem položaju na državni in lokalni ravni ter v manjšinskem prostoru, kjer zaradi ozkih pogledov nekaterih krogov, ki se izogibajo kateremu koli izzivu in inovativnim pristopom, vlada imobilizem,« so napovedali organizatorji večera in nadaljevali: »V veliko pomoč nam bodo torej dragocene izkušnje bivšega podsekretarja Budina, s katerim bomo analizirali konkretne probleme in skušali nanizati možne rešitve.« Srečanje z Budinom bosta povezovala David Peterin in Aljoša Sosol, ki bosta predala besedo tudi občinstvu.

GORICA - Začel se je festival »Care_Cassandre«

Prihodnost skozi oči znanstvenikov in filozofov

»Ko govorimo o prihodnosti, se moramo zavedati, da le-ta v današnjih pogojih ni zagotovljena. Mnogi znanstveniki opozarjajo politike na potrebo po spremembi dosedanjega modela razvoja, ki ogroža preživetje novih generacij. Tudi tem pogosto pravijo "Kasandre", zato se mi zdi tema goriškega festivala povsem posrečena in aktualna.« Tako je povedal slavni znanstvenik Fritjof Capra v video intervjuju, s katerim se je včeraj na sedežu goriške pokrajine uradno začela letošnja izvedba festivala združenja Ex Border »Care_Cassandre«. Avtorja uspešnik, kot je knjiga »Tao fizike«, sta intervjuvala in posnela umetniški vodja festivala Alberto Princis in ekolog Bruno D'Udine.

Odprtja festivala, ki se bo nadaljeval do nedelje, sta se udeležila pokrajinski odbornik Marko Marinčič in občinski odbornik Antonio Devetag. Soglašala sta, da je tema letošnje izvedbe festivala pobude, ki raziskuje prihodnost v književnosti, umetnosti, filozofiji, znanosti in psihologiji, izredno posrečena, saj doživljamo trenutek velike negotovosti, ki bo tako ali drugače zaznamoval družbo, njen razvoj in zgodovino. Po po-

ALBERTO PRINCIS

BUMBACA

zdravih se je zavrtel video intervju s Fritjofom Capro, v katerem se je znanstvenik pogovarjal o kreativnosti narave, medsebojni povezavi naravnih elementov ter znanstvenem geniju Leonarda da Vinci, kateremu je posvetil tudi svojo zadnjo knjigo. »Capro bomo povabili na predstavitev knjige v Gorico, saj je njegovo življenje povezano s tem mestom. Njegova mati izhaja namreč iz družine Teufenbach,« je povedal D'Udine.

Drugi pomemben gost uvodnega dne festivala je bil goriški filozof in pesnik Silvio Cumpeta, ki je prebral »lectio magistralis« z naslovom Hvalnica negotovosti. »Počasti-

tev negotovosti v Kasandri senci je nekoliko paradokсна. Kasandra je bila obsojena na gotovost in radikalnost nesrečnega pogleda na življenje; ostala je neuslišana in brezupna. Ljudi pa vedno in povsod obkroža mreža negotovosti,« je povedal Cumpeta.

Prvi festivalski dan se je nadaljeval popoldne z obiskom pisateljice Gabrielle Kuruvilla, predavanjem Slavoj Žižka (o tem obširneje poročamo v drugem članku) in srečanjem z zgodovinarico Simonetto Cerrini. Današnji program se bo začel ob 16. uri na sedežu Fundacije Carigo, kjer se bodo predstavili pesniki evroregije Tiziano Broggiato, Marina Moretti, Antonello Bukovaz in Claudio Grisanchichem, uro kasneje pa se bo začelo srečanje s pisateljem Francescom Durantejem. Ob 18.15 bo v deželnem avditoriju spregovorila novinarka in pisateljica Cinzia Tani, ob 20.30 pa se bo v Kinemaxu začel niz kratkih filmov »Specchi d'Africa per un cinema che riflette«. Ob 20.45 bo v deželnem avditoriju spregovoril pisatelj in novinar Marcello Veneziani, ki ga bo predstavil odbornik za kulturo Antonio Devetag. (Ale)

SSG - Nocoj v gledališču Verdi predstava v režiji Janusza Kice

Hči zraka za začetek abonmajske sezone

»Tekst ima neverjetno inteligenco in globino ter predstavlja velik paradoks«

Hči zraka nemškega dramatika Hansa Magnusa Enzensbergerja po baročnem izvorniku Calderona de la Barca bo nocoj ob 20.30 odprla v mestnem gledališču Verdi goriško abonmajske sezone Slovenskega stalnega gledališča. Zelo pozitivne ocene publike in kritike so spremljale poletna gostovanja predstave na raznih festivalih. Največje pohvale so bile namenjene protagonistki, igralki Silvi Čušin, izbiri tehtnega teksta o nevarnosti absolutne oblasti in režiji, ki jo je podpisal Janusz Kica. Poljski režiser je v svoji karieri večkrat pristopil k opusu španskega dramatika in je pred leti uprizoril tudi izvornik, po katerem je nastala sodobna predredba nemškega avtorja.

Enzensberger je znal posodobiti tekst in obenem ohraniti njegove vsebine?

Enzensberger je vrhunski intelektualac in lik nemške kulture, ki zna vedno iznenaditi s provokativnimi vprašanji in posreduje svež pogled na aktualno stvarnost. Nima nikoli gotovih receptov; je človek, ki sprašuje, kaj je demokracija, kaj tiranstvo, katera je vloga posameznika v kontekstu, gradi historično povest, analizira maso in posameznika, a ne najde odgovorov. Njegov tekst je konstrukcija, ki sloni na vprašanih politične narave in kateri je vdihnil življenje, kar je zelo redko.

Teme oblasti in manipulacije človeka so vedno aktualne. Katera so bila vaša razmišljanja ali viri navdiha pri uprizoritvi?

Tekst ima neverjetno inteligenco in globino ter predstavlja velik paradoks. Z ene strani kaže krhkost in utopijo nekega komunizma brez nasilja in brez laži ter kritizira to navivnost, istočasno pa dokazuje pomen obstoja take utopije. Z druge strani ni slučajno, da sta tako Calderon kot Enzensberger izbrala za glavno vlogo žensko, ki je preizkusila moško nasilje in se temu maščuje z enako krutostjo.

Enzensberger je zreduciral baročni izvornik na bistvo in prav tako je tudi režija čista in bistvena.

Sem se izognil vsemu, kar bi lahko

Poljski režiser
Janusz Kica:
»Publika je veliko
bolj pametna
od tega, kar se
govori«

FOTO AGNESE DIVO

obremenilo uprizoritev, ker sta tekst in igravec prava protagonistista predstave. Ta tekst ne potrebuje realizma ali ilustracije in je za igralce zelo zahtevna preizkušnja, saj imajo na razpolago samo svoje telo in glas za pričaranje tega, kar jih obdaja. Pred desetimi leti sem postavil Calderonov tekst Življenje je sen v Ljubljani, ki je bil prav tako izrazito zreduciran. V obeh primerih pa je bilo nujno poznati vsa poglavja bolj obširnega izvornika, ker so tudi ta implicitno prisotna v igri.

Protagonistka je v tem primeru ključ učinkovitosti predstave. Kako je prišlo do izbire Silve Čušin?

Želeli smo uprizoriti tekst, ki se ukvarja s svetom in politiko na alegoričen način, in se je seveda takoj pojavilo vprašanje o trojni vlogi v kontekstu že zelo komplicirane situacije. Ko ne bi imel Silve, verjetno se ne bi lotil takega teksta. Vendar imajo tudi drugi

igralci dvojne vloge, ki predstavljajo prav tako zahtevno ustvarjalno protitež glavnemu liku. Zanimivo je še, da alegorična narava ne zahteva psihološkega poglobljanja likov, temveč ustvarjanje na osnovi misli in emocij.

To je že vaše drugo sodelovanje z SSG-jem po predstavi Namišljeni bolnik. Kakšne vtise ste dobili o delovanju tržaškega gledališča?

Marko Sosič je spoštovanja vreden umetniški vodja, ker ima pogum, da se ne odloča samo za komercialne stvari. V času, ko je tekst samo material, ki ga je treba obdelati, se mi zdi zanimivo, da se skušamo vrniti k dostojanstvu objekta, saj je teater toliko dober, kolikor je dober pisec. Uspeh predstave je poplačal trud našega izziva. Publika je veliko bolj pametna od tega, kar se govori.

Rossana Paliaga

HČI ZRAKA Med politiko in erotiko vpeti junaki

Hči zraka (»Die Tochter der Luft«) uprizarja mit o tragični, z nasiljem zaznamovani usodi babilonske kraljice Semiramide, ki je sredi 17. stoletja pritegnil že Calderona de la Barca, Enzensberger pa je leta 1992 predelal njegovo besedilo in poudaril vpetost glavnih junakov med politiko in erotiko.

Semiramida (igralka Silve Čušin), hči boginje-ribe, je bila spočeta v nasilju, pri življenju so jo ohranili golobi, zato jo je pastir, ki jo je bil našel, poimenoval Hči zraka. Ker se je Semiramida držala prerokba, da je zaznamovana s krvjo in smrtjo, so jo priklenjeno kot psa zaprli v podzemlje. Iz ujetništva jo je osvobodil ninivski vojskovodja Menon (Aleš Valič, upodablja tudi Likasa), ki se je vanjo zaljubil. Zavedajoč se prerokbe, jo je zadrževal v ujetništvu, a mu je Semiramida pobegnila na dvor, kjer se je vanjo zaljubil ninivski kralj Ninus (Ivo Barišič), s katerim sta dobila sina Niniasa. Tu se predigra konča in začne se pripoved o polšačanju - Semiramida, hoče postati vladarica. Njena silna sla po moči in razgali človeško naravo, ki v brezmejni sli po lastni moči vedno znova kolje, mori, pošiljuje, zapira, slepi, brez občutka krivde.

Režiser Janusz Kica gledalcem zastavlja vprašanje o legitimnosti oblasti in razgali človeško naravo, ki v brezmejni sli po lastni moči vedno znova kolje, mori, pošiljuje, zapira, slepi, brez občutka krivde.

abonmajska sezona

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA V GORICI otvoritvena predstava sezone

Hans Magnus Enzensberger

HČI ZRAKA

Režiser JANUSZ KICA

Danes, 21. november ob 20.30

Gledališče Verdi Gorica, italijanski nadnapisi

Postaje avtobusnega prevoza za goriške abonente so sledeče:
Poljane (gostilna, ob 19.20), Doberdob (cerkev, ob 19.25), Romjan (cerkev, ob 19.30), Tržič (S.Polo, 19.40-črpalka Shell, ob 19.45), Štivan (nad gostilno, ob 19.50), Jamlje (gostilna, ob 20.00), Gabrje (ob 20.05), Sovodnje (pri lekarni, ob 20.15).

Info: goriški urad,
Korzo Corso Verdi 51, Mob. 340 8624701
Urnik: pon/pet (14.00-17.00), sob (9.00-12.00)
Brezplačna telefonska št. 800214302-
pon/pet (10.00-17.00)
info@teaterssg.it / www.teaterssg.it

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Twilight«.
Dvorana 2: 20.30 »Travelling Africa«.
Dvorana 3: 18.00 - 20.30 »Change-ling«.

NOVA GORICA
KULTURNI DOM: 20.15, »Lady Chatterley«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Twilight«.
Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.10 »007 - Quantum of Solace«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Nesuna veritè«.
Dvorana 4: 18.00 - 21.30 »Change-ling«.
Dvorana 5: 17.50 - 20.10 - 22.10 »La fidanzata di papà«.

Razstave

BREZPLAČNI VODENI OGLEDI razstave »Marcello Fogolino a Gorizia. Ricostruzione di un capolavoro disperso« (med 10. in 19. uro na sedežu fundacije Goriške hranilnice v ul. Carducci, 2 v Gorici) bodo v soboto, 22. novembra, ob 17. uri in v nedeljo, 23. novembra, ob 11. in 17. uri; (informacije na www.fondazionecarlo-go.it - tel. 0481-537111).

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja na posebno povabilo agencije Palma iz Celja in vodnic Sonje ter Jasmine, samo za udeležence letošnjega izleta v Dalmacijo in Črno goro, zelo zanimiv enodnevni izlet na Štajersko 5. decembra za ogled najstarejšega mesta Ptuj (obisk gradu in izdelovalca po-

sebnih oblačil za kurentne) in Maribora. Obvezna prijava do 23. novembra. Vpisujeta Saverij Rožič (tel. 0481-390688) in Ana Kuzmin (tel. 0481-78061).

Obvestila

GORIŠKI MESTNI REDARJI sporočajo ulice, dneve in urnike merjenja hitrosti z radarjem: Tržaška ul. - sobota, 22. novembra, 10.00-11.00.

KD JEZERO iz Doberdoba sklicuje v ponedeljek, 24. novembra, občni zbor volilnega značajev prvem sklicu ob 20. uri, v drugem pa ob 20.30 na sedežu društva.

SMUČARSKI ODSEK SPDG vabi člane in prijatelje, da se udeležijo krajšega tečaja o pripravi smuči, ki bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 20. uri na sedežu KD Paglavac v Podgori; informacije na tel. 0481-22164 (Marta).

VRHOVSKA SEKCIJA VZPI-ANPI vabi na kratko slovesnost ob ponovni postavitvi dveh tabel v spomin na delovanje kurirske postaje med drugo svetovno vojno, ki sta ju neznani odnesli. Zbirališče bo v nedeljo, 23. novembra, ob 10.30 pred spomenikom NOB na Vrhu, sledil bo enourni krožni sprehod s postankom pri tablah, kjer bo zapela ženska vokalna skupina Danica.

Mali oglasi

PRODAJAMO repo za kisanje; tel. 0481-882420.

PRODAM STANOVANJE pribl. 65 kv.m v Tržiču v zaključni fazi gradnje. Pritličje, 2 svetli spalnici, kopalnica, prostorna dnevna soba s kuhinjo, velika sončna in delno pokrita terasa (pribl. 160 kv.m), parkirni prostor v garaži, dvigalo. 173 tisoč evrov, primerno tudi kot investicija; tel. 347-3404638.

Priveditve

»SGUARDO METICCIO«: danes, 21. novembra, ob 18. uri bo v Tržiškem kulturnem konzorciju v Ronkah srečanje z Giulietto Stefani, ki bo predstavila svojo knjigo »Colonia per maschi. Italiani in Africa Orientale. Una storia di genere«.

V DVORANI CERKVE SV. IGNACIJA V GORICI z rhodom na trgu XXVII marzo bo danes, 21. novembra, ob 17.30 predstavitev publikacije »All'ombra del campanile. Storia di gioie, dolori, dubbi, speranze...«. Z avtorico Nuccio Lo Re se bodo pogovarjali Marino De Grassi in Andrea Bellavite.

V KNJIGARNI UBİK na korzu Verdi 119 v Gorici bo danes, 21. novembra, ob 17. uri srečanje z dvema pisateljema literarne zvrsti »fantasy« Solomonom Troyem Cassinijem, avtorjem romana »Le ali del drago caduto« in Paolom Paronom, avtorjem romana »La casa dei sette gatti. Storia di streghe, incantesimi e benandanti«.

DRUŠTVO ZA OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE ALEKSANDRINK PRVAČINA v sodelovanju z Založbo Educa vabi na predstavitev spletne strani www.aleksandrinke.si in pravljice Darinke Kozinc Pravihi so jim Aleksandrinke v soboto, 22. novembra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Prvačini.

MAURO CORONA bo v soboto, 22. novembra, ob 18.30 gost knjigarne Ubik na korzu Verdi 119 v Gorici, kjer bo predstavil svojo zadnjo knjigo »Storia di neve«.

V KULTURNEM CENTRU MOSTOVNA v Solkanu bo danes, 21. novembra, ob 21. uri večer z DJ-jem Tomislavom in v soboto, 22. novembra, ob 21. uri filmsko glasbeni večer.

PRAVLJIČNA URICA v Feiglvi knjižnici v Gorici bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 18. uri; Katerina Citter bo pripovedovala pravljico Srečna Suzana.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA prireja predstavitev Knjižne zbirke za leto 2009 v ponedeljek, 24. novembra, ob 17. uri v Galeriji Ars na Travniku 25 v Gorici.

PRIMORSKE NOVICE prireajo javno razpravo iz niza Valovanja z naslovom Ideje so v zraku - jih znamo ujeti? v torek, 25. novembra, ob 16. uri v Mestni galeriji Nova Gorica na trgu E. Kardejlja 5 v Novi Gorici. Sodelovali bodo predsednik vlade Republike Slovenije Borut Pahor, rektor Univerze na Primorskem Rado Bohinc, direktor podjetja Instrumentation Technologies Rok Uršič in predsednik Univerze v Novi Gorici Danilo Zavrtnik.

RAZBIRANJA ŽARIŠČA je naslov nove knjige Davida Bandlja, ki jo bodo predstavili v torek, 25. novembra, ob 18. uri v študijski sobi Feiglve knjižnice v Gorici. Vabita knjižnica Damir Feigel in Založništvo tržaškega tiska.

PROMEMORIA - DRUŠTVO ZA ZAŠČITO VREDNOT PROTIFAŠIZMA IN PROTINACIZMA bo v torek, 25. novembra, ob 18. uri v knjigarni La linea d'ombra na trgu Berlinguer 1 v Ronkah predstavilo zbornik prispevkov s poveseta »Foibe, la veritè: contro il revisionismo storico« (Resnica o fojba: zoper zgodovinski revisionizem). O knjigi bodo spregovorili zgodovinarica in založnica Alessandra Kersevan, raziskovalka Claudia Cernigoi in zgodovinar Sandi Volk.

Osmice

BERTO TONKIČ v Doberdolu je odprl osmico. Ponuja domač prigrizek in toči črno in belo vino.

KOVAČEVI za cerkvijo v Doberdolu so ob petkih, sobotah in nedeljah odprti; tel. 0481-78125.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Vittoria Rossi vd. Carrara iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev Sv. Justa in na glavno pokopališče; 10.30, Norma Giacomuzzi vd. Iacob iz splošne bolnišnice v kapelo glavnega pokopališča.

Ob izgubi DOJOTA DEVETAKA izrekata družini in svojem iskreno sožalje

KD Danica in Zadruga Vrh

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, trg Sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
PIANI, ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V TURJAKU
SPANGHERO, ul. Aquileia 89, tel. 0481-76025.

Koncerti

DRUŠTVO TRŽIČ IN JADRO TER ŽENSKI PEVSKI ZBOR IZ RONK

KUVAJT - Nafta včeraj pod 50 dolarjev za sod

ZDA zaprosile za 300 milijard pomoči štiri bogate arabske države

ZDA naj bi finančno pomoč namenile avtomobilski industriji, bankam in drugim podjetjem v težavah

LONDON/KUVAJT- Šibko povpraševanje po surovi nafti, čemur botruje svetovno gospodarsko upočasnjevanje, je potisnilo ceno tako zahodnoteksaške lahke nafte kot tudi severnomorske nafte Brent pod 50 dolarjev za 159-litrski sod. Ameriška nafta je tako padla na najnižjo vrednost po 18. januarju 2007, nafta Brent pa je padla na najnižjo vrednost v zadnjih treh letih in pol, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Za 159-litrski sod zahodnoteksaške lahke nafte za dobavo v decembru je bilo treba v današnjem elektronskem trgovanju odšteti 49,91 dolarja. V Londonu pa se je severnomorska nafta Brent z januarjskim dobavnim rokom pocenila na 48,54 dolarja.

V sredo se je znižala tudi cena nafte OPEC. Za sod nafte tega kartela je bilo treba odšteti 45,89 dolarja, kar je 66 centov manj kot v torek, je zapisano na spletni strani kartela, ki ima sedež na Dunaju.

Medtem je prišla vest, da so ZDA štiri bogate zalivske države, Savdsko Arabijo, Združene arabske emirate, Katar in Kuvajt, zaprosile za 300 milijard dolarjev pomoči, s katero bi zaustavile finančni potop, po poročanju francoske tiskovne agencije AFP danes piše kuvajtski dnevnik Al-Seyassah. Po pisanju kuvajtskega časnika naj bi Washington Savdsko Arabijo zaprosil za 120 milijard dolarjev, Združene arabske emirate za 70 milijard dolarjev, Katar za 60 milijard dolarjev in Kuvajt za 40 milijard dolarjev. ZDA naj bi finančna sredstva namenila za pomoč avtomobilski industriji, bankam in drugim podjetjem, ki jih je načela finančna kriza.

Vse štiri zalivske države so sicer članice Organizacije držav izvoznic nafte (Opec) in skupaj dnevno načrpajo 14 milijonov sodov nafte, kar je približno polovica celotne proizvodnje naftnega kartela in 17 odstotkov celotne svetovne proizvodnje.

Omenjene zalivske države naj bi v preteklih šestih letih samo z nafto, ki je julija dosegla rekordno vrednost 147 dolarjev, nato pa padla na okoli 50 dolarjev, skupaj zaslužile okoli 1500 milijard dolarjev.

kot še navaja časnik Al-Seyassah, so ZDA tudi zaprosile Kuvajt, da Iraku oprostí približno 16 milijard dolarjev dolga. (STA)

Washington je Savdsko Arabijo zaprosil za 120 milijard, Združene arabske emirate za 70 milijard, Katar za 60 milijard in Kuvajt za 40 milijard dolarjev

ANSA

PARIZ Francoski socialisti volili predsednika

PARIZ - Francoski socialisti so včeraj odločili o novem predsedniku stranke, ki bo nasledil Francoisa Hollanda. Na volitvah lahko sodeluje več kot 200.000 članov stranke, glasovanje pa so zaključili pozno sinoči. Največ možnosti za predsedniško mesto imata nekdanja kandidatka za predsednico Francije Segolene Royal in nekdanja ministrica za delo Martine Aubry. Poleg Royalove in Aubryjeve se za predsednika socialistov poteguje tudi relativno manj znani evropski poslanec Benoit Hamon, ki predstavlja levo krilo stranke. Toda poznavalci mu pripisujejo manj možnosti za uspeh, navaja ameriška tiskovna agencija AP. Oči so najbolj uprte v 55-letno Royalovo, protikandidatko francoskemu predsedniku Nicolasu Sarkozyju na zadnjih predsedniških volitvah, ki so potekale lani. Royalova je sicer nekdanja partnerica sedanjega predsednika stranke Hollandea.

WASHINGTON - Novoizvoljeni ameriški predsednik oblikuje svojo administracijo Barack Obama sestavlja ekipo sodelavcev Hillary Clinton zelo verjetno državna sekretarka

NEW YORK - Novoizvoljeni predsednik ZDA Barack Obama, ki te dni sestavlja svojo administracijo, naj bi za ministra za zdravstvo izbral nekdanjega vodjo senatne večine Toma Daschlea iz Južne Dakote. Vse več je tudi namigov, da bo Obama za državno sekretarko izbral newyorško senatorko Hillary Clinton. Obama je pred volitvami obljubil korenito zdravstveno reformo in za zdaj sicer nepotrjena izbira umirjenega Daschlea z dobrimi zvezami v kongresu tako med demokrati kot tudi pri republikanskim senatorjih pozitivno odmeva.

Vse več namigov tudi kaže, da bo Obama izbral newyorško senatorko Hillary Clinton za državno sekretarko, čeprav iz njenega tabora prihajajo informacije, da je položaj pravzaprav niti ne zanima preveč. Njen soprog, nekdanji predsednik ZDA Bill Clinton, pa naj bi bil pripravljen storiti vse, da žena dobi položaj, pri čemer se bo odpovedal tudi denarju, ki jih tuje države prispevajo v njegov dobrodelni sklad.

Odločitev za Clintonovo bi bila sicer po mnenju ameriških komentatorjev tvegana za Obama, saj je senatorka zelo močna osebnost. Po mnenju drugih pa bi se lahko to izkazalo za dobro potezo, saj Clintonove ne bo v senatu, ko se bo odločalo o zdravstveni reformi.

Za pravosodnega ministra je Obama pogojno že izbral Erica Holderja, glede ostalih ministrstev pa krožijo številna imena. Med drugim kot možnega ministra za izobraževanje omenjajo nekdanjega državnega sekretarja Colina Powella, kot možnega ministra za transport pa demokratskega kongresnika slovenskega rodu iz Minnesote Jamesa Oberstarja, ki vodi odbor za transport v predstavniskem domu kongresa.

Med imeni za finančnega ministra se pojavljajo Larry Summers, ki je ta položaj zasedal v Clintonovi administraciji, nekdanji predsednik zveznih rezerv Paul Volcker in predsednik zveznih rezerv New Yorka Timothy Geithner. (STA)

Kot vse kaže, bo Hillary Clinton državna sekretarka

ANSA

NAIROBI - 332 metrov dolgi savdski tanker v rokah ugrabiteljev

Pirati zahtevajo 25 milijonov dolarjev

Na ladji je 25 članov posadke iz številnih držav - Čedalje več ladjarjev se zaradi vse pogostejših ugrabitev začena izogibati Adenskemu zalivu

Tanker Sirius Star prevaža surovo nafto za sto milijonov dolarjev vrednosti

ANSA

NAIROBI - Somalijski pirati zahtevajo 25 milijonov dolarjev odkupnine za savdski tanker, ki so ga zajeli minuli konec tedna. Njegov predstavnik Mohamed Said je dal lastniku Star Siriusa deset dni časa za plačilo odkupnine, v nasprotnem primeru pa je zagrozil s »katastrofalnimi« posledicami, poroča nemška tiskovna agencija dpa. 332 metrov dolga ladja, na kateri je za 100 milijonov dolarjev nafte, je bila zajeta v soboto približno 830 kilometrov jugovzhodno od kenjske obale, zdaj pa je zasidrana v somalijskem pristanišču Harardhere. Na tankerju je 25 članov posadke iz Velike Britanije, Hrvaške, Filipinov, Poljske in Savdske Arabije, po zagotovilih lastnika ladje Vela International Marine, hčerinske družbe Saudi Aramco, pa se počutijo dobro.

Savdski zunanji minister, princ Saud al Fajsal je sporočil, da se lastniki ladje pogajajo s pirati, od njih pa je odvisno, ali bodo plačali odkupnino ali ne.

Piratstvo se je v zadnjih mesecih močno razbohotilo ob obalah Afriškega roga, k čemur po mnenju predsedujočega Afriški uniji Jeana Pinga prispevajo nestabilne razmere v Somaliji. Ping porast piratstva povezuje z razprtijami v vodstvu somalijske začasne vlade, zato je pozval ZN, naj v državo čimprej napotijo mirovne sile. »To je jasen znak, da se bodo razmere še poslabšale in da bodo posledice za državo, območje in širšo mednarodno skupnost dolgoročne,« je opozoril.

Piratstvo se je razširilo, ko so se v Somaliji v začetku leta 2007 vneli siloviti spopadi med vladnimi silami in islamskimi uporniki, ki so poskušali znova prevzeti nadzor nad državo. Vlada je bila tako zaposlena z bojem proti upornikom, da se ni imela ukvarjati s pirati, v zadnjih mesecih pa so izbruhnila še nesoglasja znotraj vlade. Uporniki so to izkoristili in zasedli številna mesta po državi in prišli celo do obrobja prestolnice Mogadiš.

Številni ladjarji se zaradi vse pogostejših ugrabitev že izogibajo Adenskemu zalivu, mnogi pa o tem še razmišljajo. Skozi Adenski zaliv teče glavna plovna pot med Indijskim oceanom in Sredozemskim morjem skozi Sueški prekop. (STA)

ZALOŽBA ZRC - Svilogojstvo na Goriškem

Zanimiva raziskava etnologinje Vesne Mia Ipavec

Knjiga Murve in »kavalirji« je predelava njene magistrske naloge

Etnologinja Vesna Mia Ipavec iz novogoriške raziskovalne postaje Inštituta za slovensko narodopisje Znanstveno raziskovalnega centra SAZU se je po diplomi leta 2001 najprej uveljavila s sodelovanjem v čezmejnem projektu Goriškega muzeja Pustovanje na Goriškem nekoč in danes, zdaj pa med drugim raziskuje zgodovino etnologije na Goriškem in kulturo etnološke vede. Opuščeno svilogojstvo na Goriškem je začela preučevati med tema dvema nalogama, leta 2003 v okviru magistrske študija, ki ga je dve leti pozneje zaključila in naposled, v knjižni obliki, pred nedavnim predstavila tudi širši javnosti.

Ena od stalnic, povezanih s svilogojstvom, je po ugotovitvah avtorice dejstvo, da je po vojnah, ki so prizadele vse, kar je bilo eksistencialnega pomena za svilogojstvo, ta panoga vedo znova doživela nagel vzpon in razmah; tako je bilo po drugi avstrijsko-beneški vojni v 17. stoletju, po francoskih vojnah v 19. stoletju in po obeh svetovnih vojnah. Ne glede na občasne vzpone in padce pa svilogojstvo in z njim povezano gojenje murv velja za eno najstarejših monokultur na Goriškem. S »kavalirji«, kakor so v narečju imenovali gosence sviloprejke, so se poleg nekaterih plemičev in meščanov ukvarjala tudi mnoga

kmečka gospodarstva zlasti med Sočo in Vipavo ter deloma v Spodnji Vipavski dolini; zanje je bila prodaja svilene pridelke eden pomembnejših spomladanskih virov dohodka.

Vesna Mia Ipavec je s temeljitim pregledom literature, predvsem pa z vztrajnim terenskim delom zbrala veliko dragocenega dokumentarnega in spominskega gradiva. S pomočjo čedaje redkejših še živih pričevalcev je opisala tehnologijo nekdanjega svilogojstva in ocenila njegovo vlogo v gospodarskem in kulturnem življenju na Goriškem. Veliko pozornosti je namenila tudi murvinim drevesom, ki so jih največ zasadili v 16. in 17. stoletju. Častitljiva drevesa s svojo trdoživostjo, bodisi še vedno skrbno negovana bodisi zapuščena in zanemarjena, prav tako živo pričajo o neki že na pol pozabljeni tradiciji in hkrati dodajajo svoj pečat kulturni krajini.

Besedilo v knjigi spremlja več deset fotografij s še ohranjenimi gojenimi in divje rastočimi murvami na Goriškem in na Krasu; večino jih je posnela avtorica, ki je na koncu prispevala še zanimiv slovarček z razlagami svilogojskih ter narečnih in drugih izrazov iz pripovedi o svilogojstvu.

I. Ilich

Naslovnica knjige Vesne Mia Ipavec

Knjižna zbirka GMD za leto 2009

Goriška Mohorjeva družba je tudi tokrat ob izteku leta pripravila »knjižni paket«, ki ga bodo najprej predstavili v ponedeljek, 24. novembra, ob 17. uri v Galeriji ARS nad Katoliško knjigarno v Gorici. Koledar Goriške Mohorjeve družbe prinaša tudi za leto 2009 veliko prispevkov, ki govorijo o življenju in delu Slovencev v Italiji. Gre za članke verske, zgodovinske, družboslovne, poljudnoznanstvene in leposlovne narave. Obsega 248 strani in je tradicionalno razdeljen na koledarski del in zbornik. Uredil ga je dr. Jože Markuža, koledarski del pa je opremil Štefan Turk s ciklom ilustracij »Portae aureae«. Moj oče Zorko Marije Ščuka Kerže je prvi naslov v zbirki. Doživljanje očetove usode in iskanje resnice o njegovi smrti - gre za tržaškega narodnega delavca Zorka Ščuko - odpira še eno nedokončano stran naše primorske zgodovine. Knjigo sestavljajo trije sklopi: Drugačna zgodba, napisala jo je hčerka Marija Ščuka Kerže, Iz zapuščine Zorka Ščuka, vsebuje pismo Francu Kavsu ter izbor pisem iz zapora, ki jih je iz italijanščine prevedla Marija Cenda, Zorko Ščuka - v luči in senci, študija, ki jo je napisala Lida Turk. Knjiga je izšla v zbirki Naše korenine in predstavlja že 19. zvezek; oblikoval jo je Pavel Medvešek in obsega 256 strani. Najmlajšim je namenjena knjiga Muca prede, ki jo je napisala Anamarija Volk Zlobec, ilustrirala pa Magda Starec Tavčar. Avtorica Anamarija Volk Zlobec je skupaj z ilustratorko Magdo Starec Tavčar prislunhila mucji Zofiji, ki kljub svoji visoki starosti še vedno prede in prede..., mr..., mr..., in ko vrtil svoj kolovrat, vpleta v lanene nitke same lepe pravljice. Knjiga vsebuje osem pravljič in obsega 48 strani.

TRST - Koncertno društvo

Martin Helmchen očaral in prepričal

Vloga klavirskega spremljevalca se poslušalcu običajno kmalu zbrše iz spomina in le redki pianisti znajo privabiti pozornost nase, ko muzicirajo ob odličnem partnerju: med temi je mladi, komaj šestindvajsetletni nemški pianist Martin Helmchen, ki je lani nastopil v sezoni tržaškega Koncertnega društva s sijajno violinistko Julio Fischer. Zelo dober vtis so organizatorji izkoristili za vabilo na celovečerni koncert, na katerem Helmchen ni samo potrdil slutnje, da gre za enega najbolj izstopajočih talentov mlade generacije: očaral je in prepričal v repertoarju, ki ni iskal aplavza v popularnosti skladb, a je zazvenel v sveži in zapeljivi muzikalni podobi.

Umetnik je začel svoj nastop z Bachovo Partito št. 6 v e-molu BWV 830: spokojno in umirjeno je podal Toccato in Allemanda kot uvod k igrivim biserčkom Courante, kjer so njegovi prsti poustvarili briljantno, prosojnost čembala slično igro, v kateri so teme bistro poskakovale in se prelivale v mojstrski lahkotnosti. Občudovanja vredna je bila fuga, v kateri tema po ekspoziciji ni izginila, temveč nadaljevala svojo samostojno pot v idealnem ravnovesju z ostalimi glasovi. Posameznim stavkom je Helmchen vlil pripovedno moč in jasnino, ki se je obogatlila z ekspresivnostjo klavirja - skratka, Bach, kot ga le malokrat slišimo, čudovit kompromis med baročnimi geometrijami in romantično občutljivostjo.

Ob stoletnici rojstva se je nemški talent poklonil francoskemu mojstru Olivieru Messiaenu in predstavil tri odlomke iz mistično ubrane skladbe Vingt regards sur l'Enfant Jesus (Dvajset pogledov na Jezusa): harmonije, ki bežno spominjajo na Puccinija, se izogonej posnemanju z iskanjem steklenih zvočnosti; rahle akorde je mladi mojster nanizal z iskreno tankočutnostjo ter ustvaril kristalno prosojne slike.

Če so nekateri poslušalci po prvem delu koncerta sklepali, da je pianist nekoliko preveč nežen in njegova igra ne premore bolj herojskega zagona, so v drugem delu spoznali, da so se pošteno uštel: Martin Helmchen je kratkomalo zapeljal občinstvo z romantično, visoko navdahnjeno interpretacijo Simfoničnih etud op. 13 Roberta Schumanna. Poustvaril je vse odtenke, ki jih variacije nudijo izvajalcu, vtisnil posameznim frazam toplino in prepričljivost, obogatil virtuozno igro s herojskim zanosom in nam podaril trenutke čistega užitka, kakršne bi radi večkrat doživeli. Odziv občinstva je bil primeren umetniški višini: navdušeni aplavzi in vzkliki so priklicali kar tri dodatke - poetični drugi stavek iz Mozartove Sonate v F-duru, vrtoglava briljantnost Mendelssohnove Etude in slovesnost Bachovega Korala so nepreklicno zaokrožili res žlahten večer.

Katja Kralj

TURIN - Začenja se 26. filmski festival

Male filmske zgodbe

Po izboru direktorja Nannija Morettija - V tekmovalnem delu tudi prvenec Blaža Kutina Še nikoli nisem bil v Benetkah

Turin: Rim, 3:0. Tokrat ne gre za nogometno tekmo italijanskih prvoligašev, temveč za filmska festivala, ki si že vsaj tri leta prizadevata, da bi si zagotovila srebrno kolajno na lestvici italijanskih filmskih izložb. Letos je Turinu veliki slam uspel in to vsaj iz treh razlogov. Ker bo nocojšnjo odprtje »26 Torino Film Festival« označil film W Oliverja Stoneja, ki ga je rimski festival, baje iz političnih razlogov, zavrnil; ker se je Turin odpovedal italijanskim filmom (»od tistih, ki smo si jih ogledali, nas ni prepričal niti eden in ker del ne izbiramo po nacionalnem ključu, smo se odločili, da ne bo italijanskih filmov« - je dejal Moretti) tako v osrednjem kot tudi posebnem sklopu, in tretjič, ker bo od danes do 29. novembra privedel v piemontsko prestolnico serijo del in avtorjev, ki bi najbrž spadali v spored največjih festivalov, denimo tistega v Cannesu ali v Benetkah.

Navsezadnje pa je bil to tudi razlog, zaradi katerega so pred dvema letoma zaupali vodstvo turinskega festivala enemu najpomembnejših predstavnikov italijanskega filma, Nanniju Morettiju. In rimski avtor ni razočaral, ampak kvečjemu presenetil in oblikoval tak turinski festival, ki je najbrž precej podoben onemu, ki ga je pred dvajset in več leti ustanovil Marco Müller in mu dal naslov Cinema Giovani.

Prestizni turinski Teater Reggio se bo tako že danes spremenil v filmsko dvorano in predvajal film W, v parterju pa gostil avtorja, Oliverja Stoneja, ki se je rokoval z Arafatom in Fidelom Castrom, dvema od tlikih protagonistov njegovih filmskih stvaritev.

Prav tako vabljev pa bo tudi spored prihodnjih dni. Od jutrišnjega »dueta«, se pravi javnega pogovora med Nannijem in Romanom Polanskim, ki mu turinska izložba letos posveča zajetno retrospektivo, pa do predstavitev filmov pomembnih svetovnih filmskih avtorjev. Izven tekmovalnega sporeda bodo v Turinu prisotni: Kim Ki-Duk s filmom Dream, Jia Zhang, ki bo po Canne-

Nanni Moretti

KROMA

su tudi v Turinu predstavil svoj 24-city, Andrej Wajda s sovjetskim poklonom Katyn in Terence Davies, z dokumentarcem Of time and the city. V tem sklopu pa bo predstavljeno tudi filmska cigansko-punk komedija Filth and windsom, prvenec glasbene zvezde, Madonne.

Vezna nit letošnjega festivala bodo male zgodbe. V centru pozornosti pa predvsem družinsko življenje, od nezaželenega očetovstva, do prezgodnje smrti in soočanja z bolečino. Intimistično pripovedovanje, ki bo v Turinu prikazalo celotno zemeljsko oblo, saj bodo prisotne vse, od avstralskih, do kanadskih, kitajskih, brazilskih, ameriških, mehiških, čilskih, korejskih, izraelskih, malezijskih in sevada evropskih produkcij. Univerzalno pripovedovanje malih zgodb torej, v katerega se v tekmovalnem delu dobro uvršča tudi filmski prvenec slovenskega režiserja Blaža Kutina. Še nikoli nisem bil v Benetkah. Tekmovalni spored zaobjema petnajst naslovov: Bitter&Twisted - Christopherja Wee-kesa, Demain - Maximeja Girouxa, Dixia de Tiankong - Chi Zhanga, Donne-moi la main - Pascala-Alexa Vincenta, Entre os dedos - Tiaga Guedesa in Frederica Serre, Helen - Jojia Lawlorja, Mein Freund aus Fa-

ro - Nane Neul, Momma's man - Azazela Jacobsa, The new year parade - Toma Quinna, Non-dit - Fiena Trocha, Prince of Broadway - Seana Bakerja, Quemar las naves - Francisca Franca, Tony Manero - Pabla Larre in Die Welle - Dennisa Gansela, ki se ee enkrat vrača v čas nacistične Nemčije.

Sicer pa bo osrednje prizorišče turinskega festivala posvečeno tudi nekaterim drugim avtorjem. Od Jean Pierreja Melvilleja, najbolj ameriškega od francoskih režiserjev, do retrospektive imenovane British renaissance, se pravi angleškega filma osemdesetih in devetdesetih let, s tem, da bodo v Turinu prisotni Bill Forsyth, Michael Palin in Pat O'Connor. Ravno tako v Turinu pa bosta premierno predstavljeni tudi restavrirani kopiji dveh italijanskih zgodovinskih filmov, La classe operaia va in paradiso Elia Petrija in Diario di un maestro Vittoria De Sete, ki so ga pred štirimi leti predstavili tudi v Trstu, v sklopu Festivala 1000 oči.

Sklop L'amore degli inizi (Začetna ljubezen) pa bo vseboval serijo srečanj z igralci in avtorji, ki se bodo spomnili samih začetkov filmske kariere: Michael Redford, Peter Del Monte, Giuseppe Bertolucci, Salvatore Piscidelli, Marco Tullio Giordana, Claudio Caligari in Paolo Virzì.

Made in Italy film bo sicer prisoten, a samo v stranskem sklopu »Lo stato delle cose« (Stanje stvari), kjer bodo predstavljena dela Armando e la politica Chiare Malta, Di madre in figlia Andree Zambellija in La conquista della vita, najnovejši film, najbolj samosvojega italijanskega režiserja, Silvana Agostija.

Do 29. novembra bodo turinske dvorane in na novo restavrirani Muzej filma gostili 230 filmskih krajših, dokumentarnih in daljših zgodb. Ob koncu festivala, o katerem je njegov umetniški vodja že rekel, da bo »Resnoben in vesel, tak kot je bil lanski, pa čeprav se je danes v Italiji bolj težko veseliti«, bo Moretti tudi povedal, ali se namerava še posvečati vodstvu turinske filmske izložbe. (Iga)

UMETNOSTNO KOTALKANJE - Svetovno prvenstvo na Tajvanu

Romanova postavlja temelje za novo slavje

Po »shortu« na prvem mestu - Presenetljivo visoka kakovost nastopa najboljših

KAOSHIUNG - Na svetovnem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju na Tajvanu je Tanja Romano po večrajšnjem kratkem programu na dobri poti, da potrdi svojo popolno premoč bodisi v prostem programu bodisi v kombinaciji in enajstim naslovom svetovne prvakinje doda še dva, s tem pa kotalkaricam, ki se bodo v tem športu preizkusile v naslednjih letih in desetletjih postavi mejnik, ki po svoji oddaljenosti postaja vse bolj nedosegljiv.

Romanova je bila v »shortu« najboljša. Tudi njena prednost pred drugo uvrščeno »azzurro« Annalisa Graziosi znaša že celih sedem točk, vendar pa je bilo tekmovalje vse prej kot lahko. Tanja je stopila na parket za vsemi ostalimi tekmicami, ki so zelo solidno opravile svoj nastop. Zato je vedela, da mora kotalkati po svojih najboljših močeh, vendar je po uvodnih uspešnih dvojnih skokih naredila napako v kombinaciji in se z rokama dotaknila tal. Z veliko mero borbenosti in pridobljenimi izkušnjami je nato nadaljevala v velikem slogu in navdušila s trojnim rittbergerjem ter tekmo končala na visoki ravni. Za tehnično izvedbo je prejela visoke ocene 9,2; 9,5; 9,5; 9,3; 9,4; 9,4; 9,2, za umetniški vtis pa ocene 9,3; 9,7; 9,5; 9,6; 9,5; 9,8; 9,5.

»S svojim nastopom sem zelo zadovoljna. Kot veste letos zaradi poškodbe še nisem tekmovala, začeti prvenstvo s »shortom« (ki je krajši, a napornejši od dolgega programa, op.ur.) pa je zelo zapleteno. Ostale so

Po zadovoljivem nastopu v obveznih likih je Tanja Romano v Kaoshiungu odlično opravila tudi s kratkim programom

CORBELLETTI

se pred mano izkazale, Rosalba Genito pa je bila tedaj prepričljivo prva. Vedela sem, da moram pokazati vse svoje znanje. Kmalu se mi je noga otrdila, najbrž zaradi napetosti. Glede na to, da so vse finalistke tekmovala uspešno, menim, da bo jutrišnji (današnji, op.ur.) sklepni del tekme zelo napet, vendar sem optimistično razpoložena,« je povedala Tanja, ki se je veselila včerajšnjega trojnega uspeha Italije

(Graziosijeva 2. Genitova 3.) in tudi uvrstitve Slovenke Nike Arčon (njen trener je Samo Kokorovec) na 10. mesto, kar nadarjeni Novogoričanki, ki pa ji je na pomembnih tekmah doslej večkrat spodletelo, omogoča nastop v finalu. Ta bo najbrž izenačen, saj so razlike med tekmovalkami minimalne, le Tanja ima občutnejšo prednost. Njena najnevarnejša tekmica za kombinacijsko zlato, mlada Španka Alba Perez, je s 4. mestom po »shortu« potrdila svoj talent, povsem pa je spodletel nastop drugi Španki, Monici Gimeno, ki je bila še šestnajsta. Tudi Slovenka Lucija Mlinarič, svetovna podprvakinja v kombinaciji 2007, je razočarala in bo po večrajšnjem 11. mestu težko ponovila lanski uspeh v Avstraliji.

Tanjin nastop je včeraj komentiral tudi Samo Kokorovec. »Tanja je pokazala velik karakter, saj zanjo po tako dolgi odsotnosti s tekmovališč ni bilo lahko tekmovali. Tudi izvedba je bila zelo dobra, rekel bi, da je na sve-

tovnih prvenstvih boljše tekmovala samo leta 2005 v Rimu in lani v Brisbanu.

Kakorkoli že, nič še ni odločeno, saj bo končni vrstni red znan šele po današnjem dolgem programu. Tanja bo na parket stopila kot prva od zadnje skupine petih tekmovalk, kar je dobro, saj bo tekmovala takoj po ogrevanju, kar je lepa prednost, da ji žirija prisodi najvišje ocene, kot jih je dosegla lani, pa mora biti njen nastop brezhiben.

Vrstni red kratkega programa:

1. Tanja Romano (Ita) 132,400 točke; 2. Annalisa Graziosi 125,100 točke; 3. Rosalba Genito (Ita) 122,300; 4. Alba Perez (Špa) 121,500; 5. Naomi Coronel (Arg); 6. Ailin Nuin (Arg); 7. Wang Hsiao Chu (Taj); 8. Monika Lis (Nem); 9. Inga Knorr (Nem); 10. Nika Arčon (Slo) 112,700; 11. Lucija Mlinarič (Slo) 111,000; 12. Sarah-Jane Jones (Nzl), itd. Skupno je nastopilo 30 tekmovalk iz 15 držav.

TENIS - Finale Davis čupa Argentina-Španija

Nadala ni, »gauči« favoriti

BUENOS AIRES - Možnosti Argentine, da prvič v zgodovini osvoji Davisov pokal so neprimerno večje, odkar je prvi igralce sveta Rafael Nadal dejal, da zaradi poškodbe kolena ne bo nastopil v Mar del Platí. A breme favorita lahko negativno vpliva na domače igralce, ki so te dni v Argentini skoraj zasenčili celo premierni nastop Diega Maradone na klopi »gaučov«. »Zmaga v Davisovemu pokalu so sanje vsakega tenisača, zato lahko napetost, stres in nervozna igrajo tudi proti nam. Zadnje dni se trudim, da se čim bolj odmaknem od vrveža, ki se dogaja okoli nas, potem ko smo po poškodbi Nadala prevzeli vlogo favorita,« pravi prvi argentinski igralec 20-letni Juan Martin Potro.

Ob njem bodo domačo ekipo za finale najstarejšega ekipnega tekmovanja na svetu sestavljali še David Nalbandian, Jose Acasuso in Agustin Calleri. Na drugi strani pa bodo stali Marcel Granollers, David Ferrer, Fernando Verdasco in Feliciano Lopez.

Argentinci so navkljub dejstvu, da obema reprezentancama bolj ustrezajo počasnejše podlage, izbrali trdo, dvoransko prevleko. Odločitev so sprejeli, še preden so se Nadalu pojavile prve težave s kolonom. »Tudi brez Nadala je Španija močna

ekipa. Ne smemo se spustiti,« poudarja argentinski kapetan Alberto Mancini, medtem ko njegov kolega na drugi strani Emilio Sanchez pripoveduje, da bi bil poraz Argentine prvovrstno presenečenje. »Del Potro in Nalbandian sta odlični igralca na hitrih podlagah, medtem ko bi mi raje igrali na pesku.«

Danes sta na sporedu prva dvoboja posameznikov, kapetana pa lahko v zadnjem hipu določita postavi. Po pričakovanjih naj bi na igrišče, okoli katerega se bo zbralo 10.000 temperamentnih navijačev, prva stopila Nalbandian in Ferrer, nato pa Del Potro proti Lopezu ali Verdascu.

Argentina je doslej dvakrat nastopila v finalu in obakrat izgubila v gosteh. Leta 1981 v ZDA, 2006 pa v Rusiji. V njeno prid govori tudi podatek, da na domačih tleh ni izgubila že trinajst zaporednih dvobojev.

Španija, ki je Davisov pokal osvojila leta 2000 in 2004, pa bo šestič igrala v finalu. Trikrat, ko je morala v goste, je izgubila (1965, 1967, 2003) in to vsakokrat proti Avstraliji. V 105-letni zgodovini final Davisovega pokala so 71-krat zmagali gostitelji, v zadnjih šestih zaključnih obračunih pa je le Hrvaška leta 2005 zmagala v gosteh (Slovaška).

SO REZULTATI VSE?

Calderon in Mijatović kot triada

DIMITRIJ KRIZMAN

So rezultati v športu vse? So in niso. Real Madrid se je v zadnji meseci znašel v največji krizi svojega stoletnega obstoja. V Ligi prvakov je doživel učno uro s strani Juventusa, ki vsaj na papirju naj ne bi spadala med trenutne velesile; v španskem prvenstvu je za Barcelono nabral 5 točk zaostanka, ki seveda ni tolikšen, da se ga ne bi dalo nadoknaditi, a medtem ko Real zgublja in mukoma zmaguje, Barcelona ruši vse pred seboj; po trenutni oceni največjo blamažo vseh časov pa je Madridu v španskem pokalu zadal tretjelega Real Union, ki ga je izločil z zgovornima izidoma 3:2 in 3:4... A kot rečeno rezultati niso vedno vse. Navijači ne norijo (samo) zaradi poraza ali prejetega gola več, kajti rezultatska krivulja je vselej hitro spremenljiva. V izgubljenem položaju je nenazadnje Madrid bil že lani, ko je krepko zaostajal za Barcelono, a naposled osvojil naslov. Navijači Madrida so besni zaradi razprodaje ugleda kluba, ki je v svetu bolj znan kot recimo Slovenija ali tudi precej večje države. Če je še pred slabim desetletjem Real Madrid uspel privabiti katerokoli ime, sestavil galaktično ekipo in ob pravem navdihu galaktikov tudi igral božanski nogomet, kot ga je le redko videti (če sploh!), je letos poleti prejel serijo zausnic: morebitna selitev Cristiana Ronaldo je najbrž bila bolj medijski konstrukt, je pa pokazala, kako lahko en samcat Ferguson opravi z Madridom, kot da bi leta bil boksarska vreča. Še bolj boleče in merodajno je to, da sta odhod k Ma-

dridu zavrnila Villa in Cazorla, prvi iz Valencie, ki je še poleti bila v dokajšnjem razsulu, drugi pa iz urejene in solidnega, a vseeno drobnega Villareala. Oba sta se odpovedala igranju v najbolj znamenitem klubu na svetu in celo večjemu zaslужku.

Kaj je privedlo do tega, da je Madrid postal tarča posmeha? Dovolj je nekaj ljudi na napačnih mestih. Prvi je predsednik Ramon Calderon, kateremu bi najlažje rekli kmetavzar, če bi je mali samo negativni prizvok besede in odmislili veliko častnost kmeta kot udeleževanja. Drugi je nekdanji napadalec, ki je med drugim Madridu prinesel tako zeleni sedmi pokal prvakov v finalu proti Juventusu, in sedanjí športni direktor Predrag Mijatović. Ko imaš na razpolago neomejeno količino denarja in ne utegneš kupiti niti drugorazrednih nogometašev, je nekaj hudo narobe, a Mijatoviću »uspeva« prav to.

Naključno in ne sem dvakrat omenil tudi Juventus. Tako kot Madrid ugled razprodaja zdaj, ga je Juventus v preteklih letih, ravno tako z nepravimi ljudmi na nepravih mestih. Razlika je le v dojemanju blamaže. Navijači madridskih belih se močno zavedajo, da se krha nekaj, za kar je bilo potrebno 60, 70 let dela. Juventusova srečanja pa še ni prebavila, da so leta calciopolija ne nadgrajevala, pač pa v prah rušila mit, ki ga je gradila rodbina Agnellijev. A najbrž je to prav italijanska posebnost...

(dimkrizman@gmail.com)

SMUČANJE Vonnova se je huje poškodovala

ASPEN - Ameriška alpska smučarka Lindsay Vonn si je na treningu supervelesloma v Coloradu poškodovala koleno. Zdravniki v bolnišnici po prvih preiskavah niso povedali, kdaj se bo 24-letna smučarka, ki brani zmago v skupnem seštevku svetovnega pokala, lahko vrnila na smučišča. Za Vonnovo je poškodba hud udarec, saj je tekmovalka lani ob velikem kristalnem globusu osvojila tudi mali smučarski kristalni globus, konec prejšnjega tedna pa je presenetila tekmice v Leviju in prvič v karieri zmagala tudi na slalomu ter napovedal nov boj za skupno zmago. Prve preiskave so sicer pokazale, da poškodba ni hujša, saj so vezi in pogačica ostale nepoškodovane, kljub temu pa je zdravnik ameriške ekipe William Sterrett napovedal obširnejšo preiskavo.

Iz Colorada pa prihajajo vse se nove novice za prireditelje tekem. Tudi na Skalnem gorovju v tem obdobju še ni presežnih količin snega, kljub temu pa je prvi pregled komisije iz Mednarodne smučarske zveze že dal zeleno luč za pripravo proge in potrdil tekmo. Zadnje inšpekcijo bo FIS opravila 25. novembra.

Juventus predstavil nov stadion v Turinu

TURIN - Juventus je predstavil načrte za izgradnjo novega nogometnega stadiona. Nov objekt s 40.000 sedeži bo stal 105 milijonov evrov, zgrajen pa naj bi bil do maja 2011. Nov stadion bo zrasel na območju zdajšnjega stadiona Stadio delle Alpi, ki sameva. Posebnost bodo tribune, saj bo zadnja vrsta sedežev od roba igrišča oddaljena le 28 metrov. Klub bo na nov stadion preselil tudi upravo in klubski muzej, sicer pa bo stadion zgrajen v kombinaciji z nakupovalnim in zabavišnim središčem, ki bo veliko 34.000 kvadratnih metrov. Dalje bodo zgradili 4.000 parkirnih mest, 8 restavracij, 24 barov in 459 sedežev za novinarje ter 85 boksov sky.

Valentino zelo hiter v ferrariju

MUGELLO - Valentino Rossi je prevozil 30 krogov in z dirkalnikom Ferrari F2008 vknjižil čas 1:23,930 minute. To je manj kot tri sekunde počasneje od Ferrarijevega testnega voznika Luce Badoerja in le malce več kot pet sekund počasneje od rekorda proge, ki ga je leta 2004 s Ferrarijem postavil Brazilec Rubens Barrichello.

BONITTA - Marco Bonitta, nekdanji selektor ženske reprezentance, je novi trener moštva A1-lige Mateja Černica Martina Franca.

TOUR - 97. izvedba kolesarske dirke po Franciji leta 2010 se bo začela v nizozemskem Rotterdamu. V igri za gostitelja prologa je bil še Utrecht. Prihodnje leto bo začetek dirke po Franciji v Monte Carlu.

BRAVO BENO - Slovenski košarkar moštva lige NBA beo Udrih preživlja srečno obdobje. Pri zmagi moštva Sacramento v New Orleansu je v slabih 34 minutah dosegel 14 točk, v statistiko pa vpisal še štiri skoke, sedem asistenc in ukradeno žogo.

NAŠ POGOVOR - Avtor Zbornika slovenskega športa v Italiji Branko Lakovič

Leta 2020 vsi z imenom Sokol

Preveč ekip, racionalizirati! - Za slovenske trenerje je vredno potrošiti kaj več denarja

Ni zamejskega športnika oziroma športnega delavca, ki ni vsaj enkrat slišal za ime Branka Lakoviča (na sliki KROMA). Popularni Lako, 61-letni športni novinar z Opčin, sicer rojen v Doberdolu, je tudi po upokojitvi (nad trideset let je bil naš kolega na Primorskem dnevniku) še naprej zelo dejaven na novinarskem in publicističnem področju. Včeraj popoldne smo ga obiskali v domači »redakciji«, kjer s sinom Igorjem urejuje spletno stran www.slosport.org.

Pred dnevi je izšel dvanajsti Zbornik slovenskega športa v Italiji 2008. Koliko dela in truda je vložnega v to publikacijo?

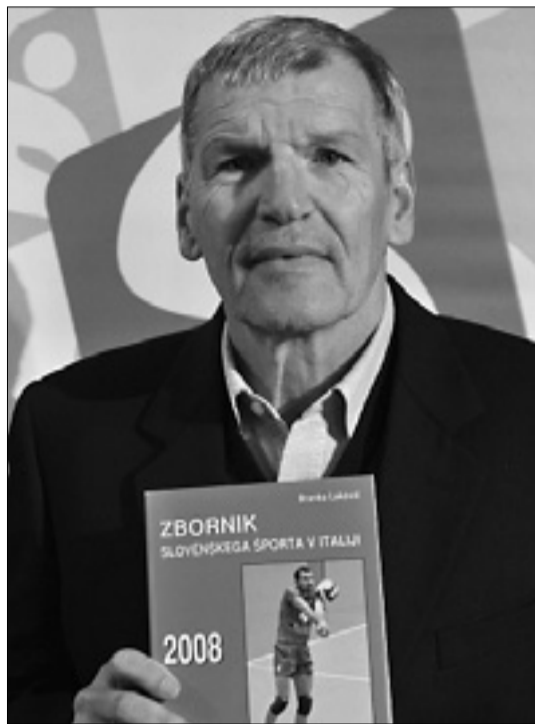
»Za almanah je pač treba športnim dogodkom slediti skozi celo leto. Sicer to ni glavna težava. Brez sodelavcev pa bi s težavo spravil skupaj 500 strani. Nekaj pa je še pomankljivosti. V prihodnjem Zborniku bomo uvedli še rubriko naših državnih reprezentantov, ki so zelo pomembni za naš šport. Dodali bomo tudi poglavje o naših športnih društvih. To smo že imeli v prvih Zbornikih, ki pa so bili manj obsežni (196 strani). Takrat je bil v Zborniku tudi slovensko-italijanski slovarček in povzetek celotne vsebine v angleščini. Tudi to bi lahko znova uvedli v prihodnjem almanahu«, meni Lakovič, ki ima v svojem domačem arhivu shranjenih okrog tisoč papirnatih fotografij in nekaj sto tisoč digitalnih slik. »Vsak konec tedna se nam nabere okrog 300 do 400 novih slik«, je še dodal Lako.

Se za slovenski šport v Italiji in za Zbornik, ki je dvojezičen, zanimajo tudi italijansko govoreči Tržačani oziroma Goričani?

Na žalost ne. Po pravici povedano ni velikega zanimanja, ker pač ne pišemo o italijanskih društvih. Vsekakor bi morali Zbornik razdeliti vsem športnim ustanovam, če že ne vsem italijanskim športnim društvom. Posledično pa bi morali dvigniti naklado. Tudi letos - kot lani - smo natisnili le 500 izvodov. Od lanskih mi je ostalo le sedem kopij.

Pred tremi leti si se upokojil in odtlej še bolj pozorno - na terenu - spremljaš nastope ekip naših društev. Kako se je spremenil zamejski šport v zadnjih desetletjih?

Nekoč smo bili športniki (Branko je igral košarko in nogomet) bolj vezani na društva in smo bili bolj pozorni na slovenstvo. Danes pa naši športniki v glavnem stremijo po doseganju dobrih rezultatov. Večini mladih športnikov ni mar, za katero društvo nastopajo in pozabljajo oziroma ne vedo, zakaj in za koga so bila naša društva usta-

novljena. Mogoče jim nihče ni povedal, da smo društva ustanavljali, da bi ohranili in gojili slovenski jezik.

Kako pa gledaš na odhode mladih igralcev k italijanskim društvom?

Takih primerov je veliko in smo jih imeli tudi v preteklosti. Boris Vitez je odšel k italijanskim klubom in igral v najvišji državni ligi. Povsem upravičeno. Podobno pot bi lahko izbral tudi Marko Ban, ki pa je bil preveč navezan na domače društvo in se je na višjem nivoju preizkusil šele pri 28-letih. Kdor je talent in mu je igranje na nižjih nivojih pretesno, se mora preizkusiti v višjih ligah. Društva morajo dati zeleno luč za odhod. Igranje v višjih ligah pa je lahko dvojezičen meč. Profesionalni šport je krut in neizprosno.

V zadnjih letih imamo manj ekip, ki nastopajo v mladinskih prvenstvih.

Za to sta kriva demografski padec in dejstvo, da imajo danes mladi na razpolago veliko drugih očitno zanje bolj zanimivih stvari. Ne smemo pa tudi mimo dejstva, da ve-

liko slovensko govorečih otrok brani barve italijanskih društev. To predvsem zato, ker je igrišče bližje domu in starši nimajo časa, da bi peljali otroka drugam.

Kako pa se obnaša občinstvo ob igriščih in v te- lovalnicah naših društev?

Nogomet je poglavje zase, saj je občinstvo ob travnatih zelenicah od nekdaj malo bolj ostro in kritično. Nekateri bi bilo bolje, da bi ostali doma, saj so res nesramni do sodnikov in do nasprotnikovih nogometišev. Najbolj umirjeni so odbojkarji navijači. To zaradi tega, ker pri odbojki ni fizičnega kontakta in posledično se tudi na tribuni malo manj vznemirjajo. Manj je tudi rasističnih izpadov do Slovencev, ki so bili nekoč na dnevnem redu. Najslabše pa je, ko pride do psov in groženj na račun Slovencev na mladinski ravni. Še posebno pri najmlajših.

Velik problem so slovenski trenerji. Še posebno pri nogometu, pri cicibanih, pri nekaterih ekipa trenirajo le italijansko govoreči trenerji.

Ta je eden od najbolj perečih problemov. Vsa naša društva bi morala biti bolj pozorna in za vsako ceno, vsaj pri najmlajših, angažirati slovenskega trenerja, ki mora biti hkrati učitelj. Otroke mora vzgajati v slovenskem jeziku in duhu. To ne sme biti ovira za mlade italijanske športnike, ki se vključijo v naša društva. Tudi sami bi se tako naučili nov jezik. Za slovenske trenerje je vredno potrositi nekaj denarja. Varčevali bi lahko kvečjemu na članski ravni, saj večini neslovenskih igralcev ni mar za usodo naših društev.

Zamejski šport leta 2020 in naprej. Kakšen scenarij predvidevaš? Oziroma katera pot bi bila prava?

Imamo absolutno preveč ekip, ki nastopajo v raznih športnih disciplinah. Vse te ekipe potrosijo preveč denarja. Potrebna bo močna racionalizacija. Moja ideja oziroma sanje so, da bi v vsaki športni panogi (odbojki, nogometu, košarki) imeli eno ekipo, ki bi predstavljala celotno slovensko manjšino. Imenovala bi se Sokol (ne nabrežinski), kot prvotno športno gibanje, ki je v 19. stoletju združevalo vse tržaške Slovence. Te ekipe v raznih panogah naj bi bile v glavnem sestavljene iz slovensko govorečih igralcev in center bi bil na tržaškem 1. Maju pri Sv. Ivanu. Pomembno je namreč, da ostanemo Slovenci prisotni in tržaškem mestnem središču, drugače se bomo čez nekaj desetletij samo izolirali v rezervat pod repentbrsko cerkvico, kjer bomo zanimivi le še kot folklorna skupina.

Jan Grgič

NOGOMET - M. Mikuš Šele drugič odstavljen v 27 letih

Milan Mikuš ni več trener tržaškega nogometnega kluba Ponziana, ki skupaj z Juventino, Krasom in Vesno nastopa v skupini B promocijske lige. Mikuša je nekoliko presenetljivo odstavilo vodstvo tržaškega društva, ki je na njegovo mesto postavilo lanskega trenerja Rosola Vailatija. Ponziana je v zadnjih dveh krogih visoko izgubila proti Krasu (2:5) in v soboto proti Trieste Calciu (4:0). Vseeno pa je tržaška ekipa, novinec v ligi, v prvem delu prvenstva igrala dobro in zbrala solidnih 14 točk. Sam Milan Mikuš je bil nekoliko presenečen nad odločitvijo predsednika Alessandra Davanza: »Očitno sta negativna rezultata izbila sodu dno. Brez komentarjev,« nam je dejal Mikuš. Zanj je to bila šele druga odstavitev v njegovi 27-letni trenerski karieri. Pred tem je moral predčasno zapustiti trenersko klop v Krminu, pri ekipi Cornonese, z Giorgionejem (C2-liga) pase je pred leti razšel sporazumno.

DISCIPLINSKI UKREPI Kar enajst diskvalificiranih

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je tokrat kaznovala kar enajst nogometišev naših nogometnih društev. Dva kroga bodo prisilno mirovali David Fratnik, Mitja Merlak (oba Primorje), Claudio Bertocchi (Zarja Gaja) in Francesco Pernorio (Breg). Konec tedna pa ne bodo stopili na igrišče Ferruccio Degrassi (Vesna), Patrizio Gerometta, Mario Pantuso (oba Juventina) in Martin Grgič (Zarja Gaja). Pri deželnih mladincih sta en krog prepovedi igranja dobila Patrick Černic (Juventina) in Gabriele Brandolisio (Vesna). Juventinin trener Luigi Currato pa do 28. novembra ne bo smel sestiti na klop.

Obvestila

ZŠSDI sporoča, da bo fotografska razstava ob 50-letnici Slovenskih športnih iger v Prosvetnem domu na Opčinah (ul. Ricreatorio 1) ta teden odprta vsak dan od 8.00 do 13.00 in od 15.00 do 17.00.

BAVISELA 2009 Odslej tudi maraton v dvoje

TRST - Organizatorji Bavisela se že pripravljajo na naslednjo izvedbo, ki bo prihodnje leto bo od 25. aprila do 3. maja. Največjo novost predstavlja maratonska štafeta. Na potrjeni progi od Gradišča do središča Trsta bodo tako lahko prišli na račun tudi manj pripravljeni tekači, tako da bo lahko tekač pri Devinu predal štafeto palico partnerju. Potrtili so tudi tekmo na hitrostnih rolerjih »In line skating half marathon« (21,097 m) od Devina do Velikega trga, saj je ta tekma žela dober odziv ne le med tekmovalci ampak tudi med gledalci. Med novost sodi tudi nova lokacija informacijskega centra Info point, ki bo poslej v dvorani Jubilej 2000 na nabrežju 3. novembra. Pa še to: kdor bo k Baviseli pritegnil prijatelja, ki na njej še ni nastopil, ne bo plačal vpisnine, promocijska pobuda pa velja le do 31. marca 2009.

Združenje Bavisela je tudi že začelo propagandno akcijo za nastopom na raznih maratonih po Evropi. Svoj informacijski center so imeli tudi na nedavnem ljubljanskem maratonu. »Želimo se zgledeovati po najboljših in biti kot oni,« je povedal predsednik Bavisela Enrico Benedetti. Letake, ki jih delijo, so v sedmih jezikih: italijanski, angleščini, nemščini, francoščini, španščini, slovenščini in hrvaščini. V vseh teh jezikih je mogoče najti informacije tudi na spletni strani www.bavisela.it.

SMUČANJE - Ob 20-letnici delovanja SK Brdine

20 let športa ... in zabave

Včeraj predstavili brošuro, DVD in vrsto spremljevalnih pobud - V soboto 29. novembra slavnostna prireditev - Nagrajevanje likovnega natečaja »Smučarski utrinki«

Smučarski klub Brdina slavi letos 20-letnico delovanja. 28. oktobra 1988 so namreč v Prosvetnem domu na Opčinah predstavili novo ustanovljeno društvo, ki se je v dvajsetnem obdobju izkazalo za smotrno zamisel, čeprav je predvsem na začetku nekaterim porajalo dvome. Ob smučarski dejavnosti, ki je glavno vodilo openskega društva, razvija Brdina tudi rekreativno-izletniške in kulturne pobude.

Praznovanja 20-letnice so se začela včeraj s predstavitvenim večerom v prostorih Zadrugne kraške banke na Opčinah, na katerem so predstavili priložnostno brošuro in DVD z naslovom »20 let športa ... in zabave!«. Po uvodnem pozdravu častnega predsednika Rada Šuberja, je tajnik ZŠSDI-ja Igor Tomasetig orisal vsebino dvojezične brošure. Ob pozdravih in čestitkah glavnih predstavnikov športnih zvez vsebuje manjša knjižica zgodovinski opis z imeni ustanovnih članov in vseh dosedanjih predsednikov kluba. Zbrani so podatki o tekmovalni dejavnosti, najuspešnejših tekmovalcih, o tekmah, ki jih društvo organizira vsako leto, o smučarskih tečajih ter dejavnostih na rekreativnem in kulturnem področju. Grafično izpiljeno in slikovito brošuro dopolnjujejo tudi podatki o sedanjem delovanju, o novem sedežu, ki bo v kratkem uradno odprt, o odboru in o tem, kje lahko vsak pridobi informacije o delovanju kluba.

DVD pa je predstavil odbornik Lojzko Popovič: film traja 66 minut in obsega 535 fotografij ter 5 krajših posnetkov. DVD ponuja gledalcem bogat pregled 20-letnega delovanja.

Ob pomembnem jubileju openskega društva bo Brdina priredila še druge pobude: zimovanje v kraju Forni di Sopra med božičnimi počitnicami, smučarske tečaje (od januarja do konca sezone), že tradicio-

Desno: nagrajenci likovnega natečaja »Smučarski utrinki« z mentorji, Jasno Merku in častnim predsednikom Šuberjem, spodaj desno: omizje

KROMA

nalno tekmo za podjetja v okviru Primorskega pokala in deželni finale za najmlajše kategorije. Spomladi bo na vrsti še mednarodno spretnostno tekmovanje Bike slalom.

Višje praznovanje bo že naslednjo soboto, 29. novembra v Prosvetnem domu na Opčinah ob 18.00.

Po predstavitvi pobud so društvu čestitali in zaželeli še veliko uspehov podpredsednik deželne zveze FISI Alessandro Messi, podpredsednik pokrajinske zveze FISI Renzo Sgubin, podpredsednik Sci Club 70 Livio Manzin, predsednik smučarske komisije ZŠSDI Ennio Bogatez, predsednik ZŠSDI Igor Tomasetig ter ostali predstavniki slovenskih smučarskih klubov in kulturnih in izobraževalnih društev, ki delujejo na Opčinah.

Sledilo je še nagrajevanje likovnega natečaja »Smučarski utrinki«. Komisija, ki so jo sestavljale Chira Sepin, Helena Volpi in Jasna Merku, so med 236 oddanimi izdelki osnovnošolcev izbrali devet nagra-

jenec, ki so prejeli praktične nagrade v obliki brezplačnih tečajev, popustov ali pa smučarskih kart. V prvi kategoriji (1. in 2. razred) so nagrado prejeli 1. Živa Furlan (OŠ P. Tomažič, mentor: Elizabeta Stopar), 2. Vincent Leghissa (OŠ I. Gruden, men: Nataša Ščuka), 3. Martin Oblak (OŠ F. Milčinski, men: Martina Lozei); v drugi kategoriji (3.-5. razred): 1. Mitja Husu (OŠ F. Milčinski, men: Miriam Maver), 2. Matija Legiša (OŠ S. Gruden, men: Magda Visintin), 3. Jan Hussu (OŠ A. Sirk, men: Marijana Gorup). Častna priznanja pa so prejeli: OŠ Bevk iz Opčin, ki je sodelovala z največjim številom prispevkov, OŠ F. Milčinski za najbolj kakovostne izdelke pod mentorstvom Miriam Maver ter najbolj simpatičen izdelek Diega Servadei (OŠ T. Zamejski). Natečaja se je udeležilo sedem osnovnih šol iz tržaške pokrajine in dva posameznika iz Doberdola. Vsi izdelki bodo na ogled tudi na proslavi v Prosvetnem domu. (V.S.)

ODBOJKA - Volilni občni zbor pokrajinskega odbora FIPAV

V odboru prvič dva Slovenca

Izvoljena tudi Danimir Mikolj in Martin Maver - Tirel potrjen za predsednika

Čeprav bi morali obnoviti nov tržaški odbor odbojarske zveze (FIPAV) šele februarja naslednje leto, so višji državni organi zveze zahtevali predhodne volitve predvsem zaradi mrzličnih priprav na možko svetovno prvenstvo, ki bo potekalo v desetih italijanskim mestih leta 2010. Tudi Trst bo namreč gostil skupino reprezentanc, tako da je neposredno vpet v priprave.

Občni zbor pokrajinske zveze (stregel v tork, 17. novembra) je bil torej volilnega značaja, na njem pa so izvolili predsednika in štiri odbornike. Od 28 tržaških društev je bilo prisotnih 15, med temi vsa slovenska društva (Sloga, Sloga Tabor, Bor, Breg, Kontovel, Sokol).

Za predsednika so »volili« izbrali spet Giorgia Tirela, ki je bil tudi edini kandidat. Na čelu FIPAV je že 21 let. Prisotnim je predstavil program za štiriletje 2009-2012. »Naše zadolžitve bodo do leta 2010 usmerjene tudi v oglaševanje svetovnega prvenstva z različnimi pobudami. Za to sicer skrbi tu-

DANIMIR MIKOLJ
KROMA

di poseben organizacijski odbor, v katerem tudi sam sodelujem,« je pojasnil Tirrel.

Med sedmimi kandidati so nato društva izvolila štiri odbornike. Največ glasov je prejel Danimir Mikolj, nekaj manj pa Martin Maver. Izvoljena sta bila tudi Mauro Freccioni (S. Andrea) in Walter Rusic (Volley3000). V naslednjem mandatu bomo torej imeli prvič kar dva slovenska odbornika. Danimir Mikolj je bil v prejšnjem mandatu podpredsednik, za Martina Maverja pa bo to prva izkušnja.

MARTIN MAVER
KROMA

Razveseljivo je, da so vsa slovenska društva volila složno, prav tako kot je bilo že pred volitvami domenično na odbojarski komisiji ZSSDI.

Danes bo na sedežu pokrajinske zveze namestitvena seja, na kateri bodo imenovali različne komisije. »99-odstotno bodo v komisijah potrjeni vsi tisti, ki so tam že delovali,« je včeraj povedal Tirel. Po vsej verjetnosti bo Danimir Mikolj, ki je prejel tudi največ glasov, potrjen za podpredsednika, ostali pa bodo najbrž odgovorni za različne komisije.

ODBOJKA - 1. ženska divizija na Goriškem Govolley Kmečka banka tudi tokrat brez večjih težav

Lucinico - Govolley Kmečka banka 0:3 (9:25, 14:25, 16:25)

GOVOLLEY: M. Zavadlav 11, Mania' 11, Bressan 11, Danielis 8, G. Zavadlav 2, Petejan 5, Degano 0, Valentinsig 3, Antonič 4, Povšič, Piras (L). TRENER: Petejan.

Mlajša garnitura Lucinica ni bila kos Petejanovim varovankam, ki so zmagale brez večjih težav, v drugem delu tekme pa je trener dal več možnosti predvsem mladinkam. Kljub temu se razmerje moči na igrišču ni spremenilo. Govolley je še nepremagan, zdaj pa ga (končno) čakajo težje tekme proti bolj izkušenim nasprotnicam.

Soča je igrala pozno sinoči.

UNDER 16 ŽENSKO

Govolley Kinemax - Staranzano 0:3 (30:32, 19:25, 16:25)

GOVOLLEY: Petejan, Antonič, Komjanc, Ragusi, Giuntoli, Pozzo, Paulin, Černic. TRENER: Petejan.

Uvodna tekma prvenstva se je odločila že v prvem setu, ki ni bil primeren za srčne bolnike. Obe ekipi sta

imeli na voljo več zaključnih žog, po »maratonu« pa so prevladale gostje, ki so bile s pridobljeno samozavestjo boljše tudi v ostalih dveh setih. Pri naših igralkah se pozna še neugranost, ki pa jo bodo prav gotovo odpravili z nadaljnjim igranjem in treniranjem.

Na Tržaškem UNDER 18 ŽENSKO
Sloga Barich - Killjoy 0:3 (21:25, 15:25, 21:25)

SLOGA: Kralj 4, Žerjal 7, Malah 3, Spangaro 8, Milcovich 4, Slavec 3, Porro 3, Valič 3, Pertot 0, Barbieri (L). TRNER: Maver.

Združena ekipa je tokrat nastopila brez standardne podajačice Černic-Heve, ki si je med treningom poškodovala gleženj. Na podajalskem mestu je zato igrala Tanja Valič, ki je sicer dobro opravila nalogo in tudi dosegla 3 točke. Igra je bila vsekakor nihajoča in medla. Najbolj spodbudno je bilo v zadnjem nizu, ko so domače igralke prvič tudi povedle (20:16). Vodstva pa niso obdržale in do zaključka niza osvojile le točko.

KOŠARKA - D-liga

Brežani pred popravnim izpitom

Osmo tekma v vzhodni skupini D-lige bo še posebno pomembna za Breg in Dom, ki morata nujno zmagati proti Dinamu oz. Libertasu. Jutri se bo v Dolini ob 20.30 domača peterka pomerila z goriškim Dinamom, ki je po dveh zaporednih zmagah najbrž rešil krize in se spet približal vrhu lestvice. V dolinskem taboru pa morajo po slabi igri in prvem prvenstvenem porazu proti Don Boscu dokazati, da so še vedno glavni favoriti za prvo mesto. Dinamo je gotovo neugoden nasprotnik, saj je - tako kot Don Bosco - dobro opremljen pod košema. Ob poškodbi bivšega B-ligaša Furlana bosta predvsem Leban in Signoretta merila moči z Bregovimi višjimi igralci. Med temi bo predvidoma spet tudi kapetan Borut Klavžan. Ob spodobni igri pod košema pa lahko Dolinčani slavijo z dobro igro zunanjih igralcev - predvsem protinapadi proti počasnejšim nasprotnikom. Med morebitnimi trenutki krize pa bo tokrat izkušeni Lokatos lahko umirili igro svoje ekipe. Na košarkarski zvezi so tokrat poskrbeli za nepristransko sojenje, saj bosta pravico delila Campanotto in Zannier z Videmskega. Tudi sočasno tekmo med Libertasom in Domom so tokrat zaupali furlanskima sodnikom (Del Fabro iz Tržežima in Iaia iz Fagagne). Poraz bi gotovo močno zmanjšal Domove možnosti v boju za obstanek, saj bi se Ambrosijevi fantje znašli kar s štirimi točkami zaostanka za predzadnjim mestom in v najslabšem primeru celo šestim za dvanajstim. Na papirju je srečanje precej izenačeno, saj tržaško peterko sestavljajo predvsem mladi in v tem prvenstvu še neizkušeni igralci. Cej in soigralci morajo zato dobro upravljati tekmo. Če se bodo prilagajali ritmu nasprotnikov bodo skoraj gotovo izgubili. Zaradi delovnih obveznosti trener Ambrosi ne bo mogel računati na centra Kristančiča. Najtežje delo čaka tokrat Brumnove varovance, ki bodo tokrat gostili vodilni Don Bosco. Še pred štirimi tedni so Švab in soigralci delili prvo mesto prav z Brežani in Salezijanci, po štirih zaporednih porazih pa so se znašli spet v spodnji polovici lestvice. Pri Briškkih se bo tekma začela ob 20.00, sodila pa jo bosta Tržačana Romano in Giust. Med Kontovelci je med tednom spet začel trenirati Igor Vodopivec, ki bi lahko že v soboto spet pomagal Genardiju pod košema. Glede na trenutno razpoložljive igralce pa bi lahko Kontovelci kar dobro zastavili nasprotnike, ki imajo svoje glavne adute predvsem v Cincotto, Dolceju in Volpiju. Ključ tekme bo gotovo v dobri obrambi. Ne smemo namreč pozabiti, da je Don Bosco lani s podobno postavo pristal na 7. mestu z istim številom točk kot Poggi, ki so ga Kontovelci že zanesljivo premagali pred mesecem dni. (M.O.)

NAPOVED Egon Covi: Dom brez sape in izkušenj

Egon Covi je prva letošnja Domova okrepitev po pričetku sezone. Po začetku v Domovih mladinskih vrstah je nekaj let nastopal v mladinskih vrstah goriškega prvotligaša, potem pa z Domovo člansko vrsto v D ligi in promocijskem prvenstvu. Po štirih sezonah mirovanja so ga bivolno priskoči na pomoč. V primerjavi z letošnjim prvenstvom je bila D liga pred skoraj desetimi leti malo bolj kakovostna, pa tudi ekipa v kateri je nastopal je bila boljše. Slab Domov pričetek sezone je verjetno sad prav pomanjkljivosti v igralskem kadru: »Smo bolj mladinska kot članska ekipa. Manjkajo nam izkušeni igralci za uspešno nastopanje v tej ligi.« Razlika z ostalimi ekipami je prišla na dan predvsem v derbiju z Bregom, ki je tokrat prikazal znatno boljše igro. Krašovčeva vrsta je namreč »lepa ekipa, zelo uigrana, ki igra za napredovanje. Na tekmi so bili bolj požrtvovalni od nas.« Cela ekipa bi najbrž potrebovala nekoliko več kondicije, saj ji zmeraj zmanjka sape v odločilnih trenutkih, sam Egon pa bi potreboval malo boljše pripravo. Cilj domovcev pa seveda ostaja obstanek, za kar bo zelo pomembna že jutrišnja tekma.

EGONOVE NAPOVEDI
Bor Radenska (8) - Graphistudio Spilimbergo (10)
zmaga Bora +12
Jadran (6) - Edicom Rovigo (10)
zmaga Jadrana +5
Breg (12) - Dinamo Gorica (8)
zmaga Brega +6
Libertas Rimaco (2) - Dom (0)
zmaga Doma +2
Round Midnight Don Bosco (12) - Kontovel (6)
zmaga Don Bosco +8
Polet (0) - Codropepe (4)
zmaga Poleta +10 (M.O.)

KOŠARKA - Deželno prvenstvo under 21 moški

Lepa zmaga Kontovela

U19: Jadran ZKB zlahka, Bor NLB izgubil v zadnjih sekundah - U17: podvig borovcev proti Azzurri

DEŽELNI UNDER 21

Kontovel - Don Bosco 90:84 (24:24, 43:42, 63:68)

KONTOVEL: Ferfaglia 46, Malalan 28, Genardi 4, Lisjak 4, Sossi 4, Bergagna 2, Guštin 2, Bufon, Gaggi/Slokar, trener Claudio Starc.

Proti neugodnemu Don Boscu, ki ga trenira stari znanec Giorgio Zerial, so Kontovelci dosegli dragoceno zmago. Po izenačenem prvem polčasu so se v tretji četrtini odločno okoristili gostje, tako da so jih Starčevi varovanci morali dalj časa zasledovati. Za preobrat je bila odločilna bolj agresivna obramba domačih v zadnji četrtini, potem ko so prej dovoljevali preveč nasprotnikom. V napadu sta še naprej konstantno zadevala Saša Ferfaglia in Saša Malalan, tako da je Kontovel v bistvu mirno pripeljal zmago domov.

Ostali izidi 6. kroga: CBU - Alba Cormons 56:90, Dinamo - San Vendemiano 56:90, Virtus Udine - Intermuggia 90:78, NPG - Roraigrande sinoči.

Vrstni red: Alba Cormons in San Vendemiano 12, Virtus Udine 10, Kontovel 8, Don Bosco, Dinamo in NPG 4, Intermuggia in Roraigrande 2, CBU 0.

DEŽELNI UNDER 19

San Vito - Jadran Zadržna kraška banka 48:71 (11:20, 25:38, 35:68)

JADRAN: Malalan 7, Semolič 2, Košuta, Starc 9, Gantar 6, Starec 2, Zaccaria 7, Sossi 18, Žužek 3, Hrovatin 10, Bernetič 7, trener Mario Gerjevič. TRI TOČKE: Hrovatin in Sossi 1.

Jadranovi mladinci so brez težav in posebnega napreženja ugnali skromnega nasprotnika. Odločno za sabo so ga pustili že od prvih minut. V nadaljevanju so Gerjevičevi fantje kljub povprečnim odstotkom pri metu in nihajočemu učinku prednost še povečali, tako da je srečanje šlo skozi čisto mirno. Pohvalo za zavzeto in konkretno igro zasluži tokrat Erik Starec.

Servolana A - Bor Nova Ljubljanska banka 95:93 (19:20, 43:39, 70:63)

BOR: Milič, Pertot 9, Pancrazi 4, Brian Filipac 28, Gombač 2, Erik Filipac 15, D'Ambrosio 4, Preprost 15, Devčić 15, Formigli, Vígini, Pescatori 2, trener Fabio Sancin. TRI TOČKE: Brian in Erik Filipac 1.

Borovci so v zadnjih sekundah neverjetno napravili ugodno priložnost za drugi uspeh. Potem ko je tri četrtine trener Sancin rotiral vse igralce in so gostje ves čas zasledovali nasprotnika, so nekaj več kot minuto pred koncem Borovi mla-

Jadranovi mladinci under 19 so gladko zmagali v Trstu, Erik Hrovatin (na sliki) pa je dosegel 10 točk

KROMA

dinci povedli za štiri točke. Nato pa so s ponosnimi izbirami in naivnimi napakami dobesedno sami podarili zmago čisto dosegljivim nasprotnikom. Zatajili so prav posamezniki, ki bi morali biti glede na izkušnje in volumen treninga nosilci.

Ostali izid 2. kroga: Barcolana - Fogliano 64:59, Servolana B prosta.

Vrstni red: Jadran ZKB 4, Bor NLB, Barcolana, Fogliano in Servolana A 2, San Vito in Servolana B 0.

DEŽELNI UNDER 17

Bor Zadržna kraška banka - Venezia Giulia Muggia 80:77 (16:19, 38:42, 56:58)

BOR: De Luisa, Celin 37, Coccetti 4, Luka Sancin, Pavel Sancin, Kukič, Montalto 6, Švara 28, Tanasijević 3, Banti 2, trener Lucio Martini. TRI TOČKE: Celin 3.

Borovi kadeti so proti favoriziranemu tekmeču, letnikom 1993 ugledne Azzurre, poskrbeli za lep podvig. Skozi vso tekmo, od prve do zadnje minute, so zasledovali nasprotnika, vendar popustili niso niti za trenutek. Ves čas so zaostajali za štiri do osem točk. V zadnjem delu so z agresivno obrambo po celem igrišču in delih borbenostjo pri skoku v napadu dohiteli goste in jih presenetili s trojko Diega Celina v poslednjih se-

kundah. Poleg avtorja zmagovitega koša, ki je bil tudi daleč najboljši strelec, se je tokrat odlikoval tudi učinkoviti in požrtvovalni Nikola Švara.

UNDER 17 ŽENSKO
Libertas Udine - Polet 101:32 (23:5, 47:11, 61:24)

POLET: Croselli 6, Tavčar 2, Bogatec 4, Bonanno, Pertot 2, Di Lenardo 6, Sustersich, Kraus 10, Budin 2. Trener: Andrej Vremec. PON: Di Lenardo

Tekma proti močni, predvsem pa čvrsti in bojeviti ekipi iz Vidma, je bila za mlade poletovke nenehna hoja bosega po trnju. Rekordni izkupiček 60-ih (!) izgubljenih žog je že sam po sebi zgovoren podatek o tem, da so poletovke res redko prehajale v nasprotnikovo polovico in še takrat upravljale žoge po vrsti z nesmiselnimi, predvsem pa netočnimi podajami. Zatajila je vsa ekipa, od preplahih in zbeganih prenašalk žoge do visokih igralok, ki naj bi bile steber in največji potencial ekipe, ki so se zelo »uspešno« vključile v brezglavo igro soigralok. Tekma je bila vsekakor velik korak nazaj v primerjavi z zadnjimi nastopi in upamo lahko le, da je bila le odraz trenutne slabosti, za odpravo katere pa bo treba politično ogromno znoja na treningih, predvsem pri piljenju osebne tehnike. (ST)

KL P

KLOP SE JE TOKRAT UKVARJAL S SOCIAL NETWORKI

Vsi nori na ...

... Facebook

Facebook, letošnji najpopularnejši social network, je 4. februarja 2004 ustanovil harvardski študent Mark Zuckerberg. Na začetku je bila tale spletna stran namenjena le študentom Harvarda, sedaj pa, leta 2008, šteje več kot 64 milijonov uporabnikov po celem svetu.

Vpis na spletno stran je brezplačen, poleg osnovnih informacij lahko nalaga slike (dnevno jih naložijo po celem svetu 14 milijonov), si dopisuje s prijatelji, spozna nove ljudi, odgovarja na kvize, pošilja darila itd. Velik uspeh so poželi najrazličnejši fan klubi (od filmskih zvezdnikov do hrane in pijače) in skupine (bodisi politične kakor druge vrste): »Zakaj oni Obama, mi pa Berlusconi?«, »Posvojiti tudi ti dvajsetletnega surfista iz Kalifornije/ dvajsetletno Švedinjo«.

Uporabnikova stran je vidna vsem prijateljem, ki lahko na njej preberejo, kdaj in kaj je počel. Poleg težav s privacy se je pojavila zaskrbljenost tudi zaradi brisanja lastnega računa oziroma profila. Na začetku je Facebook svojim uporabnikom dovolil le deaktiviranje profila, od februarja 2008 pa lahko uporabniki kontaktirajo Facebook in zaprosijo, da se njihov račun trajno izbriše. Podobne težave je imel tudi Bill Gates, ki se je odrekal uporabi Facebooka

zaradi prevelikega števila uporabnikov (osem tisoč na dan), ki so želeli postati njegovi prijatelji.

Za mnoge ljudi predstavlja Facebook zabavo in komuniciranje, žal pa nekateri izkoriščajo popularnost spletne strani za druge namene. Primer tega so nacistične skupine, ki si nadejajo imena kakor »Sežgijmo Rome z bencinom« ali »Uporabimo Rome kakor preskusne kunce v plinskih celicah« in popišejo strani z žaljivimi napisi. Center Simona Wiesenthala se je pritožil odgovornim za spletno stran, ti pa so obljubili, da bodo nemudoma posegli in izbrisali vse ksenofobične napise.

Zadnji trend so spletni tatovi, ki kopirajo profile in jih nato spremenijo sebi v zabavo. To se je pripetilo na primer nesrečni Angležinji, ki je preko Facebooka videla, da so ji ukradli ime in vse osnovne informacije in zraven napisali, da dela kakor prostitutka, vse skupaj pa opremili z lažno fotografijo.

Zaradi raznih političnih kritik, spodbuhanja k napadom na oblast ipd. je veliko držav onemogočilo dostop do uporabe Facebooka, med njimi tudi Sirija, Burma, Butan in Iran. Tudi ponekod v Italiji so sklenili, da zatenijo Facebook, a iz drugih razlogov. Veliko uradnikov se namreč veliko časa posveča social networku in to negativno vpliva na njihovo delo. Kljub temu

število vpisanih strmo rase. Po zadnjih podatkih naj bi lastniki Facebooka dnevno zaslužili približno 1,5 milijona dolarjev!

Facebook pa bo kmalu prišel tudi na veliko platno. Sony Production se je odločila, da bo s filmom prikazala zgodbo Facebooka, njegov neverjetni vzpon in uspeh. Režiser bo Aaron Sorkin, ki je ironično dejal, da je celo njegova babica, ki je umrla pred triinšestdesetimi leti, spretnejša od nje pri uporabi interneta.

Facebook pa še zdaleč ni edini social network, ki ga uporabljajo ljudje vseh starosti. Omenimo naj še MySpace, Netlog, Badoo, Hi5 itd. Vse te informacije so vzbudile v nas radovednost, zato smo se odločili, da povprašamo tržaške študente, kakšen je njihov odnos do interneta in računalnika nasploh. Iz najrazličnejših odgovorov smo izvedeli, da je 85% študentov vpisanih na vsaj eno spletno stran (nekateri tudi na tri ali štiri), povprečno ji posvečajo štirideset minut na dan, pred računalnikom pa presedijo poldrugo uro.

Nazadnje pa še kratko obvestilo za vse uporabnike Facebooka. 28. novembra, bo v tržaškem Mandracchiu, od 22.00 ure dalje, potekal prvi Facebook Mega Party. Nikar ne zamudite te priložnosti!

... ObalaNET

Da bi se poglobil v temo, je Klop zastavil nekaj vprašanj Marku Milostu, katerega nickname je McLion, ki je o odgovorni urednik skupnosti ObalaNET. Marko skrbi za uredniško vsebino in podporo uporabnikom.

Koliko je trenutno vpisanih/prijavljenih na stran ObalaNET?

Mesečno nas obišče okoli sto tisoč oseb. Registriranih aktivnih uporabnikov je približno 30.000, sicer deaktiviramo tiste, ki se ne ponovno prijavijo v roku 90 dni od zadnje prijave. Števci pa kažejo, da je bilo doslej v ObalaNET skupnosti registriranih več kot 240 000 uporabniških imen.

Kje je po Vašem mnenju ključ tolikšnega uspeha?

Naš moto se glasi: »Razmišljaj globalno, deluj lokalno.« Začeli smo z željo, da bi ubili mrtvilo večerov na Obali, zatem smo gradili skupnost, katere je bil cilj združiti prebivalce slovenskih obalnih občin. Cilje smo dosegli, ObalaNET je postala prva in največja skupnost tega tipa v Sloveniji. Poleg tega pa je Obala kot pojem privlačna že sama po sebi tudi za prebivalce drugih koncev Slovenije in za zamejce, ki jo koristijo za komunikacijo in informiranje. Obala (geografsko) je sama

po sebi pomemben del Slovenije, naravno je, da bo ObalaNET pomemben del slovenskega spleta.

Kako ravnate s problemi, ki so vezani na zasebnost?

Imamo pravilnik, ki se ga slepo držimo, hkrati pa spoštujemo slovensko zakonodajo. Če ima kdo možnost in razlog, da stori nekaj nelegalnega, ponavadi to tudi stori, zato iz vsega začetka skrbimo, da ustavimo take zadeve čim jih kdo prijavi. Sicer ne moremo prepričati, da nekdo ustvari uporabniško ime in se pretvarja, da je nekdo drug. Če pa dobimo prijavo, da

ta oseba laže, uporabnika enostavno ukinemo. Če uporabnik s tem početjem nadaljuje, se ponavadi oškodovana oseba obrne na policijo. V takšnem primeru nas prav policija ali sodišče kontaktirata naj jim posredujemo podatke, ki jih imamo shranjene za to uporabniško ime. Hujših problemov še nismo imeli, čeprav so fantje objavljali slike golih bivših deklet, najstnice so že objavljale slike deklet s katerimi niso v najboljših odnosih in jih blatile v prvi osebi. Finančnih zlorab pa ni bilo, saj se pri nas ne da nič kupiti ali prodati zgolj na podlagi uporabniškega imena.

Odvisnost: kdaj in zakaj?

Klop je sklenil, da se bo posvetil tudi vprašanju odvisnosti in o tem povprašal mlado psihologinjo Martino Richiardi, ki je septembra diplomirala na tržaški fakulteti in sedaj nadaljuje s specializacijo, izbrala pa je nevropsihologijo.

Kaj je odvisnost? S tem terminom zaznamujemo vez, ki jo ima oseba z določeno snovjo ali predmetom. Narava te vezi pa presega mejo rabe in naleti na zlorabo, tisto posebno patološko kondicijo, ko oseba nima več kontrole nad uživanjem snovi in nad svojimi navadami. Obstajata dve vrsti odvisnosti: fizična in psihološka. Fizična odvisnost predstavlja neko spremembo biološkega ravnovesja organizma, psihološka odvisnost pa nastane, ko je psihološko ravnovesje toliko spremenjeno, da močno vpliva na vedenje osebe. Odvisni smo lahko od raznih stvari: od najbolj znanih mamil, alkohola, tobaka, psihotropnih zdravil, do manj znanih patologij, kot je odvisnost od jedca, seksa, dela, shoppinga, televizije, mobija in interneta.

Zakaj postane kdo odvisen od nečesa? Vzroki te socialne rane so nezadovoljstvo in šibka integracija v družbi. Ko oseba čuti, da ji "nekaj manjka", se zateče k raznim snovem in sredstvom. Kako pa smo prišli do tega, da postane kdo odvisen od mobitela? Družba se je v zadnjih petdesetih letih veliko spremenila: komuniciramo po internetu in mobiju ter se igramo z video igrkami. Dandanes mnogi mislijo, da če nimaš zadnjega modela mobija ali računalnika, si "out".

Termin Internet addiction disorder (IAD), to je odvisnost od interneta, si je zamislil leta 1997 psihiater Ivan Goldberg, ki se sedaj bori za to, da bi tole odvisnost sprejeli kot pravo patologijo in jo uvrstili v naslednjo izdajo DSM-ja. DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) je priročnik, na osnovi katerega psihiatri in psihologi določajo diagnozo in terapijo za psihiatrične motnje.

Obstajajo razni tipi odvisnosti od interneta: en odtonek te patologije je odvisnost od virtualnih odnosov. Dandanes obstajajo mnogi social networki, chat, ipd., najbolj znan pa je nedvomno Facebook, ki omogoča uporabniku, da pospešuje ustanavljanje medsebojnih odnosov: seveda virtualnih. V tem ni nič narobe. Problemi pa lahko nastopijo, ko internet ni več sredstvo, ki nam pomaga pri raziskavah, izmenjavi slik ipd., ampak ko ga uporabljamo kot edino okno v svet. Ti problemi nastajajo že v otroštvu. V prvih mesecih in letih življenja si dojenček in nato otrok ustvari neka "pričakovanja", ki so odvisna od tega, kako ga je mama vzgajala. Če je mama pritekla vsakokrat, ko je otrok zajokal, si je otrok ustvaril neko "pozitivno vizijo sveta", če pa ga je mama večkrat pustila jokati lačnega, umazanega ipd., si bo otrok ustvaril negativno pričakovanje do sveta. V drugem primeru bo otrok kot odrasla oseba negotov in bo težko vzpostavljati vezi z drugimi. Prav zaradi tega se bo raje zatekal k računalniku in mobiju. Nevarnost tiči v tem, da oseba izgubi stik z realnostjo in pride do skrajnih primerov socialne osamljenosti. Če neka oseba lahko komunicira le preko interneta, je povsem razumljivo, da bo postala od tega odvisna, kajti vsi potrebujemo prijatelje oziroma nekoga, s katerim se lahko pogovarjamo. To odvisnost lahko preprečimo tako, da naučimo naše otroke pravilnega komuniciranja. Veliko bolj zdravo je, če jih vpišemo h kakemu športu, kakor pa da jih postavimo pred televizor, video igrice ali računalnik. V družbi sovrstnikov bodo spoznali vrednost govorne besede in bodo razumeli, da je veliko lepše "nart dve čakoli" s prijatelji kot pa postati preko Facebooka prijatelj nekoga, s katerim se po cesti niti ne pozdravljata!

PROVINCIA
di TRIESTE

Pokrajina Trst
ustanavlja
"Mladinski Forum":
sodelujte tudi vi

Ste
mladinsko združenje?

Želite prispevati
k uveljavljanju kulture,
ki posveča večjo pozornost
mnenjem in potrebam mladib?

Želite sodelovati
s Pokrajino pri odločanju
in dejavnostih,
ki zadevajo mlade?

Prijavite
se na pokrajinski Mladinski forum
in prispevajte z vašo prisotnostjo!

Mladinskemu forumu
se lahko pridružijo
vsa mladinska združenja,
ki gojijo družbene,
kulturne, rekreacijske
in/ali športne cilje,
če izpolnjujejo pogoje,
ki jih predvideva razpis,
objavljen na spletni
strani Pokrajine Trst
www.provincia.trieste.it.
Zadnji rok za oddajo
prijav na Mladinski forum
je petek 28. november.

forum
provinciale
dei giovani

14
29

PROVINCIA
di TRIESTE

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

- 18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Pesem mladih 2008: Osnovna šola E.S. Finžgar - Barkovlje
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV - Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

- 6.10 Nan.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: **La prova del cuoco** (v. A. Clerici)

- 13.30 Dnevnik in Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
18.50 Kviz: L'eredità
20.00 23.15, 0.50 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Variete: I migliori anni (v. C. Conti)
23.20 Aktualno: Tv7
0.20 Aktualno: L'Appuntamento

Rai Due

- 6.20 18.50, 0.45 Resničnostni show: Lisola dei famosi
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.15 Aktualno: TGR Montagne
9.45 Nan.: Un mondo a colori
10.00 Aktualno: Tg2punto.it
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Variete: Scalo 76 Cargo
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Nad.: Julia
18.05 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 23.05 Dnevnik
21.05 Nan.: Close to Home
22.40 Nan.: Weeds
23.10 Aktualno: Punto di vista
23.20 Proza: La neve e l'arte di sciogliere la senza farla bollire

Rai Tre

- 6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo; Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Tgr Buongiorno Regione
8.00 Rai News 24 - Morning News
8.15 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba volant
9.20 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik - Športne vesti in vremenska napoved
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo, sledi Tgr Neapolis
15.15 Variete: Trebisonda
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & geo
18.15 Dnevnik in vremenska napoved

- 19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Aktualno: Mi manda Raitre
23.10 Variete: Parla con me
0.00 Nočni dnevnik in vremenska napoved
1.10 Aktualno: Economix

Rete 4

- 7.05 Nan.: Vita da strega
7.30 Nan.: Charlie's Angels
8.30 Nan.: Hunter
9.30 Nad.: Febbre d'amore
10.30 Nad.: Bianca
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: My Life 2
12.40 Nan.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.40 Film: Storia cinese (dram, ZDA '62, r. L. Mccarey, i. W. Holden)
21.10 Nad.: Tempesta d'amore
18.55 1.30 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
23.25 Film: Bound - Torbido inganno (triler, ZDA, '96, r. L. Wachowski, i. A. Wachowski, J. Tilly)

5 Canale 5

- 6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik
8.40 Aktualno: Mattinocinque
10.00 Dnevnik
11.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beaufitul
14.10 Nad.: Cento Vetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Resničnostni show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggiocinque
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Variete: Paperissima - Errori in tv
23.00 Aktualno: Matrix (v. E. Mentana)
1.00 Dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

- 6.05 Nan.: Prima o poi divorzio
6.35 13.40, 16.50 Risanke
9.05 Nan.: Starsky e Hutch
10.10 Nan.: Supercar
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
14.30 Risanke: Simpsonovi
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Wildfire
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Tutto in famiglia
19.35 Resničnostni šov: La Talpa
20.30 Kviz: La ruota della fortuna
21.10 Nan.: CSI Miami
23.05 Nan.: Dexter
0.10 Nan.: Six Feet Under

Tele 4

- 7.00 8.35, 12.00, 13.30, 16.40, 19.30, 20.30, 23.02 Dnevnik
7.20 17.00 Risanke
8.10 Pregled tiska
10.35 Nan.: Don Matteo 4
12.45 Info. oddaja: La provincia ti informa
13.15 Il Rossetti
13.50 Aktualno: ...Tutti i gusti
14.30 Inf. odd.: A casa del musicista
15.00 Inf. odd.: Volley time
16.05 Dokumentarec o naravi
19.00 Aktualno: Ditelo al sindaco
20.05 Inf. odd.: Musica, che passione!
20.20 Snaidero passione basket
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Musical: Arlecchino (Lucio Dalla)
22.50 Inf. odd.: Qui Cortina
23.35 Inf. odd.: Visti da vicino: Itinerari per i giovani
23.55 Film: Artic Blue

La 7

- 7.00 Aktualno: Omnibus - Omnibus Life

- 10.10 Due minuti in un libro
10.25 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Cuore e batticuore
14.00 Film: El Alamein (voj., It., '57, r. G. Malatesta, i. F. Tozzi)
16.05 Nan.: Mac Gyver
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 Nan.: Stargate SG-1
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Aktualno: **Le invasioni barbariche** (v. D. Bignardi)

- 23.55 Šport: Victory (v. P. Colombo)
0.55 Dnevnik

Slovenija 1

- 6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Risana nan.: Trojčice
9.35 18.10 Risanke
9.40 Risanke nan.: Hotel Obmorček
9.50 Kratki film: Daleč od doma
10.05 Enajsta šola
10.40 Jasno in glasno
11.30 Osmi dan (pon.)
12.00 City folk
12.25 Slovenski magazin (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.30 Nad.: Komisar Rex
14.20 Slovenski utrinki
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - hidak
15.45 Kaj govoriš?
16.00 Iz popotne torbe
16.25 Dok. nan.: Slovenski vodni krog
17.00 Novice, slovenska kronika, vremenska napoved in športne vesti
17.45 19.50 Tv pogled
17.55 0.10 Duhovni utrip
18.25 Nad.: Strasti
19.00 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.40 Eutrinki
19.55 Nan.: Anica in počitnice
20.25 Na zdravje!
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Polnočni klub
0.25 Dok. serija: Budizem na Slovenskem

Slovenija 2

- 6.30 9.30, 1.50 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otr. infokanal
12.05 Glasnik
12.30 Pisave (pon.)
13.00 Evropski magazin
13.30 Črno-beli časi
13.45 50 let televizije
14.10 Šport špas
14.40 Hum. nad.: Bram in Alice
15.00 Mozaik, sledi Primorski mozaik
16.35 Študentska
17.00 Mostovi - Hidak
17.30 Migaj raje z nami!
18.00 Slovenija danes (regionalni program)
18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
19.00 Velika imena malega ekrana
20.00 Dok. serija: Vojskovodje
20.50 Hum. nan.: Frasier
21.15 Film: Strah pred pajki
23.00 Film: Drobci življenja
0.50 Nad.: Deadwood

Koper

- 13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TGR FJK - deželne vesti

- 14.20 Euronews, sledi Vesolje je...
15.00 Športna oddaja
15.30 Film: Veter (ZDA, '86, r. N. Mastorakis, i. M. Foster)
17.00 Vas tedna
17.30 Mladinska odd.: Fanzine
18.00 Študentska (program v slovenskem jeziku)
18.20 Pravljice Mike Make
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.00, 23.55 Vsesedanes - TV dnevnik
19.25 Športne novice
19.30 Vsedanes aktualnost
20.00 Istra skozi čas
20.30 Potopisi
21.00 Dok. odd.: Zadnji dnevi slavnih - Aldo Moro
22.15 Globus
22.45 Arhivski posnetki
23.35 Košarka: NLB Magazin
0.10 Čezmejna Tv TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

- 11.30 Dnevnik, kultura in vremenska napoved
12.00 23.30 Videostrani
18.00 Miš Maš (pon.)
18.45 Kmetijska oddaja (pon.)
19.45 Kulturni utrinek
19.55 Epp
20.00 23.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Objektiv
21.00 Razgledovanja
21.30 Dolina gradov: grad Soteska
22.00 Vedeževanje

RADIO**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Kulturne diagonale; 9.00 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 3x3 je deset; 10.20 Odrpta knjiga; 11.00 Studio D; 12.00 Prihaja vikend, sledi Napovednik; 13.20 Zborovski utrip; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek; 14.40 Jezikovna rubrika; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Jazz odtenki; 18.00 Kulturni dogodki; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 12.30 Opol-dnevnik; 14.00 Rekel in ostal živ; 16.15 Glasba po željah; 17.00 Pregled prireditve; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Radio Bla Bla; 19.30 Rončel na obali; 21.00 Petkov zavitek; 22.30 Moj radio je lahko balon; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; vremenska napoved in prometne vesti; 8.00-10.30 Dnevnik jutra; 8.05 Horoskop; 8.33 Nogometna kabala; 8.45 Govorimo o...; 9.00 Posebnosti o ekonomiji; 9.33 Pregled dogodkov; 10.00 Predstavitve dnevnika; 10.10 Vremenska napoved, radijski seznam oddaj; 10.33-11.00 RC everywhere; 11.00-12.00 Odrpti prostor; 12.10 Predstavitve dnevnika; 12.15 Sigla single; Vremenska napoved in prometne vesti; 13.00-14.00 Chiacchieradio; 13.15 Secondo Casadei; 14.00-14.30 Prosa; 14.35 Euro notes; 14.40 Glasbeni program; 15.05 Pesem tedna; 15.10 Predstavitve dnevnika, vremenska napoved in prometne vesti; 15.30 Dogodki dneva; 16.00-18.00 Ob 16-ih; 18.00 The magic bus; 19.00 Glasbeni spored; Vremenska napoved in prometne vesti; 20.00 Radio Capodistria zvečer; 21.00 Odrpti prostor; 22.00 Ameriška duša; 22.30 Posebnosti o ekonomiji; 23.00 Album charts; 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.00-9.00 Jutranji program; 5.30 Jutranja kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 7.35 Gremo na okrog; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Radio Ga-Ga; 11.15 Radi ammo Radio; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Labirinti sveta; 15.00 Radio danes radio jutri; 15.30 DIO; 17.00 Studio ob 17-ih; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Kulturni fokus; 21.05 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 O morju in pomorščakih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za

prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 8.00, 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.45 Kulturne prireditve; 9.15 Šport; 9.35 Popevka tedna; 9.45 Val v izvidnici; 11.40 Obvestila; 13.25 Napoved sporeda; 14.35 Izbor popevk tedna; 15.10 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Centrifuga; 16.50 Večeri; 17.10 Evrotrip; 17.40 Šport; 18.50 Večerni spored; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Stop pops 20; 21.00 Nova elektronika; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Klub klubov.

SLOVENIJA 3

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Iz sveta kulture; 10.20 Skladatelj tedna; 11.05 Eppur si muove; 11.25 Concertino narodov; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Odrpt termin; 13.30 Zborovski kotichek za mlade; 14.05 Oder; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda; 16.15 Kulturni dnevnik; 16.30 Podobe znanja; 17.00 Recital; 18.20 Likovni odmevi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Koncert; 22.05 Zborovski koncert; 22.30 Jazz ars.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-6.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHz).

Primorski dnevnik**Lastnik:**

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst**Odgovorni urednik:** DUŠAN UDOVIČ**Redakcija:** Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, fax 040 772418

email: trst@primorski.it

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 533382, fax 0481 532958

email: gorica@primorski.it**Dopisništva:** Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, fax 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>**Naročniško - prodajna služba**

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, fax 040 772418

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €

Naročnina za Italijo 280,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 0,90 €

Letna naročnina za Slovenijo 200 €

plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska

75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je

bilo v kakršni koli obliki poslano uredništvu,

ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje

uredništva oziroma založnika za objavo ali

drugično uporabo; za objavo člankov, ki jih

posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico

do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Nad našo deželo dotekajo vlažni severozahodni višinski tokovi. Danes pa bodo v prizemlju dotekali bolj vlažni od jugozahoda.

Kraje severno od Alp je zajela izrazita hladna fronta, ki se pomika proti jugu. Pred njo doteka nad naše kraje z jugozahodnimi vetrovi topel in bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.13 in zatone ob 16.29
Dolžina dneva 9.16

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 0.37 in zatone ob 13.23

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.06 najvišje 39 cm, ob 12.42 najnižje -23 cm, ob 18.15 najvišje 13 cm, ob 23.59 najnižje -30 cm.
Jutri: ob 6.38 najvišje 44 cm, ob 13.16 najnižje -34 cm, ob 19.06 najvišje 17 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo močno obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 15,6 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	7	2000 m	.....-1
1000 m	7	2500 m	.....-4
1500 m	2	2864 m	.....-6

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 6, po nižinah 5.

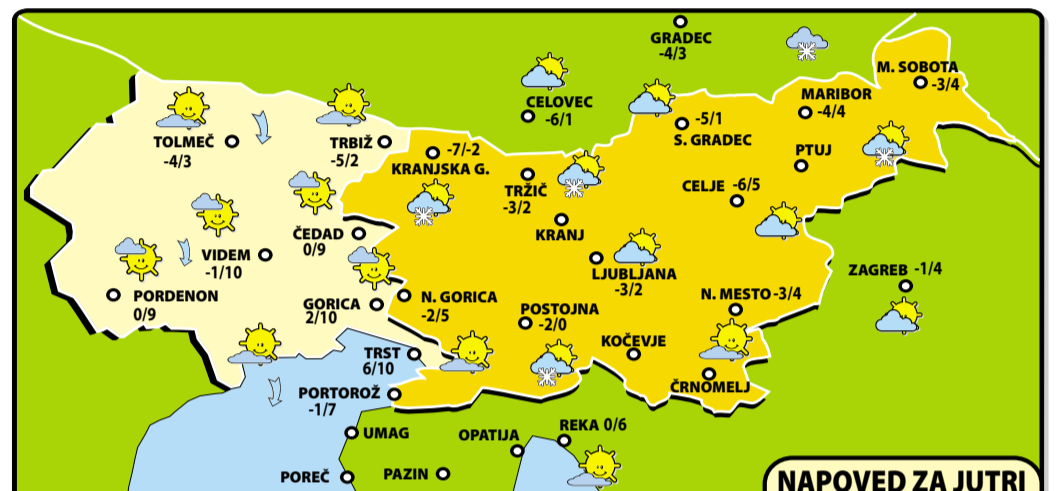
Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

V Alpah in na zahodu bo prevladovalo spremenljivo vreme; drugod po deželi bo pretežno oblačno do povsem oblačno z možnostjo rahlih padavin. V Furlaniji so možni tudi močnejši sniki, v Julijski krajini pa bodo manj močni.

Pretežno oblačno bo, predvsem v zahodni Sloveniji bo občasno deževalo. Zvečer bo ob prehodu hladne fronte nekaj ploh tudi drugod, lahko tudi zagmji. Ohladilo se bo. Najnižje jutranje temperature bodo od -1 do 7, najvišje dnevne od 4 do 12 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Jutri zjutraj bo pihal okrepljen severni veter, tudi z močnejšimi sniki v Furlaniji. Podnevi bo zmerno oblačno. V nedeljo bo zmerno oblačno in mrzlo.

Jutri in v nedeljo bo deloma sončno, a hladneje. Popoldne bo spremenljivo oblačno, nastala bo kakšna krajša kratkotrajna snežna ploha.

UNICEF - Ob 20. novembru, mednarodnem dnevu otrok

Otrokom zagotoviti vse pravice, ki opredeljujejo njihov položaj v družbi

LJUBLJANA - Na včerajšnji dan, 20. novembra, na katerega je pred 19 leti Generalna skupščina Združenih narodov sprejela konvencijo o otrokovih pravicah, obeležujemo svetovni dan otroka.

Nacionalni odbor Unicefa Slovenija za participacijo otrok in mladostnikov ob tej priložnosti danes organizira posvet pod naslovom Nič o nas brez nas v občini! Varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik v izjavi ob svetovnem dnevu otrok izraža željo, da bi vsem otrokom, ki živijo v Sloveniji, zagotovili vse pravice, ki opredeljujejo njihov položaj v družini in družbi.

Kot je poudarila, otroci niso pomanjšani osebk z manjšimi pravicami, temveč imajo tudi nekatere pravice, ki jih odrasli ne moremo uveljaviti. V času, ko je celotna družba vse bolj storilnostno usmerjena, je zato posebej treba poudariti pravico otrok do igre in razvedrila, ki jo zagotavlja 31. člen konvencije, je v svoji izjavi zapisala varuhinja.

Slovenija je po njenih besedah na področju otrokovih pravic dosegla pomemben napredek, vendar s tem še ne moremo in ne smemo biti zadovoljni.

Zato mora država zagotoviti ustrežnejše in bolj učinkovite mehanizme, predvsem pa primeren zakonodajni okvir uresničevanja otrokovih pravic na vseh področjih.

Varuhinja poziva vlado, da čim prej pripravi nov družinski zakonik, ki naj za-

Še veliko otrok v svetu nima zagotovljenih niti najosnovnejših pravic

ANSA

gotovi tudi učinkovito uresničevanje otrokove pravice do izražanja in upoštevanja njegovega mnenja. Prav tako je, dodaja, skrajni čas, da država z zakonom izrazi pričanje, da je telesno kaznovanje otrok neprimerno. Če je klofuta odraslega lahko tudi kaznivo dejanje, ni razloga, da bi bil tepež otroka obravnavan drugače, je dejala.

Na včerajšnjem posvetu v organizaciji nacionalnega odbora Unicefa Slovenija za participacijo otrok in mladostnikov, katerega častni pokrovitelj je ljubljanski župan Zoran Jankovič, želijo oceniti uresničevanje participacij otrok in mladostnikov na lokalni ravni, predstaviti primere dobre prakse ter oblikovati pobude in

predloge za nadaljnje sodelovanje.

»Svetovni dan otroka je priložnost, da v javnosti opozorimo na otroka in njegov položaj in na uresničevanje njegovih pravic, čeprav naj bi bila največja korist otroka vodilo pri odločanju o njem skozi vse leto,« je za STA poudarila predsednica Društva Unicef Slovenija Zora Tomič.

Pojasnila je, da so se v slovenskem Unicefu letos odločili, da mladim dajo priložnost, da spregovorijo o svoji pravici do udeležbe in sodelovanja v vseh procesih odločanja. Mladi so se usmerili zlasti na občino, »kajti ta je tisti življenjski prostor, v katerem otroci uresničujejo večino svojih pravic.«

»Mladi morajo imeti možnost, da uresničujejo tu-

di to svojo pravico, da odrasli prisluhnemo njihovim željam, potrebam, interesom in se tudi soočimo z njihovimi pogledi,« je poudarila Tomičeva. Kot je dodala, je prav vprašanje te pravice take narave, da še ne moremo biti zadovoljni. Ne gre namreč le za formalne oblike srečevanja, ampak so oblike participacije otrok mnogovrstne.

Tema, ki so jo izbrali, je po njenih besedah nekakšen odziv na lansko leto, ko so na posvetu ob svetovnem dnevu otroka poskušali odgovoriti na vprašanje, ali je Slovenija do otrok prijazna država. Odgovor je bil: ne povsod in ne za vse otroke. Ko so mladi pregledali predloge in rezultate posveta so našli nišo, o kateri je bilo morda premalo povedano;

kako sodelovati, vzpostaviti aktiven odnos, saj si ne želijo le pravic, ampak želijo tudi sami aktivno sodelovati, je še povzela Tomičeva.

Kot je zapisano na spletni strani Unicefa Slovenija, konvencija o otrokovih pravicah izreka vsem otrokom lestvico temeljnih pravic - družbenih in političnih, pa tudi ekonomskih, socialnih in kulturnih. Postavlja minimalne pravice in svoboščine, ki bi jih morale vlade upoštevati. Z ratifikacijo konvencije so se vlade zavezale, da bodo ščitile in zagotavljale otrokove pravice ter so hkrati za to odgovorne pred mednarodno skupnostjo. Slovenija je konvencijo ratificirala leta 1990, je še zapisano na spletnih straneh Unicefa Slovenija. (STA)

BEOGRAD Izdelali še zadnji jugo

BEOGRAD - S proizvodne linije tovarne Zastava v srbskem Kragujevcu je včeraj zapeljal zadnji jugo, nekoč ponos jugoslovanske avtomobilske industrije. Medtem ko si je v ZDA prisluzil sloves enega najslabših uvoženih avtov, ga bodo v državah nekdanje Jugoslavije, kjer uživa skorajda status ikone, zagotovo pogrešali, piše ameriška tiskovna agencija AP. Kot piše AP, je jugo, kmalu potem ko je leta 1986 prispel na ameriško tržišče, postal tarča posmeha v ameriških avtomobilskih revijah, ob čemer so ga označevali kot »komaj kvalificiran za avto« in »sestavljeno vrečo vijakov in matic«.

Ameriški lastniki so se ob tem pritoževali zaradi pogostih odpovedi motorja in težav pri menjavanju hitrosti - menjalna ročica naj bi večkrat vozniku ostala kar v roki. Kljub temu pa je bilo v ZDA pred bankrotom družbe Yugo America, ki ga je uvažala, prodanih več kot 100.000 jugov.

»Seveda jugo ni bil nikoli BMW ali cadillac, ampak mislim, da ga večina Američanov ni znala ceniti,« je medtem povedal Momčilo Spajić, ponosen srbski lastnik juga - enega izmed skoraj 800.000 jugov, ki jih je od leta 1980 proizvedla tovarna avtomobilov Zastava. »Tu gre za vožnjo v najbolj naravni obliki. Čutiš vsako izboklino, škripanje in tresljaj in lahko uživaš v sladkem vonju bencina in izpušnih plinov,« je dejal Spajić in dodal, da ga ne more namoestiti noben drug avtomobil.

Čeprav je v ZDA doživel polum, je imel v republikah nekdanje Jugoslavije nekakšen status ikone - podobno kot Volkswagnov hrošč v zahodni Nemčiji ali trabant v vzhodni. Prav tako so ga izvažali iz države Vzhodne Evrope, a ne v tolikšem številu kot v ZDA.

Zastava končuje proizvodnjo legendarnega avtomobila, ker namerava njen novi lastnik, italijanski Fiat, začeti proizvodnjo svojega punta. (STA)